

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2561

“การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ 4.0”

วันศุกร์ที่ 30 มีนาคม 2561

ฉบับที่ 3/3 ด้านศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ 4.0” ประจำปี 2561

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ดร.ประเสริฐ ประวิตรรุ่งเรือง อธิการบดี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง

ดร.สิทธิพร ประวิตรรุ่งเรือง

ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต

ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ

รศ.ดร.เนติยา สุขเสรีทรัพย์

ดร.ตระกูล จิตวัฒนาการ

รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ

ดร.เพชรพลาย ถิระวงษ์พงศ์

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผศ.ดร.ปัญญา ธีระวิทยเลิศ

ผศ.สุรเดช บุญลือ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.วัลลภ รัฐธิดารานนท์

ผศ.ดร.สำราญ ผลดี

รศ.ดร.ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง

ผศ.รศดา เวชฎาพันธุ์

รศ.ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ

ดร.วัชรพงษ์ พินิตอำรง

รศ.เรือนแก้ว ภัทราอนุประวิติ

ดร.ธิปไตย โสติวรรณ

รศ.ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์

ดร.บริพัต ศรีสมบุญ

รศ.อรสา อร่ามรัตน์

ดร.มงคล กลิ่นกระจาย

ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ วิเศษ

ดร.วรรณสินธ์ สัตยานุวัตร

ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ ขายทวีป

ดร.อุษณีย์ ภาคิตระกูลวงศ์

ผศ.ดร.วิรัตน์ กิตติพิชัย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ

ดร.ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง

รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ

ดร.ดลฤทัย บุญประสิทธิ์

รศ.ดร.อำนาจ เดชชัยศรี

ดร.อัคร รัตนภานุเดช

ผศ.ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย

ดร.นวลพรรณ วรรณสุธี

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุบผะ

ดร.บุปผา ปลื้มสำราญ

ผศ.ดร.ศรดา ชัยสุวรรณ

ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์

ผศ.ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์

ดร.ไพรัช วงษ์ยุทธไกร

ผศ.ดร.สินธะวา ความดิษฐ์

ดร.วราภรณ์ ไตรติลลันนท์

ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

ดร.ศศิธรดา แพงไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ดร.วัชร คำเขียว

ผศ.สุรเดช บุญลือ

ดร.ศรัณย์ นาคณอม

ดร.วิยะดา วรรณทวนิช

ดร.सानิต ศิริวิเศษกุล

ดร.ตระกูล จิตวัฒนาก

ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

ผศ.ดร.คำเพชร ภูมิปัญญา

ดร.เพชรพลัย ธีระวงษ์พงศ์

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม

ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต

ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ

ดร.สุวพร เข้มเฮง

ดร.ณรงค์ พิมสาร

ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา

สารอธิการบดี

การประชุมวิชาการนับว่าเป็นพันธกิจที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนางานด้านวิชาการและการวิจัย ซึ่งการประชุมวิชาการนอกจากจะเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมแล้ว ยังเป็นการสร้างความเจริญอกงามทางปัญญาให้เป็นที่พึงของสังคมได้ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าความเจริญก้าวหน้าของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องบูรณาการองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมผ่านการนำเสนอผลงานในที่ประชุมทางวิชาการ เป็นการระดมความคิดให้เกิดความลุ่มลึกในวิชาการนั้นๆ ได้ ซึ่งจะเป็นหนทางในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2561 “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ 4.0” ในครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสริมสร้างและเติมเต็มองค์ความรู้ทางวิชาการ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อีกทั้งจะเป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็งนำมาซึ่งการบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สังคมได้ทางหนึ่ง

มหาวิทยาลัยขอขอบคุณคณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการฯ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นกำลังสำคัญก่อให้เกิดการประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้

(ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 2561

เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ 4.0”

(Development of Social Innovation to Thailand 4.0)

วันศุกร์ที่ 30 มีนาคม 2561

ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

08:00 – 09:00 น.	ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมสัตตบงกช อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 3
09:00 – 09:15 น.	พิธีเปิดการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 2561 กล่าวรายงานโดยประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุม กล่าวเปิดการประชุมโดยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
09.15 – 10.30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ 4.0” โดย ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
10:30 – 10:40 น.	รับประทานอาหารเช้า
10.45 – 12.00 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 1
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารเช้า
13:00 – 16:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 2

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE103: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	กนกวรรณ กาเจริญ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1091
NBUE104: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	จักรพันธ์ สุมรรคา ดร.เบญจรัตน์ ราชดวง 1102
NBUE105: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)	มาลี เพิ่มทอง ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม 1111
NBUE106: การพัฒนาชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5	กิตติชัย เขวงภักดีเวทย์ 1123
NBUE107: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	สุทธาสินี สุดโต ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1133
NBUE108: การศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน	มนัสนันท์ สุภาภรณ์ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1145
NBUE109: การศึกษาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร	พลวัฒน์ สังไสย ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1158
NBUE110: การศึกษาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา	ปพน อินวรรณ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1171

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE112: การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรม นำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	เบญจมาศ นันตะสุนทร 1181 ดร.เบญจรัตน์ ราชขวาง
NBUE113: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและ เวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โฟร์แมทซิสเต็ม	สุรัสดา ขาวนวล 1193 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE114: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนแบบวัฏจักรแห่งการ เรียนรู้ (4 MAT)	ศรินทรา ยอดรัก 1203 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE115: การศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดกลางของสหวิทยาเขตสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	อภิษฎาณัฏฐ์ สุจิตตานันท์ 1214 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE116: การศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางค์นาวบุตร จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA)	กันต์สินี ใจจันผาดี 1126 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE117: การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	ชนกร ลาวตุ้ม 1235 ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา
NBUE118: การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดีย เพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	ณัฐรุณ ฝั่งเร็ว 1249
NBUE119: การศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ ตามทฤษฎีของกู๊ดวินน์ โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน	ศิริอักษร ธรรมมิ 1260 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE121: ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1	วิภาวรรณ มีคุณ 1269 ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE122: การศึกษาความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีน พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยม แสงโรจน์) เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ บัตรคำประกอบการสอน	Ya Mansha 1284 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม
NBUE123: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	สิริณัฐ แพร่อัฐ 1293 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE124: ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ อนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนบ้าน คลองไทร อำเภอแม่ม่วง จังหวัดนครสวรรค์	มณีรัตน์ ทิพย์แก้ว 1302
NBUE125: การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัด กรุงเทพมหานคร	อามรรัตน์ บุตรพรม 1319 รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
NBUE127: การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี เขต 4	ชุติมา ทองมาก 1338 รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
NBUE128: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	สุชัญญา พันธัทธ 1347 รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
NBUE130: พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด เชียงราย	จิรัฏฐ์ คชลัย 1357 ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา
NBUE131: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ใน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	นฤพร ทรัพย์ไพฑูรย์ 1367 รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
NBUE132: ประสิทธิภาพโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ใน รูปแบบ CIPP Model	ธรรมรัตน์ ชูเถื่อน 1382 ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา
NBUE133: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	นันทนัทธสรณ์ สิงห์รอ 1399 ดร.ทองยศ แก้วมงคล

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE134: วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30	เชเมิกา ยินขุนทด 1411 ดร.ทรงยศ แก้วมงคล
NBUE135: สภาพการบริหารงานบุคลากร โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	กริชนรินทร์ สิงคเวหน 1426 ผศ.ดร.คำเพชร ภูมิปัญญา
NBUE137: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อย กรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ	ศศิประภา โพธิ์แก้ว 1437 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE138: การศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม ทัศนศิลป์สร้างสรรค์	นุชรรัตน์ คุ่มครองทรัพย์ 1448 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE139: ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน	อรุณี พิชิต 1456 ดร.ทรงยศ แก้วมงคล
NBUE140: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน	ดาว อินผ่อง 1472
NBUE141: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	สุดารัตน์ วัดกลาง 1487
NBUE142: ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1	ณัฐนันท์ หาญกิจ 1500
NBUE143: การศึกษาความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	ชญาภา สื่อสุวรรณ 1514 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE144: การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบ สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2	สุกฤษฎี เศรษฐไตรรัตน์ 1525

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE145: การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด อำนาจเจริญ	อนุพงษ์ จำปานนท์ 1537
NBUE151: การเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน	ธนพร แฉวโธสง 1547
NBUE155: การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขา สมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	วิรัช รัตนวิจิตร 1554 ดร.พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง
ภาคโปสเตอร์	
NBUE006: รายงานการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตรา ตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	สุคนทิพย์ วรณพนม 1565 ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
NBUE080: การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	รุ่งลาวัลย์ ก้อนแก้ว 1588 ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
NBUE120: ผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5	สุนิษา สุกรามา 1595
NBUE153: ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5	กัญญิกา สุกรามา 1608
NBUE156: รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว ประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย	จรรยาพร ชูวาณี 1628 ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
NBUE035: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้าน หอย (เดิมเอนยี่เนียร์อุปถัมภ์)	สมจิตร์ คงเจริญ 1576 ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
NBUE154: การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็น ฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหา การคูณ และการหารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ศิริรัตน์ จันทนทะ 1617 ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

NBUE161: การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรวิชาชีพศึกษา

เฉลิมพล นุษอุดม

1638

สุภาภรณ์ จันทโรตติ

ธนพิชญ์ เป็กเขียน

ภาคบรรยาย

NBUE103: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

THE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE AND SCIENCE PROCESS SKILL ABOUT “FORCE AND MOTION” OF THE STUDENTS IN PRATHOMSUKSA 3, BANPONG SCHOOL 4 GROUP, RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONL SERVICE AREA 2 BY USING PROBLEM BASED LEARNING

กนกวรรณ กาเจริญ¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัดและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัด นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80)

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were to study Science Process Skills involved in observing skill and measuring skill and to compare learning achievement in science about “Force and Motion” of

students in Prathomsuksa 3 between before and after learning by using Problem Based Learning (PBL). The sample group was 20 students in Prathomsuksa 3, Banpong 4 Group. Research instruments used in this study were 6 teaching plans, 35 items of achievement test about “Force and Motion” were multiple choices test which reliability was 0.91, and an evaluation form for Science Process Skills. The statistics for analyzing data were Percentage, Mean, Standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The results of the research were the learning achievement in science about “Force and Motion” for the students in Prathomsuksa 3 after teaching by using Problem Based Learning (PBL) was more than good rate, all students passed the criterion provided. After learning science about “Force and Motion” by using Problem Based Learning (PBL), the learning achievement of students in Prathomsuksa 3 were higher than before learning by using Problem Based Learning (PBL) at .05 level of significance. After learning by using Problem Based Learning (PBL), Science Process Skills involved in observing and measuring, more than 80% of students were more than good rate. It was consistent with hypothesis. (not less than 80%)

Keywords: Learning achievement, Problem Based Learning, Science Process Skills

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการสอนวิทยาศาสตร์สิ่งแรกที่คุณสอนควรตระหนักถึงคือการให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ อีกทั้งเกิดการเรียนรู้ที่คงทนซึ่งผู้เรียนจะต้องฝึกการใช้สติปัญญาด้านการรู้จักคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ตลอดจนการตัดสินใจในการแก้ปัญหาเป็นสาระความรู้ที่ทำให้เกิดทักษะ ดังนั้น จากการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาในปัจจุบันไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมาเห็นได้จากคะแนนผลการสอบวัดความสามารถพื้นฐาน ของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่ง 4 ด้านความสามารถด้านเหตุผลมีผลคะแนนเฉลี่ย ระดับโรงเรียนเฉลี่ย 49.72 คะแนน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษาเฉลี่ย 56.72 คะแนนและระดับประเทศเฉลี่ย 55.30 คะแนน (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. 2559: 13) ซึ่งผลคะแนนต่ำกว่าในระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่การศึกษารายบุรีเขต 2 แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนขาดทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และยังขาดการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นวิธีการสอนที่เป็นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ในระยะหลายสิบปีที่ผ่านมามีทฤษฎีการเรียนรู้เกิดขึ้นอีกหลายทฤษฎีแต่ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจกันมากได้แก่ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist Learning Theory) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด คือเชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ ให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติเอง สร้างความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของตนเอง และมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น รูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดนี้มีอยู่หลายรูปแบบเช่นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยการค้นคว้าอย่างอิสระ (Independent

Investigation Method) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นต้น (เมธาวี พิมวรรณ. 2549: 10; อ้างอิงจาก มัณฑรา ธรรมบุศย์. 2545: 12) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ฝึกกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการค้นคว้าหาคำตอบ ตลอดจนผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นด้วย และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ร่วมกันศึกษา ค้นคว้า หาคำตอบ อภิปราย ซึ่งปัญหานั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายไปที่ผู้เรียนใช้ความรู้ในสาระหลักไปบูรณาการ สังคมประสบการณ์กับทักษะจึงได้มีหลักสูตรพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบ 3PBL ได้แก่ 1). Pattern-based Learning คือการพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบเน้นการพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้สื่อ 2) Project-based Learning คือการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมหรือโครงการเน้นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน โดยอาจเป็นกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ออกแบบ และ 3) Problem-based Learning คือการพัฒนาการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน คือเน้น “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” นักเรียนจะเป็นผู้ คิด ทำ และนำเสนอ ครูเป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือแนะนำเพื่อเสริมแรงบันดาลใจ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

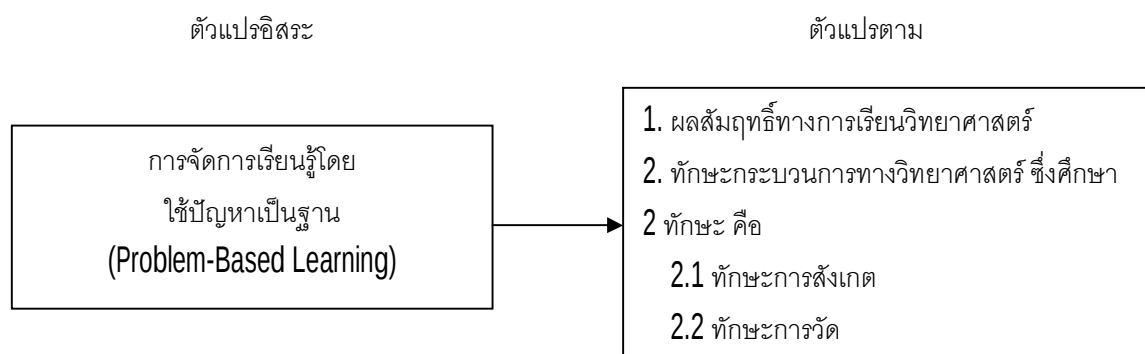
สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัด ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปใช้ในการสอนนักเรียนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์
2. สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปประยุกต์ในการสอนวิชาอื่นต่อไป

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 105 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน และความรู้ความสามารถของผู้เรียนเท่าเทียมกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โรงเรียนวัดหนองปรุทอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้โรงเรียน เป็นหน่วยของการสุ่ม
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้ศึกษา 2 ทักษะ คือ ด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ และ แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในด้านทักษะการสังเกต และด้านทักษะการวัด

ผลการศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกตและทักษะด้านการวัด นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
29-35	80-100	ดีมาก	18	90.00	31.94	1.96
22-28	70-79	ดี	2	10.00	26.00	1.00
15-21	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
8-14	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-7	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			20	100	57.94	2.96

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 29 - 35 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ค่าเฉลี่ย 31.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.96 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 22-28 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ค่าเฉลี่ย 26.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	7	16	13.40	2.56	30.12*	.00
หลังเรียน	25	35	31.35	2.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ก่อนเรียน มีคะแนนต่ำสุด 7 คะแนน คะแนนสูงสุด 16 คะแนน ค่าเฉลี่ย 13.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.56 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 25 คะแนน คะแนนสูงสุด 35 คะแนน ค่าเฉลี่ย 31.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.59 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน บ้านโป่ง 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 30.12$)

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกตและด้านทักษะการวัด ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ดังตาราง 3-4

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะสังเกต

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
17-20	80-100	ดีมาก	14	70.00	18.79	0.94
13-16	70-79	ดี	6	30.00	16.00	0.37
9-12	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
5-8	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-4	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			20	100	34.79	1.31

จากตาราง 3 พบว่า การศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะสังเกต นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 17-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ค่าเฉลี่ย 18.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ค่าเฉลี่ย 16.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะการวัด

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
17-20	80-100	ดีมาก	15	75.00	19.47	0.88
13-16	70-79	ดี	5	25.00	15.40	0.80
9-12	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
5-8	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-4	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			20	100	34.87	1.68

จากตาราง 4 พบว่า การศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะการวัด นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 17-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ค่าเฉลี่ย 19.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-16 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ค่าเฉลี่ย 15.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

อภิปรายผล

จากการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ และศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะการสังเกต และทักษะด้านการวัด การวิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีการตัดสินใจที่ดีมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่มพร้อมทั้งร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อค้นหาคำตอบ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจในการแก้ปัญหา รู้จักที่จะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ อื่นๆ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)” ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ภายใต้ความเชื่อว่า ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดในบรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ที่ถูกสร้างขึ้นบนข้อตกลงร่วมกันและการร่วมมือกัน (Cooperation) มากกว่าการแข่งขันกัน ดังนั้น การเรียนรู้แบบนี้ ไม่ใช่เป็นเพียงรูปแบบการสอนที่ใช้ในห้องเรียนเท่านั้น หากแต่ยังเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ด้วยการเคารพ ความคิดเห็น ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มตลอดจนมีการแบ่งปันอำนาจ และความรับผิดชอบระหว่างสมาชิกกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการหาความรู้อย่างมีความสร้างสรรค์ กับปัญหาที่มีความท้าทายและใช้เหตุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพชัดเจน ตลอดจนสามารถบอกถึงความรู้และทักษะของตนที่ต้องได้รับการพัฒนาตลอดและมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถก้าวทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลก วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์ (2554: 14) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์ปัญหา ที่มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ปัญหานั้นให้เข้าใจอย่างชัดเจน ค้นคว้าหาความรู้ การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองและการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มเล็ก ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตลอดจนเป็นแหล่งการเรียนรู้หนึ่งของผู้เรียนด้วย ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันธิยา ไชยสะอาด (2558: 12) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากปัญหาหรือสถานการณ์ที่สนใจ ผ่านทางกระบวนการทำงานกลุ่มการสืบค้น กระบวนการทำ ความเข้าใจและแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล ซึ่งตัวปัญหานั้นจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงและเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เฉลิมชัย กาญจนคนะพันธ์ (2559: 14) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการนำสถานการณ์ปัญหา ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยหลาย วิธีการมาเป็นตัวกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ปัญหา นำไปสู่การ ค้นคว้าและแสวงหาความรู้เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลที่มาประกอบกับการตัดสินใจในการเลือกหาแนวทาง ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุด และในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เป็นกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ครูนั้นเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการแนะนำอำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานพบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์การแก้ปัญหาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มากกว่าการรับฟังเนื้อหาจากครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนและสิ่งสำคัญคือสถานการณ์ฐานปัญหาหรือกรณีศึกษาที่นำมาใช้เป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้ผู้เรียนนำความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาใช้แก้ปัญหา และลักษณะของปัญหาต้องมีความน่าสนใจ ทำทายและนำค้นหาคำตอบ รวมทั้งควรเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะได้แสดงความสามารถในการแก้ปัญหาโดยการระบุดูประเด็น โครงสร้าง และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เป็นการบูรณาการความคิด ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญนำ อินทนนท์ (2551) ได้การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ พิษณุภา พัฒนรดากุล (2557) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการสังเกต และทักษะด้านการวัดนักเรียน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งพบว่าทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะสังเกต นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 17-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 90-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ค่าเฉลี่ย 18.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 75-89 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ค่าเฉลี่ย 16.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในขณะที่ทำการทดลอง ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึง ความสามารถในการบรรยายคุณสมบัติของวัตถุนั้นได้ โดยการใช้ประสาทสัมผัส อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รู้จักการสังเกตลักษณะของสิ่งต่างๆ สังเกตความเหมือน ความแตกต่าง รู้จักจำแนก และการจัดประเภทรอบตัวอย่างละเอียดรอบคอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน (บุปผา จุลพันธ์ 2550: 24; อ่างอิงจาก วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน. 2546: 36-41) ทักษะการสังเกต (Observing) คือ การใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ได้แก่ ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง เข้าไปสัมผัสโดยตรงกับวัตถุหรือเหตุการณ์เพื่อ

ค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นรายละเอียดของสิ่งนั้นๆ โดยไม่ใส่ใจความคิดเห็นของผู้สังเกตลงไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ หะมิงมะ (2556: 52) ได้กล่าวว่าทักษะการสังเกต คือความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อหาข้อมูลหรือรายละเอียดของสิ่งต่างๆ โดยไม่เพิ่มความคิดเห็นส่วนตัวลงไปเห็นอย่างไรรู้สึกอย่างไรได้ยินอย่างไรได้กลิ่นอย่างไรหรือรสชาติเป็นอย่างไรก็ตอบไปตามนั้น ส่วนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะการวัด หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่า การศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านทักษะการวัด มีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 17-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 90-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ค่าเฉลี่ย 19.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-16 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 75-89 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ค่าเฉลี่ย 15.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในขณะที่ทำการทดลองผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถทักษะด้านการวัด ความสามารถในการเลือกใช้เครื่องมือ เช่นการหาความยาว ความกว้าง ปริมาตร น้ำหนักของสิ่งต่างๆ ออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอน และระบุหน่วยของตัวเลข พร้อมทั้งสามารถนำไปคำนวณค่าจากข้อมูลได้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน (บุปผา จุลพันธ์ 2550: 24; อ้างอิงจาก วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน. 2546: 36-41) ได้กล่าวว่าทักษะการวัด (Measuring) หมายถึง การเลือกใช้เครื่องมือและการใช้เครื่องมือทำการวัดหาปริมาณของสิ่งต่างๆ ออกเป็นตัวเลขที่แน่นอนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง โดยมีหน่วยกำกับเสมอความสามารถที่แสดงว่าเกิดทักษะแล้ว คือ 1) เลือกเครื่องมือได้เหมาะสมกับสิ่งที่วัด 2) บอกเหตุผลในการเลือกเครื่องมือวัดได้ 3) บอกวิธีวัดและวิธีใช้เครื่องมือวัดได้ถูกต้อง และ 4) ทำการวัดความกว้าง ความยาว ความสูง อุณหภูมิ ปริมาตร น้ำหนักและอื่นๆ ได้ถูกต้องและสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ปวีณา ซาลีเครือ 2553: 23; อ้างอิงจาก สสวท. 2526: 1-5) ได้กล่าวว่าท้าววัดหมายถึงการเลือกและการใช้เครื่องมือทำการวัดหาปริมาณของสิ่งต่างๆ ออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอนได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง โดยมีหน่วยกำกับเสมอ ความสามารถที่แสดงว่า เกิดทักษะแล้ว คือ เลือกเครื่องมือได้อย่างเหมาะสม บอกเหตุผลในการเลือกเครื่องมือได้ บอกวิธีใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง ทำการวัดความกว้าง ความยาว ความสูง อุณหภูมิ ปริมาตร น้ำหนักและสิ่งอื่นๆ ได้ถูกต้องและสามารถระบุหน่วยของตัวเลขที่วัดได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ หะมิงมะ (2556: 53) ได้กล่าวว่าทักษะการวัดคือความสามารถในการเลือกและใช้เครื่องมือต่างๆ ทำการวัดหาปริมาณของสิ่งต่างๆ ออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอนได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องโดยมีหน่วยที่ใช้วัดกำกับตลอดจนสามารถอ่านค่าที่วัดได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงในการวัด ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีพฤติกรรมในการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์จนเกิดความชำนาญและเกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ สีด่านิล (2550: 38) ได้กล่าวว่าทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์คือพฤติกรรมที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นความสามารถในการใช้กระบวนการคิด เพื่อค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหาอย่างคล่องแคล่วและชำนาญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ จรัสสุทธิศิริ (2550: 25-27) ได้กล่าวว่าความสามารถในการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ ได้แก่ การสังเกต การจำแนกประเภท การวัด การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสและเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล การลงความเห็นจากข้อมูลการพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดและควบคุมตัวแปร การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป และการทดลองได้อย่างคล่องแคล่วถูกต้องและแม่นยำเพื่อการแสวงหาความรู้ หรือแก้ปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติและฝึกฝนความคิดอย่างเป็นระบบและ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุปผา จุลพันธ์ (2550: 63; อ้างอิงจาก Widden. 1972: 3582) ศึกษาผลของหลักสูตรวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียน 555 คน ครู 26 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองครูที่สอนตามหลักสูตรที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และครูที่สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มควบคุมครูที่สอนตามหลักสูตรเดิมและครูไม่ได้รับอบรมเกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม และครูที่ได้รับอบรมมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้นด้วย

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนควรคำนึงถึงปัญหาที่ใช้ฐานให้มีลักษณะเป็นปัญหาปลายเปิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต้องใช้เวลามาก ผู้สอนต้องวางแผนการสอนล่วงหน้าเป็นเวลานานโดยเฉพาะต้องเตรียมปัญหาที่จะนำมาให้ศึกษาให้ดีเพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
ขั้นบูรณาการ

เอกสารอ้างอิง

- กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเมตาคognition ในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์. ปรินญาณพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมชัย กาญจนเคนเทร. (2559). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาชีววิทยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. ปรินญาณพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญวิทย์ จรัสสุทธิศิร. (2550). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของคะแนนการประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ทฤษฎีมาตรฐานเดิมและทฤษฎีการตอบข้อคำถามตามโมเดลของราล์ชแบบหลายองค์ประกอบ. ปรินญาณพนธ์ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการทดสอบและวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันธิยา ไชยสะอาด. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญนำ อินทนนท์. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโยธินบำรุง ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. ปรินยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุปผา จุลพันธ์. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปวีณา ชาลีเครือ. (2553). การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์บูรณาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ. ปรินยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชญภา พัฒนรดากุล. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL). วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมธาวี พิมวัน. (2549). ชุดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องพื้นที่ผิวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรารณ สีด่านิล. (2550). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริวรรณ หะมิงมะ. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังคมพหุวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2559). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559. ราชบุรี: สำนักงานฯ.

NBUE104: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON RATTANAKOSIN KINGDOM OF GRADE 6 STUDENT BY COMPUTER TEACHING ASSISTED LEARNING

จักรพันธ์ สุมรรคา¹ ดร.เบญจรัตน์ ราชขวาง²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 18 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 679 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบโดยใช้วิธี t-test dependent samples

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 89.50
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, อาณาจักรรัตนโกสินทร์, บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

Abstract

The purpose of this research was 1) to investigate leaning achievement of Grade 6 students on 'Rattanakosin Kingdom' by using computer assisted learning and 2) to compare the students'

achievement on 'Rattanakosin Kingdom' pre-study and post-study of Grade 6 students in second semester in academic year 2017 from Rittiyawannalai School Saimai district Bangkok total 18 classrooms 679 Students, and selected a section of grade 6 student; 40 students.

The instrument were lesson plans by using computer assisted learning on 'Rattanakosin Kingdom' of Grade 6 student, students' learning achievement form in multiple choices (IOC).80.

The data analyzed by using means, standard deviation and hypothesis testing by t-test dependent samples.

The results showed that

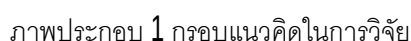
1. The students' learning achievement on 'Rattanakosin Kingdom' of Grade 6 students by using computer assisted learning is at excellent level 89.50
2. The students' learning achievement on 'Rattanakosin Kingdom' of Grade 6 students by using computer assisted learning in post – test is higher than before at statistical significance level at .05.

Keywords: Learning achievement, Rattanakosin Kingdom, Computer assisted lesson

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาขาวิชาประวัติศาสตร์ เป็นสาระหนึ่งของกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเน้นถึง การศึกษาเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต ความ เป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 133) วิจิตร นพรัตน์ (2559: 1) กล่าวว่า ประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่มีความสำคัญในการสร้างคนเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อประเทศ การศึกษาประวัติศาสตร์จะทำให้เข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม และ เข้าใจโลก โดยบทเรียน ทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนช่วยให้เข้าใจประวัติความเป็นมาและ อารยธรรมของชนชาติอื่นๆ ที่จะช่วยให้รักษาสัมพันธ์ไมตรีกับชนชาตินั้นๆ และการอยู่ร่วมกันในประชาคมโลกอย่าง สันติ แม้ว่าวิชาประวัติศาสตร์จะมีความสำคัญ แต่ปัญหาที่พบในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ คือ ผู้เรียน ไม่สนใจเรียน เพราะไม่เห็นความสำคัญของวิชา ไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย หรือกิจกรรมที่ ผู้เรียนสนใจ เช่น การฉายภาพยนตร์ฟิล์มสตริป และการไปทัศนศึกษา (เฉลิม มลิลลา นิตินิตปรีชา. 2559: 278)

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย พบว่านักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจ และขาดความกระตือรือร้นในการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย ต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560: ออนไลน์) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังขาดความเข้าใจในบทเรียนวิชา ประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ประกอบการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยทั้งวิธีการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา และสื่อต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความ มุ่งหมายของรายวิชา หรือเรื่องที่เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 18 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 679 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษา

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตาราง 1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
1	16	53.33	30	100.00
2	18	60.00	24	80.00
3	15	50.00	26	86.67
4	13	43.33	28	93.33
5	17	56.67	28	93.33
6	19	63.33	24	80.00
7	18	60.00	27	90.00
8	15	50.00	27	90.00

ตาราง 1 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
9	16	53.33	30	100.00
10	12	40.00	26	86.67
11	18	60.00	29	96.67
12	12	40.00	26	86.67
13	18	60.00	27	90.00
14	18	60.00	30	100.00
15	14	46.67	29	96.67
16	16	53.33	24	80.00
17	12	40.00	27	90.00
18	16	53.33	27	90.00
19	12	40.00	26	86.67
20	12	40.00	29	96.67
21	17	56.67	28	93.33
22	16	53.33	26	86.67
23	19	63.33	25	83.33
24	14	46.67	28	93.33
25	14	46.67	24	80.00
26	13	43.33	24	80.00
27	15	50.00	27	90.00
28	16	53.33	27	90.00
29	18	60.00	29	96.67
30	13	43.33	30	100.00
31	15	50.00	26	86.67
32	18	60.00	26	86.67
33	14	46.67	27	90.00
34	18	60.00	25	83.33
35	14	46.67	29	96.67
36	18	60.00	28	93.33
37	15	50.00	25	83.33
38	13	43.33	24	80.00

ตาราง 1 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
34	18	60.00	25	83.33
39	12	40.00	24	80.00
40	14	46.67	28	93.33
เฉลี่ยร้อยละ	15.33	51.08	26.85	89.50

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนักเรียน 40 คน พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 89.50 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สถิติ t-test Dependent samples

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df.	t	p-value
ก่อนเรียน	15.32	2.25	39	25.135	.000
หลังเรียน	26.85	1.91			

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนักเรียน 40 คน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 15.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.25 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 26.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.91 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test dependent samples พบว่า มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -25.135$, $df = 39$)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 89.50 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดได้ตลอด อีกทั้งการมีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ และเป็นปัจจุบัน มีทั้งคำบรรยาย ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และชื่นชอบในวิชาประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นสูงขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไพฑูรย์ ลานงาม (2554: 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียชุดประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโนนคุณวิทยาจารย์ รัชมังคลาภิเษก อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน โดยผลการวิจัยพบว่าได้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียชุด ประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีคุณภาพด้านเนื้อหาและคุณภาพงานเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี ผลการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียชุดประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่สามชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนจำนวน 40 คน มีจำนวน 31 คน ที่มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มขึ้นไปซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.13 ของผู้ใช้ทั้งหมด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการสอนได้ผลดี การใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผู้เรียนมีความสนใจ และเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีสื่อการสอนทั้งภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ประกอบคำบรรยาย ให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งนักเรียนที่เรียนซ้ำสามารถทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้โดยตลอด อีกทั้งทำแบบฝึกหัดเพื่อความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้นได้ ในระหว่างช่วงพักของการเรียนในแต่ละครั้ง นักเรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน จากการใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ เป็นการฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์และการคิดรวบยอดได้อีกทางหนึ่ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศุภลักษณ์ คำดี (2552 : 68) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย มีการนำเสนอความคิดรวบยอดก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเวลากับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนไก่อี้อยู่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวนนักเรียน 86 คน ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องเวลากับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณภาพในด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และ มีคุณภาพในด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนที่

ผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ที่มีการนำเสนอความคิดรวบยอดก่อนเรียน เรื่อง เวลา กับ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ที่มีการนำเสนอความคิดรวบยอดหลังเรียน เรื่อง เวลา กับ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ที่มีการนำเสนอความคิดรวบยอดก่อนและหลังเรียน หลังการเรียน เรื่อง เวลา กับ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ เอกภูมิ ชุนิตย์ (2553: 121) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.61/82.82 ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาได้อยู่ในเกณฑ์ดี และมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุน ให้ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ จัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาพประกอบ แผนที่ต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น
2. ครูผู้สอนควรนำสื่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว ภาพยนตร์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่ร่วมสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่าย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขึ้นใหม่ โดยปรับเนื้อหาให้มีความทันสมัยในยุคปัจจุบัน เพิ่มสื่อประกอบอื่นๆ เช่น รูปภาพ เสียง หรือภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ให้หลากหลายและมีความน่าสนใจ อีกทั้งยังเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย เกิดความสนุกสนานและทัศนคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ควรเสริมแบบฝึกหัดเพื่อทำความเข้าใจหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อสร้างความรู้เข้าใจ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงมากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เฉลิม มลิลชา. นิติเขตต์ปริชา. (2559). **เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์: Teaching history technique and methodology**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ ลานขามป้อม. (2554). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียชุดประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิจิตรา นพรัตน์. (2559). การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภลักษณ์ คำดี. (2552). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่มีการนำเสนอความคิดรวบยอดก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง เวลากับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2560). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2560, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th>.
- เอกภูมิ ชูนิษฐ์. (2553). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชียที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการดอนคัล้ง. นครปฐม: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE105: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)
A STUDY ON SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN USING GRAPHICS PROGRAM OF SUBJECT MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS AT BAN KHAI SCHOOL, RAYONG PROVINCE THROUGH 5-STEPS LEARNING MANAGEMENT (5 STEPS)

มาลี เพิ่มทอง¹ ผศ. ดร.สุนันท์ สลโกสุม²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ระหว่างก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2560 จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จำนวน 10 แผน ทำการสอน 20 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก มีค่าความเชื่อมั่น .94 แบบวัดความสามารถในการใช้โปรแกรม มีค่าความเชื่อมั่น .96 และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบ t-test Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 21.53$)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
3. การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย โดยรวมอยู่ในระดับดี และทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน ต่างอยู่ในระดับ ดีมาก

คำสำคัญ: การใช้โปรแกรมกราฟิก การเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน

Abstract

The objectives of this research were 1) to examine scholastic achievement, and to compare the scholastic achievement on 'using graphics program' of (Matthayom Suksa 4 Students) from BanKhai

school, Rayong province Through 5 steps learning management 5 Steps before and after using, and 2) to examine the opinion towards 5 steps learning management of Matthayom Suksa 4 Students. The samples consisted of 30 Matthayom Suksa 4 Students. from Ban Khai school, Rayong province in the second semester in academic year 2017 The research instruments were 10 lesson plans (20 hours), comprehension test on 'using graphics program' with the reliability index at .94 and the questionnaire towards the opinion of 5 steps learning management with the reliability at.96. The statistics analysis were percent, mean, Standard Deviation, and t-test dependent samples.

The results of the research were as the following;

1. The scholastic achievement on 'using graphic program' for Matthayom Suksa 4 students after using 5 steps learning management on the overall was at a good level ($\bar{X} = 21.53$)
2. The posttest score on 5 steps learning management of Matthayom Suksa 4 students were higher at the statistically significant level .05.
3. The students' opinion towards 5 steps learning management for Matthayom Suksa 4 students students were found at the highest level, and all steps of 5 steps learning management were at the highest.

Keywords: Using Graphic Program, 5-Steps Learning Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการ พัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 20)

เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา ทำให้มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาในยุคสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในวงการศึกษากันอย่างแพร่หลายทั้งในรูปการสอนและบริการทางการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์นั้นเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทั้งในรูปแบบตามลำพังด้วยตนเองและการเรียนเป็นกลุ่ม (รวิวัตร สิริภูบาล. 2544: 45-48) คอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นเรื่องที่ครูต้องให้ความสำคัญกับ

คอมพิวเตอร์มากขึ้นจนกลายเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน สาเหตุสำคัญในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาจึงมีหลายประการ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาสังคม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา จึงเป็นอีกเป้าหมายหนึ่งในการเติมเต็มศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของผู้เรียน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2545: 6) ซึ่งเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2545: 28)

การศึกษาทำให้คนพัฒนาความรู้ความสามารถ การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ พัฒนาคน และนำไปสู่ความเจริญของงานในชีวิต ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนในหมวด 4 มาตรา 22 กำหนดแนวการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ส่วนในมาตรา 24 ให้สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 6-13)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ประสิทธิภาพโดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนในการที่จะพัฒนาทักษะการเรียนหรือการจัดกิจกรรม การเรียนรู้จะต้องอาศัยแนวคิดหรือรูปแบบการสอน ใหม่ๆ เพื่อทำให้การเรียน บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา รูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การออกแบบอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างกันไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิก ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจถ่องแท้ นั้นประกอบด้วยเนื้อหามากมาย จากการเรียนการสอนที่ผ่านมาครูผู้สอนพบว่า ปัญหาส่วนมาก คือ ผู้เรียนเมื่อเรียนไปแล้วไม่เข้าใจ เมื่อถึงเวลาสอบผลคะแนนที่ออกมาได้ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ จึงเป็นเหตุผลของการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้อย่าง 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เป็นการจัดการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนอาศัยคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นเทคโนโลยีระดับสูงมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนได้เรียนตามศักยภาพและความต้องการของนักเรียนเองและนอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ การทำงานอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนเพื่อสร้างสรรค์ผลงานตลอดจนพัฒนาทักษะการคิดให้กับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้อย่าง 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มากขึ้นและนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนบ้านค่าย พบว่า นักเรียนให้ความสนใจกับการเล่นเกม และสื่อโซเชียลเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สนใจการเรียนและใช้อินเตอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลที่นักเรียน

สนใจ ซึ่งจากการสอนที่ผ่านมาให้นักเรียนฟังและปฏิบัติตามครู ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจ เล่นเกมส์และสื่อโซเชียล ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง

จากปัญหาดังกล่าว จึงได้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการให้ผู้เรียนหาเรื่องที่มีความสนใจ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล จากนั้นนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ และนำองค์ความรู้นั้นไปเผยแพร่ในชั้นเรียน จากนั้นนำข้อมูลนั้นไปออกแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิกในการจัดทำ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชิ้นงาน และนำชิ้นงานที่ได้ไปไว้ในห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) นักเรียนตั้งใจเรียนขึ้น และมีความมุ่งมั่นทำชิ้นงานส่งครบทุกครั้ง นักเรียนเข้าใจในการใช้เครื่องมือทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม

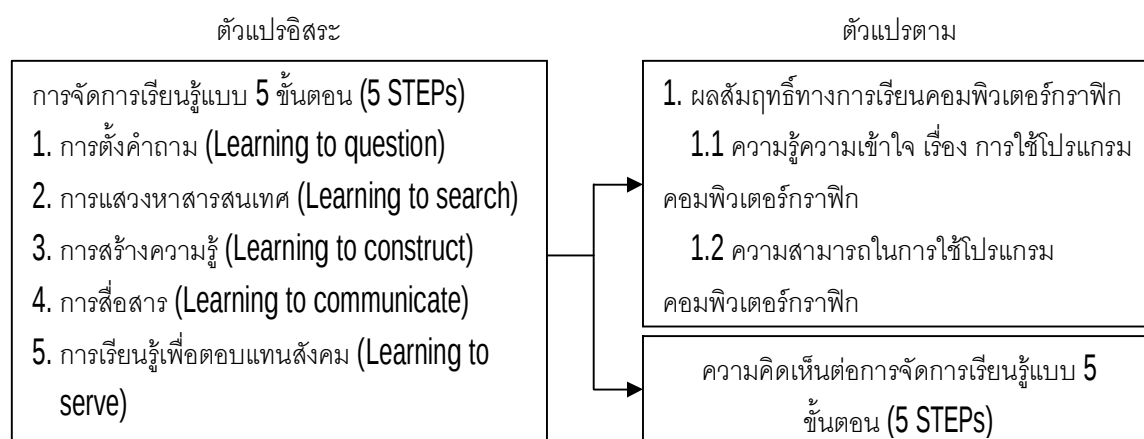
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPS หมายถึง เป็นวิธีการนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน หรือ (5 STEPS) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเรียนรู้การตั้งคำถาม การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ การเรียนรู้การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

การเรียนรู้การตั้งคำถาม (Learning to question) หมายถึง การฝึกให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในการทำชิ้นงาน จากนั้นให้นักเรียนตั้งคำถาม รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบด้วยตนเอง

การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to search) หมายถึง เป็นการฝึกค้นคว้าข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

การเรียนรู้การสร้างองค์ความรู้ (Learning to construct) หมายถึง เป็นขั้นตอนที่นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่างๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปรผลจนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้

การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร (Learning to communicate) หมายถึง เป็นขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลที่นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า และนำเสนอในชั้นเรียน

การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม (Learning to serve) หมายถึง เป็นขั้นตอนให้นักเรียนนำความรู้จากการทำชิ้นงาน เช่น การทำแผนพับแนะนำโรงเรียน ทำแผนพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เป็นต้น เป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก หมายถึง ความสามารถด้านความรู้ความเข้าใจของนักเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิก และการสร้างชิ้นงานแนะนำโรงเรียน ตามตัวชี้วัดดังนี้ บอกร่องประกอบของระบบสารสนเทศ บอกร่องประกอบและหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ บอกระบบสื่อสารข้อมูลสำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ บอกคุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ แก้ปัญหาด้วยกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและอุปกรณ์ต่อพ่วงที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) หรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการแสดงออกต่อการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 229 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) 1 ห้องเรียน จาก 8 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อทราบขอบข่ายและแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ กำหนดแผนการสอนเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุคำถาม ขั้นแสวงหาสารสนเทศ ขั้นสร้างความรู้ ขั้นสื่อสาร และขั้นตอนบทสังคม

1.3 ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ และแนวทางการวัดและประเมินผล

1.4 กำหนดโครงสร้างเรื่อง โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ และแนวคิดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง

1.5 กำหนดโครงสร้างเรื่องจากเนื้อหาและแนวคิดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก

2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรคู่มือแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วิธีการสร้างแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกก่อนเรียนและหลังเรียน

2.1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกก่อนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94

2.2 ความสามารถในการใช้โปรแกรมกราฟิก

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินชิ้นงาน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบิคในการประเมินหรือตัดสินความสำเร็จของผลงาน มีลักษณะเป็นระดับคะแนนตั้งแต่ดีมากจนถึงต้องปรับปรุง

2.2.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินชิ้นงาน โดยกำหนดประเด็นในการประเมินออกเป็น 5 ประเด็น โดยเป็นรูปแบบ (Checklist) ดังนี้

1. รูปแบบของชิ้นงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. เนื้อหา
5. เวลา

และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนชิ้นงานโดยกำหนดให้การประเมินแต่ละประเด็นให้คะแนนเป็น 4 ระดับ เพื่อนำมาคิดหาคะแนนพัฒนาเป็นรายบุคคล มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .05 ถึง 1

3. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจความหมายลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็น และขอบข่ายที่จะศึกษา

3.2 ศึกษาเอกสารและแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในด้านรูปแบบ ลักษณะของข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ เป็นต้น

3.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากประเด็นและขอบข่ายที่จะศึกษาเกี่ยวกับแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้อง ครอบคลุม ทุกประเด็น โดยพิจารณาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อในการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาและด้านนำความรู้ไปใช้ โดยในแต่ละด้านสร้างคำถามให้มีจำนวนข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 2 สอบถามด้านสื่อการสอน	จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 3 สอบถามด้านเนื้อหา	จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 4 สอบถามด้านนำความรู้ไปใช้	จำนวน 5 ข้อ

3.4 กำหนดลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.5 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) โดยมีจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน รวมจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) นำเสนอผลดังตาราง 1-3

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จำแนกตามเกณฑ์

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	ดีมาก	24-30	6	20.00		
70-79	ดี	21-23	13	43.33		
60-69	พอใช้	18-20	9	30.00		
0-59	ปรับปรุง	0-17	2	6.67		
รวม	ดี	30	30	100.00	21.53	0.66

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 21.53$) มีนักเรียนได้ระดับดีมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อยู่ในระดับดี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 อยู่ในระดับพอใช้ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จำแนกตามเกณฑ์

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	ดีมาก	16-20	12	40.00		
70-79	ดี	11-15	10	33.33		
60-69	พอใช้	6-10	8	26.67		
0-59	ปรับปรุง	0-5	-	-		
รวม	ดี	20	30	100.00	11.03	0.34

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 11.03$) มีนักเรียนได้ระดับดีมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อยู่ในระดับดี จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.33

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการใช้โปรแกรม เรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จำแนกตามเกณฑ์

ความสามารถ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. รูปแบบของชิ้นงาน	3.27		
2. ความถูกต้องสมบูรณ์	2.87		
3. ความคิดสร้างสรรค์	3.10		
4. เนื้อหา	3.03		
5. เวลา	2.63		
รวม	2.98	0.54	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการใช้โปรแกรม เรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.98$) และทุกด้านของความสามารถอยู่ในระดับดีมาก

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย นำเสนอดังตาราง 4-6

ตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)

การสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	7.99	0.52	13.54	12.61	.016
หลังเรียน	21.53	0.66			

จากตาราง 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สูงขึ้น

ตาราง 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

การสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	7.99	0.52	3.04	12.61	.016
หลังเรียน	21.53	0.34			

จากตาราง 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการใช้โปรแกรม เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ระหว่างก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

การสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	1.28	0.34	1.70	13.43	.016
หลังเรียน	2.89	0.54			

จากตาราง 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการใช้โปรแกรม เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ดังตาราง 7

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง นำเสนอดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS)	35.45	2.50	ดีมาก
2. ด้านสื่อการสอน	23.80	1.50	ดีมาก
3. ด้านเนื้อหา	31.15	2.40	ดีมาก
4. ด้านนำความรู้ไปใช้	30.25	3.05	ดีมาก
รวม	30.16	2.36	ดีมาก

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5STEPS) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 30.16$) และความคิดเห็นของทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) อยู่ในระดับ ดีมาก

อภิปรายผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) จากผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) อยู่ในระดับดีตามเกณฑ์ของการศึกษา ขั้นพื้นฐานร้อยละ 80 ขึ้นไป นั่นคือ การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก ที่ผ่านเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีความสุข ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นระบุคำถาม 2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศ 3) ขั้นสร้างความรู้ 4) ขั้นสื่อสาร และ 5) ขั้นตอบแทนสังคม จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด และมีการศึกษาค้นคว้าคำตอบด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังนำความรู้ที่ได้ค้นคว้านั้นมาถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ได้อีกด้วย และนำองค์ความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาถ่ายทอดผ่านกระบวนการออกแบบอย่างสร้างสรรค์และนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบโดยการจัดบอร์ดองค์ความรู้ภายในโรงเรียน จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหน่วยการเรียนรู้เรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การใช้โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. ครูควรนำการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5STEPS) ไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆ เช่น ศิลปะ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. ครูควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การใช้วิดีโอ การจำลองสถานการณ์จริง power point มาประกอบกับการจัดการเรียนการสอน

3. ครูควรเพิ่มเวลาในการส่งงานของผู้เรียนเพราะผู้เรียนยังไม่ชำนาญในการใช้โปรแกรมและให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานจากความคิดสร้างสรรค์และความหลากหลายในการออกแบบ

4. การจัดการเรียนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) หลังจากที่คุณผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนแล้ว ครูควรสอดแทรกในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน เก่ง ดี มีสุข และมีจิตสาธารณะ

5. รุควรรนำวิธีการสอนเรื่องการใช้โปรแกรมกราฟิก โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ไปใช้กับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 โดยเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของระดับชั้นนั้นๆ ควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย เพราะผู้เรียนแต่ละช่วงวัยมีการเรียนรู้ที่ต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงควรเลือกกิจกรรม และวิธีการสอนที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ควรนำเทคโนโลยีในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียหรือใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และรูปแบบดิจิทัลมาใช้ เพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2545). เทคโนโลยีทางการศึกษา หลักการและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข. (2560). ทักษะ 7C ของครู 4.0. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รวีพัฒน์ สิริภูบาล. (2544). เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา: ปัจจัยพัฒนาการศึกษาสังคมและเศรษฐกิจ. วารสารวิชาการ.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545). การนิเทศภายในหัวใจปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน. วิชาการ.

NBUE106: การพัฒนาชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

A DEVELOPMENT OF LEARNING MODULE ON SOCIAL STUDY RELIGIOUS AND CULTURE TOWARDS RELIGIOUS IN THAILAND FOR PRATOMSUKSA 5 STUDENTS

กิตติชัย เชวงภักดีเวช¹

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์(Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.33/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้
2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากนักเรียน 15 คน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ตามเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 88.00 อยู่ในระดับดีมาก
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate the efficiency of learning module on Social Study Religious and Culture towards Religious in Thailand for Pratomsuksa 5 students, and 2) to examine the learning achievement on Social Study Religious and Culture towards Religious in Thailand for

Pratomsuksa 5 students , and 3) to compare pre-test and post-test learning achievements of Pratomsuksa 5 students who learned from learning module on Social Study Religious and Culture towards Religious in Thailand. The sample of this study consisted of 15 Pratomsuksa 5 students from Wat Pho Sri under Supanburi Primary Educational Service Area Office during the second semester of the 2018 academic year. The instruments of this study comprised learning management module plan and learning achievement test. Statistic employed for data analysis included percentage, mean, Standard Deviation and hypothesis testing by Non Parametric of Wilcoxon Signed-Ranks Test.

The finding showed that:

1. The efficiency of learning module on Social Study Religious and Culture towards Religious in Thailand for Pratomsuksa 5 students was effective with the achievement of 80.33/88.00 higher than the standard criteria 80/80 based on the assumption.

2. The learning achievement of the students through learning module on Social Study Religious and Culture towards Religious in Thailand for 15 Pratomsuksa 5 students revealed that the students' learning achievement based on the assumption on the criteria of 88.00. It was at the excellent level.

3. The learning achievement of Pratomsuksa 5 students through learning module towards Religious in Thailand was higher than between studying at the statistically significance level of .05.

Keywords: Teaching Kit Learning Area of Social Studies, Religion and Culture

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครอง ศาสนาและการศึกษา รัฐบาลจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยกำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นแกนหลักของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 12)

การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางในการพัฒนาคนและนำไปพัฒนาสังคมได้ สาระการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในแต่ละสาระการ

เรียนรู้ ตลอดจนยึดมั่นและปฏิบัติตน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขตามระบอบการปกครอง ที่สอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางสังคมธรรมชาติ (กรมวิชาการ, 2544: 20)

ดังนั้น นวัตกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครู ที่ช่วยให้ครูมีเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนและเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นวัตกรรมการเรียนการสอนมีรูปแบบหลากหลาย ที่ครูสามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน ที่ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ที่หลากหลาย ดังนั้น การใช้ชุดการสอนเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ครูจึงจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น ชุดการสอน ชุดกิจกรรม ชุดฝึกทักษะ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น ครูต้องพิจารณาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษาด้วย (ลิขิต ชีระเวคิน, 2555: 24)

การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรี เมื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2558 ปลายภาคเรียนที่ 1 คะแนนเฉลี่ย 72.56 ปลายภาคเรียนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย 71.53 ปีการศึกษา 2559 ปลายภาคเรียนที่ 1 คะแนนเฉลี่ย 73.00 ปลายภาคเรียนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย 72.00 จะเห็นว่าผลการเรียนของนักเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนที่ตั้งไว้ ร้อยละ 75 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสาระที่ 1 เรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมและปัญหาการสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามสาระหลักสูตร สถานศึกษากำหนด สาเหตุมาจากรายวิชานี้มีเนื้อหาจำนวนมากและค่อนข้างยากทำให้บางครั้งการจัดการเรียนการสอนจึงไม่ครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ และขาดสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ขาดความสนใจในการเรียนรู้เท่าที่ควร นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนการสอน เพราะเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยากและซับซ้อน ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างสื่อการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาผลการเรียนไม่ได้ตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ชุดการสอน จึงเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากเนื่องจากผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อที่มีการจัดอย่างเป็นระบบ โดยสอดคล้องกับเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัด (โรงเรียนวัดโพธิ์ศรี, 2559: 35)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิด ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ เสาะแสวงหาความรู้และยังทำให้ผู้มีโอกาสได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีประสบการณ์รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอย่างมีศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

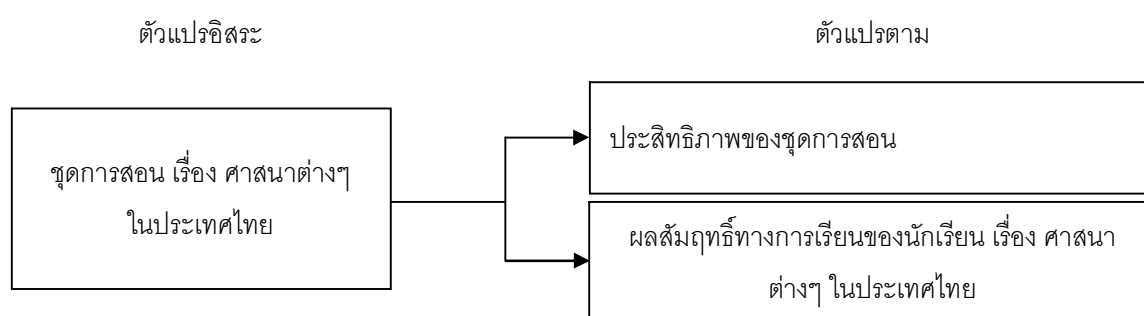
1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดการสอน วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย มีผลทางการเรียนอยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย หลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในงานวิจัยได้ ดังภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ ที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ ที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ (NonParametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสร้างชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

นักเรียน คนที่	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนรวม (40)	ค่าเฉลี่ย (μ)	คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	ค่าเฉลี่ย (μ)
	สอบ (30)	ผลงาน (10)				
1	23	7	34	85.00	37	90.00
2	25	8	33	82.50	34	85.00
3	23	8	31	77.50	34	85.00
4	22	7	29	72.50	36	90.00
5	24	8	32	80.00	35	87.50
6	25	8	33	82.50	36	90.00
7	25	8	33	82.50	35	87.50
8	25	8	33	82.50	36	90.00
9	25	9	34	85.00	35	87.50
10	25	9	34	85.00	35	87.50
11	24	9	33	82.50	36	90.00

ตาราง 1 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนรวม (40)	ค่าเฉลี่ย (μ)	คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	ค่าเฉลี่ย (μ)
	สอบ (30)	ผลงาน (10)				
12	20	8	28	70.00	35	87.50
13	25	8	33	82.50	34	85.00
14	22	7	29	72.50	34	85.00
15	25	8	33	82.50	36	90.00
เฉลี่ยร้อยละ			355	80.33	387	88.00
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.33/88.00$						

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 80.33 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 88.00 แสดงว่าชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.33/88.00 ปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 2 ผลการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ		คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
	ก่อนเรียน (40)	ร้อยละ			
1	18	85.00	37	90.00	ดีมาก
2	17	82.50	34	85.00	ดีมาก
3	13	77.50	34	85.00	ดีมาก
4	16	72.50	36	90.00	ดีมาก
5	21	80.00	35	87.50	ดีมาก
6	23	82.50	33	90.00	ดีมาก
7	24	82.50	31	87.50	ดีมาก
8	26	82.50	34	90.00	ดีมาก
9	19	85.00	35	87.50	ดีมาก
10	22	85.00	34	87.50	ดีมาก

ตาราง 2 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (40)	ร้อยละ	คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
11	18	82.50	33	90.00	ดีมาก
12	15	70.00	35	87.50	ดีมาก
13	16	82.50	34	85.00	ดีมาก
14	22	72.50	34	85.00	ดีมาก
15	18	82.50	36	90.00	ดีมาก
รวม	288		515		
ค่าเฉลี่ย		70.00		85.00	88.00
ร้อยละ					ดีมาก

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากนักเรียน 15 คน พบว่า คะแนนทดสอบการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าคะแนนร้อยละของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 88.00 อยู่ในระดับดีมาก

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	d_i	Sig.
ก่อนเรียน	15	40	19.20	3.67	7.67	.001
หลังเรียน	15	40	34.33	1.45		

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดการสอน เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ประสิทธิภาพของบทเรียน อยู่ที่ 80.33/88.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดถนอม ธีระคุณ (2555: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอน ด้วยเทคนิคการจัดการความรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ พลังงานไฟฟ้าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสายปัญญาในวังสิต กลุ่มตัวอย่าง มี 42 คน ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอน จำนวน 5 ชุดการสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.33/86.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอน ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาชุดการสอน เป็น สร้างสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีเทคนิคการเรียนรู้ในแบบต่างจากในหนังสือเรียนมีสีสันที่น่าสนใจ รูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวและเกิดความคิดสร้างสรรค์ในผลงาน

2. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนก่อนเรียนและ หลังเรียน มีค่าคะแนนความก้าวหน้าของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.13 โดยเครื่องมือที่สำคัญ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบ คุณภาพ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.39-0.75 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (B) ระหว่าง 0.21-0.5 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 จึงเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ เนรมิต ไสภาพ (2552:108-109) การพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องดินและธาตุ อาหารหลักของพืชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชุดการสอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องดินและธาตุอาหาร หลักของพืชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทั้งหมด 7 ชุด คือ ชุดการสอนที่ 1 มารู้จักดินกันเถอะ ชุดการสอน ที่ 2 ปัญหาดินกรดดินด่าง ชุดการสอนที่ 3 ธาตุอาหารของพืช ชุดการสอนที่ 4 ธาตุไนโตรเจน ชุดการสอนที่ 5 ธาตุ ฟอสฟอรัส ชุดการสอนที่ 6 ธาตุโพแทสเซียม และชุดการสอนที่ 7 การอนุรักษ์ดิน ชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วยชุด เรื่องความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คู่มือการใช้สื่อการสอน ประสิทธิภาพของชุดการสอนกลุ่มสาระ วิทยาศาสตร์ เรื่องดินและธาตุอาหารหลักของพืชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ 87.42/84.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดการสอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มการทำงานเป็นทีมเรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศ ไทย จึงเป็นสื่อการเรียนที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถใช้เป็นสื่อการ เรียนที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างดี ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ส่งผลให้ค่าคะแนนความก้าวหน้าของ คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.13

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ใน ประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ จิตตสุโก (2554: 71) ผลการวิจัยการสร้างและพัฒนาชุดการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อนำไปหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเดี่ยว กลุ่มย่อย และ ภาคสนามได้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 66.67/63.33, 76.30/73.89, 86.22/81.25 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐานที่กำหนดไว้ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุด กิจกรรม กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้แบบปกติโดยชุดกิจกรรม เรื่อง หน่วยสิ่งมีชีวิตและชีวิตพืช กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดทั้งนี้อาจ เป็นเพราะชุดการสอนยังได้ภาพสีสันทันการดู ภาพต่างๆ มาใช้ค่อนข้างมากซึ่งเหมาะกับวัยของผู้เรียน มีคำอธิบายและ รูปภาพประกอบ มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตลอดเวลา เช่น มีการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานความรู้ของตนเอง นอกจากนี้หลังจากศึกษาเนื้อหาของแต่ละตอนแล้วยังมีแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์เพื่อให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในเรียนรู้ของตัวเองด้วย ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาเนื้อหาตามความต้องการ ของตนเองได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า ชุดการสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้น ในครั้งนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสามารถนำไปใช้ได้โดยในบทเรียนนี้มีความน่าสนใจทั้งตัวอักษร ภาพ คำบรรยาย และสื่อต่างๆ พร้อมทั้งมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเหมาะสมกับนักเรียนใช้ศึกษา และเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เราทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างชุด การสอน เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูที่สนใจในการสร้างชุดการสอนควรศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาที่จะใช้ให้ละเอียด เพื่อจะได้ กำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้แบบฝึกหัดเสริม ครูผู้สอนควรหาประสิทธิภาพ ภาพประกอบที่นำมาใช้ในชุดการสอนควรเป็นภาพที่มีสีสันสวยงามเหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้นักเรียนมีความ สนใจมากกว่าภาพประกอบที่เป็นสีขาวดำ

2. นักเรียนควรศึกษาคู่มือการใช้งานชุดการสอน ก่อนการใช้งานจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ ถูกต้องตามขั้นตอน และตั้งใจทำชุดการสอนอย่างเข้าใจ เพื่อให้การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนเกิดประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนควรมีในการพัฒนาชุดการสอนในรูปแบบอื่นๆ เช่น สถานการณ์จำลองหรือเกม เป็นต้น เพื่อให้เกิดความหลากหลายต่อการเรียนรู้ และทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนของผู้เรียนให้มากที่สุด เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการเรียนของผู้เรียน และควรนำคำแนะนำและการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้สื่อที่มีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดทำอย่าง สูงสุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ที่ผ่านการเรียนโดยชุดการสอนมีความรู้ความเข้าใจ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสามารถจดจำเนื้อหา เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยได้
2. ผู้สอนได้ชุดการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
3. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนในการสร้างชุดการสอน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- _____. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชรินทร์ สุตโตโก. (2551). **การสร้างและการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เนรมิต โสภพ. (2552). **การพัฒนาชุดการสอน ด้วยเทคนิคการจัดการความรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องดินและธาตุอาหารหลักของพืชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนวัดโพธิ์ศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2559). **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ศรี**. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดโพธิ์ศรี.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2555). **ตัวแปรที่นำไปสู่การเปลี่ยนของสังคม**. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2555, จาก http://www.dhiravegin.com/detail.php?item_id=001005.
- สุดถนอม ธีระคุณ. (2555). **การพัฒนาชุดการสอน ด้วยเทคนิคการจัดการความรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ พลังงานไฟฟ้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสายปัญญาอรัญรังสิต**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

NBUE107: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุธาสินี สุธาโต¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 4 บทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80.09/82.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were to establish and determine the efficiency of Computer Assisted Instruction in science about “The Plant Life” of the Students in Prathomsuksa 4, to compare students' achievement before and after using Computer Assisted Instruction and to study student's satisfaction towards Computer Assisted Instruction. The sample group was 20 students in Prathomsuksa 4. Research instruments used in this study were 4 teaching plans, 4 lessons about Computer Assisted Instruction, 40 items of learning achievement test in science about “The Plant Life” were multiple choices test which reliability was 0.92 and 20 items of students' satisfaction questionnaire which had reliability level at 0.85 The statistics for analyzing data were percentage, mean, Standard Deviation, and t-test for Dependent Samples.

The results of the research were as follows: Computer Assisted Instruction in science lessons about “The Plant Life” which using to teach the students in Prathomsuksa 4 had the efficiency of 80.09/82.00, After learning science about “The Plant Life” by using Computer Assisted Instruction, the learning achievement of students in Prathomsuksa 4 were higher than before learning by using Computer Assisted Instruction at the 0.5 level of significance. The students' satisfaction towards Computer Assisted Instruction was in good rate.

Keywords: Computer Assisted Instruction, Learning achievement, Satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน อาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีเครื่องมือ เครื่องใช้และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิถีชีวิตทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิด สร้างสรรค์ คิด วิเคราะห์ วิจัย มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge based society) ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้ วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่าง มีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1) การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีทฤษฎีและเนื้อหามากมายและการจัดการเรียนการสอนก็ยังใช้การสอนแบบครูเป็นผู้บรรยาย จึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ เกิดความสับสนในเนื้อหา และ เรื่องจนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านตะวันจาก ปีการศึกษา 2559 วิชาวิทยาศาสตร์ จำแนกตามสาระการเรียนรู้ ปรากฏว่า ได้คะแนนในสาระการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและการดำรงชีวิต เฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 33 ซึ่งต่ำกว่าสาระการเรียนรู้อื่นๆ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2559: 5) จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบ้านตะวันจาก พบว่า ในสภาพการสอนจริงนั้น ครูผู้สอนจะยึดเนื้อหาตามแบบเรียนมากเกินไปและเน้นการอ่านหรือบรรยายให้นักเรียนฟัง ผู้สอนไม่นิยมใช้ กิจกรรมและเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาประกอบกิจกรรมการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้เน้นให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกสถานที่ และต้องจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สื่อการเรียนการสอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง อีกประการหนึ่งต่อการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 165) อีกทั้งสื่อที่จะนำมาใช้ต้องเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน สื่อต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ถูกต้อง และรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 166)

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-assisted instruction) จัดเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้และเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ไปสู่ผู้เรียนผ่านโปรแกรมบทเรียนหรือคอร์สแวร์ (Courseware) ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นบนหลักการพื้นฐานของระบบการเรียนการสอน

และศักยภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่ประกอบด้วยทั้งวิธีการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาและสื่อต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความมุ่งหมายของรายวิชา หรือเรื่องที่เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2550: 3-4) ซึ่งจากผลการศึกษาและงานวิจัยจำนวนมาก พบว่า การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า เร็วกว่า และจำได้นานกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนตามปกติ ทุกสาขาวิชา ผู้เรียนจะพัฒนาการด้านทักษะในการแก้ปัญหาและมีทักษะในการสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์นั้น เป็นกระบวนการเรียนการสอน ตามเอกัตบุคคล เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในเชิงสติปัญญา ทักษะ เจตคติ โดยเปลี่ยนจากครูเป็นศูนย์กลาง มาสู่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนการสอน และมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ใหม่ของการเรียนการสอน จากครูกับผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับสื่อหรือคอมพิวเตอร์นั่นเอง ในด้านประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น มีทั้งประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอน ประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ ผู้เรียนสามารถเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ตามความต้องการของผู้เรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีหน้าที่ถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริง คือ นักเรียนสามารถโต้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างเป็นอิสระ มีการผสมผสานสื่อหลายๆ สื่อเข้าด้วยกัน ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพวีดิทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น อีกทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็นสื่อการสอนที่ทำให้การเสนอเนื้อหาความรู้แก่ผู้เรียนสามารถทดลองได้หลายรูปแบบ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีการนำเทคนิควิธีการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนแก่ผู้เรียน ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยอัตโนมัติ ส่วนประโยชน์ต่อผู้สอน คือ เป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้ผู้สอนใช้กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในเนื้อหาที่เข้าใจยากผู้สอนมีเวลามากขึ้นไม่ต้องทำงานซ้ำซ้อนและทำให้ผู้สอนปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น รวมทั้งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ให้สูงขึ้น ศิริพร ไชยพินนา (2551: 89) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พีช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เอกภูมิ ชุนติย์ (2553: 121) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.61/82.82 ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาได้อยู่ในเกณฑ์ดี และมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถแก้ไข และส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนได้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงได้ขยายวงกว้างมากขึ้นในทุกระดับการศึกษา ประกอบกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นเรื่องที่ครูและอาจารย์ให้ความสำคัญกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากขึ้น จนกลายเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากและมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

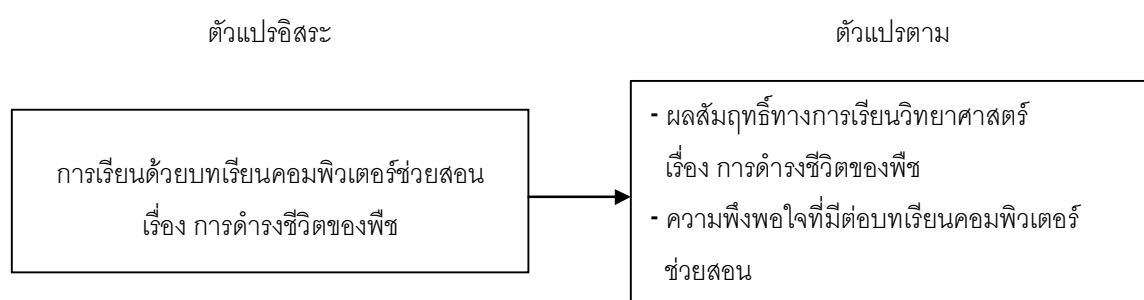
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านตะวันจาก โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย**ขอบเขตการศึกษา**

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสถานศึกษาเครือข่ายลาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 115 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีลักษณะที่เหมือนกันคือ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน และความรู้ความสามารถของผู้เรียนเท่าเทียมกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านตะวันจาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช และความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของแผนประเมินแผนจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผน ตั้งแต่ 4.12-4.28 มีความเหมาะสมระดับมาก

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ที่ผ่านการประเมินคุณภาพต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านความเหมาะสมของบทเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.31 มีความเหมาะสมระดับมาก และทดสอบหาประสิทธิภาพกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างได้ค่าเฉลี่ย E1/E2 เท่ากับ 80.09/82.00

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.92

2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09/82.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช หลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่าความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.32 ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.44) แสดงว่าค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09/82.0 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คนที่	คะแนนรวม ทดสอบย่อย	คะแนนรวม สอบหลังเรียน	คนที่	คะแนนรวม ทดสอบย่อย	คะแนนรวม สอบหลังเรียน
1	34	35	15	32	33
2	33	32	16	29	33
3	29	30	17	34	35
4	31	33	18	32	33
5	33	34	19	31	34
6	31	34	20	33	30
7	33	33	21	34	35
8	34	35	22	33	35
9	33	30	23	35	34
10	32	33	24	26	29
11	34	35	25	34	35
12	31	34	26	32	32
13	33	34	27	30	31
14	29	30	28	32	33
ค่าเฉลี่ย				32.04	32.96
ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2				E_1 80.09	E_2 82.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ปรากฏว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.09 และได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.00 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.09/82.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	11	19	14.68	2.28	38.16*	.00
หลังเรียน	29	36	28.57	2.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 11 คะแนน คะแนนสูงสุด 19 คะแนน ค่าเฉลี่ย 14.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.28 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 29 คะแนน คะแนนสูงสุด 36 คะแนน ค่าเฉลี่ย 28.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 38.16$)

3. ความพึงพอใจมีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่าความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.44) แสดงว่าค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการออกแบบบทเรียน	4.41	0.41	มาก
ด้านเนื้อหา	4.29	0.46	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.25	0.48	มาก
ด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์	4.27	0.44	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.30	0.44	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.30 โดยด้านการออกแบบบทเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในประเด็น เสียงดนตรี และเสียงบรรยาย ภาพประกอบเนื้อหา และความสะดวกในการทบทวนความรู้ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.75, 4.60, 4.51 ตามลำดับ) นอกนั้นพึงพอใจในระดับมาก

ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากในทุกประเด็น สรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรากฏ ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
81-100	80-100	มากที่สุด	3	15	92.33	2.05
61-80	70-89	มาก	17	85	81.15	1.64
41-60	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
21-40	50-59	น้อย	-	-	-	-
0-20	0-49	น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม			20	100		

จากตาราง 4 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 81-100 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ พอใจมากที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ค่าเฉลี่ย 92.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.05 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 61-80 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-89 ซึ่งอยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ค่าเฉลี่ย 81.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.64

อภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา วิทยาศาสตร์ ๙ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านตะวันจาก โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้ 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09/82.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นได้ผ่านการศึกษาและปรับปรุง ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ยังได้ช่วยตรวจเครื่องมือและประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ได้

เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และยังสามารถใช้ในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยดำเนินการทดลอง 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ทดลองรายบุคคล ครั้งที่ 2 ทดลองรายกลุ่มย่อย และครั้งที่ 3 ทดลองภาคสนาม ซึ่งการหาประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพและบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ วุฒิชัย ประสานสอย (2546: 39) กล่าวว่า ภายหลังจากที่ได้รับการประเมินบทเรียนและปรับปรุงบทเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำบทเรียนนั้นไปทดสอบหาประสิทธิภาพขั้นต้นในกลุ่มเป้าหมาย เรียกว่าการทดสอบบทเรียน (Try-out) เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นการทดสอบที่ได้ข้อมูลเสมือนจริงมากที่สุด หากพบข้อบกพร่องจะต้องแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงเพื่อที่จะนำไปสู่การประกันคุณภาพหรือที่เรียกว่าประสิทธิภาพของบทเรียนช่วยสอนที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้แทนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านตะวันจาก โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถสนองตอบตามความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกตื่นเต้น แปลกใหม่ ทำให้มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำเสนอ ได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบโดยผู้วิจัยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ ในการเรียนนั้นผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจไปที่ละเรื่องตามที่ตนเองสนใจ และสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตามความพร้อมของแต่ละบุคคล หากไม่เข้าใจก็สามารถกลับมาศึกษาทบทวนได้ตามความต้องการ โดยในแต่ละตอนผู้วิจัยได้จัดทำบทเรียนให้มีความน่าสนใจ น่าเรียนรู้ และเกิดความเข้าใจได้ชัดเจนและแม่นยำขึ้น จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากยิ่งขึ้นโดยทำแบบฝึกหัดให้กับผู้เรียนได้ทบทวนความจำ ซึ่งจะมีผลป้อนกลับเป็นการเสริมแรงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายและตื่นเต้นตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ มาโนช คงนะ (2550: 60) ได้สรุปข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนเนื่องจากการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์นั้นเป็นประสบการณ์ที่แปลกและใหม่ ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบทเรียนได้รับการออกแบบดีก็จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกบทเรียนและวิธีการได้หลายแบบตามความถนัดและความสนใจ ทำให้ไม่เบื่อหน่าย บทเรียนที่สร้างขึ้นอาจทำในลักษณะเป็นแบบฝึกหัดแบบทดสอบใจ แบบบรรยายหรือแบบเกมก็ได้ ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเวลาเรียน ทั้งนี้เพราะไม่ต้องเรียนพร้อมกับเพื่อนทั้งห้องจะเรียนกับคอมพิวเตอร์เมื่อไหร่ก็ได้ นับได้ว่าเป็นการให้อิสระในการเลือกเวลาเรียนและช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้ดี นอกจากนี้ ศิริพร ไชยพินนา (2551: 89) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งได้สรุปว่าผลเกิดจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ผ่านกระบวนการต่างๆ และผ่านการหาประสิทธิภาพหลายขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ด้านแบบทดสอบได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ เช่นการหาค่า IOC การตรวจสอบความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ก่อนจะนำไปสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการถ่ายทอดวิธีการเรียนด้วยสื่อที่มีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจใฝ่ อยากรู้อยากเรียน ยอมรับ ซึ่งสามารถที่จะนำไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษาครั้งนี้

3. จากผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.44) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากการพิจารณา ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ในด้านการออกแบบบทเรียน ข้อที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด คือ เสียงดนตรี และเสียงบรรยาย ($\bar{X} = 4.75$) ในด้านเนื้อหาทุกประเด็นนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.20-4.40 และข้อที่นักเรียนพึงพอใจสูงสุด คือ การเรียงลำดับเนื้อหา และ ความถูกต้องของการใช้ภาษา ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเด็นนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.20-4.30 และ ข้อที่นักเรียนพึงพอใจสูงสุด คือ ความยาวของเนื้อหาแต่ละเรื่อง และวิธีการตรวจสอบความรู้หลังเรียน และด้าน ประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทุกประเด็นนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.25-4.30 และข้อที่นักเรียนพึงพอใจสูงสุด คือ บทเรียนมีการตรวจสอบความรู้หลังเรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะกระบวนการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย สอน ที่คำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน โดยการใช้ภาพที่มีสีสัน มีเสียงดนตรีและเสียงบรรยายที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึก ตื่นเต้น สนุกสนาน ซึ่งสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนแก่ผู้เรียนได้ดี เพราะคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอ ข้อมูลที่มี สีสัน ทั้งจากความแปลกใหม่และความสามารถในการแสดงภาพ สีและเสียง ซึ่งสามารถสร้างความสนใจของ ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และบทเรียนคอมพิวเตอร์ยังจำคำตอบของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถได้รับคำตอบกลับทันที เป็น การย้ำความเข้าใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ สาคิต ยันตรีสิงค์ (2550: 47-49) ได้กล่าวถึงประโยชน์และ คุณค่าของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่าผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น เพราะคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้นำเสนอใน บทเรียนรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ รูปนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง กราฟิกต่างๆ ทำให้บทเรียนไม่มีความน่าเบื่อ และเป็น การสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียนอีกทางด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถที่จะโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กับเครื่อง คอมพิวเตอร์ทำให้เกิดความสนุกสนาน ในบทเรียนผู้เรียนสามารถทราบผลการเรียนของตนได้ทันทีเมื่อเรียนจบ บทเรียน นอกจากนี้ ปาริฉัตร วรวงษ์ (2557: 5) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาค ต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน ปล่องเหลี่ยม ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.56/81.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วย สอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.59) ซึ่งได้สรุปว่าเนื่องจาก บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ นักเรียนเรียนแล้วเกิดความเข้าใจง่าย เพราะได้นำภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพการ์ตูน ภาพวีดิทัศน์หรือภาพวิดีโอมาเสนอในบทเรียนทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09/82.00
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่าความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.44) แสดงว่าค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยควรศึกษาถึงหลักสูตร เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการเรียนวิชานั้นๆ ให้ละเอียด และต้องมีความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการสร้างและออกแบบพัฒนาบทเรียนเพื่อให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ

1. ไม่ควรจำกัดเวลาของผู้เรียนในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แต่ควรจะให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตน
2. ในการทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลาย แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถนำผลการเรียนในแต่ละครั้งมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้เรียน
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับนวัตกรรมอื่นๆ อาทิ แท็บเล็ต วิดีทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Video) เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ทางแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ปาริฉัตร วรวงษ์. (2557). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก. นครปฐม: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มานิต คงนะ. (2550). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบหมุนเวียนโลหิตของมนุษย์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วุฒิชัย ประสานสอย. (2546). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน: นวัตกรรมเพื่อการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: วี.เจ.พรินติ้ง.
- ศิริพร ไชยพันนา. (2551). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พีช สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาสำนักทดสอบทางการศึกษา.(2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.niets.or.th>.
- สาธิต ยันตรีสิงห์. (2550). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการอนุรักษ์โบราณวัตถุในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกภูมิ ชุนิตย์. (2553). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชียที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนการดอนคลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE108: การศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย
ปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน
THE STUDY OF ABILITY IN ENGLISH CONVERSATION OF THE STUDENT IN
KINDERGARTEN 3, CHRISTASONGKROH KINDERGARTEN SCHOOL PROVISION OF
EXPERIENCES “PLAY AND LEARN”

มนัสนันท์ สุภาภรณ์¹ และ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒน์²

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน 2) แบบประเมินความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภายหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้น
2. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภายหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ , การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ “เล่นปนเรียน”

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the ability in English conversation of the students in kindergarten student 3 , between before and after learning by using Learning Management Organization “Play and Learn”. The sample group of this study was 28 students in kindergarten student 3 Christasongkroh Kindergarten School. Research instruments used in this study were 4 instruction plans and an evaluation form about ability in English Conversation. The statistics for analyzing data were percentage mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The results of this research were as follows:

1. The ability in English Conversation of the students in kindergarten student 3 after using Learning Management Organization “Play and Learn” was higher than, good rate. All students passed the criterion provided.

2. The ability in English Conversation of the students in kindergarten student 3 after learning by using learning using Learning Management Organization “Play and Learn” was higher than before learning at 05 level of significance.

Key Words: Ability in English Conversation, Provision of Experiences “ Play and Learn ”.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551) ซึ่งปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก ถึงแม้ทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยจะมีภาษาไว้ใช้เป็นของตนเอง แต่ก็จำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร ตลอดไปจนถึงการทำธุรกิจต่าง ๆ การค้าการลงทุน และอุตสาหกรรม การเรียนภาษาอังกฤษ คือ การศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นการวางรากฐานที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ สำหรับอาชีพที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ อาทิเช่น ครู วิศวกร แพทย์ พนักงานต้อนรับ นักวิชาการ และ สาขาวิชาชีพอื่น ๆ อีกมากมาย ปัจจุบันเราจะเห็นว่าในสังคมไทยนั้นภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านการศึกษา และการลงทุน ดังนั้นคนไทยจึงมีการตื่นตัวในด้านการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นเพราะเห็นถึงความสำคัญที่ว่า ภาษาอังกฤษสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ (พิจิตรา พิสิทธิ์สกุลรัตน์ 2557 : 10) ซึ่งเด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ภาษา จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวทั้งสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และโรงเรียน โดยเด็กจะเรียนรู้การฟังและการพูดก่อน เพราะการฟังและการพูดเป็นของคู่กัน เป็นพื้นฐานทางภาษา กล่าวคือ เมื่อฟังแล้วก็ย่อมต้องพูดสนทนาโต้ตอบได้ การเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยไม่จำเป็นต้องอาศัยการสอนอย่างเป็นทางการ หรือตามหลักไวยากรณ์เป็นต้น

ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูดซึ่งนักเรียนไทยจำนวนไม่น้อย เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็ก แต่ไม่สามารถสื่อสาร กับเจ้าของภาษาได้ นักเรียนขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานหรือการเรียน ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ

ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีหลักสูตรภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ในระดับชั้นปฐมวัย เพื่อมุ่งให้เยาวชนนำความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษไปพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ และประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ: 2545) ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารนั้น ทักษะการพูดนับว่าเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมาก นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนในยุคของการเปลี่ยนแปลงผ่านทางการศึกษา (สุกัญญา ธีระปรีชา 2556: 1-2 อ้างอิงจาก วิธนา ประชากุล และประสาธต์ เนื่องเฉลิม. 2553: 15-17) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยมีการนำวิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลายมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจะนำผู้เรียนไปสู่ความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการทางปัญญา กระบวนการทางสังคม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

การจัดประสบการณ์แบบเล่นปนเรียน (วิชาญ ไทยแท้ 2545 : 7-9) เป็นกระบวนการในการจัดการการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ และผู้เสนอประสบการณ์ให้กับเด็กโดยเด็กได้เลือกสิ่งที่จะเล่นและเรียนรู้อย่างอิสระ ซึ่งเด็กสามารถเลือกและเรียนรู้ได้อย่างเสรี เด็กทุกคนไม่จำเป็นต้องมีข้อสรุปเหมือนกันหรือเหมือนกับครู เด็กทุกคนจะมีข้อสรุปของตนเองในแต่ละกิจกรรม หรือแต่ละประสบการณ์ที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติ การสอนแบบเล่นปนเรียน จึงเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้เรียนทุกขั้นตอน สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากตนเอง จากประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นและการเรียน และสามารถนำผลจากการเรียนรู้มาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การจัดประสบการณ์แบบเล่นปนเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กในด้านการเรียนรู้อย่างอิสระ สามารถเลือกสิ่งที่จะเล่นและเรียนรู้ด้วยตนเอง และนำผลการเล่นหรือการเรียนรู้ มาเป็นข้อสรุปของตนเอง ทั้งนี้ การสอนแบบเล่นปนเรียนจะมีลักษณะปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียน ครูคอยเป็นผู้สังเกตพฤติกรรม บันทึกพฤติกรรมการเล่น และการตอบคำถามตามความสนใจของเด็ก แล้วจัดกิจกรรมตอบสนองความต้องการเหล่านั้นก็ตาม แต่ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้ควบคู่กับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียน เช่น การอภิปราย การซักถาม กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น ซึ่งแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะใช้ตามความเหมาะสม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาพัฒนาความสามารถด้านการสนทนาภาษาอังกฤษและการสื่อสารของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการศึกษาความสามารถสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ในโรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนต่อไป

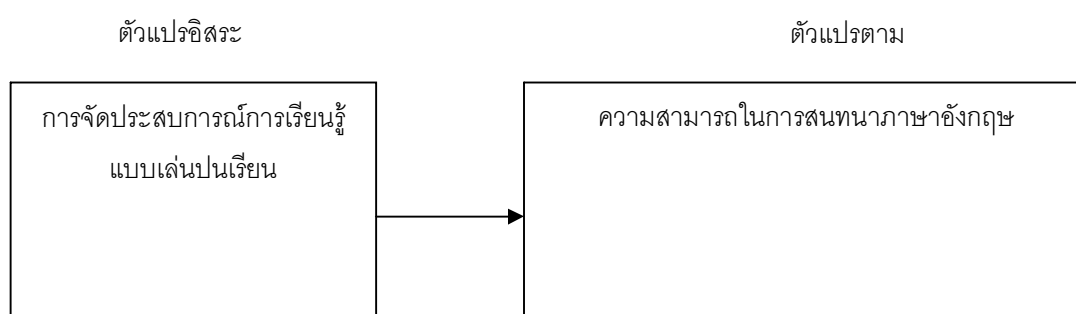
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้ ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน อยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน สูงวก่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 4 ห้องเรียน ซึ่งทั้ง 4 ห้องเรียนมีคุณลักษณะที่สดีปัญญา ความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกันจำนวนนักเรียน 109 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเล่นปนเรียน จำนวน 4 แผน และแบบประเมินความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษา

1. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่3 ภายหลัง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้น

2. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่3 ภายหลัง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. การศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ แบบ เล่นปนเรียน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
65-80	80-100	ดีมาก	22	78.57	58.25	4.99
49-64	70-79	ดี	6	21.43	11.32	0.49
33-48	60-69	น่าพอใจ	-	-	-	-
17-32	50-59	พอใช้	-	-	-	-
0-16	0-49	ควรปรับปรุง	-	-	-	-
รวม			28	100		

จากตาราง 2 พบว่าการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 65 - 80 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80 - 100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ค่าเฉลี่ย 58.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.99 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 49 - 64 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70 - 79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 ค่าเฉลี่ย 11.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

2. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนก่อนและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ แบบ เล่นปนเรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	52	79	15	38	67
2	42	73	16	55	80
3	37	63	17	55	80
4	53	79	18	49	69
5	42	64	19	55	80
6	39	67	20	39	63
7	55	80	21	55	74
8	45	73	22	42	64
9	41	71	23	54	78
10	49	78	24	44	66
11	44	69	25	42	67
12	55	78	26	53	78
13	54	78	27	37	63
14	40	69	28	43	64
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)				23.61	35.46
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				6.89	6.74

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ เล่นปนเรียน มีคะแนนสูงสุด 55 คะแนน คะแนนต่ำสุด 37 คะแนน ค่าเฉลี่ย 23.61 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.89 ส่วนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ เล่นปนเรียนมีคะแนนสูงสุด 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 63 คะแนน ค่าเฉลี่ย 35.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.74

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ เล่นปนเรียน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ ระหว่างก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	37	55	23.61	6.89	44.31*	.00
หลังเรียน	63	80	35.46	6.74		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 37 คะแนน คะแนนสูงสุด 55 คะแนน ค่าเฉลี่ย 23.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.89 หลังเรียนมีคะแนน ต่ำสุด 63 คะแนน คะแนนสูงสุด 80 คะแนน ค่าเฉลี่ย 35.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.74 คะแนน ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 44.31$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน มีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน ผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1.ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคริสตสงเคราะห์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน มีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการสนทนาภาษาอังกฤษที่สมจริงในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ รวม 4 แผน คือ มารยาทไทย กิจวัตรประจำวัน ครอบครัวของเรา โรงเรียนของเรา ซึ่งคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่นักเรียนคุ้นเคยในชีวิตประจำวันและอาจเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยในแต่ละบทเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับเพื่อนในชั้นเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จากการประเมินความสามารถในการสนทนาของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถสนทนาได้อย่างคล่องแคล่ว และสามารถสื่อความหมายได้ มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม รวมทั้งข้อมูลจากแบบประเมินสอดคล้องกับข้อมูลในการประเมินด้านการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ระบุว่า ก่อนการจัดประสบการณ์การจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียน นักเรียนสามารถสนทนา สื่อสารให้คู่สนทนาฟังได้อย่างเข้าใจ ถูกต้องและครบถ้วนอยู่ในระดับ ปานกลาง หลังการจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียน ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีขึ้นไป พบว่านักเรียน

มีพัฒนาการด้านความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยนักเรียนสามารถสนทนาได้อย่างคล่องแคล่วและมีความเป็นธรรมชาติ สื่อสารให้คู่สนทนาฟังได้อย่างเข้าใจ ถูกต้องและครบถ้วน อยู่ในระดับ ดีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ชัยปาน และคณะ (2556:18) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 4 ได้พบว่า การพูดเป็นทักษะที่จำเป็น เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่น ๆ การพูดได้และพูดเป็นทำให้การใช้ทักษะอื่น ๆ ยง่ายขึ้นและการพูดนำไปสู่ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกัน การสอนทักษะการพูดควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการฝึกการพูดที่ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน การฝึกพูดควรเริ่มจากง่ายไปหายากและให้โอกาสผู้เรียนทุกคนได้ฝึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุศยา แสงเดช (2548:136) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาษาอังกฤษภาคปฏิบัติ สำหรับครูประถมศึกษา ได้พบว่า การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ในการสอนทักษะการพูดเบื้องต้นมุ่งเน้นให้ใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง สิ่งสำคัญ คือตัวครูผู้สอนจะต้องให้ความถูกต้อง รูปแบบ เสียง ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามแบบหรือตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำไปสู่ขั้นการสอนพูดให้มีประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุดการเตรียมกิจกรรมที่จะนำไปสู่กิจกรรมการสอนพูด ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และระดับภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ สืบอ (2550:166) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษ นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ ได้พบว่า การสอนทักษะการพูดมักจะสอนควบคู่ไปกับทักษะการฟังการสอนแบบเดิมมักจะเป็นการฝึกโดยให้คนหนึ่งถามอีกคนตอบทั้งคำถามและคำตอบจะถูกกำหนดไว้สามารถเดาคำตอบได้มักจะมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียวซึ่งได้กำหนดไว้ก่อนแล้วดังนั้นจุดประสงค์ของการพูด คือ การแสดงความสามารถในการถามและตอบคำถาม ไม่ใช่การพูดที่แท้จริง

2. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภายหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ที่ได้จากการสนทนาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน การเรียนรู้ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดประสบการณ์ แบบเล่นปนเรียน เป็นการจัดการการเรียนรู้ที่ดึงดูดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดสื่อสารได้ตอบกับสื่อโดยไม่เกิดความอาย กล้าแสดงออก รวมไปถึงสีสัน มัลติมีเดีย รูปภาพเนื้อหา เสียงประกอบ ทำให้เกิดความน่าสนใจ โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสำรวจและสร้างความรู้ด้วยตนเอง และบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้เข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ความสามารถในการพูดภาษาจีนเพื่อการสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 409) ที่ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้พบว่า การสอนแบบเล่นปนเรียนเป็นวิธีการสอนที่ให้แก่เด็กได้เล่น ได้แสดง ได้ร้องเพลง ได้ทำกิจกรรม ควบคู่ไปกับการเรียนตามหลักจิตวิทยาหรือหลักธรรมชาติของเด็ก ย่อมชอบการเล่น การแสดง

ชอบกิจกรรมอยู่แล้ว การจัดบทเรียนให้มีกิจกรรมการเล่นย่อมทำให้เด็กสนุกสนานและอยากเรียนมากขึ้น ครูจะแทรกบทเรียนไว้ในการเล่น การทำกิจกรรม เป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนด้วยการกระทำ ด้วยการแสดง ด้วยการเล่น ภายใต้การควบคุมของครู เป็นการนำเอาความ ชุกช่นของเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ ลิ้มสกุล (2546: 7) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ "เรียนปนเล่น" ได้พบว่า การเรียนปนเล่นว่าเป็นกิจกรรมการเล่นของเด็กที่เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น กิจกรรมดนตรี ศิลปะ นันทนาการ และเกมโดยมีครูคอยกระตุ้นและแนะแนวทางที่ถูกต้องให้กับเด็ก จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสมอง และช่วยให้เด็กปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินจิต คนขยัน (2545: 5-10) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนเรียนปนเล่น ได้พบว่าการสอนแบบเรียนปนเล่นว่ามีรูปแบบและขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยมีเกณฑ์ความคาดหวัง 9 ประการ คือ คิดชัดเจนเน้นการทำ นำวิธีใหม่ มองการณ์ไกล ใจหวังดี มีวินัย แก้ไขเสมอ เลอเลิศผลงาน ประสานสังคมซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้จะเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตัวนักเรียนเอง ความรู้ที่ได้รับมาจากการเล่นเกม การร้องเพลงและนักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข สนุกสนานไม่ทำ ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย กิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นความรู้ที่มีความคงทน นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ครูผู้สอนควรปรับปรุงครูผู้สอนควรปรับปรุงเนื้อหาบทเรียนให้เหมาะสมแก่เวลาเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น และในเนื้อหาอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลของการใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเล่นปนเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน เช่น ทักษะการอ่านออกเสียงและทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ โดมศรีฟ้า (2551) การศึกษาการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรัญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- กาญจนา ช่อผม. (2555) ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่าง การใช้แนวคิดเรกจิโอ เอ มีเลียและแนวคิดจอห์น ดิวอี้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- กาญจนา นาคสกุล. (2556) การใช้คำลักษณนามในภาษาไทย. วารสารราชบัณฑิตยสถาน. ปีที่ 38 ฉบับที่ 1: มหาวิทยาลัยบูรพา
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543) การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ: ไซติสวิชาการพิมพ์
- _____. (2551) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เบรน-เบสบุ๊คส์
- กุศยา แสงเดช. (2548). อีกหนึ่ง...วิธีการสอนภาษาอังกฤษ เส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค.
- เจนจิรา ชัยปาน และคณะ. (2556) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 4 ปรินญาศิลปศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : PRO-TEXTS,
- ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์: แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภัก. (2539). พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีเพียเจต์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549) การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : หจก. สามลดา,
- นันทพร ณ พัทลุง. (2559) ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมหุ่นเงา ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นัสนวรรณ ใจมั่น. (2557) ความสามารถเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาประกอบแบบเสริมประสบการณ์ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นิตยา คชภักดี. (2543). ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เนื่อน้อง สนับบุญ. (2541) ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ เล่านิทาน ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552) พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม: ประสานการพิมพ์,

ปรีชา เนาว์เย็นผล (2544). “กิจกรรมการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ปรินิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขา คณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

พรสวรรค์ สีป้อ. (2550). สดุดยอวิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

พัชรี ผลโยธิน. (2550) เอกสารประกอบการประกอบการสัมมนาสาหรณัฒนัการเรยนรู้ของเด็ก “มิตินมแห่งการเรยนรู้เด็กปฐมวัย”. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.,

พิจิตรา พิสุทธีสกุลรัตน์. (2557) การพัฒนาชุดการสอนสำหรับครุร่วมนกับกิจกรรมแบบเล่นปนเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง คำศัพท์รอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 2 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ปรินิพนธ์การศึกษาดศตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

พิมพ์พร ครอบครอง. (2559) ผลการใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 1 ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศีกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพลินจิต คนขยัน.(2542) หลากหลายวิธีสอนของครุต้นแบบ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี,

_____. (2543) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เบรณ-เบสบุ๊คส์

_____. (2545) “ร่วมนปฏิรูปการเรียนรู้กับครุต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการสอนแบบ “เรียนปนเล่น”. บริษัท ดับบลิว. เจ. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

ภัทรดรา พันธุ์สีดา. (2551) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แม็ค

รวีวรรณ รุ่งไพรวัลย์. (2551) พัฒนาการทางภาษาล่าช้า. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรม . กรุงเทพฯ : โฮลิสติก พับลิชชิ่ง

ราชบัณฑิตยสถานของไทย. (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของไทย. กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถานของไทย

รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน จำกัด (มหาชน).

ลดามาลย์ วงศ์พรหม. (2547) การสร้างชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปรินิพนธ์การศึกษาดศตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาประถมศีกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538) เทคนิคการวิจัยทางการศีกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก

เลขา ปิยะอัจฉริยะ. (2542) เด็กกับการเล่น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

วรรณาท รักสกุลไทย. (2552) การเรยนรู้ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์

วรรณิ์ โสมประยูร. (2553) เทคนิคการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ

วิชาญ ไทยแท้. (2545). ร่วมนปฏิรูปการเรียนรู้กับครุต้นแบบ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบเล่นปนเรียนและโครงงานอนุบาล. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

วิทยากร เชียงกุล. (2548) จิตวิทยาในการสร้างความสุข. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า

- วีณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม.(2553) รูปแบบการเรียนการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ศรียา และ ประภัสสร นิยมธรรม. (2541) พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กอปลินธุ์: ประสานการพิมพ์
- สมศรี ปาณะโตชะ. (2551). ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ปรินญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สายสุรี จุติกุล. (2542). สภาพการจัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัย . กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อ การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการคิด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2553) การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัยฉบับปรับปรุงล่าสุด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ยูแพดอินเตอร์,
- สุกัญญา ธีระปรีชา (2556) การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์ ของเด็กปฐมวัยระหว่าง แบบเล่นปนเรียน และแบบไฮ/สโคป ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุภาพร ดีแอล. (2551) ศึกษาความสามารถทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัด ประสบการณ์การเล่นน้ำ-ทราย. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ. (2554) รวมนวัตกรรมการทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ใน ห้องเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก,
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนงค์ ลิ้มสกุล. (2546) ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนเรียนปนเล่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อรนุช ลิ้มศิริ. (2543) นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจจรา ชีวพันธ์. (2530) คู่มือการสอนภาษาไทย: กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- Day, Barbara. Early Children Education (1988) : Creative Learning Activities. 3rd ed. New York: Macmillan,
- Lentini, A. (2008). Play as informal learning: Curiosity and meaning making in the rice boat at a museum. Masters thesis, Hofstra University.
- Lerner, Janet Czudnowski, (1981) Carol Mardell and Dorothea Goldenbeng. Special Education for the Early Childhood Years. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall,

- Mabry. (2009). Mark. “Looking in to Children's Play Communittes,” Exchange : The Early Chidhood Leaders Magazine
- McCarthy. (1980) Melodaia and John P. Houston. Fundamental of Early Childhood Education. Massachusetts : Winthrop Publisher,
- Moon, K. (2005). Teacher's use of play to promote literacy learning in a prekindergarten classroom serving children from diverse language backgrounds.
- Matlew, Joan. (2011) “Play in the Primary School Classroom? The Experience of Teachers Supporting Children's Learning through a New Pedagogy,” International Journal of Research and Development. 31(1) : 71-83 ;January,
- Synodi.(2010). Evanthia. “Play in the Kindergarten : The Case of Norway, Sweden, New Zealand and Japan,” International Journal of Early

NBUE109: การศึกษาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร

THE STUDY OF ENGLISH SPEAKING SKILLS OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENT, IN KLONGDAN MUNICIPALITY, SAMUTPRAKRAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 BY USING COMMUNICATIVE ACTIVITIES.

พลวัฒน์ สังไสย¹ และ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสว่างโคก จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารจำนวน 8 แผน แบบประเมินทักษะการพูด และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารอยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียน ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ กิจกรรมสื่อสาร

Abstract

The purposes of this research were to study and compare English speaking skill of Prathomsuksa 6 students, the school in Klongdan Municipality, Samutprakran Primary Educational Service Area office 2 by using communicative activities and to study students' attitudes towards learning

management. The samples group was 16 students in Prathomsuksa 6 students, Watsrangsok school. Research instruments used in this study were 8 instruction plans which used communicative activities, an evaluation form for English speaking skill and an satisfaction questionnaire which reliability was .82. The statistic for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The results of this research were English speaking skill of Prathomsuksa 6 students, the school in Klongdan Municipality, Samutprakran Primary Educational Service Area Office 2 after using communicative activities was higher than good rate, all students passed the criterion provided. English speaking skill of Prathomsuksa 6 students after learning by communicative activities was higher than before learning at the .05 level of significance. Student' satisfactions towards learning management were in good rate.

Key Words: English Speaking Skills, Communicative Activities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารการศึกษา การแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิติใหม่ตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่าง ของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่าย และกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551) การเรียนรู้ทักษะทางด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษนั้นแตกต่างจากการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เนื่องจากผู้เรียนจะต้องนำภาษาที่ได้เรียนไปใช้ติดต่อกับเจ้าของภาษาผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูดซึ่งนักเรียนไทยจำนวนไม่น้อยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็กแต่ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน หรือการเรียนในระดับสูง ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีหลักสูตรภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อมุ่งให้เยาวชนนำความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษไปพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ และประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ : 2545) ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารนั้น ทักษะการพูดนับว่าเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสาร การพูดเป็นการสื่อสารความหมายที่สะดวกและใช้กันมากที่สุด โดยผู้ส่งสารและรับสารต้องมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันจนจนเกิดความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย (อรุณี วิจารณ์จิตร. 2532: 155) ซึ่งในบรรดาทักษะทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการพูดเป็นทักษะที่แสดงว่าผู้พูดมีความรู้ในภาษานั้นอย่างชัดเจน การเรียนภาษาต่างประเทศโดยทั่วไปแล้วมักจะมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาปัญญา

ทั้งของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่เข้าใจในหมู่มชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษานั้นได้อย่างถ่องแท้ขึ้นสามารถใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในชั้นสูง หรือในต่างประเทศได้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540: 1)

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่นักศึกษาไทยมีปัญหามากที่สุดทั้ง ๆ ที่ทักษะการพูดก็มีความสำคัญต่อนักศึกษาในประเทศไทยเป็นอย่างมาก (Tribolet, 2012; Sarkis, 2012) และการศึกษาของ อติศาและคณะ (2547) ซึ่งเห็นสาเหตุและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดของนักศึกษาไทย คือ จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนมีมากเกินไป การขาดครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญหรือเวลาที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษมีจำกัดและเวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ในการสอนทักษะอื่นที่เห็นว่าจำเป็นกว่า เช่น การอ่าน จึงทำให้การฝึกฝนและการเรียนรู้ทักษะการพูดของผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จผู้เรียนจึงไม่สามารถสื่อสารได้ จากการที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้างโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จากการรายงานประจำปี คือ การวัดผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน และปลายปีของปีการศึกษา 2559 พบว่ามีนักเรียนส่วนหนึ่งพูดภาษาอังกฤษเป็นประโยคไม่ได้ พูดไม่คล่อง ขาดความมั่นใจในการพูด จึงไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระง่าย ๆ ได้เหมาะสมกับระดับชั้น ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนควรที่จะพูดสื่อความหมาย และเข้าใจความหมายที่ผู้อื่นพูดได้ในกรอบและขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ให้ และจากการสำรวจความรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนทั้งหมด 28 คน มีเพียง 5 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 18 เท่านั้น ที่ตอบว่าชอบภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษสนุก นอกนั้นส่วนใหญ่ไม่ชอบภาษาอังกฤษ และบอกว่าภาษาอังกฤษยาก ดังนั้นเมื่อครูนำเสนอกิจกรรมที่ต้องการการตอบรับในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้น ให้นักเรียนได้ฝึกพูด ฝึกถาม และฝึกตอบคำถาม นักเรียนจึงไม่ค่อยตอบสนอง หรือตอบสนองแบบไม่มีชีวิตชีวา ทำกิจกรรมเหมือนถูกบังคับให้ทำ และไม่พยายามที่จะร่วมกิจกรรมทางการเรียนการสอนภาษา ทั้งนี้อาจเกิดจากความผิดพลาดบางประการของการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน หรืออาจเป็นเพราะนักเรียนมีโอกาสดูฝึกกิจกรรมในการเรียนน้อยไป ทำให้ไม่มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะร่วมกิจกรรมภาษา

แนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของเด็กไทยให้ได้ผลคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพื้นฐานความสนใจและธรรมชาติของเด็กนักเรียนวัยประถมศึกษาปกติจะไม่ชอบอยู่นิ่งเด็ก ๆ วัยนี้ชอบการเคลื่อนไหวชอบ การแข่งขันการจะให้เด็ก ในวัยนี้ นั่งนิ่ง ๆ ฟังสิ่งที่ครูพูดนาน ๆ จะทำได้ค่อนข้างยากและมักไม่ประสบความสำเร็จครูจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนหรือกิจกรรมฝึกการพูดให้เหมาะสมกับวัย จึงจะทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนและอยากพูดภาษาอังกฤษและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กก็คือการใช้กิจกรรมทางภาษาไปเสริมวิธีการเรียนการสอนของครู (เรืองศักดิ์ อัมไพพันธ์. 2545 : 1-2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเตรียมความพร้อมกับการพูดในสถานการณ์จริงเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ ทั้งนี้กิจกรรมที่เป็นขั้นตอน จะสามารถทำให้ฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นจากการกล่าวของ เอลลิสและจอห์นสัน (Ellis ; Johnson. 1944 : 39) และนอกจากนี้งานวิจัยของ สุกัญญา ศิลปะระสา (2544 : 66-67) เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ พบว่ากิจกรรมบทบาทสมมติ มีส่วนทำให้นักเรียน เกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความมั่นใจในการพูด ช่วยผ่อนคลาย ไม่ให้นักเรียนตึงเครียด เกิดการเรียนรู้ในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีความสุข

และทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิลักษณ์ เกตุจุร (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ในการพัฒนาทักษะทางด้านการพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.1 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ทักษะทำให้ทักษะการพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้น

จากปัญหาที่เกิดขึ้นและผลงานการวิจัยรวมทั้งการศึกษาของท่านผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่าการ จัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมสื่อสารเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาพัฒนาทักษะด้านการ พูดภาษาอังกฤษและการสื่อสารของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมสื่อสารมาพัฒนาทักษะด้านการพูด การสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนและทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบล คลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของ นักเรียนต่อไป

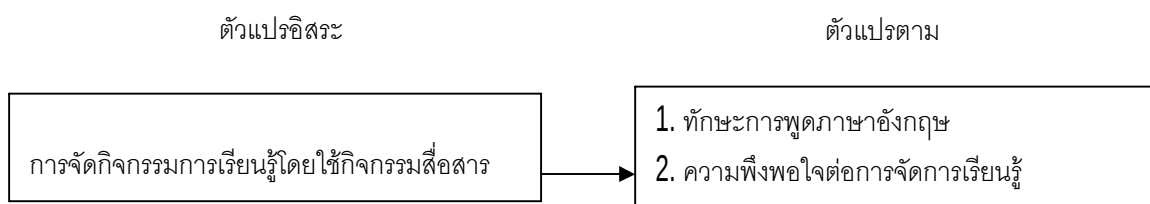
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาล ตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ในเขตเทศบาล ตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสื่อสาร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาล ตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร อยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนได้ทราบแนวทางการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
2. นำทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนโรงเรียน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 184 คน โดยแต่ละโรงเรียนมีลักษณะเหมือนกัน คือ มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน นักเรียนมีสติปัญญาและความสามารถใกล้เคียงกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 โรงเรียนจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 16 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร

ตัวแปรตาม คือ

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารอยู่ในระดับดีขึ้นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียน

2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากขึ้นไป

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารอยู่ในระดับดีขึ้นร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
96-120	80-100	ดีมาก	7	43.75	106.86	5.64
84-95	70-79	ดี	9	56.25	89.56	3.21
72-83	60-69	พอใช้	-	-	-	-
60-82	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-59	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			16	100		

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	44	56	48.81	3.47	25.04*	.00
หลังเรียน	86	113	97.13	9.84		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 44 คะแนน คะแนนสูงสุด 56 คะแนน ค่าเฉลี่ย 48.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.47 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 86 คะแนน คะแนนสูงสุด 113 คะแนน ค่าเฉลี่ย 97.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.84 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($t = 25.04$)

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
65-80	80-100	มากที่สุด	15	93.75	71.40	4.56
49-64	70-79	มาก	1	6.25	61.00	0
33-48	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
17-32	50-59	น้อย	-	-	-	-
0-16	0-49	น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม			16	100		

จากตาราง 3 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 65-80 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด มีจำนวน 15 คน

คิดเป็นร้อยละ 93.75 ค่าเฉลี่ย 71.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.56 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 49-64 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ค่าเฉลี่ย 61.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยใช้กิจกรรมสื่อสารผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ร้อยละ 100 ของนักเรียน สูงกว่าสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารมีความหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันในการนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการพูดภาษาอังกฤษที่สมจริงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ต่าง ๆ รวม 8 แผน คือ 1. What are you doing? 2. Finding the way 3. How can I get to the market? 4. Anan's house 5. Where did you go on your holiday? 6. How do you go to Bangkok? 7. I come to school by bus 8. Safety Signs แต่ละบทเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ ในสถานการณ์จริง จากการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่านักเรียนสามารถพูดสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว และสื่อความหมายได้ มีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการทำกิจกรรมสื่อสาร รวมทั้งข้อมูลการประเมิน จากแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระบุว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ สามารถพูดสื่อสาร สื่อความหมายให้คู่สนทนาฟังอย่างเข้าใจถูกต้องครบถ้วน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ หลังการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินทักษะการพูดอยู่ในระดับดีขึ้น พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยนักเรียนสามารถสนทนาได้อย่างคล่องแคล่วและมีความเป็นธรรมชาติ สามารถสื่อความให้คู่สนทนาฟังได้อย่างเข้าใจถูกต้องครบถ้วนอยู่ในระดับดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาไพ โพธิ์จิต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดติสสงสาราม สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพฯ ผลปรากฏว่า หลังจากนักเรียนได้รับการสอนโดยใช้เกมและกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ โดมศรีฟ้า (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรม การพูดเพื่อการสื่อสาร ในการพัฒนาด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรภาษาอังกฤษ โรงเรียนเลิศหล้ากาญจนนาภิเษก ผลปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถด้านการพูดหลังการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนมนัญ บุรุษภักดี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้านการพูด แก่นักศึกษาปีที่ 1 โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ปีการศึกษา

2/2545 สถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวน 40 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงพบว่านักศึกษาที่ได้เรียนพูดภาษาอังกฤษโดยใช้บทบาทสมมติพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีขึ้น นักศึกษามีคะแนน สูงกว่าก่อนเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้บทบาทสมมติ นักศึกษากับการแสดงบทบาทสมมติเพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน และให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีโดยกล่าวว่าการแสดงบทบาทสมมติสามารถพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารและช่วยให้มั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา อยู่ยง (2551 : 26-115) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แบบวัดความสามารถด้านการพูดแผนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 30 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินตนเองของผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบบันทึกรูปแบบภาษาที่นักเรียนใช้ของครูผู้สอน โดยผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติมีการพัฒนาการ ด้านความสามารถในการใช้ภาษาทางการพูดภาษาอังกฤษ แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินตนเองด้านการพูดภาษาอังกฤษผลการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ที่ได้พูดสื่อสาร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์หรือชีวิตประจำวันของนักเรียน การเรียนรู้การใช้กิจกรรมสื่อสาร เป็นการจัดการการเรียนรู้ที่ดึงดูดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพูดสื่อสาร ได้ตอบให้เกิดความเคยชิน ไม่อาย มีความกล้าแสดงออก โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสำรวจและสร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการ สิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิตพิมล พลสมบัติ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอน ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้านทักษะการฟัง-พูด คิดเป็นร้อยละ 75.23 และ 74.87 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของทั้งสองทักษะคิดเป็นร้อยละ 65.38 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้งสองทักษะไม่น้อยกว่าทักษะละ ร้อยละ 70 ขึ้นไป นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟัง-พูด ดีขึ้นเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง

ทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สรุปได้ว่า 1) ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากเรียนทั้งสองกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมการละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .20 3) แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนของทั้งสองกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการละคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา สุขสังข์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูด ก่อนการเรียนและหลังเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียน โดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 15 คน และพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 คน จำนวนเป็น 16 คน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ (ร้อยละ 100) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสารมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและแตกต่างไปจากที่นักเรียนเคยเรียนมา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นการเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ สามารถฝึกทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร เป็นอย่างดี ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ปรึกษา อำนวยความสะดวก บรรยากาศในการเรียนการสอนจึงเป็นไปด้วยความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนภาษาอังกฤษและทำให้เกิดการเรียนรู้และการจดจำจากการฝึกฝน ได้อย่างรวดเร็ว จากเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร อยู่ในระดับดีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร หนูลาย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหละหาร จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาภา ปิยะเฉลิมชัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียแบบรายบุคคล กับการเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียร่วมกับกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลต่อการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียร่วมกับกระบวนการแบบร่วมมือ มีความพึงพอใจระดับมาก และสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียแบบรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนกลุ่มนักเรียนทุกครั้งที่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้นและไม่เกิดความเบื่อหน่ายในขณะการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นและในเนื้อหาในเรื่องอื่นๆ
2. ควรศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การฟัง และการเขียน เช่น ทักษะการอ่านออกเสียงสำนวนภาษาอังกฤษและการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ โดมศรีฟ้า.(2551). การศึกษาการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ ศศ.ม.การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จิตาภา ปิยะเฉลิมชัย.(2552).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการเรียนโดยคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียแบบรายบุคคลกับการเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียร่วมกับกระบวนการแบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. จังหวัดนครราชสีมา.
- จิราพร หนูฉาย.(2550).ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนันทนโธม จ.จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). จังหวัดพัทลุง: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชิตพิมล พลสมบัติ.(2549). การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์.(2551).t-test แบบ Dependent Samples ในแบบการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัยยา เปรมภักดิ์.(2543).การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติในด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานและการสอนตามคู่มือ.ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.(การมัธยมศึกษา)กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธมนนัญ บุรุษภักดิ์. (2547). การพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษโดยใช้บทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์. วิทยาลัย. ศศ.ม.(วิชาภาษาอังกฤษ).ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัญชา อยู่ยง. (2551). การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง จังหวัดอุดรธานี. สารนิพนธ์ ศศ.ม.(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรืองศักดิ์ อำไพพันธ์. (2545).100 Language Game. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ. ไทยวัฒนาพานิช.
- ราไพ โพธิ์จิต. (2546). การใช้เกมและกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดดิสหงสาราม. สารนิพนธ์ ศศ.ม.(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์.(2556).การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะ การฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารวิทย์วิทยา. วิทยานิพนธ์.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.ถ่ายเอกสาร.
- วรรณภา สุขสังข์. (2545).การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมสื่อสารของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิลักษณ์ เกตุจรุง. (2543).การใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ ศศ.ม.(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา ศิลประสาธ. (2544). การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล.(2540).แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษด้านการพูดภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2521.2551 : ออนไลน์.
- อดิศาและคณะ.(2547).รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาในภาคใต้.สงขลา:สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรุณี วิริยะจิตรา.(2532).การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อารียา หมัดลี.(2559).ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทางของวิระกร จำกัดเส้นทางหาดใหญ่-สุไหงโกลลก.สารนิพนธ์. หลักสูตรปรัชญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Bygate,Matin.(1995).Speaking.4thed.Oxford University Press.

- Elis,Mark.;&Johson,Christine.Teaching Bussiness English. Oxford: Oxford University Press.
- Littlewood,W.(1981).Communicative Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- Morro,K.(1981). “Principle of Communicative and Methodology” in Communication in the classroom.
Applications and Metrology for Communicative Approach. London : Longman.
- Prasad,B Bala Nagendra.(2013). “Communicative language Teaching in 21thCentury ESL Classroom,”
English for Specific Purposes World. 14:16.
- Sarkis,R. (2012). Using Cognitive Strategies to Improve English Speaking Skill and Self-confidence.
American Journal of Education Sciences. 2(4): 19-23.
- Tribolet,C. (2012). Using Cognitive Strategies to Improve English Speaking Skill and Self-confidence.
American Journal of Education Sciences. 2(3): 36-40.

NBUE110: การศึกษาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

THE STUDY OF MATHEMATICS WORD PROBLEM SOLVING SKILL ABOUT FRACTION OF THE STUDENTS IN ELEMENTARY GRADE 4 STUDENTS, THAIRATHWITTAYA 75 CHALOEMPHRAKIAT SCHOOL BY USING MATHEMATICS WORD PROBLEM SOLVING SKILL TRAINING EXERCISES.

ปพน อินวรรณ¹ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา และศึกษาเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเศษส่วน จำนวน 5 แผน แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน จำนวน 4 ชุด และแบบประเมินทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่าทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา อยู่ในระดับดีขึ้นไป ($\bar{X}=154.41$)

คำสำคัญ: ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์, แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

Abstract

The purposes of this research were to study and compare mathematics word problem solving skill about fraction of the students in elementary grade 4 students Thairathwittaya 75 Chaloeprakhiat School, learning management by using mathematics word problem, solving skill training exercises and to study students' attitudes towards mathematics about fraction. The sample group of this study was 47 students in elementary grade 4 students Thairathwittaya 75 Chaloeprakhiat School. Research instruments used in this study were 5 instruction plans about fraction of the students in elementary grade 4 students, an evaluation form for mathematics word problem solving skill about fraction and 4 sets of mathematics word problem solving skill training exercises about fraction. The statistics for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The results of this research were mathematics word problem solving skill about fraction of the students in elementary grade 4 students by using mathematics word problem solving skill training exercises was higher than good rate. All students pass the criterion provided. This study found that mathematics word problem solving skill about fraction of the students in Prathomsuksa4 after learning by using mathematics word problem solving skill training exercises was higher than before learning at the 0.5 level of significance. Students' attitude towards mathematics about fraction of the students in Prathomsuksa4 by using mathematics word problem solving skill training exercises was higher than good rate ($\bar{x} = 154.41$)

Key Words: Mathematics word problem solving skill, Mathematics word problem solving skill training exercises

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันมนุษย์ต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมาย มนุษย์จึงต้องรู้จักการคิดวิเคราะห์ เพื่อหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น โดยใช้เหตุผลต่าง ๆ มาประกอบการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่นำความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเป็นพื้นฐานของการค้นคว้าวิจัยทุกประเภท เป็นที่ยอมรับกันว่าคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ เพราะคณิตศาสตร์ช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ได้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2545: 1-2) วิชาคณิตศาสตร์จึงเป็นศาสตร์แห่งการคิดคำนวณที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพทางการคิดของมนุษย์และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบระเบียบมีแบบ

แผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถ่องแท้ถูกต้องเหมาะสม ทำให้เกิดการวางแผน การตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือที่ปลูกฝังอบรมให้นักเรียนมีคุณสมบัติ นิสัยทัศนคติ และความสามารถทางสมองบางประการ เช่น ความเป็นคนซึ่งสังเกต การรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และความสำคัญของคณิตศาสตร์ในแง่วัฒนธรรมเพราะคณิตศาสตร์ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่คนรุ่นก่อนได้คิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนั้นคณิตศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2545: 1-2)

วิชาคณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นนามธรรม เป็นเรื่องของการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถ ที่จะพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน จึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการสอนที่จะ ทำให้บทเรียนน่าสนใจและเข้าใจในการคิดหาเหตุผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ เสริมสร้างสติปัญญามนุษย์ให้สามารถคิดอย่างมีกระบวนการและมีเหตุผล นอกจากนี้มนุษย์ยังใช้ คณิตศาสตร์เป็นหลักในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์แขนงอื่นๆ ซึ่งรวมถึงด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สาเหตุที่นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ไม่ได้ นั่น เกิดจากครูสอนให้นักเรียน จดจำคำหลัก เพื่อให้บอกวิธีทำ ครูสอนวิธีทำตามตัวอย่างในหนังสือมากกว่าและครูสอนโดยไม่คำนึงถึงวิธีหรือขั้นตอนการคิด ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินความสำเร็จใน การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 - 2545 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2545: 3-4) กระบวนการสอนการแก้ปัญหายังเป็นระบบระเบียบที่ชัดเจน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจ ปัญหา ขั้นที่ 2 การวางแผนการแก้ปัญหาย ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 4 การตรวจสอบ คำตอบหรือมองผลย้อนกลับ

จากสภาพการเรียนการสอนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ในปัจจุบันพบว่าโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เป็นเรื่องที่ยากเรื่องหนึ่ง และนักเรียนทำความเข้าใจยาก คุณภาพการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์จึงอยู่ในระดับต่ำ นับได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตลอด ฉะนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่คอยแสวงหาหลักการ วิธีการ หรือเทคนิค กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะมาช่วยให้การจัดการสภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์นั้น เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และวิธีการที่จะนำมาช่วยในการแก้ปัญหานั้นคือการแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้นตอน ของโพลยา มี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจ โจทย์ (Understanding the problem) ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์หาประเด็นของปัญหาว่าโจทย์ต้องการอะไร โจทย์ให้ข้อมูลอะไรมาบ้าง เริ่มต้นให้นักเรียนอ่านพิจารณาโจทย์ปัญหาและบอกรายละเอียดทั้งหมด ตามความเข้าใจของนักเรียน ขั้นนี้ครูผู้สอนมีบทบาทอย่างมาก เพราะครูต้องทำหน้าที่ตั้งคำถามนำ เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจในโจทย์ข้อนั้นได้ถูกต้อง ควรฝึกนักเรียนอ่านโจทย์ปัญหาให้ถูกต้องตามวรรคตอนของโจทย์ ครูควรมีคำถามนำ เช่น สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ มีทั้งหมดกี่ตอน อะไรบ้าง โจทย์ต้องการอยากทราบอะไร โจทย์ต้องการให้เราทำอะไร นักเรียนสามารถพูดเกี่ยวกับโจทย์เป็นคำพูดของตัวเองได้ไหม โจทย์ข้อนี้นักเรียนจะวาดรูปเพิ่มให้เข้าใจง่าย ๆ ได้ไหม ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้ปัญา นักเรียนจะต้องรู้จักการวางแผนการแก้ปัญา โดยจะคิดหาวิธีการวางแผนการแก้ปัญาว่าจะ ใช้วิธีการหรือหลักการใดมาคิดแก้ปัญานั้น ๆ ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน เมื่อวางแผนการแก้ปัญาเสร็จแล้วนักเรียนจะต้องดำเนินการแก้ปัญาตามแผนที่วางไว้นั้น ขั้นที่ 4 การตรวจคำตอบหรือการมองย้อนกลับ เมื่อนักเรียนแก้ปัญาสำเร็จก็จะตรวจสอบดูว่าผลที่ได้นั้นถูกต้องมีความเป็นไปได้สำหรับโจทย์ปัญานั้นหรือไม่ จะเห็นว่าการ

แก้ปัญหาตามรูปแบบของ Polya มีขั้นตอนที่ ชัดเจน ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ถ้านักเรียนได้ใช้ การแก้ปัญหาตามขั้นตอนของ Polya น่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น

ด้วยเหตุผลและหลักการข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

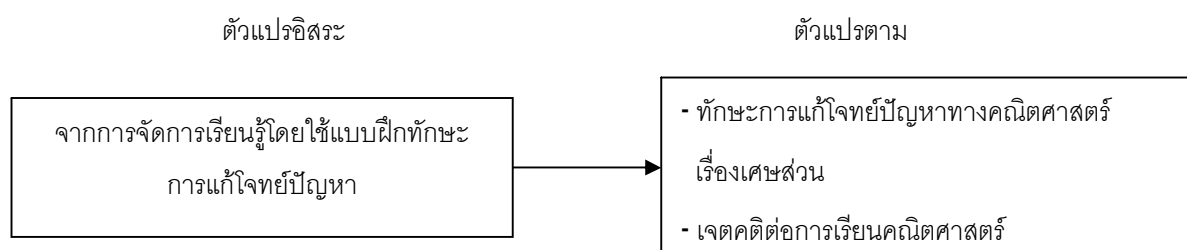
สมมติฐานในการวิจัย

1. ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 47 คน โดยแต่ละห้องเรียนมีลักษณะเหมือนกันคือ มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน นักเรียนมีสติปัญญาและความสามารถเท่าเทียมกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 24 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์

ตัวแปรตาม

2. ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์
3. เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ แบบประเมินทักษะ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

2. ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ปากกฏ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง

เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
37- 45	80-100	ดีมาก	18	75.00	40.83	1.58
28 - 36	70-79	ดี	6	25.00	35.00	0.89
19 - 27	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
10 - 18	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-9	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			24	100		

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 37- 45 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80 - 100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ค่าเฉลี่ยของคะแนน 40.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.58 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 28 - 36 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70 - 79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ค่าเฉลี่ยของคะแนน 35.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 แสดงว่าจำนวนนักเรียนที่มีทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	38	31.75	2.92	21.35*	.000
หลังเรียน	38	45	40.79	2.22		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 28 คะแนน คะแนนสูงสุด 38 คะแนน ค่าเฉลี่ย 31.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.92 ส่วนทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนหลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 38 คะแนน คะแนนสูงสุด 45 คะแนน ค่าเฉลี่ย 40.79 และส่วน

เปรียบเทียบมาตรฐาน 2.22 ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องการบวก ลบ เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=21.35$)

เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดีขึ้นไป ปรากฏ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาเจตคติต่อการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.
161-200	80-100	ดีมาก	7	29.17	177.14	5.64
121-160	70-79	ดี	17	70.83	144.41	12.92
81-120	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
41-80	50-59	ไม่ดี	-	-	-	-
0-40	0-49	ไม่ดีเลย	-	-	-	-
รวม			24	100		

จากตาราง 3 พบว่า การศึกษาเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 161 - 200 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 7 คน ค่าเฉลี่ย 177.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.64 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 121 - 160 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 144.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.92

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับ ดี ขึ้นไป ร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้นจากการได้ทำโจทย์ปัญหาหลาย ๆ ข้อ แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มี

ขั้นตอนในการแก้โจทย์ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการมีลำดับขั้นตอนในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งแบบฝึกทักษะจะเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของ Polya เริ่มต้นตั้งแต่ 1) การทำความเข้าใจโจทย์ 2) การวางแผนการแก้โจทย์ปัญหา 3) ดำเนินการตามแผน 4) การตรวจสอบย้อนกลับ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและสามารถนำข้อมูลที่โจทย์กำหนดให้มาหาความสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวคิดในการหาคำตอบและมีการตรวจสอบคำตอบภายหลัง ทำให้คำตอบมีความถูกต้องมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธานิษฐ์ โกศลวิตร (2557: 58-60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่องการประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการสอนโดยเน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของ Polya กับการสอนแบบปกติมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่องการประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการสอนโดยเน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของ Polya กับการสอนแบบปกติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญทริวิทยาจารย์จังหวัดอุบลราชธานีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของ Polya มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องการประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการสอนโดยเน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของ Polya สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ ประสิทธิ์มัย (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.00/80.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6558 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 65.58 และมีความพึงพอใจ เท่ากับ 4.28 คือมีความพึงพอใจในระดับมาก

2. ทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องเศษส่วน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนชุดนี้มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งทางด้านการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เนื้อหาตรงตามหลักสูตร เน้นการคิดและการปฏิบัติจริงตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหา อย่างเป็นลำดับ ทำให้นักเรียนเกิดความคิดความเข้าใจถึงขั้นตอนสำคัญในการแก้โจทย์ปัญหาที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิริติ สายสิงห์ (2551: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องเลขยกกำลัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องเลขยกกำลัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ

85.63/80.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ หลังใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ อยู่ในระดับ ดี ขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหานั้น เน้นกระบวนการและขั้นตอน แบบฝึกทักษะฝึกให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักวางแผนเป็นลำดับขั้นตอน สามารถนำทักษะไปแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการตอบคำถาม มีความกระตือรือร้นในการเรียนจึงทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะนักเรียนมีความพึงพอใจ มีความสนใจ มีความคิดทางบวกต่อการจัดการเรียนรู้และอยากเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้นักเรียนยังมองเห็นคุณค่าของแบบฝึกทักษะเพราะสามารถนำความรู้ในแบบฝึกทักษะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี จินฤทธิ์ (2552: 90) วิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะประชาสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 81.21/82.99 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และอยู่ในระดับมาก

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการปรับปรุงและเพิ่มจำนวนข้อในแบบฝึกทักษะให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝน จนเข้าใจและชำนาญมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาไปใช้บูรณาการกับเทคนิควิธีการสอนแบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การพัฒนาทักษะ วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ เป็นต้น รวมถึงวิธีการสอนที่เน้นการฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะ เพื่อทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

กิริติ สายสิงห์. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องเลขยกกำลังสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ พัฒนาหลักสูตรและการเรียน การสอน.

บัณฑิตมหาลัย มหาลัษราชภัฏอุบลราชธานี.

ทองจันทร์ ปะสิรัมย์. (2555). ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกลบเศษส่วน สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน, บัณฑิต

วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปราณี จิณฤทธิ์. (2552). ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติ ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน เคหะประชาสามัคคี จังหวัด

นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ภัทรานิชฐ์ โกศลวิตร. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง

การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการสอน

โดยเน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของ Polya กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

NBUE112: การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เบญจมาศ นันตะสุนทร¹ ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างของและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent samples

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/83.91 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 คะแนนทดสอบการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าคะแนนความก้าวหน้าของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, การใช้โปรแกรมนำเสนอ, วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Abstract

The research aims 1) To create and find the efficiency of computer assisted instruction on 'Using presentation program to maintenance computer hardware' for third grade students 2) To investigate the students' learning achievement through computer assisted instruction on 'Using presentation program to maintenance the computer hardware' for third grade students 3) To compare the students' learning achievement through computer assisted instruction on 'Using presentation program to maintenance the computer hardware' for third grade students between pre-test and post-test. The sample consisted of 40 students from section No. 2 of third grade, Samutsongkram School under the Samutsongkram Educational Service Area office in second semester in the academic year 2017. The research instrument were computer assisted instruction lesson, learning management lessons and learning achievement test as 3 multiple choices 30 items. The data were analyzed by percentage, mean, Sstandard Deviation, and t-test dependent samples.

The results were concluded as follows:

1. The efficiency of computer assisted instruction on 'Using presentation program, to maintenance computer hardware' for third grade students. It can be assumed that the efficiency that the efficiency equaled 81.67/83.91 higher than standard criteria 80/80 based on the assumption.

2. The students' learning achievement through computer assisted instruction lesson on 'Using presentation program to maintenance the computer hardware' for third grade students, the pre – test and post - test were continuously high score on the average of 11.00.

3. The students' learning achievement through computer assisted maintenance the computer hardware' for third grade students, post-test score was higher than pre-test at the statistical significance level of .05

Keywords: Computer Assisted Instruction, Presentation Program, Maintenance the computer hardware, Elementary Grade 3 Students.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริงกระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 23)

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 25)

โปรแกรมบทเรียนหรือคอร์สแวร์ (Course ware) หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นบนหลักการพื้นฐานของระบบการเรียนการสอน และศักยภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่ประกอบด้วยทั้งวิธีการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาและสื่อต่างๆ นำเสนอเนื้อหาบทเรียนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การสอน การฝึกหัด สถานการณ์จำลอง เกม การค้นพบ และการแก้ปัญหาโดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการที่ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์ได้โต้ตอบกับโปรแกรมที่เสนอบทเรียนในลักษณะของตัวหนังสือ ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยที่ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาซึ่งเป็นสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนอง โปรแกรมจะประเมินการตอบสนองของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเสริมแรง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนสิ่งเร้าอันดับต่อไปจนจบบทเรียนโปรแกรมบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมาบนหลักการพื้นฐานของการออกแบบระบบและวิธีการสอนการนำเสนอเนื้อหาที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนใช้เทคนิคการเสริมแรงและหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้หลายๆ ลักษณะมาประกอบกันอย่างเป็นระบบ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2550: 3-4) ทำให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนประโยชน์ต่อผู้สอน คือ เป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้ผู้สอนใช้กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในเนื้อหาที่เข้าใจยากผู้สอนมีเวลามากขึ้นไม่ต้องทำงานซ้ำซ้อนและทำให้ผู้สอนปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาคอมพิวเตอร์เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนให้กับนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือประกอบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

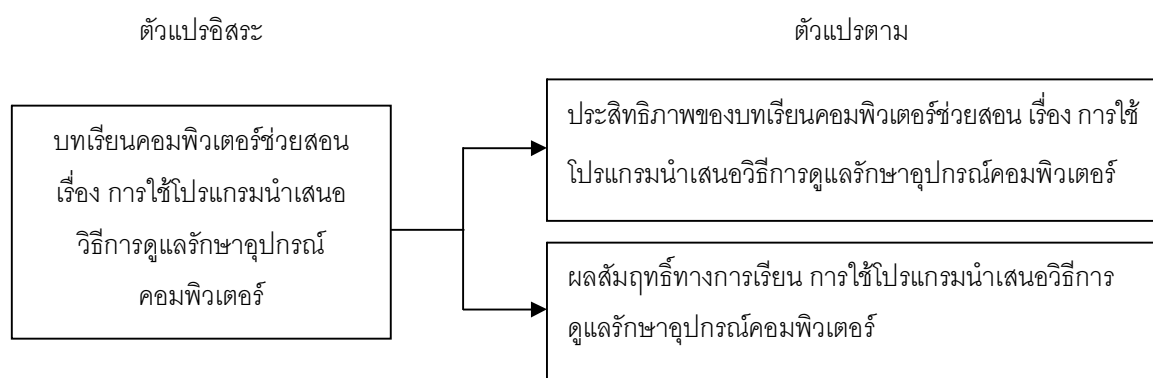
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 203 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มหนึ่งห้องเรียน จำนวน 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบโดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านการพิจารณาหาคุณภาพ ความเหมาะสม โดยวัดค่าความ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และทำการคำนวณการหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการของ โลเวท (Lovett) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาตัวอย่างการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.2 กำหนดโครงสร้างของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

1.3 กำหนดการสอนจากเนื้อหาและแนวคิดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 15 ชั่วโมง ดังนี้

ครั้งที่	สาระการเรียนรู้
1	- มาตรฐานโปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010
2	- แนะนำการเข้าสู่โปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010
3	- ส่วนประกอบของโปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010
4	- มาตรฐานแถบเมนูโปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010
5	- มาตรฐานเครื่องมือโปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010
6	- มาตรฐานเครื่องมือโปรแกรมนำเสนอ Microsoft PowerPoint 2010 (ต่อ)
7	- มาสร้างเอกสารกันเถอะ

ครั้งที่	สาระการเรียนรู้
8	- มาออกแบบผลงานกัน
9	- การใส่ภาพเคลื่อนไหว
10	- ไนน์ลอบบันทึกสี
11	- มานำเสนอผลงานกันดีกว่า
12	- อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศน่ารู้
13	- วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ
14	- วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)
15	- วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

1.4 ดำเนินการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม adobe captivate 9

1.5 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาและตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.6 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการประเมินสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยนำแบบประเมินคุณภาพสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านความเหมาะสมของบทเรียน เพื่อหาความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.7 นำผลประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาตรวจให้คะแนน มาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณภาพเหมาะสมเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102-103)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ไปทดลองหาประสิทธิภาพต่อไป โดยใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอน ดังนี้

ทดลองครั้งที่ 1 ขั้นทดลองรายบุคคล (Individual Try-out) โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2560 จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อตรวจสอบและหาข้อบกพร่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านต่างๆ ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหาความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ความชัดเจนและความเหมาะสมของตัวอักษรและรูปภาพ ผลการทดลองพบว่าเนื้อหาในบทเรียนน้อยเกินไป ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในคำอธิบายของบทเรียน และได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเนื้อหาของบทเรียน ก่อนนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2

ทดลองครั้งที่ 2 เป็นการทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Try-out) โดยทดลองกับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนปรับปรุงแก้ไข 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้ปรับปรุงการทดลองรายบุคคลแล้วมาทดลองใช้กับนักเรียนคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 3 คน เพื่อตรวจสอบและหาข้อบกพร่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง ผลการทดลองพบว่า คำบรรยายของบทเรียนอธิบายน้อยเกินไป เสียงเร็วเกินไป ทำให้นักเรียนฟังการอธิบายไม่ทัน และได้ปรับปรุงแก้ไขแนะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 3

ทดลองครั้งที่ 3 ขั้นทดลองภาคสนาม (Field Experiment) โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการทดลองพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ $(E1/E2) = 80.02/82.37$ ได้ปรับปรุงแก้ไขคำชี้แจงการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1.9 ทำการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัย ใช้แบบกลุ่มเดียวสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test Post-test Design) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 159-161)

แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test		Treatment		Post-test	
T ₁		X		T ₂	

เมื่อ T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

X แทน การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอ

วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้บริหารโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและการใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

2.3 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ในช่วงแรก ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 30 ข้อ

2.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดไว้ จำนวน 2 แผน 15 ชั่วโมง โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

2.5 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

2.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.2 การหาค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร P

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีของแบรนเนม

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการของ โลเวท (Lovett)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามเกณฑ์ 80/80

3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent Samples

ผลการวิจัย

1. การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นักเรียน คนที่	คะแนนระหว่างเรียน สอบ (20)	ผลงาน (10)	คะแนนรวม (30)	ค่าเฉลี่ย	คะแนนสอบ หลังเรียน (30)	ค่าเฉลี่ย
1	15	7	22	73.33	23	76.67
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
40	15	8	23	76.67	28	93.33
	เฉลี่ยร้อยละ			81.67		83.91
ค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 81.67/83.91$						

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 81.67 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 83.91 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 81.67/83.91

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากนักเรียน 40 คน พบว่าคะแนนทดสอบทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าคะแนนความก้าวหน้าของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.00

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	14.18	3.30	23.22	39	.00
หลังเรียน	25.18	2.12			

จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ที่ 81.67/83.91 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีการถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนซึ่งสามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้โดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ เกตุอุทอง (2550: 88-91) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดสมุทรสาคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าคะแนนความก้าวหน้าของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.00 โดยเครื่องมือที่สำคัญคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.73-0.91 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (B) ระหว่าง 0.28-1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93จึงเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถสนองตอบตามความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกตื่นเต้น แปลกใหม่ มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ และยังสามารถที่จะประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร วรวงษ์ (2557: 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็กม ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.56/81.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.59) เหมาะสมที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ผลการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิรกาญจน์ ดอกไม้ (2557: 139-147) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายของเราที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับผังความคิด วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายของเรา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับผังความคิด วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายของเรามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับผังความคิด วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายของเรา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาของวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และนำไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในเวลาและนอกเวลาได้อย่างอิสระ และครูผู้สอนยังได้สื่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และได้แนวทางในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่ให้โรงเรียนในเครือข่ายได้มีสื่อการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนสามารถนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ ไปใช้ในการสอนเสริมได้
2. นักเรียนสามารถนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้โปรแกรมนำเสนอวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในเวลาและนอกเวลาได้อย่างอิสระ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนควรพัฒนาสื่อการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย เช่น จัดทำแบบคลิกป๊อปอัพช่วยสอน ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ชัยภาภรณ์ เกตุอุทอง. (2550). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง จังหวัดสมุทรสาคร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยมงคล. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2550). การพัฒนาโปรแกรมบทเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 11. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2540). ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปาริฉัตร วรวงษ์. (2557). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อชิรภาณณ์ ดอกไม้. (2557). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับผังความคิดวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายของเรา ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE113: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN TIME AND DAILY LIFE UNIT OF MATAYOMSUKSA 1 STUDENTS THROUGH THE 4MAT APPROACH

สุรัสดา ขาวนวล¹ ผศ. ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม และศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 17 แผน เวลา 17 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 19.85$)
2. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 3.95$)
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ภายหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ชีวิตประจำวันและเวลา, การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

Abstract

The objectives of this study were to examine the scholastic achievement in 'Time and Daily Life' and to compare the scholastic achievement in 'Time and Daily Life', and to study the opinion towards

learning by 4 MAT approach for Matayomsuksa 1 students. The samples consisted of 30 students in the second semester in academic year of 2017. The instruments were learning management lesson plans on 'Time and Daily Life' through 4 MAT approach, the scholastic achievement test in English with the reliability index at .87, and questionnaire on the opinion towards 4 MAT approach with the reliability index at .94. The data were analyzed in percentage mean, standard deviation and t – test Dependent.

The results of this study were as followings:

1. The scholastic achievement in 'Time and Daily Life' of Matayomsuksa 1 students from MathayomTaksinRayong school through 4MAT approach the overall result was at a good level ($\bar{X} = 19.85$).
2. The students' opinion towards 4 MAT approach of Matayomsuksa 1 students from MathayomTaksinRayong school was in the excellent level ($\bar{X} = 3.95$).
3. The scholastic achievement in 'Time and Daily Life' of Matayomsuksa 1 students from MathayomTaksinRayong school through 4 MAT approach was higher at the statistically significance level of .05.

Keywords: Scholastic achievement, Time and Daily Life, 4 MAT approaches

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 5) ซึ่งภาษาต่างประเทศได้ระบุให้เป็นแผนวิชาเลือกหนึ่งในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปลายและเข้ามามีบทบาทอย่างมากขึ้นในการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิเช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีนและภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาที่ทุกคนยอมรับใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 210-211) มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

จากผลการสอบกลางภาค ปลายภาคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง: 2560) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษมีเกณฑ์ต่ำและมีนักเรียนไม่ผ่านเกินเกณฑ์ร้อยละ 50 ส่วนหนึ่งมาจากเทคนิควิธีการสอน หรือการจัดกิจกรรมที่ไม่หลากหลาย การให้ความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจกระจ่างแจ้งในเนื้อหาที่เรียน และนักเรียนมีความกังวลต่อวิชาภาษาอังกฤษจึงทำให้ความสนใจในการเรียนวิชา

ภาษาอังกฤษน้อยลง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวมาแล้วนี้ครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (1) ที่กล่าวถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2542: 24) ซึ่งการใช้เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม โดยจัดขั้นตอนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน วิธีการใช้เทคนิคพัฒนาสมองซีกซ้ายซีกขวา กิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ช่วง 4 แบบ (Why-What-How-If) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้สมอง ทั้งซีกซ้ายและขวาสลับกันไป ช่วงที่ 1 แบบ Why?/สร้างประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียน ช่วงที่ 2 แบบ What?/พัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียน ช่วงที่ 3 แบบ How?/การปฏิบัติและการพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำ ช่วงที่ 4 แบบ If?/เชื่อมโยงการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดเป็นความรู้ที่ลุ่มลึก ดังนั้นขั้นตอนการเรียนรู้จะมี 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างประสบการณ์ เชื่อมโยงประสบการณ์จากความรู้เดิม 2) ขั้นวิเคราะห์ไตร่ตรองประสบการณ์ วิเคราะห์จากประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ 3) ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4) ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด 5) ขั้นลงมือปฏิบัติหรือพัฒนาความคิด 6) ขั้นบูรณาการแนวคิดหรือสร้างองค์ความรู้ 7) ขั้นวิเคราะห์คุณค่า และ 8) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้

ดังนั้น การวิจัย เรื่อง ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนและจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา จากการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็ม ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80
2. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโพรมีทซิสเต็มอยู่ในระดับดี

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 23 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 756 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/13 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา และความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน รวมเวลา 17 ชั่วโมง มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ 2) ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ไตรตรองประสบการณ์ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4) ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด 5) ขั้นที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติหรือพัฒนาความคิด 6) ขั้นที่ 6 ขั้นบูรณาการแนวคิด 7) ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์คุณค่า และ 8) ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นคำถามปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนโฟร์แมทซิสเต็ม ด้านเนื้อหา ด้านนำความรู้ไปใช้ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่

เกณฑ์กำหนดค่าระดับความคิดเห็นของแบบสอบถามความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

สำหรับการให้ค่าความหมายค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ค่าความหมาย โดยมีค่าระดับค่าเฉลี่ย (ความคิดเห็น) โดยนำค่าระดับที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายตามค่าระดับตามเกณฑ์ ที่แปลงมาจากของ เบสท์ (Best. 1977: 190) ดังตาราง

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็นของแบบสอบถามความคิดเห็น

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
1.00-1.49	น้อยที่สุด
1.50-2.49	น้อย
2.50-3.49	ปานกลาง
3.50-4.49	มาก
4.50-5.00	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทชีสเต็ม นำเสนอผลดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทชีสเต็ม จำแนกตามเกณฑ์

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน (30)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
90-100	ดีมาก	25-30	11	36.66		
75-89	ดี	19-24	18	60.00		
60-74	ปานกลาง	13-18	-	-		
50-59	ปรับปรุง	7-12	1	3.33		
0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	0-6	-	-		
รวม	ดี		30	100	19.85	3.58

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทชีสเต็ม โดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 19.85$) โดยที่พบว่านักเรียนอยู่ในระดับดีมาก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.66 อยู่ในระดับดี 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำเสนอผลดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทชีสเต็ม

ระยะเวลา	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	14.07	3.53	28	13.43*	.016
หลังเรียน	23.27	3.47			

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทชีสเต็ม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง นำเสนอผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง

ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการ	3.90	0.53	ดี
1.1 จัดการเรียนรู้สร้างประสบการณ์เชื่อมโยงจากความรู้เดิม	3.83	0.53	ดี
1.2 จัดการเรียนรู้วิเคราะห์ เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่	4.03	0.49	ดี
1.3 จัดการเรียนรู้ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด	3.86	0.57	ดี
1.4 จัดการเรียนรู้พัฒนาความคิดรวบยอด	3.96	0.41	ดี
1.5 จัดการเรียนรู้ให้ลงมือปฏิบัติหรือพัฒนาความคิด	3.83	0.59	ดี
1.6 จัดการเรียนรู้การสอนให้บูรณาการแนวคิด	3.76	0.50	ดี
1.7 จัดการเรียนรู้ให้วิเคราะห์คุณค่า ประยุกต์ความรู้	3.90	0.54	ดี
1.8 จัดการเรียนรู้ให้ นำเสนอความรู้	4.03	0.61	ดี
2. ด้านเนื้อหา	4.00	0.68	ดี
2.1 เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	3.96	0.71	ดี
2.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนตลอดการเรียนรู้	4.03	0.66	ดี
3. ด้านนำความรู้ไปใช้	3.95	0.64	ดี
3.1 จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่นๆ	3.86	0.68	ดี
3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.03	0.61	ดี
รวม	3.95	0.61	ดี

จากตาราง 3 พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง มีความคิดเห็นด้านกระบวนการ อยู่ในระดับดี ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดี และด้านนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับดี และพบว่า ทุกด้านต่างก็อยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม จากการศึกษาค้นคว้าสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.85 เป็น

คะแนนที่อยู่ในระดับดี เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน สร้างเป็นความคิดรวบยอด แล้วเกิดประสบการณ์ใหม่ที่คงทน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เข้าใจผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล คงฤทธิ์ (2557: 44) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน 4 คุณลักษณะ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่เรียนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ตรง สังเกตข้อมูลที่มีอยู่และได้รอบอย่างไตร่ตรองมีลำดับขั้นตอน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาไปพร้อมๆ กัน และหลังจากจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.17 พบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.18 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปริญา สองสีดา (2550: 23) กล่าวถึงประโยชน์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ว่าเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้สอนและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข ทำให้ผู้เรียนมีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามศักยภาพของตนเอง ทำให้บรรยากาศแห่งการเรียนรู้สนุกสนานเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา แก่นชัย (2555: 49) กล่าวถึงประโยชน์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ว่านักเรียนได้เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในทางสร้างสรรค์ต่อครู คือ ครูได้คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคน ต่อ ผู้ปกครองเข้าใจธรรมชาติของการเรียนรู้และเข้าใจวิธีการสอนที่ใช้ในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและต่อโรงเรียน คือ โรงเรียนได้เชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างกว้างขวาง มีการใช้เทคนิคการประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสม โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หน่วย ชีวิตประจำวันและเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็มพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้การเชื่อมโยงประสบการณ์จากความรู้เดิม การวิเคราะห์จากประสบการณ์เดิม การขยายความรู้โดยสร้างชิ้นงาน การประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่กิจกรรมอื่นหรือวิชาอื่น การนำเสนอความรู้หรือแบ่งปันความรู้กับเพื่อนร่วมห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมฤต จันท์เกษร (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนรู้แบบ 4MAT และการเรียนรู้แบบปกติ พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่มีการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฤษณา แจ่มแจ้ง (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการสอนการแต่งคำประพันธ์ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการแต่งคำประพันธ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม พบว่าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง มีความคิดเห็นด้านกระบวนการ อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับ เห็นด้วยมากและด้านนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งดาว ปิ่นไชย (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT เรื่อง In the Garden ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนระเบียบพิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่ามีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเป็นอย่างยิ่ง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจ สนุกกับการทำกิจกรรม และกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อมฤต จันทรเกษม (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนรู้แบบ 4MAT และการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีรีศา อ่อนช้า (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน หมู่ห้าสามัคคี อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ครูผู้สอนควรจัดกลุ่มให้ขนาดผู้เรียนไม่เกิน 5 คนต่อกลุ่ม เพื่อให้ผู้คนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างทั่วถึง คนทุกคนได้ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่
2. ควรศึกษาและจัดเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรสังเกตพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ มีผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้าหรือเด็กพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้สอนจึงต้องจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมหลังจากเลิกเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนทันเพื่อนๆ ในห้อง
4. ควรแบ่งเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็มในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมและคุ้มค่ามากที่สุด ให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการฝึกฝนและทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุดแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิ่งดาว ปินไชย. (2553). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT เรื่อง In the Garden ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนระเบียบพิทยอำเภอลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.

ดวงกมล คงฤทธิ์. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ภาพสวยตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ร่วมกับการบริหารสมอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

นิรศรา แก่นชัย. (2555). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ปริญญา สองสีดา. (2550). ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบ 4MAT เรื่อง ทศนิยมและเศษส่วน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปฤษฎา แจ่มแจ้ง. (2553). การพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการสอนการแต่งคำประพันธ์ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปวีศา ช่อน้ำ. (2558). กระบวนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหมู้าสามัคคี อำเภอดรอน จังหวัดอุดรดิตต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ. อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.

โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง. (2560). สรุปผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ปีการศึกษา 2560 เทอม 1. ระยอง: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง.

อมฤต จันท์เกษร. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนรู้แบบ 4MAT และการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Best, J. W. (1977). Research in Education. 3rd ed., New Jersey: Prentice-Hall.

NBUE114: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนแบบ วัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)
A STUDY OF LIGHT AND VISION ACHIEVEMENTS OF THE PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS
TAUGHT BY 4MAT APPROACH

ศรินทรา ยอดรัก¹ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน จำนวน 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียนจาก 18 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นแผนการจัดการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่อง แสงและการมองเห็น จำนวน 18 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่อง แสงและการมองเห็น จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 สถิติที่ใช้เป็น จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ($\bar{X} = 21.68$) ด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 16.87$) และด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 26.12$)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

Abstract

The objective of this study were to examine and compare Light and Vision scholastic achievement of Prathomsuksa 4 students between pretest and posttest through 4MAT approach. The sample consisted of 40 students in a class from eighteen classes by simple random Sampling from Rittiya Wannalai School in a second semester in the academic year of 2017. The treatment instruments were 4 MAT approach learning management plans on 'Light and Sight' which were totally 18 plans for 18 hours. The data collection instruments were science scholastic achievement test in comprehension aspect on 'Light and sight' in 20 items with the reliability of .87 and the students scholastic achievement

test in science on 'Light and Sight' in processing aspect with the reliability of .89. The data were analyzed by percentage, mean, Standard Deviation, and t-test dependent.

The results of this study were as the following:

1. Light and Vision scholastic achievement of fourth grade students through 4MAT Approach was at a good level ($\bar{X} = 21.68$). The comprehension aspect was at a good level ($\bar{X} = 16.87$), and the scientific process aspect was at a good level ($\bar{X} = 26.12$).

2. Light and Vision scholastic achievement of fourth grade students through 4MAT Approach was higher at the statistically significance level of .05.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในประเทศไทยในขณะนี้กำลังประสบปัญหาเป็นอย่างมากเห็นได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น O-NET ที่จัดโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) การทดสอบ Program for International Student Assessment หรือ PISA จากผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ยังไม่ดีเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดทักษะการคิดเพราะการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นเพียงแต่การให้ความรู้มาก เพื่อใช้ในการสอบ การสอนแบบท่องจำ และเน้นการจดบันทึก จากการสำรวจผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาวิทยาศาสตร์เป็นร้อยละ 41.22 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ (สถาบันการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน. 2560)

สำหรับการเรียนการสอน การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบันต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะความรู้เกิดได้จากกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย แต่ที่สำคัญก็คือการเรียนรู้เป็นมิติที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องตระหนักถึงการเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานเป็นการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจซาบซึ้งและเห็นความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเข้าใจวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกัน การมีความรับผิดชอบต่อสังคมและใส่ใจ ห่วงใยสิ่งแวดล้อม สามารถเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์เข้ากับวิชาอื่นๆ และสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งในสภาวะของความซับซ้อนทางสังคมในโลกอนาคตยิ่งมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนยังต้องพัฒนาทักษะต่างๆ ให้มากขึ้นตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางภาษา ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการคิดขั้นสูง (ประสาธน์ เจริญเฉลิม. 2557)

รูปแบบการจัดการเรียนเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ถูกพัฒนาขึ้นจากการค้นคว้าวิจัยของ เบอร์นิส แมคคาร์ธีย์ (คักดีชัย นิธิวิทยวิ; และ ไพเราะ พุ่มมัน. 2543: 7) นักการศึกษา นักแนะแนวทางการศึกษา ซึ่งเชื่อในศักยภาพของผู้เรียนในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละประเภท เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ กับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาวอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมบางช่วงจะตอบสนองให้ผู้เรียนแต่ละแบบมีความสุขในการเรียนในช่วงกิจกรรมที่ตนเองถนัด และรู้สึกท้าทายในช่วงที่ผู้อื่นถนัด ดังนั้น ผู้เรียนจะสามารถพัฒนา

ตนเองได้เต็มศักยภาพ การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน 4 คุณลักษณะ กับพัฒนาการสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามแบบและความต้องการของตนอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการสอนที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนดีขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องแสงและการมองเห็น ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)

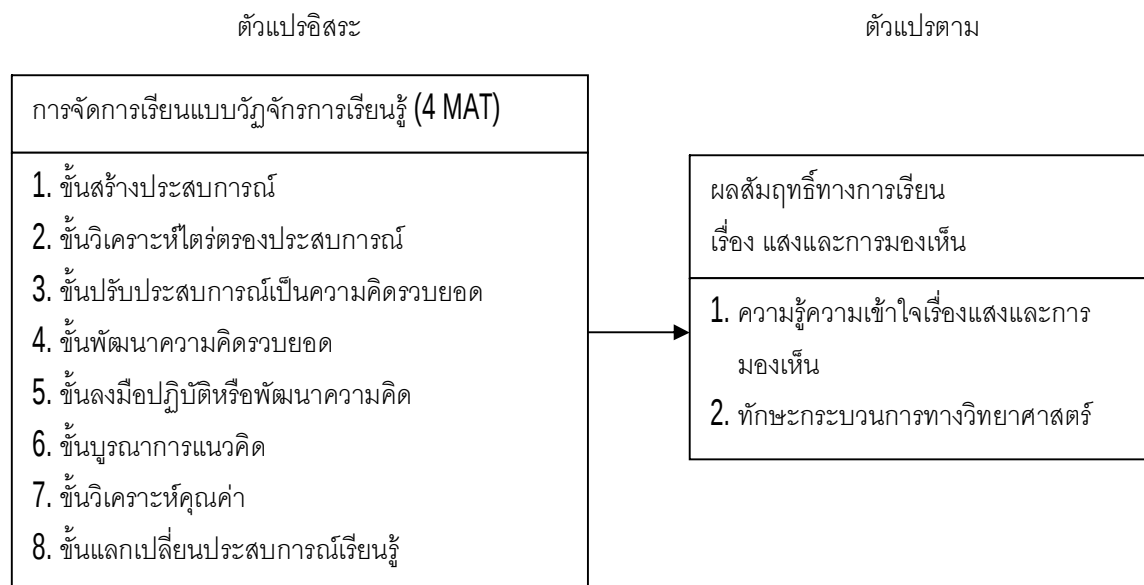
สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) ผ่านเกณฑ์ตามเกณฑ์ของการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) และการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น
2. ครูผู้สอนมีแนวทางในการพัฒนาต่อยอดในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ หรือกลุ่มสาระอื่น
3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการเสนอแนะแก่ครูในการพัฒนาการเรียนการสอน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ โดยจัดแบ่งช่วงเวลาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง ยึดหลักการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองผู้เรียนทุกแบบการเรียนรู้ให้มีโอกาสได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ตนชอบและได้ปรับตัวเรียนรู้ในแบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย และมีการจัดประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นการพัฒนากล้ามเนื้อและทักษะเพื่อให้อ่านทั้งสองซีกมีพัฒนาการที่สมดุล ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ McCarthy ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 ขั้นบูรณาการสังเกตไปสู่สมมติ ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาสมมติ ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามสมมติ ขั้นที่ 6 ขั้นปรับแต่ง ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์และนำไปใช้ และขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น หมายถึง ผลการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องแสงและการมองเห็น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์

ความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ เรื่องแสงและการมองเห็น หมายถึง ผู้เรียนสามารถทดลองและอธิบายการเคลื่อนที่ของแสงจากแหล่งกำเนิด ทดลองและอธิบายการสะท้อนของแสงที่ตกกระทบบัวตฤ ทดลองและจำแนกวัตถุตามลักษณะการมองเห็นจากแหล่งกำเนิดแสง ทดลองและอธิบายการหักเหของแสงเมื่อผ่านตัวกลางโปร่งใสสองชนิด ทดลองและอธิบายการเปลี่ยนแสงเป็นพลังงานไฟฟ้าและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ทดลองและอธิบายแสงขาวประกอบด้วยแสงสีต่างๆ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดจากการคิดและการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ สำหรับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในการวิจัยประกอบด้วยทักษะ 13 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการลงความเห็นข้อมูล ทักษะการพยากรณ์ ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการตั้งสมมติฐาน ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ทักษะการวัด ทักษะการใช้ตัวเลข ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส และสเปกกับเวลา ทักษะการตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป ทักษะการควบคุมและกำหนดตัวแปร ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล และทักษะการทดลองวัดได้โดยใช้แบบทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นข้อสอบปรนัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนแบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการศึกษาเชิงทดลอง มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนในช่วงเช้า นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องแสงและการมองเห็น
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่องแสงและการมองเห็น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 ชม ประกอบด้วยแผนการสอน 18 แผน แต่แผนมีขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 ขั้นบูรณาการสังเกตไปสู่สมมติ ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนามโนคติ ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามมโนคติ ขั้นที่ 6 ขั้นปรับแต่ง ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์และนำไปใช้ และขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องแสงและการมองเห็นฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน และให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 18 ห้อง นักเรียน จำนวน 720 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 1 ห้อง นักเรียน จำนวน 40 คน โดยการจับฉลากหมายเลขมา 1 ห้องเรียนจาก 18 ห้องเรียน ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 / 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสอบแบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่อง แสงและการมองเห็น จำนวน 18 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสอน ดังนี้ ขั้นสร้างประสบการณ์

ขั้นสะท้อนประสบการณ์ ขั้นบูรณาการสังเกตไปสู่สมมติฐาน ขั้นพัฒนามโนคติ ขั้นปฏิบัติตามมโนคติ ขั้นปรับแต่ง ขั้นวิเคราะห์และนำไปใช้ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่อง แสงและการมองเห็น จำนวน 20 ข้อ เป็นปรนัย ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นข้อสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะ ประกอบไปด้วย ทักษะสังเกต ทักษะการวัด ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการคำนวณ ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกตรัมกับสเปกตรัม และสเปกตรัมเวลา ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล ทักษะการจัดกระทำข้อมูล ทักษะการทำนาย การตั้งสมมุติฐาน ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ทักษะการทดลอง ทักษะการตีความหมายข้อมูล จำนวน 30 ข้อ เป็นปรนัย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 105)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 106)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนนักเรียน

$\sum$ แทน ผลรวม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบของนักเรียน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสองทีละตัว

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2546: 220)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$$\frac{\sum R}{N} \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด}$$

$$N \quad \text{แทน} \quad \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

2.2 การหาค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร p (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545: 81) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R}{N}$$

$$\begin{array}{lll} \text{เมื่อ} & P & \text{แทน} \quad \text{ระดับความยาก} \\ & R & \text{แทน} \quad \text{จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด} \\ & N & \text{แทน} \quad \text{จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ} \end{array}$$

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$\text{สูตร} \quad r = \frac{H - L}{N}$$

$$\begin{array}{lll} \text{เมื่อ} & r & \text{แทน} \quad \text{ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ} \\ & H & \text{แทน} \quad \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก} \\ & L & \text{แทน} \quad \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก} \\ & N & \text{แทน} \quad \text{จำนวนคนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง} \end{array}$$

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545: 88)

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

$$\begin{array}{lll} \text{เมื่อ} & r_{tt} & \text{แทน} \quad \text{ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ} \\ & K & \text{แทน} \quad \text{จำนวนข้อสอบ} \end{array}$$

P แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ $\left(\frac{R}{N} \right)$ เมื่อ R แทนจำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้น และ N จำนวนผู้เข้าสอบ)

$$\begin{array}{lll} Q & \text{แทน} & \text{สัดส่วนผู้ตอบผิดในข้อหนึ่งๆ} = 1-p \\ S^2 & \text{แทน} & \text{ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ} \end{array}$$

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผล การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545: 112) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนแบบ วัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) นำเสนอผลดังตาราง 1-3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนแบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)

ด้าน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	20	16.87	1.44	ดี
2. ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	30	26.12	1.11	ดี
รวม	50	21.68	4.98	ดี

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนแบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 21.68$) ด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 16.87$) และด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 26.12$)

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนแบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) จำแนกตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 20	90-100	ดีมาก	16	40.00
15-17	75-89	ดี	22	55.00
13-14	60-74	ปานกลาง	2	5.00
10-12	50-59	ปรับปรุง	-	-
0 - 9	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-
รวม			40	100

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 16.87$) โดยที่พบว่ามีนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 อยู่ในระดับดีมาก 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
28-30	90-100	ดีมาก	7	17.50
25-27	75-89	ดี	33	82.50
20-25	60-74	ปานกลาง	-	-
15-19	50-59	ปรับปรุง	-	-
0-14	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-
รวม			40	100

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี ($\bar{X} = 16.97$) พบว่า อยู่ในระดับดีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)

ตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องแสงและการมองเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT)

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	Df	t-test	p-value
ก่อนเรียน	3	11	7.53	5.18	39	26.46*	.00
หลังเรียน	14	20	16.87	1.44			

* แตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตาราง 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องแสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงและการมองเห็น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ (4 MAT) โดยรวมอยู่ในระดับดีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ค่าเฉลี่ย 16.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 และอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ค่าเฉลี่ย 18.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 และมีผลการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ กับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมบางช่วงจะตอบสนองให้ผู้เรียนแต่ละแบบมีความสุขในการเรียนในช่วงกิจกรรมที่ตนเองถนัดและรู้สึกท้าทายในช่วงที่ผู้อื่นถนัด ดังนั้น ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของ แมคคาร์ธี (McCarthy, 1980) ระบบ 4 MAT มีคุณลักษณะพิเศษ มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาปรับเป็นความคิดรวบยอด เพราะมนุษย์สามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ได้หลายทาง แล้วนำมาจัดเป็นกระบวนการ เพราะบางคนมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน เช่น อาจใช้สามัญสำนึก ใช้ความคิด ไตรตรอง และลงมือปฏิบัติ จากนั้นจะผ่านความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม ให้ปรากฏในลักษณะรูปธรรม ผู้เรียนจะได้ เรียนรู้ตามทุกรูปแบบกระบวนการ ทั้ง 4 รูป อย่างสมดุลกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย เนื่องจากผู้เรียนได้นำรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองมาใช้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความสุข และประสบความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถของตนเองซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของ เกตินี ศรีวรรณ (2551: 107-108) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิด อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ พันธะเคมี โดยการ จัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 4 MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฐพร วิชัยเลิศ (2550: 40-62) ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องความน่าจะเป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องความน่าจะเป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้ ออกเป็น 4 แบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีกิจกรรมที่ต่างกัน ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน กิจกรรมต่างๆ จะช่วยเสริมสร้างทักษะทางวิทยาศาสตร์ให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ศักดิ์ชัย นิธิภูทวี และ ไพเราะ พุ่มมัน (2543 : 12-13) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ที่สอนทักษะผนวกกับความคิดรวบยอดพร้อมๆ กับให้เห็นประโยชน์ โดยตรง ทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการค้นพบตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ นริศรา แก่นชัย (2555: 49) กล่าวถึง ประโยชน์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม ว่านักเรียนได้เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในทางสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี ศรีวรรณ. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ พันธะเคมี โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นัฐพร วิชัยเลิศ. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องความน่าจะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นริศรา แก่นชัย. (2555). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- บังอร ภัทรโกมล. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตหน่วยตัวเรา ด้วยวิธีสอนแบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2557). การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, และไพเราะ พุ่มมัน (2543). วัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข. กรุงเทพฯ: แว่นแก้ว.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2560). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.niet.or.th>.
- สมนึก ภัทธียธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม: ประสานการพิมพ์.

NBUE115: การศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 โรงเรียนขนาดกลางของสหวิทยาเขตสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

อภิษฎาภรณ์พัส สุจิตตานันท์¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 แผน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจำนวน 9 บทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และแบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 80.40/81.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากขึ้นไป

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน , ความพึงพอใจ

Abstract

The objective of this research were to study the efficiency of Computer Assisted Instruction in English topic “All about us” of the Elementary grade 3 students, and to compare the students' learning achievement before and after using Computer Assisted Instruction. The last purpose was to study students' satisfaction towards the Computer Assisted Instruction in topic “All about us”. The sample group of this study was 14 students in the Elementary grade 3 students, Donrai School, Suphanburi Primary Educational Service Area 3. Research instruments used in this study were 9 instruction plans, 9 lessons about Computer Assisted Instruction, 30 items of learning achievement test was multiple choices test which reliability was 0.89 and 20 items of satisfaction questionnaire about Computer Assisted

Instruction which reliability was 0.80. The statistics for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The results of this research were Computer Assisted Instruction topic "All about us" of the Elementary grade 3 students had effectiveness 80.40/81.00. After learning English topic "All about us", the achievement of students in the Elementary grade 3 students were higher than before learning by using. Computer Assisted Instruction at the .05 level of significance and the students' satisfaction towards Computer Assisted Instruction was in good rate.

Keywords: The efficiency of Computer Assisted Instruction, Satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีการดำเนินไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทำให้ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกไร้พรมแดนนี้ทำให้คนทั่วโลกสามารถติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว และการที่จะติดต่อสื่อสารระหว่างกันนั้น จำเป็นจะต้องมีภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันนั้นภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากล เป็นภาษาที่ทั่วโลกใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ และเป็นอีกหนึ่งภาษาที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้และใช้อย่างถูกต้อง เมื่อเราได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างถ่องแท้แล้ว จะช่วยให้เราสามารถติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจระหว่างคนทั่วโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษด้วยกันได้ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนามีการร่วมลงทุนทำกิจกรรมต่างๆ กับประเทศอื่นๆ มากมาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในชาติต้องมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ติดต่อกับคนในชาติอื่นๆ ทั้งเพื่อประกอบธุรกิจต่างๆ เพื่อถ่ายทอดและเรียนรู้วัฒนธรรมและเพื่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนต้องใช้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทด้วยกันทั้งสิ้น การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สถานศึกษากำหนดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมและยืดหยุ่นตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และยืดหยุ่นตามธรรมชาติของตัวผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนจำเป็นต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจกับธรรมชาติและบริบทของผู้เรียน พร้อมทั้งคิดค้นหาวิธีการสอนแบบต่างๆ สื่อการสอน และหาแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมเข้ามาใช้ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมกับวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ (สุภิญญา จันทะมัน. 2557: บทนำ)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญต่อนักเรียนเพราะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นการเรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการติดต่อกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดี ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษให้มากที่สุด ผู้เรียนต้องมีการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนั้นครูต้องจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของภาษา ฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (กรมวิชาการ.

2551: 1) แนวทางหลักสูตรภาษาอังกฤษได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการสื่อสาร คือ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม สามารถสื่อความโดยใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และเหมาะสมกับสถานการณ์ เน้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาอังกฤษให้มากที่สุด ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะทางภาษาไปจนสามารถใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จำลอง (สิริพร กุญกระโทก, 2554: 65) ปัญหาที่พบกันมากในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีความขาดตกหล่นไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าออกเสียง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ทั้งเห็นว่าวิชาภาษาอังกฤษยากเกินไป (สิริ แหวนทอง, 2553: 125) ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนหรือประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก ๆ ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ จึงเป็นปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

จากปัญหาดังกล่าวพบในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน โรงเรียนวัดดอนไร่ โดยดูจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557-2559 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของวิชาภาษาอังกฤษได้ร้อยละ 59.17, 60.00 และ 32.50 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ร้อยละ 32.80, 36.61 และ 31.11 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ จึงควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตลอดจนการรู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญตลอดจนแนวทางของโรงเรียนที่มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI: Computer Assisted Instruction) (โรงเรียนวัดดอนไร่, 2559: 5)

การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในวิชาภาษาอังกฤษ จึงถือเป็นการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะในการผลิตสื่อเพื่อ จุดมุ่งหมายของการศึกษายังนับว่าไม่ก้าวหน้าและได้รับความสนใจน้อย ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้คนเก่งสามารถเรียนได้เก่งขึ้น คนอ่อนสามารถพัฒนาให้มีความสามารถสูงขึ้นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ การใช้ นวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา สื่อที่ได้ความนิยมและนับได้นำมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี คือคอมพิวเตอร์ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้หลักการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อการเรียนการสอน การทบทวน การทำแบบฝึกหัดหรือการวัดผล เราเรียกคอมพิวเตอร์แบบนี้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI: Computer Assisted Instruction) (จิศนา แคมณี, 2552: 45) นอกจากนี้ สายฝน แสนใจพรม (2553: 8) กล่าวว่า โปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหรือสื่อในการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในวิชาต่างๆ ได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ สารวิชาที่บรรจุโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วยระบบ ภาพและเสียง สามารถโต้ตอบผู้เรียนได้ทันที เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความมุ่งหมายของรายวิชาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังมีข้อดีอยู่หลายประการ ดังนั้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้รับการยอมรับแล้วว่ามีข้อดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้เพื่อสนองต่อการเรียนรู้รายบุคคล อรสา ยิ่งยง (2553: 50) ได้กล่าวถึง ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับผู้เรียนและครู ดังนี้ ข้อดีสำหรับผู้เรียน 1) ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างเป็นอิสระ 2) มีการให้ผลข้อมูลย้อนกลับทันทีด้วย ภาพ เสียง สีฉับที่สวยงามทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่าย ต่อ บทเรียน 3) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีและรวดเร็วกว่าการเรียนปกติ 4) สามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้ทันทีทั้งที่

และฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล อีกทั้งยังปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบให้ผู้เรียน เนื่องจากการศึกษารายบุคคล ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 5) ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในการเรียนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถเลือกบทเรียนได้หลายแบบ ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งแปลกใหม่

นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่ยืนยันถึงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เช่น งานวิจัยของ ภักกร แก่นสูงเนิน (2556) พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง **Buying and Selling** พบว่า ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง **Buying and Selling** สูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง **Buying and Selling** อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วริสสร วิรัชนิกรพันธ์ (2556) พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากได้เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สายใจ นิยมณี (2555) พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียอยู่ในระดับมาก จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถแก้ไขและส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนได้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงได้ขยายวงกว้างมากขึ้นในทุกระดับการศึกษา ประกอบกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นเรื่องที่ครูและอาจารย์ให้ความสำคัญกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากขึ้นจนกลายเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากและมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง **All about us** ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไร่ โดยการใ้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง **All about us** ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง **All about us** ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใ้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากขึ้นไป

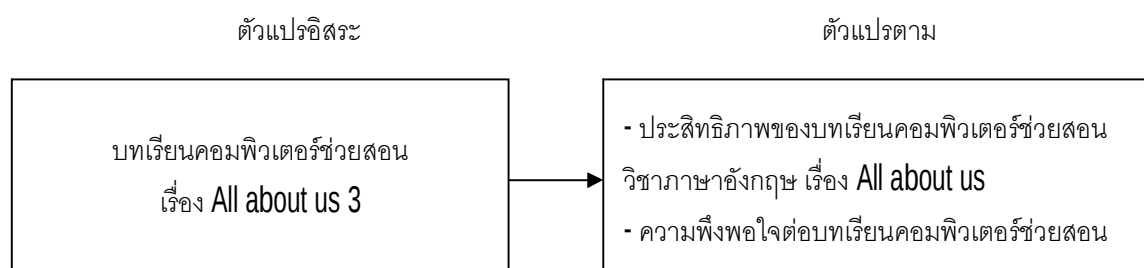
สมมติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง **All about us** มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนหลังจากที่เรียนด้วยการใ้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง **All about us** สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ในเรื่องอื่นๆ ของวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดกลาง สหวิทยาเขตสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 105 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีลักษณะที่เหมือนกัน คือระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และขนาดของโรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลางมีชั้นเรียนขนาดกลางมีชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไร่สหวิทยาเขตสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 14 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Cluster Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม
- ตัวแปรที่ศึกษา
 - ตัวแปรอิสระ คือ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us
 - ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้มาตรฐาน/ตัวชี้วัด และคู่มือการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อทราบขอบข่ายและแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนและ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญได้ ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ 4.20-4.80 ซึ่งถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมระดับมาก

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผ่านการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมของบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.40 ซึ่งถือว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความเหมาะสมระดับมาก และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้งได้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.40/81.00

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ที่มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรคู่มือครูและแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์/ตัวชี้วัดโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1 และนำไปหาคุณภาพด้านความยากง่ายและอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.47-0.60 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27-0.53 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89

2. แบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับขอบข่ายที่จะศึกษาตามนิยามศัพท์เฉพาะโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และนำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27-0.53 และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.80

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.40/81.00 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us โดยภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (90)	คะแนนสอบหลังเรียน (30)
1	73	23
2	64	24
3	81	26
4	83	26
5	65	21
6	67	22
7	62	20
8	82	27
9	74	25
10	80	28
11	74	25
12	59	20
13	77	27
14	72	26
ค่าเฉลี่ย	72.36	24.29
ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2	$E_1 = 80.40$	$E_2 = 81.00$

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ค่าของประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) มีค่าเท่ากับ 80.40 และได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเท่ากับ 81.00 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.40/81.00

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไร่ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	9	23	15.36	4.16	22.91	.00
หลังเรียน	20	28	24.29	2.67		

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 9 คะแนน คะแนนสูงสุด 23 คะแนน ค่าเฉลี่ย 15.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.16 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 23 คะแนน คะแนนสูงสุด 28 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.67 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 22.91$)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	การแปลผล
ด้านการออกแบบบทเรียน	4.28	0.50	มาก
ด้านเนื้อหา	4.25	0.49	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.21	0.54	มาก
	4.25	0.51	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about US ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.25 โดยด้านการออกแบบบทเรียน ด้านเนื้อหาและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากในทุกประเด็น สรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง All about us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.40/81.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นผ่านการศึกษาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและมีการปรับปรุงในแต่ละขั้นตอน อีกทั้งยังมีการทดลองใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข จนได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพก่อนที่จะนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสามารถสนองตอบความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ในทุกๆ ด้าน ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกตื่นตัว แพลกใหม่ ทำให้มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบสามารถศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจไปถึงเรื่องตามที่ตนเองสนใจ นำเรียนรู้ ที่ช่วยสื่อให้เกิดความเข้าใจได้ชัดเจนและแม่นยำ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากยิ่งขึ้นโดยมีแบบฝึกหัดให้กับผู้เรียนได้ทบทวนความจำ ซึ่งจะมีผลบั่นกลับเป็นการเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

สนุกกับการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา กิตติภรณ์กุล. (2551: 146) ได้ทำการค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร “Reported Speech” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเรื่อง “Reported Speech” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.50/84.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรริชา สว่างศรี (2552: 84) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษแบบบูรณาการเพื่อการเรียนรู้ คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทัพหลวง พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษแบบบูรณาการเพื่อการเรียนรู้ คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 72.83/71.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 และสอดคล้องกับ ภัคกร แก่นสูงเนิน (2556: 150) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Buying and Selling สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Buying and Selling มีประสิทธิภาพ 73.33/73.46 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง All about us ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งบรรจุเนื้อหาวิชาตามลำดับขั้นตอนของการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และในแต่ละขั้นตอนจะมีคำอธิบายเกี่ยวกับบทเรียนเอาไว้ ทำให้ง่ายต่อการเรียน การออกแบบบทเรียนมีการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลเป็นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวภาพกราฟิก และเสียงตามหลักการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อที่จะได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพ และได้ผลการเรียนที่ดี สามารถที่จะจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน และสนุกสนานกับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ยิ่งยง (2551: 136) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์และบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 3) คะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์หลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า คะแนนความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างจากคะแนน ทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ นิยมณี (2555) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางช้างใต้ พบว่า ความสามารถทางด้าน การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศากร แสงสว่าง (2556) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องผลการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และความตระหนักรู้ด้านคุณธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ (Maslow, 1970; อ้างถึงใน ปกเกศ ชนะโยธา, 2551: 72) ที่ว่าบุคคลมีความต้องการทางสังคมต้องการให้สังคมยอมรับ ต้องการได้รับความนับถือยกย่องในความสามารถของตน ซึ่งเมื่อนักเรียนได้เรียนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ได้รับการชมเชยก่อกองจากเพื่อนในชั้นเรียน จึงเป็นผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน และจากการสังเกตนักเรียนแต่ละคนที่กำลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ในขณะทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีความกระตือรือร้นตอบคำถามอย่างตั้งใจตลอดการเรียนด้วยบทเรียนนี้ เนื่องจากมีการให้ผลป้อนกลับทันทีหลังจากที่นักเรียนตอบคำถามแต่ละข้อ ซึ่งเมื่อตนเองทราบว่าคำตอบที่ตอบนั้นถูกต้อง จึงเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะทำแบบทดสอบให้ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1962; อ้างถึงใน ปกเกศ ชนะโยธา, 2551: 72) ที่ว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ผลเป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจหลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีกทั้งผู้วิจัยพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใช้หลักการสร้างความสนใจของผู้เรียนด้วยภาพประกอบและสีสรรที่สดใสสวยงามเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกร สงคราม (2553: 115) กล่าวว่า การใช้เสียงไม่ว่าจะเป็นเสียงพูดบรรยาย เสียงดนตรีและเสียงประกอบ (Sound effect) ช่วยในการนำเสนอบทเรียนน่าสนใจเกิดความพึงพอใจหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ ธรรมประสิทธิ์ (2552: 137) ได้ทำการศึกษาในเรื่องผลการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรวมกับการเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง Food and drink วิชาภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนตำลึง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนตำลึงมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Food and Drink อยู่ในระดับดี รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริสสร วิรัชนิกรพันธ์ (2556) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ครูผู้สอนควรปรับปรุงเนื้อหาบทเรียนให้เหมาะสมแก่เวลาเรียนของนักเรียน และควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนก่อนทุกครั้งในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงขั้นตอนและวิธีการใช้งานที่ถูกต้องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเนื้อหาอื่นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างออกไป เช่น การจำลองสถานการณ์ รูปแบบเกม เป็นต้น เพื่อได้รูปแบบที่หลากหลายและสามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ณัฐกร สงคราม. (2553). การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.
- นพมาศ ธรรมประสิทธิ์. (2552). ผลการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเรื่อง Food and drink วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนตำลึง. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิศากร แสงสว่าง. (2557). ผลการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความตระหนักรู้ด้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปภกศ ชนະຍิธ. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปณิดา กิติภรณ์กุล. (2551). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเรื่อง “Reported Speech” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัคร แก่นสูงเนิน. (2556). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Buying and Selling สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนวัดดอนไร่. (2559). ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนวัดดอนไร่. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดดอนไร่.

- วิรัชสร วิรัชนิกรพันธ์. (2556). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายใจ จิมมณี. (2555). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางช้างใต้. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายฝน แสนใจพรม. (2553). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องพฤติกรรมทางการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงใหม่: รายงานการวิจัยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สิริ แหวนทอง. (2553). การเขียนภาษาอังกฤษแบบเพื่อนคู่คิด-มิตรคู่ใจ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สิริพร กุ่ยกระโทก. (2554, ธันวาคม). การผลิตหนังสือภาพวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิชาการ. 4(12): 65.
- สุภิญญา จันทะมัน. (2557). ผลการใช้กิจกรรมเสริมทักษะเกมสแครบเบิ้ลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลองค์กรักษ์ (ผดุงองค์กรักษ์ประชา). วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและพัฒนาหลักสูตร. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธบุรี.
- อรรธิชา สว่างศรี. (2552). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษแบบบูรณาการเพื่อการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทัพหลวง. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรสา ยิ่งยง. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE116: การศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางหินาวบุตร จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA)

A STUDY OF READING SKILL FOR COMPREHENSION IN ENGLISH OF STUDENTS IN PRATHOMSUKSA 2, PRANEENAOVABUD SCHOOL BY USING READING PROCESS FOR COMPREHENSION SKILL TRAINING SETS FROM MURDOCK INTEGRATED APPROACH (MIA)

กันต์สินี โรจน์ผาติ¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA) และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางหินาวบุตร จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชุด แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป เมื่อพิจารณาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านจับใจความ ทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA), ความพึงพอใจ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare students' reading skill for comprehension by using Reading Process for Comprehension skill training sets from Murdock Integrated Approach (MIA) and to study students' satisfaction of learning. The sample group was 26 students in Prathomsuksa 2, Praneenaovabud School. Research instruments used in this study were 8 instruction plans, 8 sets of reading for comprehension skill training sets, an evaluation form of reading skill for comprehension and 17 items of students' satisfaction towards learning management which reliability was

0.86. The statistics for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples.

The result of the research were Reading skill for comprehension of students in Prathomsuksa 2 after using reading for comprehension skill training sets were higher than good rate, all students passed the criterion provided. After learning English by using reading for comprehension skill training sets from Murdock Integrated Approach (MIA), reading skill for comprehension of students in Prathomsuksa 2 were higher than before learning by using reading for comprehension skill training sets at the .05 level of significance. Students' satisfaction towards learning management were good rate.

Keywords: Reading skill for comprehension, Murdock Integrated Approach (MIA), Satisfaction.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ทุกคนต้องเรียน โดยถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้รับการจัดลำดับความสำคัญในกลุ่มที่ 2 การที่นักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษได้นั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จากทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการเรียนในกลุ่มทุกวิชา การมีทักษะการอ่านที่ดีจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนวิชาต่างๆ ได้ดี ดังนั้นการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ (ลาลี รักสุทธิ. 2553: 12) ที่กล่าวว่า การอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้นและยังส่งผลต่อทักษะการฟัง การพูด การเขียน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวในสังคมได้อีก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ โจน เอ็ม ฮาร์เวลล์ (อรอุมา เพชรนุ้ย. 2556: 1; อ้างอิงจาก Harwell. 2001: 193) ที่กล่าวว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะทางด้านวิชาการที่สำคัญที่สุดและยังเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในทักษะอื่นๆ ถ้าบุคคลไม่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพโอกาสที่จะเกิดความสำเร็จและสนองความต้องการในชีวิตก็ย่อมจะน้อยลง ทักษะการอ่านจึงเป็นหนึ่งในสี่ทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนทั่วไปควรได้รับการฝึกฝน

จากผลการรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน หรือ O-net (Ordinary National Education Testing) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2559 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรางค์เนาวบุตรี มีคะแนนเฉลี่ย 38.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่าคะแนนรายวิชาภาษาอังกฤษยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำเนื่องจากยังไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 และเมื่อเทียบกับรายวิชาอื่นทั้ง 5 รายวิชา พบว่ารายวิชาภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่าวิชาอื่น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่การสอนวิชาภาษาอังกฤษยังไม่บรรลุผลมีหลายประการ เช่นนักเรียนยังไม่มีนิสัยรักการอ่าน หรือแสวงหาความรู้จากการอ่านด้วยตนเอง ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หรือตอบคำถามได้ ครูผู้สอนไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้และครูมักจะมุ่งเน้นไปที่การสอนอ่านให้ถูกต้องตามหลักการอ่านและเน้นการอ่านออกเสียงมากกว่าการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ จนส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ยังเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษได้ไม่ลึกซึ้ง เห็นว่าเป็นเรื่องยาก เรียนไม่สนุก น่าเบื่อ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน

ดังนั้น ถือเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการจัดสภาพการเรียนรู้การสอน เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุดทางการศึกษา

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความหรือชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือหรือสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดีขึ้นตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการเรียนของผู้เรียนและทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนได้รับการฝึกทบทวนด้วยตนเองตลอดเวลาและเป็นที่นิยม จากการศึกษางานวิจัยของ (อัคราวรรณ ศิริรัตน์, 2549: 78) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นโดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความ ผู้เรียนมีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยปฏิบัติตามแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (รจนา ชาญวิจิต, 2547: 46) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอกในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอก ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาอังกฤษในระดับดีมาก ด้านความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกลุ่มทำงานจนประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม การหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้จากพจนานุกรมได้และการปฏิบัติกิจกรรมได้รวดเร็ว ทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษตามทฤษฎีของเมอร์ดีอก (MIA) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางณีเนาวบุตร เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

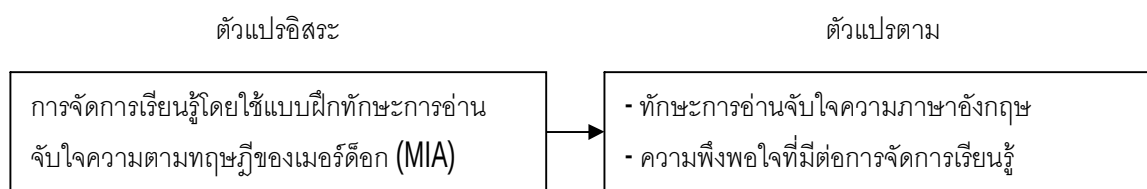
1. เพื่อศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนปรางณีเนาวบุตร โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีอก (MIA)
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนปรางณีเนาวบุตร ระหว่างก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีอก (MIA)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ปรางณีเนาวบุตร

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษภายหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นไปตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียน ปรางณีเนาวบุตร ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีอก (MIA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากขึ้นไป

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางณีนาถ-นุดร อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 103 คน ซึ่งทั้ง 4 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน และคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการเรียนเท่าเทียมกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรางณีนาถ-นุดร อ.เมือง จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 26 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ทักษะการอ่านจับใจความและความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 8 แบบฝึก แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษา

1. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ด็อก (MIA) นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80)

2. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 59.27$)

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

1. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้น ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA)

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
31-40	80-100	ดีมาก	15	57.69	35.40	1.82
21-30	70-79	ดี	11	42.31	29.64	0.64
11-20	61-69	พอใช้	-	-	-	-
0-10	0-60	ควรปรับปรุง	-	-	-	-
รวม			26	100		

จากตาราง 1 พบว่า การประเมินทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 31-40 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69 ค่าเฉลี่ย 35.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.82 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 21-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 ค่าเฉลี่ย 29.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

2. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	38	34.38	1.90	59.27*	.00
หลังเรียน	66	78	71.54	3.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 30 คะแนน คะแนนสูงสุด 38 คะแนน ค่าเฉลี่ย 34.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.90 ส่วนทักษะการอ่านจับใจความจากการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 66 คะแนน คะแนนสูงสุด 78 คะแนน ค่าเฉลี่ย 71.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.27 ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 59.27$)

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
69-85	80-100	มากที่สุด	16	61.54	75.44	2.62
52-68	70-79	มาก	10	38.46	66.80	0.87
35-51	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
18-34	50-59	น้อย	-	-	-	-
0-17	0-49	น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม			26	100		

จากตาราง 3 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 69-85 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ค่าเฉลี่ย 75.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.62 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 52-68 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ค่าเฉลี่ย 66.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) ผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ศึกษาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) มีลักษณะที่ช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการอ่าน ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่

อ่านได้และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่าน รู้จักคิด วิเคราะห์ เรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ และรู้จักที่จะแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ จากการอ่าน รวมทั้งยังสามารถสร้างความเพลิดเพลินในการอ่านให้กับผู้เรียน และยังปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารักษ์ ตามพลอ่อน (2542: 192) ที่พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ผลงานวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ 80.26/79.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่ตั้งไว้ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา รัตนะวิชัย (2548: 48) ที่พัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 90 แบบฝึกจับใจความภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการใช้ และในการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียนแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) ซึ่งเป็นการสอนอ่านจับใจความที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอน นอกจากนี้วิธีการสอนอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมที่เป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เป็นวิธีการสอนอ่านจับใจความที่ไม่ยากจนเกินไป ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่อ่านได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีการสอนอ่านของเมอร์ดีค (MIA) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ชาญวิจิต (2547: 46) ที่ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีคที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีคทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาอังกฤษในระดับดีมาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวนีย์ ธนะสาร (2553: 80) ที่ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจากการสอนอ่านตามแนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีค พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี

2. ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) พบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจภายหลังจากจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน เกิดความสนุกสนานในการเรียน สามารถถ่ายทอดความรู้จากสิ่งที่อ่านออกมาเป็นรูปภาพได้ โดยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความมีแบบฝึกหัดตอบคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ เรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ และวิธีการสอนอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค ที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการใช้คำถามปลายเปิด ถามนำเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดของตนเองในการอ่าน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปรายก่อนการอ่าน และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมเกียรติ กินจำปา (2545: 84) พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านตามทฤษฎีของเมอร์ดีคมีทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา รัตนศิลา (2539: 121) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามทฤษฎีของเมอร์ดีค ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐานและวิธีการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนน

เฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีของเมอร์ดีค ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีสอนอ่านตามคู่มือครู

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อพิจารณาด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ และครูผู้สอน การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนอ่านจับใจความตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนจะอ่าน แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมอร์ดีคทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการความสามารถด้านการคิด โดยมีขั้นตอนที่กำหนดให้ผู้เรียนทำความเข้าใจคำศัพท์ ผู้เรียนจะต้องใช้ความคิดในด้านความรู้ ความจำ ซึ่งคำศัพท์มีผลต่อการอ่านเพื่อจับใจความ และการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมอร์ดีคยังพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน คือ การแยกแยะข้อมูล เรื่องราวออกมาเป็น ส่วนย่อยๆ เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการร่วมกิจกรรมการสอนทุกขั้นตอน ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมทุกครั้งที่ยื่น และนำความรู้มาถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ได้เรียนรู้ร่วมกัน ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราธิป เอกสินธุ์ (2557: 474) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ดีค (MIA) พบว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ดีค (MIA) ในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รฐา แก่นสูงเนิน (2558: 94) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน e-learning ตามแนวการสอนอ่าน แบบบูรณาการของเมอร์ดีค (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์ จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน e-learning ตามแนวการสอนอ่าน แบบบูรณาการของเมอร์ดีค (MIA) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.91

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ครูผู้สอนควรปรับปรุงเนื้อหาในส่วนของคำศัพท์ให้นักเรียนฐานของคำศัพท์ที่จะนำไปใช้ในการทำความเข้าใจเรื่องราวในรูปแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีการสอนอ่านของเมอร์ดีค (MIA) ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น และในเนื้อหาอื่นๆ
2. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ตามทฤษฎีของเมอร์ดีค (MIA) ในการพัฒนาทักษะอื่น

เอกสารอ้างอิง

- จรัญ รัตนศิลา. (2539). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยวิธี MIA และวิธีการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธิดารัก ตามพลอ่อน. (2542). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นราธิป เอกสินธุ์. (2557, กันยายน-พฤษภาคม). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้สาระเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ดีอก (MIA). วารสารวิชาการ Veridian E-Journal7. 3: 464-477.
- บุษบา รัตนะวิษฐ์. (2547). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- รจนา ชาญวิชิต. (2547). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอกซ์ (MIA) สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รฐา แก่นสูงเนิน. (2558). การพัฒนาการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวตามแนวการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอก (MIA). สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมเกียรติ กินจำปา. (2545). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอก (MIA). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวนีย์ ธนะสาร. (2553). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจากการสอนอ่านตามแนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอก. เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2553). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ.
- อรอุมา เพชรน้อย. (2556). การศึกษาความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัคราวรรณ ศิริรัตน์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE117: การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

SUPERVISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS PERCEIVED BY THE TEACHERS UNDER TRAT PRIMARY EDUCATIONAL AREA OFFICE

ธนกร ลาวตุ่ม¹ ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปัญญา²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 มีโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียนขนาดเล็ก 44 โรงเรียน มีประชากรทั้งหมด 1,200 คน ต้องการจำนวนประชากร 291 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 617-610) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง, การพัฒนาทางวิชาชีพ, การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม, การพัฒนาหลักสูตร

Abstract

Research Supervision of school administrators perceived by the teachers under Trat Primary Educational Area Office The purposes of this research was to study and compare the supervision of school administrators perceived by teachers under Trat Primary Educational Area Office. The study were

conducted considering the size of the school and teaching experiences in the academic year 2017. There were 6 large schools. There were 44 small schools. With a total population of 1,200. The sample group were 291 teachers. Select the sample by simple random sampling by setting the size of the sample Krejcie and Morgan. 1970: 617 – 610 in Trat Primary Educational Area Office. The instrument used for data collection was questionnaire with two parts: checklist and five - rating scale. The statistics that were used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation. The hypothesis were verified by applying independent t-test.

The research respondents

1. supervision of school administrators perceived by teachers under Trat Primary Educational Area Office were at the high level.

2. comparison supervision of school administrators perceived by teachers under Trat Primary Educational Area Office by size of the school found that the overall and each expect difference were statistically significant at the 0.05 level. And the comparison supervision of school administrators perceived by teachers under Trat Primary Educational Area Office by experience of teaching found that the overall difference were statistically significant at the level .05

Keywords: Direct Assistance to Teachers, Professional Development, Group Development, Curriculum Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการวางรากฐานที่สำคัญของมนุษย์ เพื่อความเจริญก้าวหน้า และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถช่วยให้คนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง และยังช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิต และนำไปประกอบอาชีพได้ในการจัดการศึกษาที่ดีนั้นไม่เพียงแต่คิดที่จะพัฒนาคนให้เก่งเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องสร้างให้คนเป็นคนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันและสังคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข ดังพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรัสว่า “ ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในขณะที่การปฏิรูประบบราชการได้มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประโยชน์สุขของประชาชน การปฏิรูปการศึกษาได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติโดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม ฐานความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” (พัชรินทร์ ช่วยศิริ, 2554: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 บัญญัติว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญคือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 10-29)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ คุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาสู่ความเป็นเอกภาพระดับประเทศ จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประเทศที่ผ่านมาของโรงเรียนในสังกัด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จึงหาแนวทางดำเนินงานที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการบริหารการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบผลสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้เกี่ยวข้องควรหาแนวทางดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541: 7-8) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกลิคแมน ; กอร์ดอน ; และรอส-กอร์ดอน (Glickman; Gordon; & Ross-Gordon.2007: 299-300) ได้กล่าวถึง จุดเน้นการนิเทศภายในโรงเรียนว่าจะคำนึงถึงทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่จะทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูเองอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการเรียนการสอนได้รับผลประโยชน์จากการสอนของครู (สุนันทา สบายวรรณ. 2555: 3)

ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร เพราะผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียน ที่สนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน พัทธินทร์ ช่วยศิริ (กิตติพร ปัญญาภิญญผล; อ้างอิงจาก พัทธินทร์ ช่วยศิริ. 2554: 3) กล่าวว่า “ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่ผลักดันการนิเทศภายในโรงเรียนให้บรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในโรงเรียน” ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูย่อมรู้สภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้รับรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนโดยรวมในปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ประถมศึกษา (2556: 9) ในปีการศึกษา 2558 พบว่า ตัวบ่งชี้ ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพต่ำ และจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในปีการศึกษา 2559 พบว่า นักเรียนมีผลการทดสอบเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

ดังนั้น การที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จะต้องใช้กระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านบริหาร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน เพราะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนการเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมส่วนบุคคล จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือมุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนางานปฏิบัติงานซึ่งหมายถึง งานการเรียนการสอน โดยปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ(สุนันทา สบายวรรณ. 2555: 3)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ประถมศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ดังนั้น โรงเรียนนั้นๆ ต้องมีการปรับปรุง พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ พัฒนาครูในด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาผู้บริหารในด้านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนการสอน การประเมินแบบวัดแบบทดสอบของครู และการวางแผนการพัฒนาครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยอาศัยกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน มีการประสานสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนและแนวคิดของ กลิคแมน; กอร์ดอน; และรอส - กอร์ดอน (Glickman; Gordon; & Ross - Gordon) เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลการจัดการต่างๆ ในการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และเพื่อให้การบริหารการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

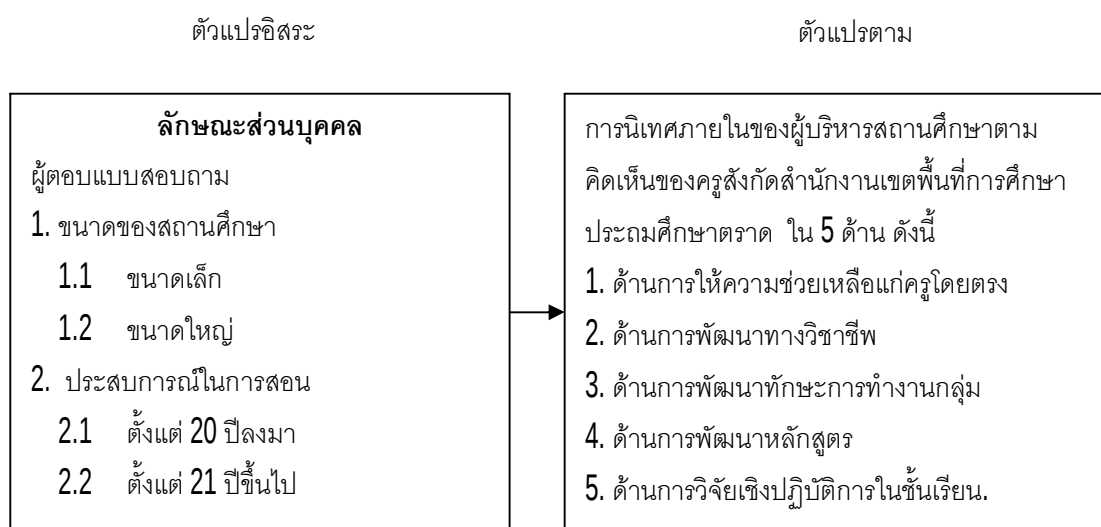
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

สมมติฐานในการวิจัย

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 มีโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรง โรงเรียนขนาดเล็ก 44 โรง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 617-610) เลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้โดยวิธีการจับฉลากได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1. ขนาดของสถานศึกษา
 - 1.1 ขนาดเล็ก

1.2 ขนาดใหญ่

2. ประสบการณ์ในการสอน

2.1 ตั้งแต่ 20 ปี ลงมา

2.2 ตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการการนิเทศภายในและแนวคิดของ กลิคแมน, กอร์ดอน, และรอส-กอร์ดอน (Glickman; Gordon; & Ross-Gordon) ใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง
2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ
3. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการชี้แนะและแนะนำอย่างสร้างสรรค์และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียนและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ใน 5 ด้าน

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance to Teachers) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความสัมพันธ์อันดีกับครู ผู้สอน ในการช่วยครูให้ปรับปรุงการสอนรวมทั้งการให้ความห่วงใย ช่วยเหลือในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากเรื่องการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงเพื่อให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีนิเทศแบบต่างๆ เช่น การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน

2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) เพื่อปรับปรุงการสอนของครู ให้ส่งผลไปสู่ นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) จะเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และระดับความคิดเชิงนามธรรมของครู เพราะครูมีความแตกต่างกันมากในเรื่องการเอาใจใส่ต่อกิจกรรม การได้รับข้อมูล การพิจารณาถึงผลกระทบต่อการประสบการณ์ของครูจึงช่วยให้เลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับครูมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) หมายถึง การปฏิบัติงานที่เน้นการสร้างหรือพัฒนากลุ่ม เพื่อที่จะทำให้งานที่ทำร่วมกันนั้นสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ โดยอาศัยการร่วมทีมของสมาชิกภายในกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้จัดการขององค์กรในรูปแบบของการทำงานร่วมกันเป็นทีม ให้สมาชิกได้ร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และแสดงความคิดเห็น ความชื่นชม เมื่องานประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมนับว่ามีความ สำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการบริหารงานในองค์กรเป็นอย่างมาก

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนครูแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นชุมชน พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตร การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผล และประเมินผลการใช้หลักสูตร การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) หมายถึง รูปแบบการวิจัยชนิดหนึ่งที่เน้นกระบวนการให้ได้ข้อมูลเพื่อนำผลวิจัยไปปรับปรุงการสอนของครูให้ประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพสูงสุด และเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายประเภท ค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดชนิดของข้อมูลที่ต้องการ วิธีการรวบรวมข้อมูล และแหล่งหรือทรัพยากรที่จำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินผล วิเคราะห์ แปลผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย จุดประสงค์ และสรุป อภิปราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านการนิเทศการภายในสถานศึกษาของผู้บริหารในการบริหารการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผู้สอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนและโรงเรียนมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการศึกษา
3. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในหน่วยงานการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 ฉบับ
3. ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถาม คืนภายใน 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดนำไปลงรหัส
5. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษามาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบรูปแบบ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรแก้ไข เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง (Validity) ด้านเนื้อหาความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญให้นำข้อเสนอแนะทั้งหลายมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไปจากสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นหลักที่ศึกษา

$$\frac{\sum R}{N}$$

แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความเห็นของสุวิมล ติรภานันท์ (ประยูร อิมสวาสดี, 2552: 74; อ้างอิงจาก สุวิมล ติรภานันท์) ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดไม่ได้ตรงตามนิยาม

โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินคือเลือกเฉพาะข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 สำหรับนำไปใช้จัดทำแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน

5. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation)

6. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) หลังการทดลองใช้ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202 - 204)

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ผลการศึกษา

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด สรุปผลได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการสอน เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการสอน

n= 291		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขนาดของสถานศึกษา		
1.1 ขนาดเล็ก	91	31.27
1.2 ขนาดใหญ่	200	68.73
รวม	291	100.00
2. ประสบการณ์ในการสอน		
2.1 ตั้งแต่ 20 ปีลงมา	190	65.29
2.2 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	101	34.71
รวม	291	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 291 คน เมื่อจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลครูในของสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 68.73 ครูในของสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 20 ปีลงมา จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 65.29 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71

ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม พบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการนิเทศภายในสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						t	Sig
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่				
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง	4.12	0.32	มาก	4.17	0.30	มาก	1.244	.108
2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ทางวิชาชีพ	3.59	0.75	มาก	4.49	0.37	มาก	1.630	.000*
3. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่ม	4.03	0.30	มาก	4.12	0.38	มาก	1.581	.108
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.11	0.46	มาก	4.21	0.34	มาก	2.822	1.33
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น เรียน	4.09	0.39	มาก	4.16	0.30	มาก	1.734	1.18
โดยรวม	3.84	0.37	มาก	4.49	0.29	มาก	1.426	0.25*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการนิเทศภายในสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการสอน						t	Sig
	ตั้งแต่ 20 ปีลงมา			ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือ แก่ครูโดยตรง	4.28	0.56	มาก	4.50	0.65	มาก	2.247	.015*
2. ด้านการเสริมสร้าง ประสบการณ์ทางวิชาชีพ	3.99	0.42	มาก	4.49	0.55	มาก	2.216	.013*
3. ด้านการพัฒนาทักษะการ ทำงานกลุ่ม	3.67	0.63	มาก	3.73	0.64	มาก	.675	.340
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.51	0.48	มาก	3.53	0.50	มาก	1.640	.55
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติ การในชั้นเรียน	3.62	0.39	มาก	3.68	0.60	มาก	1.056	.108
โดยรวม	3.85	0.30	มาก	3.93	0.38	มาก	2.384	.042*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากได้รับการศึกษาสูง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้รับการอบรมในด้านต่างๆ อยู่เป็นประจำ จึงมีส่วนทำให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการกระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศภายใน นับว่าเป็น

กระบวนการที่จะต้องปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพราะหลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอน โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดจนมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน (สุนันทา สบายวรรณ, 2555: 17) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ ทัศนินทร์ (2554: 104) ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาที่มีขนาดใดก็ตาม มักจะมีบทบาทการนิเทศภายในมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของหน่วยงานและภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติ เพื่อจุดมุ่งหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่อมมีบทบาทการนิเทศภายในแตกต่างกัน ตามสภาพของสถานศึกษาที่มีความพร้อมและมีปัญหาที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินการการนิเทศภายในโดยใช้บุคลากรในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระมาช่วยในการดำเนินนิเทศภายใน และมีการนิเทศโดยผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความพร้อมของสถานศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพตลอดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น อีกทั้งสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในอย่างจริงจัง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากชุมชนที่ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและไม่อาจช่วยเหลือหรือส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ ทำให้หน้าที่การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ไม่มีเวลาในการนิเทศจึงไม่ต่อเนื่อง เพราะผู้บริหารมีภาระหน้าที่ที่ต้องไปร่วมประชุมเพื่อรับนโยบายกับหน่วยงานบ่อยครั้ง ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็กต้องแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร (2553: 94) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่าการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นภาระสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษาโดยทั่วไปแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศภายในแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ไม่เท่ากันก็อาจส่งผลทำให้การนิเทศภายในมาก หรือน้อยตามขนาดสถานศึกษาตามไปด้วย ประกอบกับการที่ผู้บริหารบางคนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ไม่เท่ากันในการปฏิบัติงานมากมักจะมีการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์มากมักจะมีความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย และก็จะทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะในยุคสังคมข่าวสารโลกแคบลง โลกโดยเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็วการปรับตัว การพัฒนา

ตนเองพึ่งตนเองของสถานศึกษา ควรมีบุคคลในสถานศึกษาที่ตื่นตัวและปรับตัวให้พัฒนา ใช้หลักนิเทศพึ่งตนเองโดยบุคลากรที่มีประสบการณ์มากเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของหะมะฮุดีง มามะ (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับ บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ประสบการณ์ต่างกันโดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ หัสรินทร์ (2554: 104) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนมีการพัฒนาความรู้และความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เหมือนกัน จึงทำให้บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ควรมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร เกี่ยวกับการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ความรู้ ความเข้าใจใน การบริหารจัดการหลักสูตร และการประเมินผลใช้หลักสูตร
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ควรมีการพัฒนาวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เกี่ยวกับจัดท้าวสดอุปกรณ์ การทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีการจัดทำแผนงานโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติพร ปัญญาภิบาล. (2541). **รูปแบบของวิธีการวิจัยในชั้นเรียน: กรณีศึกษาสำหรับครูมัธยมศึกษา**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การพัฒนาการนิเทศการศึกษา การนิเทศ 100%** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิฑูรย์ หัสรินทร์. (2554). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. นครพนม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ฯ.
- สุนันทา สบายวรรณ. (2555). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Glickman Carl D. S.P.; & Ross-Gordon, J.M. (2007). Supervision and Supervision and Curriculum Development. 135-148. Instructional Leadership: A Developmental approach. (7th Ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Krejie, Robert. V.; & Morgan, Daryle. W. (1970). Determining Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.

NBUE118: การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการ

นำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

THE DEVELOPMENT OF THE COMPUTER-ASSISTED INSTRUCTION LESSON IN MULTIMEDIA PROGRAMMED SUBJECT FOR VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS CALERDAR 2013.

ณัฐวุฒิ พิงเงว¹ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เลือกโดยการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 โดยมีสาระสำคัญของโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 5 หน่วย ประกอบด้วย โปรแกรมนำเสนอข้อมูล การใช้งานโปรแกรม Adobe Flash CS6 การกำหนดการเคลื่อนไหว และการทดสอบ การใช้ข้อความ รูปภาพ และเสียง การนำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบโดยใช้สถิติ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.47/81.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนภายหลังการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ

Abstract

This research aims to studied and develop the effectiveness of computer assisted instruction. Multimedia program for presentation For students of the Vocational Certificate 2013, the standard is 80/80 and compare the achievement. Multimedia program for presentation For students of the Diploma of Vocational Education, 2013 between before and after learning management using the developed

computer lessons. Samples used Students in vocational certificate level (Vocational Certificate), Saraburi Commercial College of Business Administration Enrolled in multimedia courses for presentations. In the second semester of the academic year, 30 students were selected by random sampling (1 sample). Computer Assisted Instruction Multimedia program for presentation For the students of the Diploma of Vocational Education, 2013, the contents of the program are composed of 5 units, including the presentation program. Adobe Flash CS6 programming, animation, and testing. Using text, picture and sound, presenting the achievement test. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research found that Computer Assisted Instruction Multimedia program for presentation For the students of the vocational curriculum 2013, the researcher created. The efficiency was 82.47 / 81.08, which was higher than the standard set of 80/80. Multimedia program for presentation After school With Computer Assisted Instruction Higher than before learning at the statistical significance of 0.5.

Keywords: computer assisted instruction, Multimedia Program

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 3) ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิตสามารถร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการแก้ปัญหา โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 24(5) กล่าวว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” หมวดที่ 9 มาตรา 64 กล่าวว่า “รัฐต้องส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาบทเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา” เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้ คุณธรรม ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพสังคมมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ด้านเวลาและการจัดการเรียนรู้ในทุกรูปแบบเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี สุขภาพกายและจิตดี(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 1-18)

คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่นำมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อนำมาช่วยในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่นั้นได้สะดวกมากยิ่งขึ้นรวมถึงมีอัตราการใช้งานเพิ่มมากขึ้นในทางด้านการศึกษาโดยหลักแล้วการใช้คอมพิวเตอร์ใน

ด้านการศึกษาถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทประกอบไปด้วย ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือในด้านการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในทางการศึกษาได้นำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบริหารจัดการ และใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการสอนผู้เรียนขณะเดียวกันก็มีผู้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการงานเกี่ยวกับการวิจัยการเรียน (ยรรยงค์ ประกอบเกื้อ. 2549 : 4)

การใช้คอมพิวเตอร์ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาแบบหนึ่ง คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-Assisted Instruction) เป็นสื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งโดยนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ข้อความ ภาพนิ่ง แผนภูมิกราฟ วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน หรือองค์ความรู้ ในลักษณะใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้ การศึกษาในลักษณะตัวต่อตัว ซึ่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หรือการโต้ตอบพร้อมทั้งการได้รับการป้อนกลับ สามารถประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา (ทักษิณา สนวนานนท์.2530)ประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เห็นได้ชัดเด่นก็คือ ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ โดยออกแบบโปรแกรมให้มีภาพและเสียง และให้สามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว บทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สามารถอธิบายเนื้อหาแสดง การเคลื่อนที่ของภาพทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจและเห็นถึงส่วนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ และให้ผลย้อนกลับได้อย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว(ยรรยงค์ ประกอบเกื้อ.2549:4)

วิทยาลัยเทคโนโลยีสหชะพาณิชย์บริหารธุรกิจ เป็นสถาบันสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปฏิบัติการสอนทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเน้นการเรียนการสอน ด้านพาณิชยกรรม เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือประกอบอาชีพอิสระ เปิดสอนใน สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาการท่องเที่ยวมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยเน้นการฝึกให้ผู้เรียนนั้นให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทางด้านคอมพิวเตอร์

สำหรับรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนั้นรู้จักแนวทางในการออกแบบ ชิ้นงานรวมถึงการสร้างงานมัลติมีเดียประกอบการนำเสนอ ซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งที่อยู่ในหมวดคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่นักเรียนทุกสาขาวิชาต้องเรียน ซึ่งจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โดยภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 62.20 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 (วิทยาลัยเทคโนโลยีสหชะพาณิชย์บริหารธุรกิจ:2558) จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนในหมวดคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของโปรแกรมมัลติมีเดีย ขาดกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการแก้ไขปัญหา ต่อการเรียนในรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ด้านผู้สอนได้แก่ ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดแก้ไขปัญหา จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดแก้ไขปัญหาและค้นคว้าหาข้อมูลอยู่ในขั้นต่ำ และด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ส่วนมากเป็นการบรรยายเน้นความรู้ความจำ ผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสในการฝึกทักษะกระบวนการคิด ค้นคว้าหาความรู้ หรือแก้ปัญหา

ในการสอนวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ เป็นสิ่งที่สำคัญของการใช้โปรแกรมมัลติมีเดียในงานด้านต่างๆ ทั้งการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบชิ้นงานนำเสนอการถ่ายทอดแนวความคิดสู่ชิ้นงานที่เป็นรูปธรรม (Story Board) การผลิตชิ้นงานนำเสนอการใช้ภาษาการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบชิ้นงานนำเสนอ มีทักษะในการใช้โปรแกรมนำเสนอ ผลิตชิ้นงาน และนำเสนอผลงานตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีในการใช้คอมพิวเตอร์ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 : 106) ในการจัดการเรียนการสอนต้องเน้น การจัดการเรียนรู้โดยเน้นทฤษฎีการเสริมแรงด้วยเวลา (Timing Reinforcement) สกินเนอร์ (Skinner.1968) กล่าวว่า การเสริมแรงด้วยเวลาในกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ใคร่คอมพิวเตอร์เป็นตัวการเสริมแรงข้อมูลย้อนกลับในทันที การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนการสอน จะสอดคล้องกับเรื่องราวความแตกต่างระหว่างบุคคล คือ การสอนแบบโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูป จะช่วยเสริมประสิทธิภาพของการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการเรียนการสอนแบบนี้ได้เป็นอย่างดีและการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้ ถ้าเรายังไม่สามารถแยกแยะเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้การพัฒนาสื่อการสอนที่เราควรมุ่งสนใจให้กับผู้เรียนเกิดความสุขและไม่น่าเบื่อที่จะเรียนรู้ มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอได้ง่ายและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ซ้ำหลายๆ ครั้งได้จนกว่าจะเข้าใจในเนื้อหานั้นๆ ผลจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้จะใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

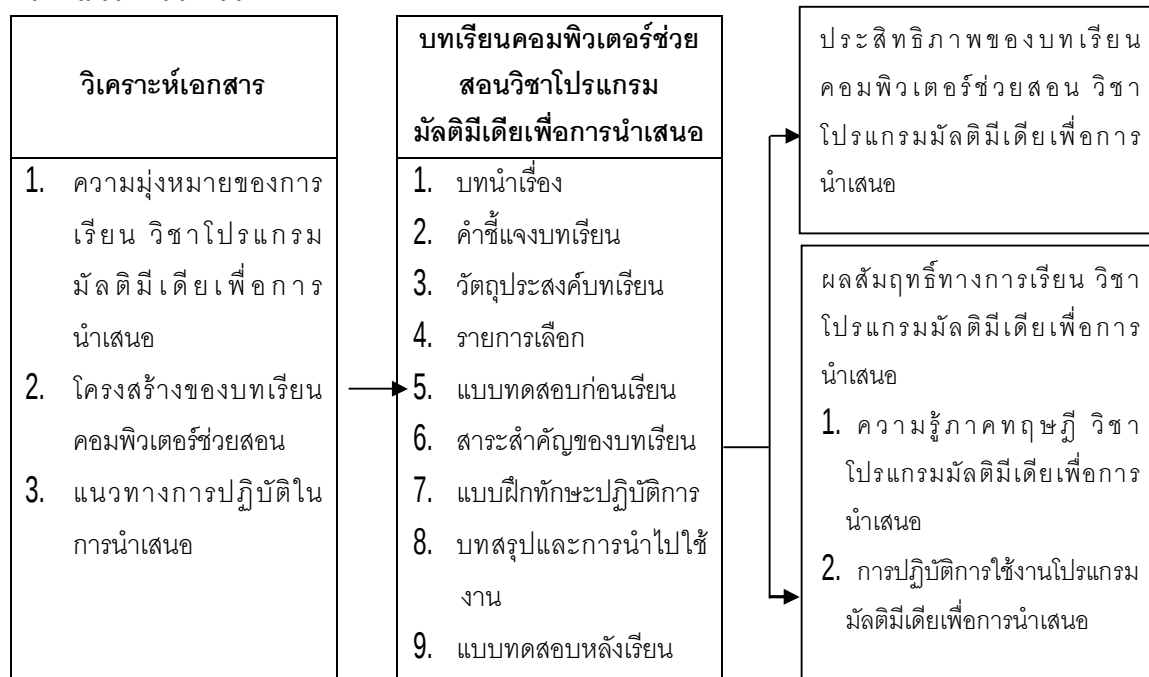
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ระหว่างก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ วิชา โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ความรู้ภาคทฤษฎี เรื่อง โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังการใช้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05
3. การปฏิบัติการ การใช้งานโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 % ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 175 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 30 คน เลือกโดยการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) หมายถึง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มี บทเรียนสามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้เป็นการเรียนรู้จากง่ายไปยากแบ่งเนื้อหาเป็นขั้นตอนแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง (Multimedia) ทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย การสร้างบทเรียนแบบนี้ อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยการออกแบบโปรแกรม จะเริ่มต้นจากการให้สิ่งเร้าแก่ผู้เรียน ประเมินการตอบสนองของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อเสริมแรง

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น ได้ผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วยมีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการวัดด้วยแบบทดสอบวัดความรู้จากการเรียนรู้ จากบทเรียนที่สร้างแต่ละบทเรียนทั้งหมด จำนวน 5 บทเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ภายหลังการจัดการเรียนจากการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้งานโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับหลักการออกแบบชิ้นงานนำเสนอ การออกแบบงานนำเสนอตามลักษณะงาน และผลิตชิ้นงานนำเสนอโดยใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ภาคทฤษฎี และความรู้ภาคปฏิบัติการใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ

ความรู้ภาคทฤษฎี หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการออกแบบชิ้นงานนำเสนอ การเตรียมงานก่อนการนำเสนอ และเข้าใจถึงลักษณะของการใช้งานของโปรแกรมการนำเสนอ

การปฏิบัติการใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ หมายถึง ทักษะในการใช้งานโปรแกรมนำเสนอ การสร้างงานนำเสนอ กำหนดการเคลื่อนไหว การใช้ข้อความ รูปภาพ และเสียงให้กับงานนำเสนอ ผลิตชิ้นงานจากโปรแกรมได้อย่างเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556 สำหรับรายวิชาอื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 จำนวน 5 แผนการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอจำนวน 40 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 การศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ได้นำมาหาประสิทธิภาพได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

	ครั้งที่ 1 (10)	ครั้งที่ 2 (10)	ครั้งที่ 3 (10)	ครั้งที่ 4 (10)	ครั้งที่ 5 (10)	E_1	E_2		E_1 / E_2
							X	S.D.	
X	8.00	7.90	8.00	8.40	8.93	82.47	32.43	4.10	82.47/81.08
S.D.	0.74	0.80	0.87	0.72	0.74				

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.47/81.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ได้ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เกณฑ์	ระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ	X	S.D.
80-100	ดีมาก	30	100	82.47	0.87
60-79	ดี	0	0	0	0
40-59	ปานกลาง	0	0	0	0
ต่ำกว่า 50	น้อย	0	0	0	0

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.47 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80% ที่ได้ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ระหว่างก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	SD _D	t-test	P-Value
ก่อน	19.87	4.75	12.57	0.65	17.07	.000
หลัง	32.43	4.10				

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยที่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอสำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ได้ตั้งไว้ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเท่ากับ 82.47 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 81.08 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยที่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ภายหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.47 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80% ที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยและการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ซึ่งได้ทำการศึกษาและออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ ดี โดยการศึกษาองค์ประกอบหลักในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้งเทคนิควิธีการได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ในการผลิต การออกแบบตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว การใช้สี กราฟิก เสียง เพื่อนำมาผสมผสานในการนำเสนอข้อมูล และการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และต้องศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางด้าน จิตวิทยา และการพัฒนาบทเรียนที่น่าสนใจ มีแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการพัฒนาทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น นอกจากนี้แล้วยังต้องมีการวางแผนขั้นตอนการดำเนินการและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างเป็นระบบ โดยมีการตรวจสอบและประเมิน เพื่อปรับปรุงแก้ไขทุกขั้นตอน ตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านสื่อ แล้วนำไปทดลองตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา จึงทำให้บทเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังกล่าวสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 กล่าวคือมีประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 82.47 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 81.08 ซึ่งการประเมินผลที่สร้างขึ้นเป็นหลักประกันว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ มีประสิทธิผลในการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้กำหนดไว้ 3 ลักษณะ คือ การประเมินแบบตัวต่อตัว การประเมินในกลุ่มย่อย และการประเมินผลกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จึงอนุมานได้ว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่สร้างและพัฒนาขึ้นครั้งนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามกำหนดสามารถนำสู่การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ ก่อนก่อนได้รับการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่สร้างมีลักษณะเป็นบทเรียนมี บทนำ คำชี้แจงในการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์จะนำเสนอเนื้อหาสาระเรื่องราวต่างๆ ตามเรื่องที่ผู้เรียนสนใจสรุปเนื้อหาสาระไว้ได้อย่างเข้าใจ มีการแสดงผลย้อนกลับ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย ของสมศักดิ์ สุริยโนโณทัย (2550 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการศึกษาพบว่ามีความรู้ด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี, สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชานา ชูทอง (2549) ที่ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องดิจิทัลเบื้องต้น พบว่า ประสิทธิภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ทีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.70/83.00, สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว จำปาสา (2551) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เบื้องต้น พบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 87.17 อยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และความพึงพอใจในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.14 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดี, สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนพิศ โนนสินชัย (2552) ที่ศึกษาการพัฒนาบทเรียนบทเครือข่าย เรื่อง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เบื้องต้น พบว่า บทเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน ดังนั้นประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนบนเครือข่ายมีค่าเท่ากับ 0.683

สรุปผลการศึกษาได้ว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอ สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผลการวิจัยไปใช้

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความตั้งใจในการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ก่อนนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ไปใช้ครูควรตรวจสอบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้เกิดความพร้อมและครูควรเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อคอยแนะนำในเรื่องของการใช้งานบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลการสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ เป็นสื่อประกอบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความสนใจได้ดี ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนจึงทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณค่า

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) , 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชวนพิศ โนนสินชัย (2552).การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่าย เรื่อง ระบบเครือข่ายเบื้องต้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดวงดาว จำปาสา(2551).พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เบื้องต้น.วิทยาสตรมหาบัณฑิต เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ทักษิณา สนวนานนท์. (2530). คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทักษิณา สนวนานนท์. (2533). พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : ไฮเทคโนโลยี.
- ยรรยงค์ ประกอบเกื้อ. (2549)การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียวิชาเขียนแบบก่อสร้างเรื่อง โครงสร้างหลังคาไม้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- รัฐชนา ชูทอง (2549) การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ดิจิทัลเบื้องต้น.รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- สมศักดิ์ สุริยันอโณทัย. (2550). การพัฒนาคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนเทคนิค
บริหารธุรกิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม. <http://www.vec.go.th> (สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2560)
สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ.
<http://www.vec.go.th> (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2560)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.
<http://www.once.go.th> (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2560)
Skinner, B. F. (1968). The Technology of Teaching. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall.

NBUE119: การศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหารจากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์ โดยใช้วิดีโอทัศน์ประกอบการสอน

A STUDY OF ENGLISH SPEAKING ABILITY OF SECONDARY GRADE 1 STUDENTS WATSOOTHORNWARARAM WORRAWIHARN SCHOOL FROM GOODWIN'S LEARNING THROUGH USING VIDEO FOR TEACHING

ศิริอักษร ธรรมมิ¹ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังในการพูดภาษาอังกฤษ จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิดีโอทัศน์ประกอบการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์ จำนวน 6 แผน 18 ชั่วโมง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ มีค่าความเชื่อมั่น .42 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้สถิติทดสอบที(t-test for Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิดีโอทัศน์ประกอบการสอน ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80
2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิดีโอทัศน์ประกอบการสอน มีความสามารถในการพูดสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิดีโอทัศน์

Abstract

This research aims to study the ability and comparison between before and after in English speaking. Based on Goodwin's theory of learning, using video tutorials. The students from Watsothornwararamworawiharn. The sample consisted of 48 secondary 1 students. The instrument used as a learning plan based on the Goodwill theory is 6 sets of 18 hours. The data collection tool is a test of English speaking ability. The data were analyzed by means of standard deviation. The t-test for Dependent Sample

The research respondents

1. The ability to speak English of Mathayom Suksa I students.Wat Sothonwararam Worawiharn School Based on Goodwin's theory of learning, using video tutorials. At least 80% of all students 48 person.

2. The ability to speak English of Mathayom Suksa I studentsWat Sothonwararam Worawiharn School After learning the theory of Goodwin by using video teaching. There was a statistically significant difference at .05 levels.

Keywords: ability to speak English, Goodwin's theory by video

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ และเหมาะสมในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น เน้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก กล้าคิด และการที่จะสื่อสาร ซึ่งจากอดีตจนถึงปัจจุบันความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เนื่องจากผู้เรียนขาดความมั่นใจในการสื่อสาร ขาดการฝึกฝนกับอาจารย์และบุคคลอื่น(พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2544) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีภูฏาน โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษที่นักเรียนโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการชมวิทัศน์ผู้สอนเล่าเรื่องย่อก่อนฉายวิทัศน์ เป็นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนการสอนมากขึ้น ขั้นที่ 2 ขั้นขณะชมวิทัศน์ให้ผู้เรียนชมวิทัศน์บางตอนและหยุดฉายชั่วคราว เพื่อคาดเดาเหตุการณ์หรือสมมติสถานการณ์ เป็นการฝึกให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ขั้นที่ 3 ขั้นหลังชมวิทัศน์ นักเรียนแลกเปลี่ยนอภิปรายกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับวิทัศน์ที่ได้ดู เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้เรียนมีความตื่นตัวตลอดเวลา ในการคิด ลำดับเหตุการณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ง่าย และยังพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีคุณภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิทัศน์เป็นสื่อตามทฤษฎีของภูฏาน (Goodwyn) เป็นความเชื่อที่ว่านักเรียนจะมีความคิดวิเคราะห์มากขึ้น รู้จักสังเกตและสนใจเรียนรู้มากขึ้น และพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีคุณภาพ งานวิจัยการศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้ตามทฤษฎีภูฏาน โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวราราม จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอนภาษา ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี ร้อยละ 80 ของนักเรียน
2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอนภาษา มีความสามารถในการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมด 12 ห้อง จำนวน 586 คน มีจำนวน 3 ห้อง 159 คน ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายปฏิบัติการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 48 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนภาษา หมายถึง เทคนิคที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยภาพจากวิธีทัศน์ที่สอดคล้องกับหัวข้อ ประกอบการสอน โดยมีขั้นตอนการสอนตามทฤษฎีของ Goodwyn (2004) เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการชมวิธีทัศน์ผู้สอนเล่าเรื่องย่อที่เกี่ยวข้องกับประโยคที่เกี่ยวข้องกับสาระที่นักเรียนต้องเรียนรู้เป็นการสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญของเรื่องที่จะสนทนา ขั้นที่ 2 ขั้นชมวิธีทัศน์ให้ผู้เรียนชมวิธีทัศน์เป็นระยะโดยการหยุดฉาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้คาดเดาเหตุการณ์หรือสมมติสถานการณ์ในการเชื่อมโยงกับประโยคที่ต้องพูด ขั้นที่ 3 ขั้นหลังชมวิธีทัศน์ นักเรียนแลกเปลี่ยนอภิปรายกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับประโยคที่เกี่ยวข้องกับวิธีทัศน์

2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้ตอบกับคู่สนทนาเป็นประโยคในการสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องโดยวัดจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดแต่ละบทเรียนและวัดความสามารถในการพูดตามเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านภาษาการพูดภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนสูงขึ้น
2. ได้แนวทางสำหรับผู้สอนภายหลังด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการแนะนำเทคนิคการสอนให้แก่คณะครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษจากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์ โดยใช้วิธีทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน จำนวน 6 แผน แต่ละแผนใช้เวลา 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง
2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษจากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์ โดยใช้วิธีทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน

ผลการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน ผลดังตารางที่ 1 ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
16-20	90-100	ดีมาก	47	97.92	18.30	1.12
13-15	75-89	ดี	1	2.08	15.00	-
9-12	60-74	น่าพอใจ	-	-	-	-
5-8	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-4	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม		ดีมาก	48	100	16.65	2.33

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีภูติวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน อยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 16.65$) โดยมีจำนวนนักเรียนได้ระดับ ดี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวราราม จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของภูติวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของภูติวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน

นักเรียน คนที่	คะแนน (Per-test)	คะแนน (Post-test)	นักเรียน คนที่	คะแนน (Per-test)	คะแนน (Post-test)
1	9	17	25	11	17
2	10	19	26	14	18
3	8	18	27	13	18
4	12	19	28	12	20
5	9	19	29	10	17
6	8	18	30	10	19
7	8	19	31	10	17
8	14	16	32	12	19
9	13	19	33	11	18
10	11	18	34	10	20
11	10	20	35	9	19
12	13	17	36	14	18

13	14	20	37	12	17
14	15	17	38	11	19
15	11	19	39	12	17
16	9	18	40	12	20
17	9	19	41	13	20
18	9	17	42	12	17
19	8	18	43	14	19
20	8	15	44	11	20
21	8	19	45	10	19
22	10	19	46	10	17
23	8	17	47	9	17
24	12	17	48	10	19
$\bar{X}$				10.79	18.23
S.D.				1.98	1.21

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน มีความสามารถในการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ..05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน อยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 16.65$) โดยมีจำนวนนักเรียนได้ระดับ ดีขึ้น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 100
2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน มีความสามารถในการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้ตามทฤษฎีกูดวินน์ โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสมนัสราชวรวิหาร จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนภาษานักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียน สูงกว่าสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน เป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์ โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนที่ 2 ขึ้นชมวิทัศน์ซึ่งขั้นนี้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น รู้จักคิด วิเคราะห์ ในสิ่งที่เห็นข้อมูล และรู้จักที่จะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งยังสามารถคิดและการวิเคราะห์ และขั้นที่ 3 ขึ้นหลังชมวิทัศน์ เป็นการให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ใช้องค์ความรู้ภาษาอังกฤษมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับลำเนอแกนกับสแตมเพิลสกี และโทมาลิน(Lonergan.1984 ; Underwood.1989 : 96;Stempleski & Tomalin)ที่กล่าวว่า ความสำคัญของวิทัศน์ที่มีต่อการเรียนการสอนว่า วิทัศน์เป็นสื่อสามารถนำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ สามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกัน โดยภาพที่ปรากฏจะช่วยให้ผู้เรียน เห็นรายละเอียดต่างๆ เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล การแต่งกาย สถานภาพทางสังคม อารมณ์ โดยสังเกตจากสีหน้า (Facial expression) และท่าทาง(Gesture) อันจะทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้นอีกทั้งยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันในสังคมอีกด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกดเดสและสเตอร์ ทริดจ์(Geddes; & Sturtridge.) ที่กล่าวว่า วิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถชมภาพและได้ยินเสียงไปพร้อมๆ กันทำให้ภาษามีชีวิตชีวาและมีความหมายมากยิ่งขึ้นรวมทั้งยังเป็นการทำงานชีวิตจริง (Real word) มาสู่ห้องเรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้ยินภาษาที่ผู้ใช้งานจริงในบริบท สื่อวิทัศน์ยังมีผลต่อความสามารถในการกระตุ้นความสนใจเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเลมเลช(Lemlech) ที่กล่าวว่า วิทัศน์เป็นเทคโนโลยีที่มุ่งในการเรียนและให้ข้อมูลได้มากกว่าหนังสือเรียนรวมทั้งยังสามารถเปิดย้อนกลับซึ่งทำให้ผู้เรียนค้นหาตัวเองขึ้นและข้อมูล เพิ่มเติมได้หลังจากการชมวิทัศน์แล้วผู้เรียนยังนำข้อมูลที่ได้อาใช้ในการแก้ปัญหา(Problem – solving) ต่อไป วิทัศน์เป็นเครื่องมือที่ช่วยเปิดโลกภายนอกสู่ห้องเรียนซึ่งเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้มากกว่าในห้องเรียนแต่จะต้องใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย ดังนั้นครูผู้สอนควรต้องประเมินควรรณาสื่อ ที่จะนำมาสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนทัศนคติ ผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับ อรพรรณ สุภาพันธุ์ได้ทำการวิจัย เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพยนตร์มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพยนตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง สอดคล้องกับ ชูพร ดันตระกูล) งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมในกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยภาพรวมมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนการทดลองอยู่ในเกณฑ์ดี ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.86 ในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน ได้กำหนดสถานการณ์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูผู้สอนได้นำเสนอสถานการณ์ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาที่เตรียมไว้

2. ผลของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโสมนัสราชวรวิหาร ภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกูดวินน์โดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน

พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีภูฏาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ กระบวนการคิด และการวิเคราะห์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน การเรียนรู้ตามทฤษฎีภูฏานเป็น การจัดการการเรียนรู้ที่ดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจในภาษาต่างประเทศ ผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียน การสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด และวิเคราะห์ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ สูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ภูพร ตันตระกูล จากวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวันโดยใช้แบบฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมในกิจกรรมการพูด ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยภาพรวมมีความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารก่อนการทดลองอยู่ในเกณฑ์ ดี ที่ ระดับ ค่าเฉลี่ย 3.86 โดยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับ ดี ร้อย ละ 13.3 หลังการทดลองพบว่า นักศึกษาสามารถพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 93.3 ผลการ เปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาสามารถพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีขึ้น โดยมีความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลมวรรณ โดมศรีฟ้า ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ กิจกรรมการพูด เพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ควรใช้วิธีทัศนประกอบการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดสนใจในการ เรียนรู้
2. ควรปรับเนื้อหาวิธีทัศนประกอบการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน เกิดความเข้าใจที่ง่าย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลมวรรณ โดมศรีฟ้า. (2551). **การศึกษาการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถ ด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. งานวิจัย.
- ภูพร ตันตระกูล. (2555). **การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้แบบฝึกการสนทนา ภาษาอังกฤษ ของศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ENG111 : Everyday English มหาวิทยาลัยศรีปทุม**. สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2544). การพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรพรรณ สุธาพันธ์. (2550). กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Geddes, & Sturtridge. (1982). Video in the Language classroom. London : Heinemann Educational Books.

Kajarmboon. (1994). Using Video in Language Teaching. Bangkok : Ckulalongkorn University press.

Stempleski & Tomalin. (1990). Video in Action : Recipes for Using video in Language Teaching. London: Prentice Hall International.

Lonergan, J. (1984). Video in Language Teaching. Cambridge : Cambridge University Press.

Stempleski & Tomalin. (1990). Video in Action : Recipes for Using Video in Language Teaching. London: Prentice Hall International.

Underwood. (1989). Teaching Listening. New York : Longman.

NBUE121: ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
PARENTS' SATISFACTION TOWARD EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF NIKOMSANG TONANG RAYONG 5 SCHOOL RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิภาวรรณ มีคุณ¹ ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน วิธีการวิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.27-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.91 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อที่จะวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐาน ได้ใช้สถิติ F-test แบบ independent)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพฤติกรรมนักเรียน, ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง, ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน, ด้านครูผู้สอน และด้านวิชาการ
2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้านได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี และอื่นๆ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารการศึกษา, ผู้ปกครองนักเรียน

Abstract

Parents' satisfaction toward educational administration of Nikomsangtonang rayong 5 school. Rayong Primary Educational Service Area Office 1. Group by the educations and the careers of the parents. The research was based on the parents' sample of Nikomsangtonang rayong 5 school. Rayong Primary Educational Service Area Office 1, total 222 people. Data was analyzed using the questionnaire with 1-5 Likert's scale. with discrimination between 0.27-1.00 and reliability of 0.91 Analysis with statistical software. In order to analyze Descriptive Statistics which include Frequency, Percentage, Arithmetic mean ($\bar{X}$), Standard Deviation, and hypothesis testing by using statistics F-test by independent type.

The results revealed that:

1. Parents' satisfaction toward educational administration of Nikomsangtonang rayong 5 school. Rayong Primary Educational Service Area Office 1, the overall and individual aspects are at the high level. Sort by average to high score namely Students' Behavior, Relationships between school and parents, School's environment and atmosphere, Teachers, and academic matter.

2. Comparison results found parents' satisfaction toward educational administration of Nikomsangtonang rayong 5 school. Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classified by parents' educational background. The overall and individual aspects namely Primary school, High school Bachelor's Degree and others. Overall and individual are different. There were statistically significant at .05 level.

3. Comparison results found parents' satisfaction toward educational administration of Nikomsangtonang rayong 5. Rayong Primary Educational Service Area Office 1. Classified by parents' careers. The overall and individual are not different.

Keywords: Satisfactions, Administration, Parents of students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน ในมาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่ต้องการเห็นความมีส่วนร่วมทุกส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างสูงสุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนและทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันสนับสนุนทั้งบุคคลและงบประมาณ ตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับหัวใจสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การบริหารจัดการตามความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครองและชุมชนที่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาโดยตรง จึงต้องมีหน้าที่ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมิน โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้มากที่สุด (จำนง แจ่มจันทรวงศ์ และคณะ. 2543: 250) ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมมีหน้าที่หลักในการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม พัฒนาและให้ความรู้ ความสามารถแก่สมาชิกของสังคม เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณค่าของสังคมและประกอบอาชีพสุจริตได้ การจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิผล บรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ได้นั้นขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของปัจจัยหรือทรัพยากรการศึกษาหลายประการ ปัจจัยหรือทรัพยากรการศึกษาเหล่านี้หากมีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมแล้วจะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมหรือภารกิจสถาบัน การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายของสถาบันการศึกษาได้ (สมศักดิ์ คงเที่ยง; และอัญชลี โพธิ์ทอง. 2542: 15)

นอกจากนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ (อุทัย บุญประเสริฐ. 2543: 181-202) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการศึกษานั้นไม่ได้จำกัดอยู่ภายใต้ระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับระบบอื่นในสังคมด้วย เช่น สัมพันธ์กับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะชุมชนซึ่งแวดล้อมสถานศึกษาอยู่ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมที่ตั้งอยู่ด้วยความเชื่อถือและความร่วมมือของประชาชน โรงเรียนกับชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วน ได้เสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น ภายใต้อำนาจที่โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองตั้งความหวังไว้อย่างสูง เพื่อเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ อบรมบ่มนิสัย ลูกหลานให้มีคุณธรรมจริยธรรมดี เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่ครอบครัวจนถึงประเทศชาติ แต่ในปัจจุบันผู้ปกครองไม่แน่ใจในคุณภาพของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ว่าเป็นความเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาเท่าเทียมกันเพียงใด ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการต่างประชาสัมพันธ์กันมาตลอดว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีมาตรฐาน เท่าเทียมกันในด้านองค์ประกอบ ทั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ การวัสดุอุปกรณ์ สื่อ การสอน และครูผู้สอน นอกจากนี้ยังมีโครงการต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้เท่าเทียมกัน เริ่มจากการตั้งกลุ่มโรงเรียน การจัดโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องเป็นรูปสหวิทยาเขต ทั้งยังให้มีการประเมินมาตรฐานโรงเรียน การมอบเกียรติบัตรโรงเรียน ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานดีเด่น ตั้งแต่ขนาดใหญ่นจนถึงขนาดเล็กเพื่อให้ผู้บริหารและครูตื่นตัวในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่มาตรฐานเดียวกัน แต่ก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนแนวคิดของผู้ปกครองได้ เพราะผู้ปกครองยังมีแนวคิดที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง พ่อแม่บางคนปลุกฝังลูกตั้งแต่วัยเด็กให้ยึดมั่นกับโรงเรียนที่ตนเองปรารถนาและที่เป็นเช่นนั้นเกิดจากความเป็นมาตรฐานของโรงเรียนหรือนิยมของผู้ปกครอง คงไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนมีอาคารใหญ่โตสวยงาม มีวัสดุดีเยี่ยมหรือครูสอนเก่งเท่านั้น แต่สิ่งที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปรารถนาอย่างแรงกล้าคือ คุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษามาเป็นสิ่งสำคัญ (สมชาย เทพแสง. 2542: 21) จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา หากความพึงพอใจของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน จะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารการศึกษา เพราะการบริหารจัดการศึกษานั้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 เป็นโรงเรียนศึกษาภาคบังคับ เปิดการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน นักเรียนทั้งหมด 526 คน ได้ดำเนินงานจัดการศึกษามาแล้วตั้งแต่ปี 2507 จนถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ว่ากระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น บรรลุผล สำเร็จตามหลักการและวัตถุประสงค์หรือไม่ และผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากน้อย เพียงใด นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในสถาบันอื่นในระดับที่ สูงขึ้น ผู้ปกครองในฐานะที่เห็นพัฒนาการผลสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียนมาโดยตลอด ย่อมมีความคิดเห็น และ ความพึงพอใจ ต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้านต่างๆ ของโรงเรียนทั้งที่ดี และที่ควรปรับปรุง อย่างแน่นอน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 เพื่อนำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง พัฒนา การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ผู้เรียนเก่ง ดี มีความสุข เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งท้องถิ่น และชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยจำแนกตาม ระดับ การศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน

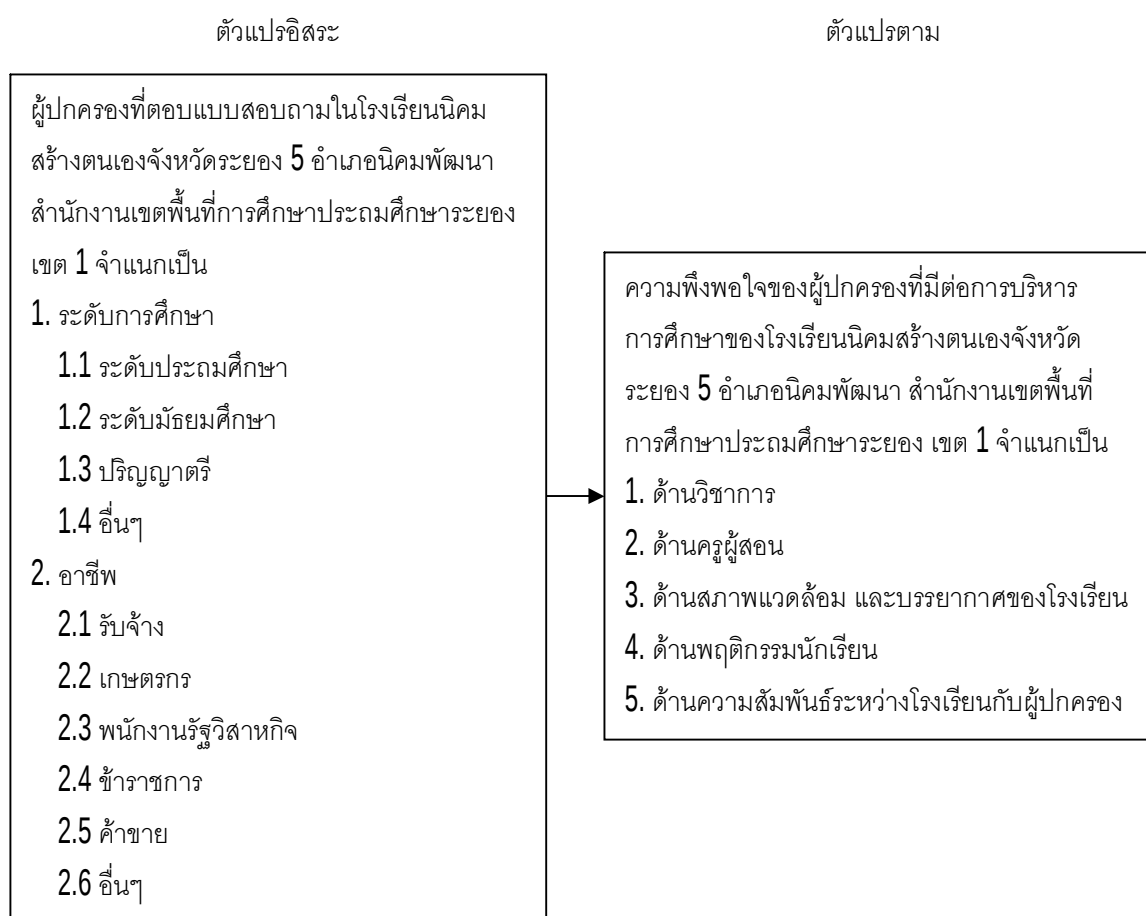
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาปรับปรุง การบริหารให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของ ผู้ปกครอง เพื่อร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการวางแผนนโยบายและแผนงาน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้าง ตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้ได้มาตรฐานดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 526 คน
2. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 0.05 จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดสัดส่วนตามจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น (Stratified random sampling) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Stratified random sampling)
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
3. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ

ของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

โดยแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองเป็นเรื่องเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยแต่ละฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

4. หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 4.1 นายนพดล แสนผูก ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5
- 4.2 นายศิริชัย หอมดวงศรี รองผู้อำนวยการโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร
- 4.3 นางอัจฉรา นิตยวัน รองผู้อำนวยการโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร
- 4.4 นางสาวณิชา ไตใหญ่ดี รองผู้อำนวยการโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร
- 4.5 นางสมพร เขาวนาธิคม ครูชำนาญการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5

นำเครื่องมือ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ถ้าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

6. ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ได้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach

7. ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

8. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ระหว่าง เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2560

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 222 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองเครื่องมือ (try-out) คนละ 1 ฉบับ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 และขอรับแบบสอบถามคืนในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2560 ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 222 ฉบับ เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.76 และได้ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาอีกครั้งและไม่พบส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach

3. ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยค่า F-test แบบ independent

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ได้ผลวิเคราะห์ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 222 คน ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.56 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.14 ระดับปริญญาตรี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.50 อื่นๆ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 และมีอาชีพรับจ้าง จำนวน

108 คน คิดเป็นร้อยละ 48.65 เกษตรกร จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.61 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.05 ข้าราชการ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86 ค้าขาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 28.83 อื่นๆ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนด้านครูผู้สอน และ ด้านวิชาการ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ด้านวิชาการ และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน และด้านวิชาการ ตามลำดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ด้านวิชาการ และ ด้านพฤติกรรมนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาระดับอื่นๆ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ และจำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพรับจ้างโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตามลำดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพเกษตรกร โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ด้านครูผู้สอน และด้านวิชาการ ตามลำดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ตามลำดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพข้าราชการ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ด้านวิชาการ และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพค้าขาย โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน รองลงมาคือด้านพฤติกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านวิชาการ และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.82	0.94	5.492*	.001
	ภายในกลุ่ม	218	37.34	0.17		
	รวม	221	40.16			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.87	0.96	3.532*	.016
	ภายในกลุ่ม	218	59.12	0.27		
	รวม	221	61.99			
3. ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.81	1.27	10.779*	.000
	ภายในกลุ่ม	218	25.67	0.12		
	รวม	221	29.47			
4. ด้านพฤติกรรมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	11.28	3.76	17.572*	.000
	ภายในกลุ่ม	218	46.65	0.21		
	รวม	221	57.93			
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3	0.55	0.18	0.612	.608
	ภายในกลุ่ม	218	64.88	0.30		
	รวม	221	65.43			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.34	0.78	11.940*	.000
	ภายในกลุ่ม	218	14.22	0.07		
	รวม	221	16.55			

* P < .05

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้าน สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้าน พฤติกรรมนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ผู้ปกครอง ที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนด้านพฤติกรรมนักเรียน แตกต่าง กับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้ปกครองที่ระดับอื่นๆ มีความพึงพอใจต่อการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนด้านพฤติกรรมนักเรียน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 รวม ทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ผู้ปกครองที่ระดับ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนด้านพฤติกรรมนักเรียน แตกต่างกับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้าง ตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามอาชีพ ของผู้ปกครองนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดย ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการบริหารการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.55	.14	.752	.557
	ภายในกลุ่ม	217	39.61	.18		
	รวม	221	40.16			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.55	.39	1.395	.237
	ภายในกลุ่ม	217	60.44	.28		
	รวม	221	61.99			
3. ด้านสภาพแวดล้อม และ บรรยากาศของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.29	.32	2.476*	.045
	ภายในกลุ่ม	217	28.19	.13		
	รวม	221	29.47			
4. ด้านพฤติกรรมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.50	.87	3.486*	.009
	ภายในกลุ่ม	217	54.43	.25		
	รวม	221	57.93			
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	4	.15	.04	0.128	.972
	ภายในกลุ่ม	217	65.28	.30		
	รวม	221	65.43			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	.68	.17	2.339	.056
	ภายในกลุ่ม	217	15.87	.07		
	รวม	221	16.55			

$p < .05$

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เชฟเฟ (Sheffe'method) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านพฤติกรรมนักเรียน จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ผู้ปกครองที่อาชีพข้าราชการ มีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนด้านพฤติกรรมนักเรียน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนอย่างจริงจัง จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียนได้ตามศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภาคย์ ปฐมพฤษวณิช (2558: 88) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่พบว่าด้านวิชาการผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. ด้านครูผู้สอน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น ครูมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการสอนและพัฒนาความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนรวมถึงมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองเป็นอย่างดี ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และครูมีความเป็นกันเองในการให้บริการ เมื่อผู้ปกครองไปติดต่อราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ เกษณียบุตร (2556) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดพระตำหนักใต้ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านงานบุคลากร ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีห้องส้วมสะอาดและเพียงพอแก่นักเรียน บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย ห้องเรียนได้มาตรฐานมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและความสะอาดสะดวก สบายถูกสุขลักษณะของห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา กาญจนสิน (2556) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดพระตำหนักใต้ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านงานอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อมอย่างดีย่อม ร่มรื่น สวยงาม สะอาด ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4. ด้านพฤติกรรมนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อย นักเรียนในโรงเรียนมีความรักใคร่สามัคคีและทำงานร่วมกันได้ดี และนักเรียนพูดจาดีมีสัมมาคารวะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพัฒน์ จันทร์ศรี (2555) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองนักเรียนโดยรวมมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอำนวยความสะดวกในการติดต่อภารกิจต่างๆ กับโรงเรียนเป็นอย่างดี ผู้บริหารและครูยอมรับฟังคำติชมของผู้ปกครอง ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูและผู้ปกครองร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียนซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ ประเสริฐ (2557) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่

มีต่อการจัดการบริหารงานโรงเรียนบ้านคลองจาก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกดังนี้

2.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า พบว่า ผู้ปกครองที่มี ระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีภูมิรู้ แตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติ ความคิดเห็นความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประภา บุตรวงศ์ (2556) ที่ได้ศึกษาศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโซนห้วยใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพที่ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและครูส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นซึ่งมีความรู้จัก รักและเคารพของคนในท้องถิ่นอยู่แล้ว ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสถานศึกษาอยู่เป็นประจำจึงทำให้ผู้ปกครองได้เห็นสภาพอาคารเรียน บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดี ร่มรื่น สวยงาม รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผู้ปกครองที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน เมื่อประเมินความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ ประเสริฐ (2557) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการบริหารงานโรงเรียนบ้านคลองจาก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและความสัมพันธ์กับนักเรียนที่ต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครอง เพื่อร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2. ได้ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการวางแผนนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 5 อำเภอนิคมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้ได้มาตรฐานดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา**

1. ด้านวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน และ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวางแผน/จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนอย่างจริงจัง
2. ด้านครูผู้สอน ครูควรแสดงถึงความขยันมุ่งมั่นตั้งใจสอน เพื่อพัฒนาความรู้แก่นักเรียน และควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายมากกว่านี้
3. ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน โรงเรียนควรจัดพื้นที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม และควรมีการจัดสนามเด็กเล่นและสวนหย่อมของโรงเรียนให้เป็นสัดส่วน
4. ด้านพฤติกรรมนักเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้หรือเข้ายืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียน และควรนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมาประกอบพิจารณาในการจัดการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ในแต่ละช่วงชั้นเพื่อที่จะทราบถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองว่า จะมีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด
2. ควรศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารการศึกษาของหลายกลุ่ม เช่น นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา กาญจนสิน. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านป่าเต็ง ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- จำนง แจ่มจันทวงศ์, และคณะ. (2543). คู่มือการสอบ: การปฏิบัติราชการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานสามัญศึกษา.
- จิรพัฒน์ จันทศรี. (2555). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนนทบุรี จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เตือนใจ เกษณียบุตร. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดพระตำหนักใต้ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ประภา บุตรวงษ์. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโซนห้วยใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ประวิทย์ ประเสริฐโช. (2557). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนบ้านคลองจาก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สมชาย เทพแสง. (2542). การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานสามัญศึกษา.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง; และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- เสาวภาคย์ ปฐมพุกษ์วงศ์. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). บทสรุปผู้บริหาร เรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

NBUE122: การศึกษาความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน

A STUDY OF THE STUDENTS' ABILITIES IN CHINESE LANGUAGE ABOUT READING, WRITING AND TRANSLATION BASIC VOCABULARIES FOR THE STUDENTS IN PRATHOMSUKSA 4, BANKLONGBUAO SCHOOL BANGKHE, BANGKOK BY USING THE TEACHING CARD MEDIA FOR TEACHING.

Ya Mansha¹ และ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน และเปรียบเทียบความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 256

0 จำนวน 34 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนมีคะแนนที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน ความสามารถในการแปลภาษาจีน

Abstract

The purpose of this research was The Study on Reading Writing and Translation Chinese language Ability of Primary Education Year at 4 Student from the learning management using the teaching card media and compare of Reading Writing and Translation Chinese language Ability of Primary Education Year at 4 Student before and after using the teaching card media. The method of this research was experimental research. The random sampling was purposive with primary education year at 4 Student Ban Khlong Bua School, Bang Khen Bangkok about 34 students in the second semester of academic year 2016. The statistics used to analyze data including the percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of this study showed that score of ability on reading writing and translation Chinese language before and after using the teaching card media had difference with the statistical significance at .05.

Keywords: Reading Ability, Writing Ability, Translation Ability, Chinese language.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยปัจจัยเรื่องขนาดของประเทศและจำนวนประชากร ทำให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลก การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่โตขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีการคาดการณ์ว่าจีนจะแซงเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาในปี 2020 อย่างแน่นอน นอกจากนี้จีนยังมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 12 ซึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกในด้านการลงทุน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีผลต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตทะเลจีนใต้ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และประเทศไทย และในปัจจุบันไทยกับจีนมีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เจริญรุดหน้าในทุกด้าน นับวันจะยิ่งพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนของทั้งสองประเทศ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค ดังนั้น ในช่วงศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน โดยจีนจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียและโลกโดยรวม (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยจีน, 2560) ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศจีนกำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อการค้าการลงทุนในอนาคต

สำหรับการศึกษาภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนั้น ภาษาจีนกลางได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการที่ภาษาจีนกลางได้เข้ามามีบทบาทต่อตลาดแรงงานของไทยในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การติดต่อทำธุรกิจค้าขาย หรือการร่วมทุนกับนักธุรกิจชาวจีนทั้งจากแผ่นดินใหญ่ ไต้หวัน ฮองกง หรือ สิงคโปร์ที่มีอัตราส่วนการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ในการใช้ภาษาจีนกลางเพิ่มมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ประวัติการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีมาอย่างยาวนาน แต่ยังมีปัญหาต่าง ๆ หลายประการซึ่งส่วนหนึ่งของปัญหาที่พบคือ ประสิทธิภาพการเรียนต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและแบบเรียนที่ใช้ในประเทศไทยขาดความเหมาะสม แบบเรียนที่นิยมใช้ไม่จำเป็นจะเป็นการเรียนการสอนในระบบหรือนอกระบบ มีการใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีนเสียเป็นส่วนใหญ่ ตลอดจนวิธีการสอนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอน ที่จะดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจและสนใจเรียนภาษาจีน (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551)

การพัฒนาการสอนภาษาจีนจึงมีความสำคัญที่ต้องค้นคิดเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย วิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือ การใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน สื่อการสอนจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน การเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลา สื่อการสอนที่เข้ามามีบทบาทมากในการจัดการเรียนรู้เพราะสามารถช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คุณค่าของสื่อการสอนมีหลายด้าน เช่น ด้านความรู้ทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรงที่จดจำได้ตลอดไป ทำให้การเรียนรู้เป็นรูปธรรมและกว้างขวาง ตลอดถึงลึกซึ้งในสิ่งที่รู้ ช่วยเสริมด้านความคิดและการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้นาน โดยเฉพาะสื่อบัตรคำ ช่วยเรื่องทักษะในการเรียนรู้ได้มาก คุณค่าอีกแง่ของสื่อการสอนคือความน่าสนใจที่ช่วยให้นักเรียนอยากรู้อะไรต่างๆ มากยิ่งขึ้น เกิดความคิดรวบยอด ได้รับความสนใจอยากทำกิจกรรมด้วยตัวเอง เมื่อสื่อบัตรคำการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็เรียนรู้ได้เร็วขึ้น ใช้เวลาน้อยลง ถือว่าเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

จากการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา พ.ศ. 2559 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) พบว่านักเรียนไม่สามารถอ่านและเขียนและแปลภาษาจีนได้ คนที่อ่านได้ก็มีจำนวนน้อยมาก จึงเป็นปัญหาส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนต่ำ (รายงานวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบ้านคลองบัว(เอี่ยมแสงโรจน์, 2559) ด้วยเหตุนี้ การสร้างสื่อการสอนสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน เพื่อใช้ในการสอนอ่านและเขียนภาษาจีนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 น่าจะให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานได้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

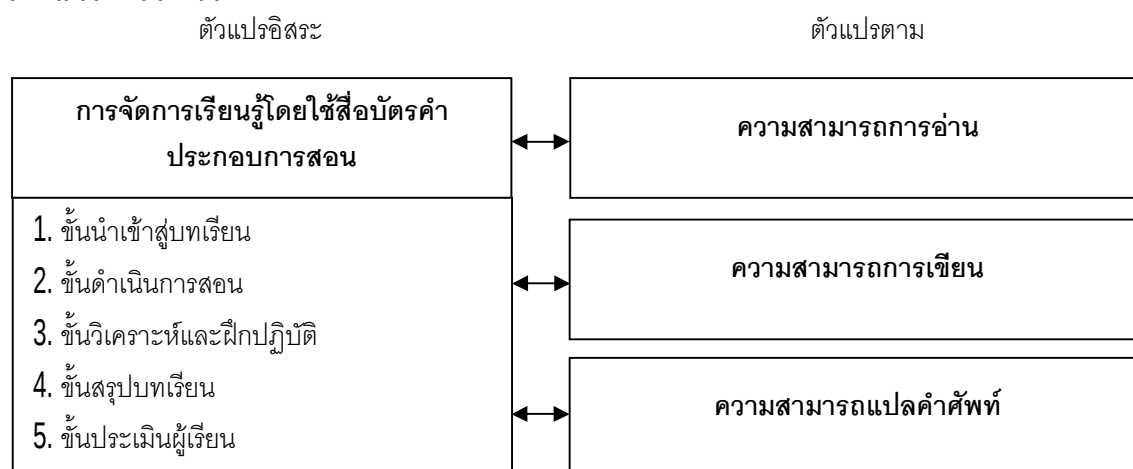
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่าน การเขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานของการสอนภาษาต่างประเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ความสามารถในการอ่าน การเขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน หมายถึง การมีกิจกรรมการสอนตามขั้นตอนการสอนภาษาจีนโดยมีขั้นสู่บทเรียนดำเนินการสอนโดยใช้สื่อบัตรคำภาพประกอบการสอนมีการวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติสรุปบทเรียน ประเมินผู้เรียนในการสอนใช้บัตรคำภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ สร้างเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้โดยใช้บัตรคำภาพในการวิเคราะห์คำอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์

ความสามารถการอ่านภาษาจีนพื้นฐาน หมายถึง สามารถอ่านพยัญชนะภาษาจีนจากการอ่านออกเสียงได้ถูกต้องและสามารถสนทนเกี่ยวกับการทักทายและการกล่าวลา ตัวเลข คำสรรพนาม ร่างกาย(สัตว์) สัตว์ได้ถูกต้อง วัดความสามารถได้โดยใช้แบบทดสอบการอ่านออกเสียงพยัญชนะและสนทนาเป็นรายบุคคล

ความสามารถการเขียนภาษาจีนพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเขียนความคำศัพท์ภาษาจีนเกี่ยวกับ การทักทายและการกล่าวลา ตัวเลข คำสรรพนาม ร่างกาย(สัตว์) สัตว์ได้ถูกต้อง วัดได้โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบและอัตนัย

ความสามารถแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาจีนและแปลความหมายเกี่ยวกับการทักทายและการกล่าวลา ตัวเลข คำสรรพนาม ร่างกาย(สัตว์) สัตว์ได้ถูกต้อง วัดได้โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่าน การเขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนอยู่ในเกณฑ์ดีตามเกณฑ์มาตรฐานของการสอนภาษาต่างประเทศการศึกษาระดับพื้นฐาน
2. ความสามารถในการอ่าน การเขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 34 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน แบ่งเป็น 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นดำเนินการสอนโดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน 3. ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ 4. ขั้นสรุปบทเรียน 5. ขั้นประเมินผู้เรียน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน ความสามารถแปลคำศัพท์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน

1. การสร้างสื่อบัตรคำประกอบการสอน ความสามารถอ่าน ความสามารถเขียน และแปลคำศัพท์ ภาษาจีนพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แบบประเมิน ความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า t-test

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลคะแนนการทดสอบ

ความสามารถอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนได้รับการสอนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนจำแนกตามชุดการเรียนรู้ พบว่าแบบทดสอบชุดที่ 1 ทักษะด้านการอ่านมีผลการทดสอบสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 90.44 รองลงมาคือชุดการทดสอบในชุดที่3 ทักษะด้านการแปล คิดเป็นร้อยละ 80.29 และแบบทดสอบชุดที่2 ทักษะด้านการเขียน คิดเป็นร้อยละ 80.0 ตามลำดับ (รายละเอียดดังตารางที่1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างได้รับการสอนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอน จำแนกตามความสามารถ ดังนี้

ที่	ความสามารถ	คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	อ่าน	90.44	36.1765	1.31358	ดีมาก
2	เขียน	80.0	8.0000	.00000	ดีมาก
3	แปล	80.29	8.0294	.17150	ดีมาก

ส่วนที่2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ความสามารถในการอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า

ความสามารถด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ความสามารถด้านการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ความสามารถด้านการแปลคำศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (รายละเอียดตารางที่2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถอ่าน เขียน และแปลคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนก่อนเรียนกับหลังเรียน

ความสามารถ	การเรียน	$\bar{X}$	SD.	df	t-ts	P-value
อ่าน	ก่อน	36.1765	1.31358	33	-.727	.472
	หลัง	36.7353	5.37282			
เขียน	ก่อน	8.0000	.00000	33	-3486	.001
	หลัง	8.9706	1.62341			
แปล	ก่อน	8.0294	.17150	33	-1.906	.065
	หลัง	9.7941	5.56384			
รวม	ก่อน	86.9621	2.57853	33	-3.439	.002
	หลัง	92.6471	11.09431			

อภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คะแนนความสามารถอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนก่อนเรียน กับหลังเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนมีคะแนนที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ด้วยวิธีโดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการสอนเป็นวิธีการ สอนการเริ่มต้นในการฝึกพูดของเด็ก ผ่านการจำภาพ ผู้เรียนสามารถเข้าใจผลการรับรู้โดยใช้การตอบสนอง โดยนำคำกริยามาใช้ได้ถูกต้องในการพูดประกอบ คำสั้นๆ และผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาในการพูดได้ดีจากการฝึกใช้ทีละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิต โดยครูเริ่มจากครูแสดงบัตรคำก่อนแล้วแสดงท่าทางให้นักเรียนดู หลังจากนั้นให้อาสาสมัครออกมาหน้าชั้นอธิบายความหมาย ตามบัตรคำที่ครูบอกให้นักเรียนในชั้นดู แล้วให้นักเรียน ในชั้นออกเสียงพร้อมกัน ซึ่งในการสอนแต่ละครั้งใช้คำศัพท์ใหม่ 3 คำ และการใช้บัตรคำซ้ำๆ จะทำให้ผู้เรียนจำ ได้ ถ้าผู้เรียนยังจำไม่ได้จะต้องแสดงให้ดูมากกว่า 3 ครั้ง ก็ได้ นอกจากนี้ยังเน้นความเข้าใจมากกว่าการจำ ให้ นักเรียนเข้าใจความหมายของคำจากบัตรคำนั้นๆ โดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาที่ผู้เรียนรู้ดีอยู่แล้ว ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริวรรณ มาลัย (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดและ ความเชื่อมั่นในตนเองต่อการใช้ภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบ TPR (Total Physical Response) ประกอบสื่อในชีวิตประจำวัน วันกับการสอนตามคู่มือครูผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษในระดับสูง และมีความคงทนในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยัง ช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออกในการใช้ ภาษาอังกฤษ และมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษา รวมถึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรอนงค์ นิมาชัยกุล (2553) โดยศึกษาการ

ใช้เทคนิค TPR (Total Physical Response) พัฒนาการเรียนรู้ประโยคภาษา ฝรั่งเศสของนักศึกษาระดับ ปวส.พ.2 แผนกการจัดการ ธุรกิจ ท่องเที่ยว ด้วยชุดกิจกรรมแบบ TPR ผลการวิจัย พบว่าผู้เรียนร้อยละ 100 มีการพัฒนาการเรียนรู้ทาง ภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับการวิจัยของ Sariyati (2012) เรื่อง The effectiveness of TPR (Total Physical Response) method in English Vocabulary Master of Elementary School Children โดยผู้ทำการวิจัย ได้ใช้กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควบคุมการสอนด้วยวิธีการแบบเดิม โดยผลการ ศึกษาพบว่า ความสามารถของนักเรียนในกลุ่มทดลอง หลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ TPR นั้นสูงขึ้นกว่า ก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้จากการ ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน การอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานโดยใช้สื่อบัตรคำ ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมในการสอนที่ดีและเป็นระบบโดยศึกษาคำ ศัพท์ในแผนการจัดการเรียนรู้และทำทางประกอบที่จะใช้ในแต่ละแผนให้ชัดเจนและสื่อความได้ถูกต้อง ตลอดจนเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและมีการทดลองใช้สื่อการสอนนั้นๆ ก่อนการสอนทุกครั้ง
2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะ ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของผู้เรียน ครูผู้สอนควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมและบริหารเวลาในการจัด กิจกรรมให้เป็นไปตามแผน อีกทั้งควรกระตุ้นให้นักเรียน รักษาเวลาเพื่อให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามแผน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนโดยใช้ การอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานโดยใช้สื่อบัตรคำกับวิธีการเรียนรู้แบบอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษานำเทคนิคหรือวิธีการอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานโดยใช้สื่อบัตรคำ ไปใช้ ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้อื่นๆ ในรูปแบบการบูรณาการ การเรียนรู้
3. ควรศึกษาการใช้กระบวนการเรียนรู้การอ่านและเขียนภาษาจีนพื้นฐานโดยใช้สื่อบัตรคำกับเนื้อหาของภาษาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นนอกเหนือ จากคำศัพท์และรูปประโยคอย่างง่าย

เอกสารอ้างอิง

กิตานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา โสวัตตศึกษา คณะครู ศาสตราจารย์พลางกรณ์มหาวิทยาลัย. กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

- จันทนา บรรจงดิษฐ์. (2552). การพัฒนาความสามารถภาษาจีนเพื่อการสื่อสารโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์. นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชัยอนันต์ นวลสุวรรณ. (2551). นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชิดชัย ผาสุพงษ์ และคณะ. (2549). ชุมชนศัพท์ต่างจีน-ไต้หวัน. กรุงเทพฯ: เต่าประยุกต์.
- ทัศนีย์ เทตต้อม (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว โดยใช้แบบฝึกทักษะ, ครู โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุวดี ถิรธาด. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการพูดภาษาจีน. คุรุกิจวิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และคณะ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และคณะ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิไล ทองแผ่. (2542). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. ฉบับที่ 1: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- เหยิน จิ่งเหวิน. (2544). ภาษาจีน ระดับต้น 1. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ศิริพร หมั่นงาน (2557). ศึกษาความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเรียนร่วมกลุ่มชาติพันธุ์ญัฮกุรที่บกพร่องทางการเรียนรู้จากการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยตามแนวพหุปัญญาร่วมกับการสอนทวิภาษาและสื่อบทเรียนการคูณสองภาษา (ไทย-ญัฮกุร). คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. ความสำคัญของภาษาจีนในประเทศไทย (สืบค้นจาก ENN <https://blog.eduzones.com/enn/121114>)
- สถาบันเอเชียศึกษา. ศูนย์จีนศึกษา. (2551). การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ กองกุล. (2558). การส่งเสริมความสามารถด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และเจตคติเชิงบวกของนักศึกษาโดยใช้เกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยเทคโนโลยี โพลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่.
- สุธิญา มะโน. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อการสอนบัตรคำกริยา และบุพบทรายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง “Phrasal verbs (two words verb)” ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการของ “Skinner” “Maslow” “Thorndike” และทฤษฎีการหยั่งรู้ (Insight) สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาคร ปีกการศึกษา 2557. ครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, โรงเรียนมัธยมสาคร.

สุริพร ไตรจันทร์. (2557). สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยุคปัจจุบัน ของนักเรียน
ระดับอาชีวศึกษา : วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี 195 ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม
2557.

โสภิตา โตไร่. (2558). พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ครูผู้สอน, โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย.

อมรรัตน์ วารินกฎ. (2551). ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยการ
สอนด้วยบัตรคำกับการสอนด้วยบัตรคำประกอบภาพ. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อติเรก นวลศรี (2556). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนด้วยวิธีตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคูยาง สำนักงานพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1, อาจารย์ประจำสาขาการสอนภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการ
ปัญญาภิวัฒน์.

อาภรณ์ ใจเทียน. (2546). หลักการสอน. ฉบับปรับปรุง, กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.

Lu Jianming. (2003). Xian dai Han yu yu fay an jiu jiao cheng. Beijing Shi : Beijing da xue chu ban she.

Shi Lei. (2554). การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาจีนสำหรับนักเรียน
ไทยที่เรียนภาษาจีนเบื้องต้น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

NBUE123: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง น้ำ ฟ้า และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
THE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE ABOUT PRECIPITATION AND SOLAR SYSTEM OF THE STUDENS IN PATHOMSUKSA 5, WATHUBMAKLAM SCHOOL BY USING PROBLEM BASED LEARNINGT.

สิริณัฐ แพบัว¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟ้า และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยความแตกต่าง (Mean Difference)

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟ้า และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟ้า และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

The purposes of this research were to study and compare learning achievement in science about Precipitation and Solar System of the students in Prathomsuksa 5, before and after learning by Problem Based Learning. The target population of this study was 18 students in Prathomsuksa 5, Wathubmaklam school. Research instruments used in this study were 5 instruction plans and 40 items of learning achievement Test was multiple choices test which reliability was 0.92. The statistics for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and Mean Difference.

The results of this research were learning achievement in science about Precipitation and Solar System of the students in Prathomsuksa 5, Wathubmaklam school after using Problem Based Learning was higher then good rate. All students passed the criterion provided. This study found that after learning by Problem Based Learning was higher than before learning.

Keywords: Learning achievement, Problem Based instruction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 และ 2559 มีผลการทดสอบที่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบ ซึ่งต่ำกว่าสาระการเรียนรู้อื่นๆ (โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ. 2559: 10) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน และจากการสังเกตนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้ การสอน นักเรียนไม่กล้าพูด ไม่กล้าถาม ไม่กล้าตอบคำถาม ไม่กล้าซักถาม เพราะกลัวตอบผิดกลัวถูกล้อเลียน จะอายเพื่อน ครูผู้สอนเน้นการอ่านหรือบรรยาย โดยมีครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช้กิจกรรมและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายมาประกอบกิจกรรมการสอนจึงทำให้การเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ชีวิต จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องทำการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นการเร่งด่วน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนจะต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน โดยครูช่วยแนะนำส่งเสริมและช่วยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ และจะต้องทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้ และมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านเทคโนโลยี การที่ผู้เรียนรู้ว่าเมื่อเขาอยากรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เขาจะไปหาข้อมูลเหล่านั้นได้ที่ไหน และเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะต้องวิเคราะห์ได้ว่า ข้อมูลเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ความสามารถแปลงข้อมูลเป็นความรู้ได้ สิ่งเหล่านี้ต้องเกิดจากการฝึกฝนโดยที่ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่แท้จริง อยู่ในโลกจริง หรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังไม่ใช่วิธีการเรียนรู้ที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้นครู จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงที่สุด การจัดการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการมากกว่าสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และจัดการกับข้อมูลด้วยตนเอง จนเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ด้วยสมองของผู้เรียนจึงจะได้ความรู้ (วิจารณ์ พานิช. 2555: 5) จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูต้องมุ่งแสวงหาวิธีการที่จะทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ ด้วยการเป็นผู้นำกับตนเอง เป็นนักแก้ปัญหาที่ได้ผลและ เป็นนักคิดเพื่อให้สามารถสนองความต้องการที่แตกต่างของนักเรียน (นิรมล ศตวุฒิ. 2547: 3) วิธีการสอนที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนมีทางเลือกที่จะบรรลุมาตรฐานที่กำหนด ทำพยานนักเรียนและเป็นทางเลือกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (อรรถชัย ฤๅ ตะกั่วทุ่ง. 2545: 8)

จากโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) เพื่อการขับเคลื่อนการคิดสู่ห้องเรียน สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการได้ศึกษาและดำเนินโครงการขับเคลื่อนการคิดสู่ห้องเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์รู้จักใช้เหตุผล และวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จึงได้ศึกษาและติดตามผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning: PBL) ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ซึ่งได้ทดลองพัฒนากับครูในโรงเรียนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 โรงเรียน พบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นรูปแบบการสอนแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง ที่จะส่งผลทำให้การเรียนการสอนของครูเปลี่ยนไปเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนและผู้เรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานเป็นทีม กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้เรียนมีความคิดเป็นระบบมากขึ้น รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนด หรือปัญหาในชีวิตประจำวัน

(วาสนา ภูมิ. 2555: 3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เป็นผลจากการแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนทำการสืบค้นเอง การเรียนในลักษณะนี้ จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รวมถึงทักษะการสืบค้นข้อมูล การสรุปข้อมูล โดยในขั้นเริ่มต้นผู้สอน ควรกำหนดปัญหา หรือสถานการณ์ ที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา และความรู้พื้นฐานของผู้เรียน โดยเน้นการสอนด้วยประสบการณ์ตรงที่ช่วยให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่แท้จริง อีกทั้งนำไปใช้ในกระบวนการคิด วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและวางแผนอย่างเป็นระบบได้ การสอนด้วยวิธีดังกล่าวมีเหตุอันเนื่องมาจากการเรียนการสอนแบบเดิม ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับข้อมูลอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ทักษะการคิดการวิเคราะห์ และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งทำให้การเรียนการสอนนั้น เกิดประสิทธิภาพไม่มากเท่าที่ควร ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ตามความสนใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามถนัด เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning: PBL) เป็นรูปแบบ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก เป็นบริบท (context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงาน ที่ต้องอาศัยความเข้าใจ และการแก้ไขปัญหานั้นเป็นหลัก (ยรรยง สิ้นธุราม. 2008: 25)

ด้วยเหตุผล หลักการและผลการศึกษาวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

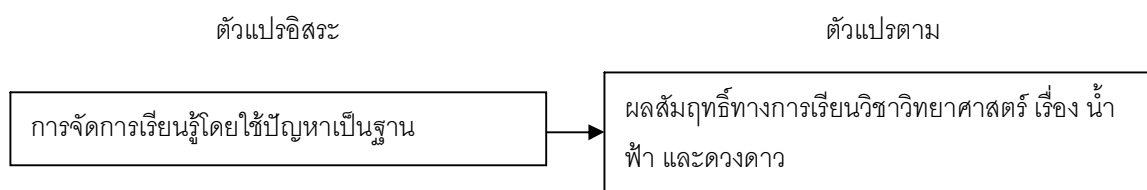
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟา และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 18 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
32-40	80-100	ดีมาก	10	55.56	34.30	1.57
28-31	70-79	ดี	8	44.44	23.50	1.06
24-27	60-69	ปานกลาง	-	-	-	-
20-23	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-19	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			18	100		

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 32-40 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ค่าเฉลี่ย 34.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.57 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 28-31 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ค่าเฉลี่ย 23.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.06

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	μ	σ	MD	ร้อยละ
ก่อนเรียน	10	21	14.78	4.37	16.28	39.18
หลังเรียน	28	36	32.11	2.85		

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนสูงสุด 21 คะแนน ค่าเฉลี่ย 14.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.37 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 28 คะแนน คะแนนสูงสุด 36 คะแนน ค่าเฉลี่ย 32.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.85 ค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง 16.28 คิดเป็นร้อยละ 39.18

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟา ดวงและดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟา และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียน สูงกว่าสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ใช้การแก้ปัญหาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านต่างด้วยตัวเอง ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างกันภายในกลุ่ม ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น รู้จักคิด วิเคราะห์ ในสิ่งที่เห็นข้อมูล และรู้จักที่จะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งยังสามารถคิดและตัดสินใจในการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกันในรูปแบบกลุ่มบนพื้นฐานการแก้ปัญหา และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ซึ่งทำให้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านสมอง เพราะสมองทำให้เกิดการรับรู้ สิ่งการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ จากประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะกระบวนการ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทั้ง 6 ขั้นตอน โดยการกำหนดปัญหาให้นักเรียนแสดงแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างอิสระ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป หรืออาจเหมือนกันคล้ายกันก็ได้ ขึ้นกับความเข้าใจกับปัญหาอาจเรียนรู้จากประสบการณ์เดิม ขึ้นดำเนินการศึกษาค้นคว้าภายในกลุ่มสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะจากการทำงานร่วมกันมีมนุษยสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน ขึ้นสังเคราะห์ความรู้ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์เป็นแนวคิดที่หลากหลาย เป็นหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขึ้นสรุปผลประเมินค่าคำตอบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหรือทดลอง ขึ้นนำเสนอผลงานและประเมินผลงาน แล้วจึงนำแนวคิดที่ได้นั้นมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนตามประสบการณ์เดิมหรือความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาภายในกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี ต่อเพ็ง (2553: 59-60) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้และคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2550: 137) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะสงสัยและความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดความสงสัยดังกล่าว การให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริงหรือสถานการณ์ปัญหาต่างๆ และร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติเป็นความรู้ที่คงทน และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต งานวิจัยของ ลาโพร กวีกรณ์ (2556: 76-80) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง แรง มวล และกฎการเคลื่อนที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ เทพบุตรดี (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการวิเคราะห์และความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารทศนิยม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่ากลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน การเรียนรู้การใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการการเรียนรู้ที่ต้องการดึงดูดให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสำรวจและสร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอีกด้วย ยังสอดคล้องงานวิจัยของ ราชันีวรรณ สุขเสนา (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับการเรียนรู้ตามคู่มือครู นักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูมีคะแนนเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีญา พะยาโล (2560: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่อง ชีวิตปลอดภัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยรูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ค่าสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 $df = 15$ ได้ค่า $t = 13.56$ ซึ่งหมายความว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยรวมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์ (2554: 126) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สามารถใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจัดการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องอื่นๆ ได้ เป็นแนวทางในการบูรณาการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อีกหนึ่งแนวทาง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว นักเรียนเกิดทักษะในหลายๆ ด้าน ดังนั้นจึงควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ที่สนใจต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาตัวแปรตามที่เพิ่มขึ้น เช่น ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือเรื่องอื่นๆ ที่สนใจ

2. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ไฟ และดวงดาว หรืออาจเป็นในเรื่องอื่นๆ ที่สนใจ

3. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับกิจกรรมและการสอน ในสาระอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). เอกสารประกอบหลักสูตรสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: องค์การขนส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสมรรถนะการเกษตรแห่งประเทศไทย.

กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้โดยกลวิธีเมตาคognition ในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา ขัมมณี. (2551). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิรมล ศตวุฒิ. (2547, พฤษภาคม). การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-Based Learning). วารสารการศึกษา กทม. 28(2): 3

เบญจมาศ เทพบุตรดี. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารทศนิยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทราวดี มากมี. (2555). PROBLEM BASED LEARNING “การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน”. (เอกสารคำสอน). สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560, จาก www.easr.spu.ac.th/spucknowledge/document/PBL_SPU-new.pdf.

ยรรยง สิงงาม. (2014). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based Learning (PBL). สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560, จาก www.vcharkarn.com.

รัชนีวรรณ สุขเสนา. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โรงเรียนวัดหุบมะกล่ำ. (2559). รายงานประจำปี 2559 (SAR). ราชบุรี.

- ลาโพร กวีกรณ์. (2556). การพัฒนาการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่องแรง มวลและกฎการเคลื่อนที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันดี ต่อเพ็ง. (2553). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา ภูมิ. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการให้เหตุผลทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศรีญา พะยาโล; และสังเวียน ปิ่นกาลัง. (2558, เมษายน-มิถุนายน). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่อง ชีวิตปลอดภัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 9(2): 129-130.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.
- อรรถีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). สดุดีการพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เบนเน็ต.

NBUE124: ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์

EXPECTATION OF PARENT AFFECT TO IMPLEMENTING HEALTH PROMOTION FOR STUDENT IN NUTRITION AND FOOD SAFE

มณีนรัตน์ ทิพย์แก้ว¹

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ขาดสุภาพะ 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 2 ประเภทได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 1 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สถิติทดสอบสมมติฐานค่า t-test , f-test

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในแต่ละข้อมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านโภชนาการ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุดมี 1 ข้อคือข้อ3) นักเรียนได้ดื่มนมทุกวันส่วนข้อที่เหลือจะมีระดับความเหมาะสมมาก 3 ข้อ

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านอาหารที่ปลอดภัย โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุดมี 3 ข้อคือข้อ2) อาหารสดเช่นเนื้อสัตว์ผักสดผลไม้และอาหารแห้งมีคุณภาพมีคุณภาพดีแยกเก็บเป็นสัดส่วนไม่ปนกันวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. 3) อาหารและเครื่องดื่มในภาชนะ

ที่ปิดสนิทมีคุณภาพดีเก็บเป็นระเบียบวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. และข้อ4) อาหารที่ปรุงเสร็จแล้วเก็บในภาชนะที่สะอาดมีการปกปิดวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. ส่วนข้อที่เหลือจะมีระดับความเหมาะสมมาก 1ข้อ

คำสำคัญ: ส่งเสริมสุขภาพ,โภชนาการ, อาหารที่ปลอดภัย

Abstract

Expectation of parents toward work to promote students' health in term of nutrition and food safety for Bann Klongsai School, Mae-wong District, Nakhon Sawan Province.

The purposes of this study were to study parents' expectation towards work to promote students' health in term of nutrition and food safety; to compare parents' expectation towards work to promote students' health in term of nutrition and food safety.

The sample group was 165 parents of Pratom 1 to Pratom 6 students that were unhealthy at Baan Klongsai School.

The two employed research instruments were Self-administered questionnaires stated: gender, age, level of education, occupation and income. Consists of 1 checklist paper and questionnaire regarding parents' expectations. Data were analyzed using statistical tools: frequency, percentage, mean and standard deviation. Content validity was verified by the item-objective congruency (IOC) and its reliability was verified by t-test and f-test.

The results of the evaluation revealed that parents' expectation towards work to promote students' health in term of nutrition and food safety in aspect of environment that benefits health in overall has high-level of appropriation; when examined on each topic, results showed that in each topic also had high-level of appropriation.

The results of the evaluation revealed that parents' expectation towards work to promote students' health in term of nutrition and food safety in aspect of nutrition in overall had high-level of appropriation; when examined on each topic, results showed that there was one most appropriate which is topic 3) Students drink milk daily. There were three topics out of the rest had high-level of appropriation.

The results of the evaluation revealed that parents' expectation towards work to promote students' health in term of nutrition and food safety in aspect of food safety in overall has high-level of appropriation; when examined on each topic, results show that there were three most appropriate which are as following: topic 2) Store quality fresh food, for example: fresh meat, fresh vegetables and fruits dried food separately and placed at least 30 centimeters above the ground; topic 3) Store food and beverages in good-quality and concealed containers which well-organized and placed at least 30 centimeters above the ground; 4) Store prepared food in cleaned and concealed containers, placed at

least 30 centimeters above the ground. There were one topic out of the rest had high-level of appropriation.

Keywords: promote health, nutrition, food safety

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีการรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ ในที่ภาครัฐและเอกชน เพราะมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการเจริญเติบโตที่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน เริ่มต้นตั้งแต่การตั้งครรภ์อยู่ในท้องมารดา เมื่อคลอดแล้วก็ควรให้ลูกได้ดื่มนมมารดาจนเติบโต และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ปัจจุบัน ได้มีโรคระบาดที่สำคัญได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ 2009 โรคมือ เท้า ปาก และโรคไข้หวัดนก ที่ระบาดในประเทศไทยและอีกหลายๆ ประเทศทั่วโลก หากมีระบบป้องกันและรักษาที่ไม่ดี ก็อาจจะทำให้เด็กนักเรียนในสถานศึกษาติดเชื้อโรคได้เช่นกัน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบการดูแลและควบคุมเรื่องการบริหารจัดการที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนด้วยเช่นกัน โรงเรียนบ้านคลองไทรเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียนจำนวน 492 คนได้มีการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยอยู่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนแล้ว แต่พบว่ามีปัญหาเรื่อง นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษต่อสุขภาพตนเอง นักเรียนมีภาวะทุพโภชนาการ จำนวน 165 คน ปัญหาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียน ความไม่สะอาดในการปรุงอาหาร การจัดสถานที่รับประทานอาหารที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และผลจากการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับอำเภอ ปีงบประมาณ 2559 โรงเรียนบ้านคลองไทรได้รับการประเมินโดยผลการประเมินจำนวน 8 องค์ประกอบที่ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก และ 2 องค์ประกอบที่ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี คือ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ และองค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ซึ่งจากข้อเสนอแนะในการพัฒนา คือองค์ประกอบที่ 7

โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย คือ โรงเรียนไม่มีการสรุปผลการตรวจภาวะโลหิตจาง การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก การตรวจคอพอก ซึ่งทางโรงเรียนควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการลงบันทึกข้อมูลเพื่อให้บริการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมาตรฐานสุขภาพโภชนาการไม่ผ่านเกณฑ์จากหลักการและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะที่ได้รับผิดชอบงานโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่จอน จังหวัดนครสวรรค์ จึงได้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย เพราะปัญหาด้านสุขภาพอนามัยกำลังเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจในวงกว้างทั้งในและต่างประเทศ ก่อปรทั้งการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐให้ส่งเสริมและสนับสนุนสุขภาพที่ดีแก่เด็กและเยาวชนไทยให้ได้มีคุณภาพ และเพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และนักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพซึ่งจะปลูกฝังให้เกิดการปฏิบัติตนที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพดี ตั้งแต่เด็ก ควบคู่ไปกับการศึกษา เพื่อให้เด็กเก่ง ดี มีสุข ครู ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดทักษะการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม ตัวชี้วัดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านผลผลิตและด้านกระบวนการก่อให้เกิดผลต่อโรงเรียนในการรับการประเมินจากภายนอก ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นเป็นความท้าทายภายใต้เงื่อนไขที่จำกัดของทรัพยากร คน

เวลา และงบประมาณของฝ่ายการศึกษาสาธารณะสุข และท้องถิ่นทางเลือกที่เหมาะสมคือ การบูรณาการความร่วมมือในเรื่องการศึกษาควบคู่ไปกับการมีสุขภาพดี โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ เด็กวัยเรียนและเยาวชนไทยที่ดี เก่ง และมีความสุขอันเป็นความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูประบบสุขภาพซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุถึงปรัชญา การพัฒนาคนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

1. เพศ
 - 2.1) หญิง
 - 2.2) ชาย
2. อายุ
 - 2.1) ต่ำกว่า 30 ปี
 - 2.2) 31 – 40 ปี
 - 2.3) 41 – 50 ปี
 - 2.4) 51 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - 3.1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 3.2) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า ปริญญาตรี
4. รายได้ต่อเดือน
 - 4.1) ต่ำกว่า 15,000 บาท
 - 4.2) ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป
5. อาชีพ
 - 5.1) ข้าราชการ หรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ
 - 5.2) รับจ้าง
 - 5.3) ประกอบอาชีพส่วนตัว

- ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงาน
ส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียน
1. สถานที่รับประทานอาหารและบริเวณทั่วไป
 2. บริเวณที่เตรียมปรุงอาหาร
 3. อาหารที่ปลอดภัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 290 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ที่ขาดสุขภาพจำนวน 165 คน โดยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ที่เกี่ยวกับศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงาน ใน 3 ด้าน จำนวน 11 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ได้แก่ มีความคาดหวังมากที่สุด มีความคาดหวังมาก มีความคาดหวังปานกลาง มีความคาดหวังน้อย และมีความคาดหวังน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ขอความร่วมมือ ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองแบบสอบถามจำนวน 2 ชุดแล้วทำการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ปกครองของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์จำนวน 165ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงคะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจะทำการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงคะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง โรงเรียน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูล ความคาดหวังของผู้ปกครอง ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

5. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อการแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การวัดความคาดหวังของผู้ปกครอง จากน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ โดยใช้จุดตัดของคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535) ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00- 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

6. วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียน ด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่จัน จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ ค่าที (t-test) และ ค่าเอฟ (f-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินใช้สถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่า t-test

3.2 ค่า f-test

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่จัน จังหวัดนครสวรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคาดหวังที่มีต่อการดำเนินงานหมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์
2. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดที่บ้าน อาจจะเป็นบิดา มารดา หรือญาติของนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์
3. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียน
4. รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองที่ได้จากการประกอบอาชีพได้รับเงินเป็นรายวัน รายเดือน
5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ปกครองกระทำเพื่อเลี้ยงชีพ
6. การพัฒนาดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การจัดการกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนักเรียนผู้ปรุงอาหารผู้ร่วมศึกษาควาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์
7. โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพหมายถึงโรงเรียนที่มีความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อการมีสุขภาพดีของทุกคนในโรงเรียน (กรมอนามัย, 2547 : 8)
8. โครงการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยหมายถึงการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริโภคอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะครบถ้วนห้าหมู่โดยความร่วมมือของครูนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนตามกรอบแนวคิดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์
9. โภชนาการหมายถึงนักเรียนได้บริโภคอาหารที่ปรุงสะอาดปลอดภัยถูกสุขลักษณะครบถ้วนห้าหมู่มีประโยชน์ต่อร่างกายไม่บริโภคอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกายเช่นอาหารประเภทขนมกรุบกรอบขนมอมยิ้ม น้ำอัดลมและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
10. อาหารที่ปลอดภัยหมายถึงสิ่งที่รับประทานแล้วมีประโยชน์ต่อร่างกายสิ่งใดที่รับประทานแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และอาจก่อให้เกิดโทษไม่จัดว่าเป็นอาหารเช่นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สุราเบียร์เป็นต้นหรือสารปรุงอาหารเช่นผงชูรสเป็นต้น

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน(n=165)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	62	37.6
1.2 หญิง	103	62.4
รวม	165	100.00

2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	30	18.2
2.2 31 – 40 ปี	76	46.0
2.3 41 – 50 ปี	45	27.3
2.4 51 ปีขึ้นไป	14	8.5
รวม	165	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(n=165)	ร้อยละ
3. อาชีพ		
3.1 รับจ้าง	44	26.7
3.2 ค้าขาย	67	40.6
3.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	28	17.0
3.4 ธุรกิจส่วนตัว	15	9.1
3.5 อาชีพอื่นๆ	11	6.6
รวม	165	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่า ม.3	30	18.2
4.2 ม.3 – ม.6/เทียบเท่า	70	42.4
4.3 ป.ตรี/เทียบเท่า	50	30.3
4.4 สูงกว่า ป.ตรี	15	9.1
รวม	165	100.00
5. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	31	18.8
5.2 5,001 – 10,000 บาท	50	30.3
5.3 10,001 – 30,000 บาท	65	39.4
5.4 30,001 บาทขึ้นไป	19	11.5
รวม	165	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 62.40 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 40.60 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ม.3 – ม.6/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 42.40 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 11,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.40

ส่วนที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

ตาราง 5 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

ข้อที่	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	n=165		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
ด้านที่ 1 สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ				
1	ความสะอาดเป็นระเบียบ	4.44	.53	มาก
2	โต๊ะเก้าอี้สะอาดแข็งแรงจัดเป็นระเบียบ	4.33	.87	มาก
3	มีการระบายอากาศที่ดี	4.22	.83	มาก
รวม		4.33	.74	มาก

จากตาราง 5 พบว่าผลการประเมินความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในแต่ละข้อมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตาราง 6 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านโภชนาการ

ข้อที่	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	n=165		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
ด้านที่ 2 โภชนาการ				
1	วัดดูดีบในการปรุงอาหารใหม่สดอยู่เสมอ	4.22	.67	มาก
2	อาหารคุณค่าทางโภชนาการ	4.11	.60	มาก
3	นักเรียนได้ดื่มนมทุกวัน	4.67	.50	มากที่สุด
4	ได้รับประทานอาหารเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย	3.89	.60	มาก
รวม		4.22	.59	มาก

จากตาราง 6 พบว่าผลการประเมินความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านโภชนาการ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุดมี 1 ข้อคือข้อ 3) นักเรียนได้ดื่มนมทุกวัน ส่วนข้อที่เหลือจะมีระดับความเหมาะสมมาก 3 ข้อ

ตาราง 7 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านอาหารที่ปลอดภัย

ข้อที่	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	n=165		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
ด้านที่ 3 อาหารที่ปลอดภัย				
1	อาหารและเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทต้องมีเครื่องหมายของอย. แสดงการได้รับอนุญาตที่ถูกต้อง	3.78	.44	มาก
2	อาหารสดเช่นเนื้อสัตว์ผักสดผลไม้และอาหารแห้งมีคุณภาพดีแยกเก็บเป็นสัดส่วนไม่ปนกันวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม.	4.89	.33	มากที่สุด
3	อาหารและเครื่องดื่มในภาชนะที่ปิดสนิทมีคุณภาพดีเก็บเป็นระเบียบวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม.	4.78	.44	มากที่สุด
4	อาหารที่ปรุงเสร็จแล้วเก็บในภาชนะที่สะอาดมีการปกปิดวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม.	4.78	.67	มากที่สุด
รวม		4.55	.53	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่าผลการประเมินความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านอาหารที่ปลอดภัย โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุดมี 3 ข้อคือข้อ 2) อาหารสดเช่นเนื้อสัตว์ผักสดผลไม้และอาหารแห้งมีคุณภาพดีแยกเก็บเป็นสัดส่วนไม่ปนกันวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. 3) อาหารและเครื่องดื่มในภาชนะที่ปิดสนิทมีคุณภาพดีเก็บเป็นระเบียบวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. และข้อ 4) อาหารที่ปรุงเสร็จแล้วเก็บในภาชนะที่สะอาดมีการปกปิดวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 ซม. ส่วนข้อที่เหลือจะมีระดับความเหมาะสมมาก 1 ข้อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ

ผู้ปกครอง	เพศ							
	หญิง (n=103)			ชาย (n=62)			t	p
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้านสิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อสุขภาพ	3.47	.44	ปานกลาง	3.29	.82	ปานกลาง	.94	.643
ด้านโภชนาการ	3.17	.66	ปานกลาง	2.95	.82	ปานกลาง	.91	.614
ด้านอาหารที่ ปลอดภัย	3.54	.69	มาก	3.10	.90	ปานกลาง	.78	.564
รวม	3.40	.60	ปานกลาง	3.11	.85	ปานกลาง	.88	.61

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ

ความคาดหวังของผู้ปกครอง	อายุ												F	p
	ต่ำกว่า 30 ปี			31-40 ปี			41-50 ปี			51 ปีขึ้นไป				
	(n=30)			(n=45)			(n=76)			(n=14)				
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ	3.47	.46	ปานกลาง	3.36	.52	ปานกลาง	3.79	.92	ปานกลาง	2.91	.61	ปานกลาง	13.20	.49
ด้านโภชนาการ	3.12	.68	ปานกลาง	3.09	.84	ปานกลาง	3.34	.65	ปานกลาง	2.70	.78	ปานกลาง	11.07	.59
ด้านอาหารที่ปลอดภัย	3.68	.81	มาก	3.48	.84	ปานกลาง	3.11	.80	ปานกลาง	3.01	.72	ปานกลาง	10.19	.61
รวม	3.40	.65	ปานกลาง	3.31	.73	ปานกลาง	3.34	.79	ปานกลาง	2.87	.70	ปานกลาง	11.49	.56

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านโภชนาการ และด้านอาหารที่ปลอดภัย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพ

ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง	อาชีพ															F	p
	รับจ้าง (n=67)			ค้าขาย (n=44)			รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (n=28)			อาชีพส่วนตัว (n=15)			อาชีพอื่นๆ (n=-11)				
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้าน สิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อสุขภาพ	3.10	.78	ปานกลาง	3.29	.52	ปานกลาง	3.47	.65	ปานกลาง	3.42	.67	ปานกลาง	3.60	.52	มาก	11.32	.68
ด้านโภชนาการ	3.01	.71	ปานกลาง	2.98	.62	ปานกลาง	3.59	.79	มาก	2.89	.80	ปานกลาง	2.85	.80	ปานกลาง	10.98	.66
ด้านอาหารที่ ปลอดภัย	3.58	.84	ปานกลาง	3.10	.79	มาก	3.27	.82	ปานกลาง	3.19	.81	ปานกลาง	3.48	.72	ปานกลาง	10.99	.48
รวม	3.23	.78	ปานกลาง	3.12	.64	ปานกลาง	3.44	.75	ปานกลาง	3.17	.76	ปานกลาง	3.31	.68	ปานกลาง	11.10	.61

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโภชนาการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และด้านอาหารที่ปลอดภัย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา												F	p
	ต่ำกว่า ม.3			ม.3 – ม.6/เทียบเท่า			ป.ตรี/เทียบเท่า			สูงกว่า ป.ตรี				
	(n=30)			(n=75)			(n=50)			(n=15)				
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้านสิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อสุขภาพ	2.91	.46	ปานกลาง	3.47	.52	ปานกลาง	3.79	.61	มาก	3.36	.92	ปานกลาง	10.11	.78
ด้านโภชนาการ	2.70	.65	ปานกลาง	3.09	.68	ปานกลาง	3.12	.78	ปานกลาง	3.34	.84	ปานกลาง	11.32	.88
ด้านอาหารที่ ปลอดภัย	3.01	.81	ปานกลาง	3.11	.84	ปานกลาง	3.48	.72	ปานกลาง	3.68	.80	มาก	11.22	.62
รวม	2.88	.64	ปานกลาง	3.22	.68	ปานกลาง	3.34	.70	ปานกลาง	3.46	.85	มาก	10.88	.76

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	รายได้ของผู้ปกครอง												F	p
	ต่ำกว่า 5,000 บาท (n=30)			5,001-10,000 บาท (n=51)			10,001-30,000 บาท (n=65)			30,001 บาทขึ้นไป (n=19)				
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้านสิ่งแวดล้อม ล้อมที่เื้อต่อสุขภาพ	3.36	.46	ปานกลาง	3.47	.52	ปานกลาง	3.79	.61	ปานกลาง	2.91	.92	ปานกลาง	11.20	.46
ด้านโภชนาการ	3.12	.63	ปานกลาง	3.09	.68	ปานกลาง	2.70	.84	ปานกลาง	3.34	.78	ปานกลาง	11.21	.63
ด้านอาหารที่ปลอดภัย	3.11	.44	ปานกลาง	3.48	.84	ปานกลาง	3.68	.72	มาก	3.01	.81	ปานกลาง	10.98	.44
รวม	3.20	.51	ปานกลาง	3.35	.68	ปานกลาง	3.39	.72	ปานกลาง	3.07	.84	ปานกลาง	11.13	.51

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยของโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และด้านโภชนาการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอาหารที่ปลอดภัย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดย การจัดโครงการอาหารกลางวัน การจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ

จากการใช้กลยุทธ์การประชุมระดมความคิด การประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการอาหารกลางวัน การจัดกิจกรรมให้ความรู้ก่อนการรับประทานอาหาร เรื่องอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะวันละหนึ่งนาที การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้าน

โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยโรงเรียนบ้านคลองไทร อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นนั้น นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการใช้กลยุทธ์การประชุมระดมความคิด โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู และกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ของโรงเรียนตามกรอบงานที่ศึกษาค้นคว้า ส่งผลให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ารู้สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ได้ขอบเขตแนวทางการปรับปรุงพัฒนางานโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จากการใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ประกอบอาหารผู้ปกครองมีทักษะในการปฏิบัติการเลือกซื้ออาหาร การจัดสถานที่ปรุงอาหาร การจัดสถานที่รับประทานอาหาร การแต่งกายในการปรุงอาหารที่ถูกต้อง การบริโภคอาหารที่ปลอดภัย และมีความรู้เรื่องแนวทางการดำเนินงานโภชนาการในโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียน ครู และกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าดำเนินการประชุม ฝึกอบรม แนะนำ ส่งเสริมให้ผู้ขาดสุขภาวะ ครู และผู้ประกอบอาหารเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทั้งทักษะด้านทฤษฎีและการปฏิบัติเรื่องโภชนาการในโรงเรียนและสุขภาพอาหาร จนสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยในโรงเรียนได้

3. จากการใช้กลยุทธ์การทำโครงการอาหารกลางวัน เป็นการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไทร ได้แก่ การคัดเลือกวัตถุดิบในการปรุงอาหารให้ถูกต้องมีคุณค่าตามหลักโภชนาการ การจัดกิจกรรมให้ความรู้ก่อนการรับประทานอาหารเรื่องอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะวันละหนึ่งนาที การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของโครงการ ทำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมด้านอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะให้เพิ่มปริมาณนักเรียนผู้สนใจมากขึ้นกว่าเดิม

4. จากการใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของโครงการ เป็นการประกาศข่าวสารความคืบหน้าของผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ตามสื่อต่างๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผ่านทางเสียงตามสายป้ายประชาสัมพันธ์ และทำเป็นใบปลิวประชาสัมพันธ์แจกจ่ายให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบทำให้นักเรียน และผู้ปกครอง สนใจกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านทางเสียงตามสายเพราะเป็นสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า

1.1 การพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านต่างๆ ควรดำเนินการควบคู่ไปกับการส่งเสริมระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กันไป เพื่อจะได้สร้างความตระหนักและจิตสำนึกของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมมือกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ

1.2 โรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเรื่องการกำหนดคุณลักษณะหรือชนิดของอาหารที่จะนำมาใช้ในการปรุงอาหารเพื่อบริโภคในโรงเรียนที่มีเครื่องหมาย อย. (องค์การอาหารและยา) หรือ มอก. (มาตรฐานอุตสาหกรรม) เพื่อควบคุมคุณภาพอาหารในภาพรวม เพราะนักเรียนทุกคนต้องรับประทานอาหารกลางวันในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการออกกำลังกายควบคู่ไปกับการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยโรงเรียนบ้านคลองไทร

2.2 ควรทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบของนักเรียน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสะอาดปลอดภัย ของโรงเรียนบ้านคลองไทร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข. เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2548.

กรมอนามัย. คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสำหรับโรงเรียน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2547.

นคร อินตา. แนวทางการพัฒนาสุขภาพอาหารกลางวันโรงเรียนเวียงกาหลงวิทยาสถาบันงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550.

ภาสินี ปะระกะกัง. การพัฒนาการดำเนินงานด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านสามเมือง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

เพ็ญภักดี เอื้อราษฎร์. การพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย โรงเรียนประชารัฐ กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

สุคนธ์ เจียสกุล และนพรัตน์ แก่นาคำ. “โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ก้าวใหม่ของงานอนามัยโรงเรียน,” การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม. 22(1) :11-24 ; มกราคม-มีนาคม, 2542.

Davis, Renee. “Promoting a Safe School Environment Through a School – Wide,Positive Behavior Support System,”Dissertation Abstracts International.66(03) :837-A ; September, 2005.

NBUE125: การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

PARTICIPATION OF THE BASIC SCHOOL BOARD FOR ADMINISTRATION WITHIN SCHOOLS IN PHRA NAKHON DISTRICT AREA UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

อามรรตน์ บุตรพรม¹ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานครและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือ อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมระดับมากคือด้านบริหารทั่วไป นอกนั้นอยู่ระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคลและด้านบริหารงบประมาณ ตามลำดับ
3. ผลการเปรียบเทียบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพ โดยรวมพบว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม , คณะกรรมการสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research to study participation of the basic school board for administration within schools in Pranakhon District Area under The Bangkok Metropolitan Administration and to compare participation of the basic school board for administration within schools in Pranakhon District Area under The Bangkok Metropolitan Administration by factors include sex, age, education level and occupation. The sample is the basic school board 116 subjects were used for data collection was a questionnaire including five level scale reliability was 0.87 for data analysis with descriptive statistics by analyzing the frequency, percentage, mean and standard deviation. Comparison of factors influencing participation of the basic school board for administration within schools in Pranakhon District Area under The Bangkok Metropolitan Administration using statistics test for t (t-test) and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) and compared with the average income (Scheffe's).

The results showed that

1. The respondent most were male, aged up to 41 years of the bachelor's degree to pursue a career on the Retail/Business mostly and work in the government service.
2. Participation of the basic school board for administration within schools in Pranakhon District Area under The Bangkok Metropolitan Administration were at a lot level. When considering the average order of descending the academic, administration, management personal and the budget.
3. The results of comparison of the basic school board on the administration within the school in Pranakhon District under Bangkok Metropolitan Administration classified by gender, age, education and different occupation. It is found that in overall gender, age, education and different occupation of participant in the administration has no different. When considering each aspect, it was found that gender, age, education and different occupation of participant in the administration, there were a statistically significant difference at .05 level.

Keywords: participation, the basic school board.

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมทุกภาคส่วน จำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ โดยการจัดการศึกษาให้กับประชาชนและเยาวชนของชาติ ดังนั้นรัฐบาลต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับประถมศึกษาเพราะเป็นระดับที่ต้องวางรากฐานให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้และสามารถดำรงชีวิตได้ดี และเพื่อการศึกษาของชุมชนมีความก้าวหน้าทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลง ชุมชนจึงมีส่วนสำคัญในการผลักดันและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย

อารมณีสังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 5) ระบุว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักดังนี้ มาตรา 8 เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ผู้วิจัยซึ่งเป็นครู ในสถานศึกษา โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เห็นความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ. ศ. 2552-2559 (กระทรวงศึกษาธิการ ออนไลน์. 2560) กรอบแนวคิดแผนการศึกษาแห่งชาติ มีวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 10) จึงเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญมาก เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่พัฒนาสถานศึกษา กำหนดความต้องการในการปรับปรุงสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาและเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพราะฉะนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงควรจะเข้าใจบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันจะช่วยให้การศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตคือนักเรียนที่มีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันการจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด จนถึงระดับโรงเรียน การบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับโดยยึดรูปแบบประชาธิปไตย มาช่วยในการตัดสินใจและกำหนดแผนงาน เป็นการการแบบอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลมากที่สุด

การมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษาเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 13) ได้เสนอแนวทางรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สำคัญในสถานศึกษาซึ่งคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางนำมาจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4 รูปแบบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ มีส่วนร่วมด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมด้านบริหารบุคคล การมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไป

จากความสำเร็จและความเป็นมาดังกล่าว ทำให้การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา ผู้วิจัยประสงค์ที่จะให้การศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายตามหลักการปฏิรูปการศึกษาให้ชุมชน ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างทางด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

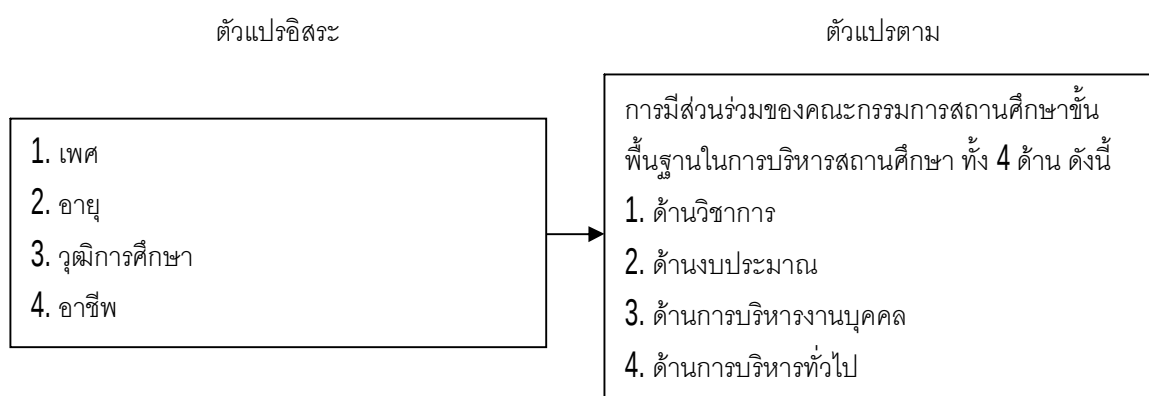
1. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ทราบและเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. นำการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมรับผิดชอบกำกับดูแลการบริหารงานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ จำแนกงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

1. **ด้านวิชาการ** หมายถึง การมีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. **ด้านงบประมาณ** หมายถึง มีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

3. **ด้านการบริหารงานบุคคล** หมายถึง การมีส่วนร่วมให้ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. **การบริหารทั่วไป** หมายถึง การมีส่วนร่วมให้ความเห็นเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รับทราบให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาเมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 11 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (krejcie; & Morgan. 1970: 607 -610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 116 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 21-40 ปี

1.2.2 ตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป

1.3 วุฒิการศึกษา

1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.4 อาชีพ

1.4.1 รับจ้าง

1.4.2 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

1.4.3 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

1.4.4 อื่นๆ ระบุ.....

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านวิชาการ
- 2.2 ด้านงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและวิธีหาคุณภาพของเครื่องมือ**

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. จัดหมวดหมู่เนื้อหาสาระที่ได้รวบรวมทั้งหมด และคัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้องานวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ หากรอบแนวคิดที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและให้ครอบคลุมสาระตามขอบเขตของงานวิจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา ความสมบูรณ์ในคำชี้แจง และด้านอื่นๆ เพื่อหาค่า IOC หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.87
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (n = 116)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	64	55.17
หญิง	52	48.83
2. อายุ		
21-40 ปี	3	2.59
ตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป	113	97.41
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	2.59
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	113	97.41
4. อาชีพ		
รับจ้าง	4	3.45
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	66	56.90
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	39.66
อื่นๆ ระบุ.....		-

จากตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่และประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตาราง 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิชาการ	3.41	.61	ปานกลาง	2
2. ด้านงบประมาณ	2.99	.73	ปานกลาง	4
3. ด้านบริหารงานบุคคล	3.03	.74	ปานกลาง	3
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.83	.51	มาก	1
รวม	3.31	.63	ปานกลาง	-

จากตาราง 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .51) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .61) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = .74) และ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = .73)

ตาราง 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	เพศ				t	p
	ชาย (n = 64)		หญิง (n = 52)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	3.37	.57	3.46	.67	.78	.437
2. ด้านงบประมาณ	3.00	.62	2.97	.86	.16	.007*
3. ด้านบริหารงานบุคคล	2.98	.70	3.09	.80	.81	.418
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.76	.53	3.93	.47	1.80	.074
รวม	3.28	.59	3.36	.68	.74	.460

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านการงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	อายุ				t	p
	21-40 ปี		41 ปี ขึ้นไป			
	(n = 3)		(n = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	2.90	.53	3.43	.61	1.469	.145
2. ด้านงบประมาณ	2.43	.14	3.00	.74	1.338	.183
3. ด้านบริหารงานบุคคล	2.67	.26	3.04	.75	.855	.394
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.24	.38	3.85	.50	2.059	.042*
รวม	2.81	.32	3.33	.63	1.415	.160

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วมของคนคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	วุฒิการศึกษา				t	p
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (n = 3)		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า (n = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	2.90	.53	3.43	.61	1.46	.145
2. ด้านงบประมาณ	2.43	.14	3.00	.74	1.33	.183
3. ด้านบริหารงานบุคคล	2.67	.26	3.04	.75	.85	.394
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.24	.38	3.85	.50	2.05	.042*
รวม	2.81	.32	3.33	.63	.29	.160

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี วัตถุประสงค์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี วัตถุประสงค์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 เปรียบเทียบ ความแปรปรวน (One-way ANOVA) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	21.55	10.77	55.49*	.000
	ภายในกลุ่ม	113	21.94	0.19		
	รวม	115	43.48			
2. ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	24.70	12.35	37.73*	.000
	ภายในกลุ่ม	113	36.99	0.33		
	รวม	115	61.69			
3. ด้านบริหารบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	27.59	13.79	43.42*	.000
	ภายในกลุ่ม	113	35.89	0.32		
	รวม	115	63.48			
4. ด้านบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2	15.83	7.92	64.18*	.000
	ภายในกลุ่ม	113	13.94	0.12		
	รวม	115	29.77			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	22.11	11.05	53.33*	.000
	ภายในกลุ่ม	113	23.42	0.21		
	รวม	115	45.53			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า โดยรวมและรายด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี Scheffe รายละเอียดดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม

ด้านอาชีพ	$\bar{X}$	รับจ้าง	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
		2.75	2.98	3.85
รับจ้าง	2.75	-	.22	1.10*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.98		-	.87*
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.85			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ในภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพข้าราชการ /รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ต่างกับอาชีพ รับจ้างและค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าอาชีพ รับจ้างและค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้นำมาอภิปรายผลโดยนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาค้นคว้ามานำเสนอแนะและงานวิจัยทั่วไปที่พอจะอ้างอิงได้ มานำเสนอประกอบการอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงบประมาณตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและเห็นความสำคัญในด้านบริหารงานทั่วไปที่สุด ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรินทร์ ศรีวงศ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีต่อการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงบประมาณตามลำดับ

1.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านวิชาการ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 4 ข้ออยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ

แรก คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน รองลงมาคือส่งเสริมสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีเพื่อการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพัฒน์ กังวานพลชัย (2555: 50-51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมติดตาม ประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้ออยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา รองลงมาคือ การวางแผนขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น และการตรวจสอบกำกับติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา โดยมีการวางแผนขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมีการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ พุทธา โพธิ์มะฮาด (2555: 130) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนครสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้ออยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ รองลงมาคือการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่มาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติและบุคลากรอื่นในสถานศึกษาพร้อมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่มาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ ประพัฒน์ กังวานพลชัย (2555: 50-51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนงานกิจการนักเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด กิจกรรมกีฬาและวันเด็กแห่งชาติ รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่สถานศึกษา และสนับสนุนการจัดอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยและเหมาะสม ตามลำดับ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจมีความสนใจและมีความสามารถในการบริหารงานทั่วไป โดยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนงานกิจการนักเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด กิจกรรมกีฬาและวันเด็กแห่งชาติ มีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่สถานศึกษาและสนับสนุนการจัดอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพัฒน์ กังวานพลิชย์ (2555: 50-51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการเปรียบเทียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายและเพศหญิง พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้นี้อธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านบริหารงบประมาณมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูมา ศรีชัย (2555: 95-96) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. จากการเปรียบเทียบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย มีศรี (2556: ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ใน

ด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้าใจและมีความสนใจการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546ข: ออนไลน์ 2555) ได้เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นปัจจัย สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณโดยการให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางการใช้เงินให้เกิดผลคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมในการบริหารบุคคล เนื่องจากทรัพยากรทั้งหลายคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การบริหารงาน บุคคลของสถานศึกษาจะต้องมีขอบข่ายครอบคลุมถึงการกำหนดความต้องการของบุคลากร การจัดบุคลากรเข้ามา ปฏิบัติงาน การพัฒนาและดำรงรักษามูลค่าและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร นอกจากนี้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องให้การเสนอแนะแนวทางและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ด้วย ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาเพื่อนำเสนอสิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิต โตเผือก (2555: 143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมพบว่าไม่ แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพ-มหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มี อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ต่างกับอาชีพ รับจ้างและค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษามากกว่าอาชีพ รับจ้างและค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า อาชีพเป็นส่วนหนึ่ง ของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจหรืออาจต้องใช้เวลาในการดำเนินงาน เพราะงานแต่ละด้านต้องใช้ความถนัดเฉพาะด้านโดยเฉพาะเวลาที่ต้องใช้ไปกับการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ หรืออาจเป็นเพราะอาชีพที่ทำอยู่อาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทำให้เกิด ความแตกต่างกัน โดยเฉพาะโดยเฉพาะอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวอาจเกิดปัญหาเรื่องเวลาได้มากกว่าอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ บุญกิตติเจริญ (2556: 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดจังหวัด ฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ของสถานศึกษา มีภาระหน้าที่อื่นซึ่งอาจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติสุข อยู่สุข (2555: 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด หนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามอาชีพ มีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาโดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการและด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. นำผลวิจัยเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทราบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพระนคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน มีความจำเป็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะด้านบริหารวิชาการ ที่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินชีวิตของนักเรียน

2. นำผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้และเข้าใจในสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน ต้องให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษา เพื่อลดปัญหาการบริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. จัดอบรม สัมมนา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมกันเรียนรู้ เข้าใจหลักการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันในด้านสถานภาพของสถานศึกษา

2. การสร้างเจตคติที่ดีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

3. การสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่านให้เห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมโดยตรงในการบริหารสถานศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบุคลากร

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

_____. (2546ข). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. จาก <http://www.singarea.net/mangmoom/modules/php?name/News&file/article&sid/351>. 10 กุมภาพันธ์ 2553.

- ประพัฒน์ กังวานพลิชย์. (2555). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พุกา โพธิ์มะฮาด. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มานิต โตเผือก. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วัชรินทร์ ศรีวงศ์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการบริหารงานของ
โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วัลลภ บุญกิตติเจริญ. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สันติสุข อยู่สุข. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบ่อทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุตรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัด
การศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อำนาจ มีศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- อุมา ศรีชัย. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง. ภาคนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Abdel, H. (1973). Engineering Soil Mechanics. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.
- Cronbach, L. J (1990). Essentials of Psychological Testing. 5th ed., New York: Harper Collins.
- Elkins, Louis Bruce. (1972, January). The Role of the Elementary Principle in Community-School Relation.
Dissertation Abstract International. 32(1): 6026-A.
- Krecie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Journal of
Education and Psychological Measurement. 4(5): 4483-A.
- Likert, R. (1932). New Patterns of Management. New York: McGraw-Hill.

NBUE127: การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE PERFORMANCE OF THANYABURI SCHOOL SECONDAR PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 4**ชุติมา ทองมาก¹ รศ. ดร. สมศักดิ์ คงเที่ยง²¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สาขาการบริหารการศึกษา² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ**บทคัดย่อ**

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี เขต 4 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วิธีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องและหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา , มาตรฐานการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study and compare The internal quality assurance Performance of Thanyaburi School Secondar Pathumthani Primary educational Service office Area 4 ,in the whole as sex age and work experoences. This research used the questionnaires which 5 rating scale with alpha coefficient to 0.97 The sample groups contained 118 teachers The statistics in analysis the data were percentage , means , standard deviation.

The results showed that

1. The performance of The Internal Quality Assurance Performance of Thanyaburi School Secondar Pathumthani Primary educational Service office Area 4 as a whole and in each aspect, was at a high level. The Performance of management according to school development plan has the highest mean and the management and information Technology has the lowest mean.

Keywords: Assurance within the institution, Educational Standards

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้ จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยกล่าวถึง “การประเมินคุณภาพภายใน” ว่าหมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา โดยข้อที่ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ประสบการณ์ทำงาน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้านตามประกาศ
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน
กฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) 8 ด้าน

- 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่
มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา
- 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา
- 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ
ภายใน
- 8) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ระบบบริหารคุณภาพ (Quality Management System) หมายถึง ระบบ การบริหารที่มุ่งให้กระบวนการดำเนินงานทุกระบบภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการ ที่แสดงความสามารถและประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ด้วย หลักการบริหารคุณภาพและบริหารอย่างเป็นทางการ

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบตามดัชนีตัวบ่งชี้ ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน ได้มั่นใจ

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีตัวบ่งชี้

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จากภายในโดยบุคลากรของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครู รวมทั้งหมด 170 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนธัญบุรี ปีการศึกษา 2560 โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการกำหนดจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระและกรอบแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตั้งหัวข้อคำถาม

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบสอบถามและสัมภาษณ์

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมขึ้นมาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน 8 ขั้นตอน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ให้ความเห็นชอบ แล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ 0.97 โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ส่วนข้อที่มีดัชนีความสอดคล้อง น้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 118 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด รายละเอียดดังแสดงตาราง

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	n = 118	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	23	19.50
1.2 หญิง	95	80.50
รวม	118	100.00
สถานภาพ	n = 118	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 28 - 40 ปี	35	29.66
2.2 40 - 50 ปี	40	33.89
2.3 50 ปีขึ้นไป	43	36.44
รวม	118	99.99
3. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
3.1 ไม่เกิน 5 ปี	15	12.71
3.2 6 - 10 ปี	20	16.95
3.3 11 - 20 ปี	33	27.97
3.4 21 ปีขึ้นไป	50	42.37
รวม	118	100

ตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนธัญบุรี จำนวน 118 คน เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 เพศหญิง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงระหว่าง 28-40 ปี จำนวน 35 คน อยู่ในระหว่าง ร้อยละ 29.66 อายุ 41-50 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.89 อายุ 50 ปีขึ้นไปจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.44 ส่วนด้านประสบการณ์ในตำแหน่ง มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 6-10 ปี จำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 16.95 ประสบการณ์ในตำแหน่ง อายุ 11-20 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.97 ประสบการณ์ในตำแหน่ง อายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 42.37 ส่วนประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 15 คน มีเพียงร้อยละ 12.71

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 โดยรวม

การประกันคุณภาพภายใน	n = 118			
		S.D.	ระดับ	อันดับ
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.16	0.36	มาก	2
2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.18	0.41	มาก	1
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.06	0.31	มาก	3
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.95	0.30	มาก	6
5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.16	0.47	มาก	2
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	4.02	0.38	มาก	5
7. การรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.03	0.56	มาก	4
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.4	มาก	3
รวม	4.08	0.92	มาก	-

ตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)(S.D.0.92)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา($\bar{X} = 4.18$) (S.D.0.41)กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา($\bar{X} = 4.16$) (S.D.0.36)ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา($\bar{X} = 4.16$) (S.D.0.38) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง($\bar{X} = 4.10$) (S.D.0.4) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ($\bar{X} = 4.06$) (S.D.0.31) การรายงานประเมินคุณภาพภายใน($\bar{X} = 4.03$) (S.D.0.56) การประเมินคุณภาพการศึกษา($\bar{X} = 4.02$) (S.D.0.38) และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา($\bar{X} = 3.95$) (S.D.0.47)ตามลำดับ

อภิปรายผล

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนธัญบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปรากฏผล ดังนี้

1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องมาตรฐานและการประกัน

คุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายใน โดยให้สถานศึกษามีการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายใน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานเน้นหนักในเรื่อง ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและจัดการการศึกษาของสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ใจเที่ยง (2555) ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมการร่วมกับคณะทำงานในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเตรียมการจัดทำเครื่องมือตามเกณฑ์โดยทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า “การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีได้เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และมีใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเอง แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุงก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำแผนระยะกลาง 3 – 5 ปี เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และในแต่ละปีการศึกษาสถานศึกษาต้องใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษารับรู้ตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมและตอบสนองวิสัยทัศน์ และมาตรฐานหลักสูตรของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษากกรมวิชาการ ลำดับที่ 3 (2545) กล่าวว่า เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ดีขึ้น มีการดำเนินงานโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั่วทั้งสถานศึกษา ดังนั้นภายหลังการวางแผนและการดำเนินการแล้ว จะต้องแสดงความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ระบุสิ่งที่ต้องปรับปรุงแล้ววางแผนใหม่และนำสู่การปฏิบัติใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ใจเที่ยง (2555) ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระบุดั้งเดิมวิชาการภายนอกที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทางวิชาการมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนจึงควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนมากขึ้น สร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชนในการเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน เพื่อให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือและได้รับความช่วยเหลือในกิจการต่าง ๆ

3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สถานศึกษาจึงต้องมีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำผลมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว ทองผ่อง (2555) ที่ศึกษาสภาพ

และปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนในการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและโน้มน้าวใจให้ครูและบุคลากรยอมรับและผูกพันที่จะร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ และมีการชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย ใจเที่ยง (2555) ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่กำหนดไว้ และมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามแผน และมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

5. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง และชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทในด้านการให้คำปรึกษา การให้การสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน และรับทราบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว ทองผ่อง (2555) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย วิฑูล หนูขาว (2552) ศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้แผนงานที่วางไว้ประสบความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นแผนที่นำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละปีการศึกษา พรพิมล สุชะวันกุล (2553) การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแม่พระฟาติมาโรงเรียนสังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาว่าในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ มีการปรับวิสัยทัศน์และภารกิจให้สอดคล้องกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา นำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียน กำหนดแผนกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ การวิเคราะห์และตรวจสอบเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานการศึกษาและการติดตามและประเมินผลคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในเด่นชัด นำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์และทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และ

เห็นความสำคัญของการการตรวจสอบประเมินผล ควรมีการกำกับ ติดตาม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนและให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องอยู่เสมอ รวมถึงจัดให้มีการกำหนดกรอบ เกณฑ์ และวิธีการประเมินที่ชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ใจเที่ยง (2555) ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่า ความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง ในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนผู้ปกครอง และชุมชนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นการที่ผู้บริหารใช้ยุทธศาสตร์ในการติดต่อประสานงาน ใ้มน้ำวจุใจ ให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียน เชื่อว่าความสำเร็จจากการดำเนินงานดังกล่าว จะช่วยให้การรักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดผลดีต่อคุณภาพของโรงเรียนอย่างแท้จริง

7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา นำเสนอข้อมูล สรุปผลการพัฒนาการจัดการศึกษาและการนำไปใช้ และเผยแพร่ ทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ ลำดับที่ 6 (2545) ที่ว่าการรายงานคุณภาพประจำปีของสถานศึกษา จะแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละปีว่าบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว ทองผ่อง (2555) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ประภา ตันติวุฒิ (2558) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยทุกฝ่ายร่วมกันประเมินทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีกิจกรรม/โครงการที่ดี มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว ทองผ่อง (2555) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สมชาย ใจเที่ยง (2555) ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนำข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน รวมถึงนำผลจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามาส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประภา ตันติวุฒิ (2558) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า

สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยจะเห็นว่า สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นอย่างมาก เพราะเป็นด้านที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง วิชุล หนูขาว (2552) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติเพื่อการดำรงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พรพิมล สุขะวิธกุล (2553) ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแม่พระฟาติมาโรงเรียนสังกัดคริสตสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ เปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เสนอความคิดเห็นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาต่อไป จีรภา เพชรสงคราม (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครู ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะนำมาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการสะท้อนภาพผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน แต่โรงเรียนให้ความสำคัญอยู่ในอันดับท้าย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีความสามารถสอดคล้องกับภารกิจในการดำเนินงาน/กิจกรรมภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายและมาตรการในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นระบบอยู่ตลอดเวลา
3. หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้านของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันได้อย่างเหมาะสม
2. ควรศึกษาระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยมุ่งเน้นด้านการประกันคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จีรภา เพชรสงคราม. (2554). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงดาว ทองผ่อง. (2545). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประภา สุทธิเชษฐ์. (2548). การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรพิมล สุขะวันกุล. (2553). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแม่พระฟาติมาโรงเรียน สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล

วิฑูรย์ หนูขาว. (2552). ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

สมชาย ใจเที่ยง. (2545). ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

NBUE128: ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
TEACHER'S OPINION ON ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS OF THE
SCHOOL IN LUMLUKKA UNDER PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2

สุชัญญา พันธุ์ทับ¹ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สาขาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกมาจากประชากรที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ที่ปฏิบัติงานที่ครูในสถานศึกษาปีการศึกษา 2560 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D. = .75$)
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของครู, ภาวะผู้นำทางวิชาการ

Abstract

This research aimed to study the opinions of teachers in academic leadership of school in Lumlukka under PathumThani primary educational service area office 2. The sample consisted of 214 teachers under PathumThani primary educational service area office 2. The instrument was a five rating scale questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation.

The results revealed that:

1. The level of the opinions of teachers in academic leadership of school in Lumlukka under PathumThani primary educational service area office 2 was at a high level ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .75).

2. The teachers who were different sexes had opinions on academic leadership of school administrators in Lamlukka school under the Office of Pathumthani Primary Education Area 2 different significance at .01.

3. The teachers who were different educational levels had opinions on academic leadership of school administrators in Lamlukka school under the Office of Pathumthani Primary Education Area 2 no different.

Keywords: Teacher Opinion, Academic leadership

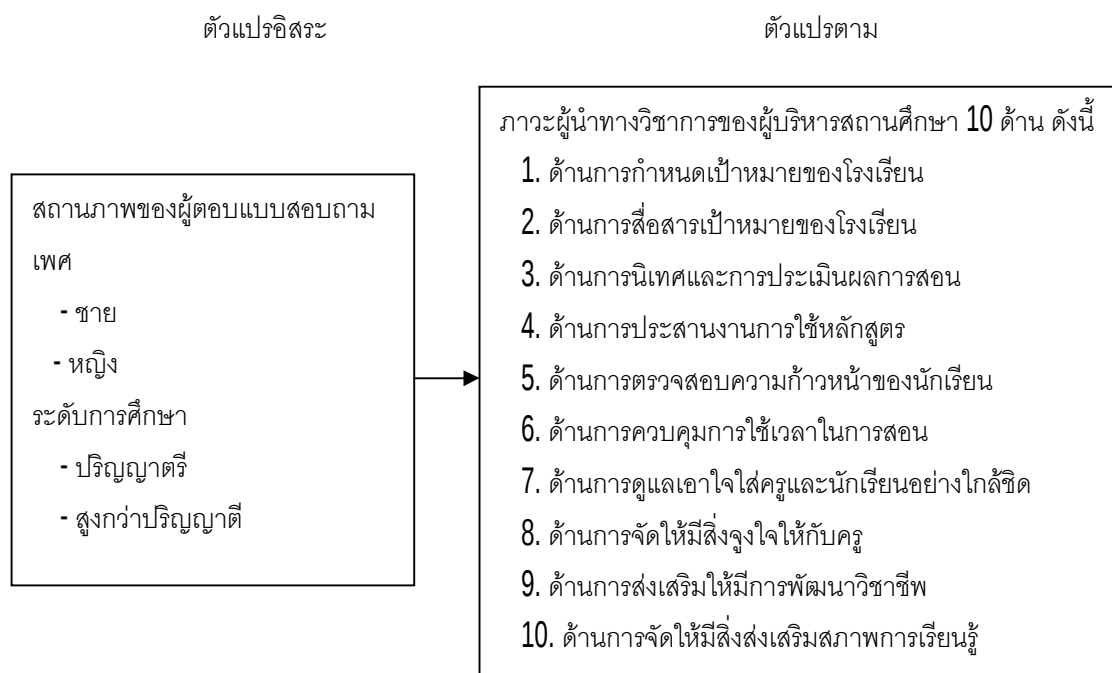
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติ มีความก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน โดยบุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้ อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาชัดเจน ขึ้นในปัจจุบัน และที่สำคัญได้กำหนดให้สถานศึกษามีความสำคัญสูงสุด โดยมีการกระจายสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามากขึ้นในลักษณะการบริหารงานที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (พัฒนา อำทำว. 2548: 1) ปัญหาด้านพฤติกรรม การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมอบอำนาจให้ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ ตามที่กระทรวงกำหนดไว้ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารงานทั้งหมดในโรงเรียน แต่จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (national test) ชี้ให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาของนักเรียนแทบทุกวิชาควรปรับปรุง แสดงว่า ผู้บริหารมิได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารยังขาดเทคนิคการนิเทศงานวิชาการ หรือขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถส่งเสริมให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีคุณภาพยิ่งขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ครู หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในการสอนและปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนของอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แตกต่างกัน

2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาตามกรอบแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ที่กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ 10 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6)

ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และ 10) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การเลือกมาจากประชากรซึ่งเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 214 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง เพื่อนำมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ศึกษา

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

4. ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมโครงสร้างและเนื้อหาที่ศึกษา

5. นำร่างแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) และความเหมาะสมของเครื่องมือแล้ว นำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.08-1.00 และได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ ครอนบาช (Cronbach's Alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมอธิบายชี้แจงขั้นตอนในการตอบแบบสอบถาม และกำหนดวันที่จะรับแบบสอบถามกลับคืน
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ปรากฏว่าได้รับกลับคืน จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย
 - 2.1 ความเที่ยงตรง (validity)
 - 2.2 ค่าความเชื่อมั่น(Reliability)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น (n = 214)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.04	.78	มาก	5
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.16	.74	มาก	2
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	4.01	.77	มาก	8
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.00	.71	มาก	9
5. ด้านการตรวจความก้าวหน้าของนักเรียน	4.14	.72	มาก	3
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.03	.78	มาก	6
7. ด้านการดูแลและเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.11	.73	มาก	4
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.17	.72	มาก	1
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.02	.78	มาก	7
10. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	3.99	.78	มาก	10
รวม	4.07	.75	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = .75$) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ทุกด้านความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย (n = 80)		หญิง (n = 134)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.26	0.12	4.17	0.27	0.29	0.78
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	3.97	0.32	4.03	0.31	-0.18	0.86
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	3.61	0.23	4.18	0.20	-2.31*	0.04
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	3.55	0.30	4.40	0.05	-3.19**	0.01
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	3.74	0.16	4.39	0.19	-2.71*	0.02
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	3.71	0.27	4.18	0.20	-1.69	0.12
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	3.69	0.21	4.33	0.05	-3.28**	0.01
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.14	0.07	4.60	0.03	-2.77*	0.03
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	3.31	0.08	4.04	0.14	-3.48**	0.01
10. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.65	0.01	4.54	0.06	0.07	0.52
รวม	3.86	0.16	4.29	0.04	-3.02**	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 194)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 20)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.25	0.07	4.13	0.10	0.53	0.61
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.19	0.21	3.97	0.24	0.71	0.49
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	3.89	0.40	3.94	0.20	-0.20	0.84
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	3.69	0.07	4.13	0.13	-2.22	0.06
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	3.56	0.11	4.31	0.13	-3.67**	0.00
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	3.53	0.17	3.97	0.27	-1.63	0.14
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	3.75	0.53	4.31	0.10	-1.87	0.09
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.47	0.07	4.60	0.08	-0.66	0.54
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	3.82	0.67	4.36	0.15	-1.33	0.22
10. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.51	0.03	4.60	0.10	0.43	0.69
รวม	3.97	0.13	4.23	0.06	-1.91	0.07

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่ได้ค้นพบจากการศึกษาวิจัยตามกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ และถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบ มีทั้งการประเมินภายในซึ่งเป็นการประเมินตนเองและการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมถึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการของครูในสถานศึกษา ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนด้าน

วิชาการมากขึ้น ขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารตนเอง ที่งาน และชุมชนที่จะส่งเสริมให้มีการจัดสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา การสร้างทีมงานของคณะครูในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานและชุมชนจะเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมงานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโยธิน สกุลเดช (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “มาก” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2553: บทคัดย่อ) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศและระดับวุฒิการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรหาญ ทับทิมศรี (2557: บทคัดย่อ) เปรียบเทียบปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามความคิดเห็นของครู ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอน พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสฎางค์ อยู่ศรี (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อระดับพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มีระดับวุฒิการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐม ปริบูรณ์งู (2553: บทคัดย่อ) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ปราณี จิมทับ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบ้านนิงस्ता สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มองผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถ

ของตนอยู่เสมอ เช่น การเข้ารับการอบรมเพื่อทำผลงานทางวิชาการ หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี จึงมีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการประเมินความต้องการของครูเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน
2. ควรจัดทำป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและสนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอยู่เสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดสอนซ่อมเสริม
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำกับ ดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยทางการเรียนของนักเรียน
5. สถานศึกษาควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียง หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่อาจเป็นการรบกวนหรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแก่ครู และควรมีการยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน โรงเรียนดีเด่น โรงเรียนในฝัน โรงเรียนดีประจำตำบล เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทจำกัด ก.พล.
- กาญจนา ตระกูลบางคล้า. (2538). ภาวะผู้นำด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศษ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติมา ปรีดีติลก. (2532). หลักการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์.

- เกื้อกูล แสงพริ้ง. (2541). การศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกศล ศรีทอง. (2543). คุณลักษณะของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรหาญ ทับทิมศรี. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ปฐม ปริบุญงูร. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปราณี ฉิมทับ. (2551). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ในอำเภอบ้านนิงस्ता สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัมภาวงศ์ อยู่ศรี. (2553). พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

NBUE130: พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย

SCHOOL ADMINISTRATIVE BEHAVIORS BASED ON GOOD GOVERNANCE OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN CHIANGRAI PROVINCE

จิรัฐ คชลัย¹ ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปัญญา²

¹ นักศึกษา สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 409 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 341 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 28 คน และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับสังคมศาสตร์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบความแตกต่างในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม กำหนดตัวแปรระดับช่วงชั้นที่จัดการศึกษาของสถานศึกษา และตัวแปรประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ Oneway ANOVA และใช้วิธีของ Scheffe' เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ส่วนในด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 และผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-3 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.2 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในทุกะระดับ ช่วงชั้นมีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.4 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้น ที่ 1 – 2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3 - 4 และผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 กับระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.5 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในทุกระดับ ช่วงชั้น มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

2.6 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในทุกระดับช่วงชั้น มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

2.7 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

Abstract

The purpose of this research was to study School Administrative Behaviors Based on Good Governance of the School Administrators under Office of the Basic Education Commission in Chiangrai Province. 409 administrators were chosen as the sample of the study and were divided into 341 school directors, 28 vice school directors and 40 directors in charge. Rating scale questionnaires were used as the tool for this research. The validity of questionnaires was 0.94. The data were analyzed in terms of percentage, means and standards deviations by the program for sociology. The statistic significant differences on Behaviors Based on Good Governance of the School Administrators 6 aspect of Responsibilities , The benefit , Principal law , Principle , Participative and Accountability. One-way ANOVA was used to test the differences of the comparison of the school administrators' behaviors according to the variable of the levels of education run by schools and the variable of the administrators' experience of serving in the positions. The Scheffe' method was used to test the differences of the means of each pair.

1. The behaviors on Good Governance of the administrators in school.

The aspect of Principal Law, Responsibilities, Participative and Principle higher then Accountability.

2. The behaviors of the administrators in school of different education levels showed the statistic significant differences at 0.05 in these aspects:

2.1 The aspect of principal law; the behaviors of the school administrators in the schools at levels 1 – 2 and levels 3 – 4 and of those at levels 1 – 3 and levels 3 – 4 showed the statistic significant differences at 0.05.

2.2 The aspect of accountability; the behaviors of the school administrators in the schools at 1 – 2 and levels 3 – 4 did not show any differences of administration behaviors.

2.3 The aspect of responsibilities; the behaviors of the school administrators in the schools at 1 – 2 and levels 3 – 4 showed the statistic significant differences at 0.05.

2.4 The aspect of the benefit ; the behaviors of the school administrators in the schools at 1 – 2 and levels 3 – 4 and of those at levels 1 – 3 and levels 3 – 4 showed the statistic significant differences at 0.05.

2.5 The aspect of Participative. ; the behaviors of the school administrators did not show any differences of administration behaviors.

2.6 The aspect of Principle. ; the behaviors of the school administrators did not show any differences of administration behaviors.

2.7 The school administrators with different levels. ; The behaviors of the school administrators in the schools at levels 1 – 2 and levels 3 – 4 showed the statistic significant differences at 0.05.

3. The school administrators with different length of time in serving in the Positions did not show any differences of administration behaviors.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารด้วยระบบ “ธรรมาภิบาล” นับว่าเป็นหัวใจที่สำคัญยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชน ที่จะต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งในส่วนของภาครัฐในช่วงประชาธิปไตยยุคใหม่นี้ ทุกหน่วยงานควรได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 3 ประการ ได้แก่ การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐให้มีความเสมอภาคเป็นธรรมและการกระจายอำนาจมากขึ้น และสุดท้าย ควรบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบพหุภาคี เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสได้ร่วมกำหนดนโยบายและตัดสินใจด้วย และประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องนำการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ ธรรมาภิบาลเข้ามาใช้อย่างจริงจัง

จากเหตุผลความจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย ดังนี้

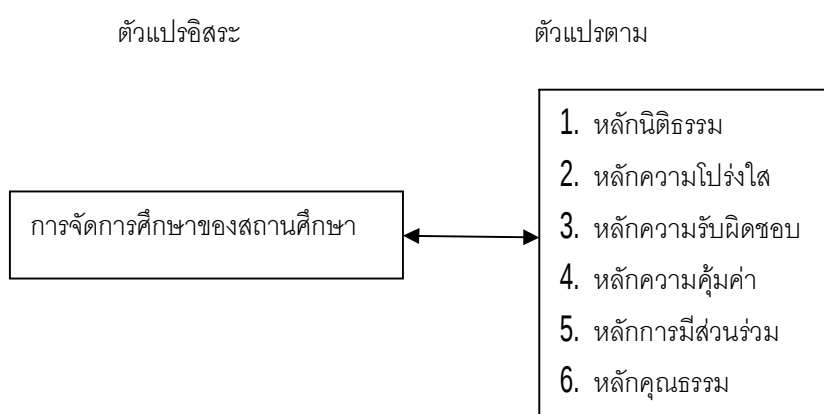
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานด้านการบริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นแตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานด้านการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษา จำนวน 882 คนประกอบด้วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 262 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 180 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 56 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 26 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 221 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 140 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 62 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 19 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 230 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 153 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 63 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 16 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 167 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 116 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 40 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 11 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี สุ่มแบบแบ่งชั้นหรือตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมพื้นที่ทุกเขตพื้นที่การศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับช่วงชั้น และผู้บริหารสถานศึกษาทุกกลุ่มอายุของประสิทธิภาพในการทำงานด้านการ

บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ ได้ใช้ตาราง Krejcie and Morgan ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย รวมทั้งสิ้น 433 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1 จำนวน 128 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 71 คน ระดับ ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 36 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 21 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 111 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 56 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 39 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 16 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 114 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 61 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 40 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 13 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 4 จำนวน 82 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 46 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 25 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับคุณลักษณะ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อคำถาม

ผลการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ มีข้อค้นพบสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ส่วนในด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.2. พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อจำแนกตามระดับช่วงชั้นที่จัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงชั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ตามลำดับ

1.3 พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุประสบการณ์ ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารเกินกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ กลุ่มไม่เกิน 5 ปี กลุ่มเกินกว่า 15 ปี ขึ้นไป และกลุ่มเกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ตามลำดับ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1. วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในแต่ละระดับช่วงชั้น พบว่า ในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับช่วงชั้นที่ 1-3 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 พบว่า มีการปฏิบัติในด้านหลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบกันระหว่าง ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 พบว่า มีการปฏิบัติในด้านหลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

2.2. วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารในแต่ละกลุ่มที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์ มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นต่อผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว ในประเด็นที่สำคัญๆ ดังนี้

1. สภาพพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า ตนเองปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนหลักความคุ้มค่า ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย บริหารจัดการสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากการสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีกระบวนการและขั้นตอนในการคัดเลือกมากมายตามที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด เช่น จะต้องผ่านการทดสอบข้อเขียน สัมภาษณ์ ประเมินคุณลักษณะบุคคล และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารการศึกษา เป็นต้น ดังนั้น จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นทุกระดับ โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน มีความสงบและความปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ส่วนหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จากข้อค้นพบ

ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่ากว่าหลักอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก

1.2.1. เมื่อมีการจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อใช้จ่ายงบประมาณไปแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และบริบทด้านอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น นโยบายเร่งด่วน จำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง จำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรถูกปรับลด เป็นต้น

1.2.2. การที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ครูผู้สอน ช่วยทำงานธุรการเมื่อว่างจากการสอน นับเป็นการบริหารที่ไม่เกิดความคุ้มค่า เพราะเมื่อว่างจากการสอนแล้วครูจะต้องเตรียมการสอน จัดเตรียมสื่อเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน

1.2.3. การมอบหมายให้ครูผู้มีความเชี่ยวชาญเรื่องแผนรับผิดชอบจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้เกิดแผนที่มีประสิทธิภาพ นับเป็นการบริหารจัดการที่ไม่คุ้มค่า เช่นกัน เนื่องจากการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเกิดจากการบูรณาการทางความคิดของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ซึ่ง Partin (1969) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของอาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า พฤติกรรมการบริหารที่ช่วยให้อาจารย์ใหญ่ประสบความสำเร็จ คือ การให้สมาชิกในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อจัดกิจกรรม

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น

มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงชั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ตามลำดับ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก มีปัจจัยการบริหาร เช่น ครู นักเรียน งบประมาณ และวัสดุครุภัณฑ์จำนวนน้อย มีการบริหารจัดการที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากนัก จึงทำให้เกิดพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยผลงานวิจัยของ สมชาย ประวัติศรีชัย (2544) พบว่า พฤติกรรมการบริหารโครงการโรงเรียนสีขาวของผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร

มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุประสบการณ์ ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารเกินกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ กลุ่มไม่เกิน 5 ปี กลุ่มเกินกว่า 15 ปี ขึ้นไป และกลุ่มเกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ตามลำดับ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารมีส่วนทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานในสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะของบุคคลจะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้นั้น จะต้องมีความสามารถในการเป็นครูผู้สอนมาหลายปีจนนับได้ว่าเป็นผู้อาวุโสสูงสุดในสถานศึกษานั้นๆ (ในกรณีผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา) หรือดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ

สถานศึกษา มาแล้วอย่างน้อย 2 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษา จึงทำให้มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังเช่น งานวิจัยของเพนดลีย์ (Pendley 1985 อ้างถึงใน สมชาย ประวัติศรีชัย 2544) โดยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ (Experience) หมายถึง ผลของการปะทะ (Interaction) ระหว่างระบบส่วนต่างๆ ในร่างกายของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับ ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกันทั้ง 6 หลัก ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ล้วนแล้วแต่เป็นผู้บริหารที่มีพื้นฐานมาจากสถานศึกษาในสังกัดเดียวกัน คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเดิม ทุกคนได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตามกระบวนการ วิธีการและหลักสูตรเดียวกัน จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมกรรมการบริหารไม่แตกต่างกัน

ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 พบว่า มีการปฏิบัติในด้านหลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 กับระดับช่วงชั้นที่ 3-4 พบว่า มีการปฏิบัติในด้านหลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ซึ่งส่วนมากเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีทรัพยากรในการบริหารที่ครบครันทั้งด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ แต่กลับมีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และระดับช่วงชั้นที่ 1-3

สำหรับการเปรียบเทียบโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกับ ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับ ช่วงชั้นที่ 3-4 มีพฤติกรรมดังนี้

2.1.1. ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา เมื่อเห็นว่าผู้รับการประเมินมีความพร้อม

2.1.2. ไม่มีการปรับเปลี่ยนในการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ

2.1.3. มอบหมายให้ครูผู้มีความเชี่ยวชาญเรื่องแผนรับผิดชอบจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน มอบหมายให้ครูผู้สอนช่วยทำงานธุรการเมื่อว่างจากการสอน ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมาล้วนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น นับเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารมีพฤติกรรมกรรมการบริหารแตกต่างกันดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญร่วม คิดการ (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การปฏิบัติตามคุณธรรมโดยส่วนรวม และเป็นรายด้านของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุวรรณ ทองคำ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ผู้บริหารเกือบทุกคุณลักษณะและสถานภาพ ส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในระดับไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร สถานศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ได้ทราบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถใช้ผลการวิจัยนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่างๆ อันอาจจะ เกิดขึ้น จากการที่สถานศึกษามีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ส่วนในด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ตระหนักในเรื่องของความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรการบริหารเท่าที่ควร ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรมีการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและพฤติกรรมการบริหาร โดยเน้นหนักในเรื่องของการใช้ทรัพยากรการบริหารให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามระดับช่วงชั้นที่จัดการศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงชั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ตามลำดับ แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับช่วงชั้นอื่น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรเน้นหนักในการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรม ในการบริหารงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 เป็นลำดับแรก

2.3 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุประสบการณ์ ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารเกินกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ กลุ่มไม่เกิน 5 ปี กลุ่มเกินกว่า 15 ปี ขึ้นไป และกลุ่มเกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ตามลำดับ แสดงว่า ผู้บริหารกลุ่มที่มี

ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรได้มีการพัฒนาผู้บริหารกลุ่มนี้ให้มีพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นกลุ่มแรก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด เชียงราย โดยใช้ตัวแปรคุณวุฒิทางการศึกษา เพศ วิทยวุฒิ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. นนทบุรี :

สำนักงาน, 2542. (อัดสำเนา)

-----, การบริการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2543.

NBUE131: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

THE PARTICIPATION OF TEACHERS IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SCHOOL IN LUMLUKKA UNDER PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นฤกร ทรัพย์ไพบูลย์¹ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกมาจากประชากรที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2560 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ครูที่สอนในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู, การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study the participation of teachers in academic administration of the school in Lumlukka under PathumThani primary educational service area office 2. The classified by working experience and school size. The sample consisted of 214 teachers under PathumThani primary educational service area office 2. The instrument was a five rating scale questionnaire. The data were

analyzed by mean, standard deviation, t-test and F test, one-way analysis of variance (One Way ANOVA) and Scheffe's method

The results revealed that:

1. The level of the participation of teachers in academic Administration of the school in Lumlukka under PathumThani primary educational service area office 2 was at a high level.
2. The teachers who were different working experience had different significance at .01
3. The teachers who worked in the different sizes of the schools had different participation significance at .01

Keywords: The participation of teachers, academic administration of the school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่างๆ ซึ่งยุทธศาสตร์ 6 ได้กล่าวไว้คือ ยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้ง ด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่เกิดการสูญเปล่า และมีความคล่องตัวซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้าน ประสิทธิภาพ อีกทั้งกลยุทธ์ที่ 4 ยังเน้นเรื่องการ เร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และกลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างภาพลักษณ์หน่วยงานให้เกิดความร่วมมือ และ สร้างเครือข่าย/ความเป็นภาคีหุ้นส่วนกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ

การบริหารงานโรงเรียนนั้นงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารงานมาตรฐาน และคุณภาพของ สถาบันการศึกษาทุกระดับ อาจพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นประการสำคัญ ผลงานด้านวิชาการจะเป็นสิ่ง บ่งชี้ให้เห็นถึงมาตรฐาน และคุณภาพของสถาบันนั้นๆ ว่า มีอยู่มากหรือน้อยเพียงใด งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ นั้น ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับบทบาท และความรับผิดชอบของผู้บริหารว่าจะให้ความสำคัญและ ทุ่มเทศแก้ปัญหาที่กำลังกาย กำลังใจเพื่อการบริหารงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้ต้องได้รับความร่วมมือและ ความร่วมแรงร่วมใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และนักเรียน ทุกคน ถ้าหากบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้ความร่วมมือ มีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ และมีความรับผิดชอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนั้น ย่อมจะเป็นปัจจัยสำคัญอื่นที่จะทำให้งาน วิชาการของสถานศึกษาพัฒนาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน (ชัยวัฒน์ อุทธา, 2556: 576)

สำหรับโรงเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 30 โรงเรียน มีครูรวมจำนวนทั้งสิ้น 473 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาด กลางและขนาดใหญ่ สภาพปัญหาของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ที่ผ่านมา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) ของนักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปี การศึกษา 2559 ระดับคะแนนทุกระดับชั้นและทุกวิชา โดยเฉพาะใน 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก (ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด และมีเพียงโรงเรียนขนาดเล็กเพียงหนึ่ง

โรงเรียนที่มีผลการทดสอบอยู่ในระดับประเทศ ซึ่งทำให้เห็นว่าขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากที่ครูขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้บริหาร รวมถึงการบริหารงานวิชาการและการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้านยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้ง ครูส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ ขาดความเข้าใจในเรื่องของ ขั้นตอนและระเบียบในการบริหารงานวิชาการ เพราะครูส่วนใหญ่เป็นครูที่บรรจุใหม่ประสบการณ์ในการทำงานน้อย ที่สำคัญครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการส่งผลให้งานวิชาการของสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ว่าในสภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร มีระดับการให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนใน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ต่อไป

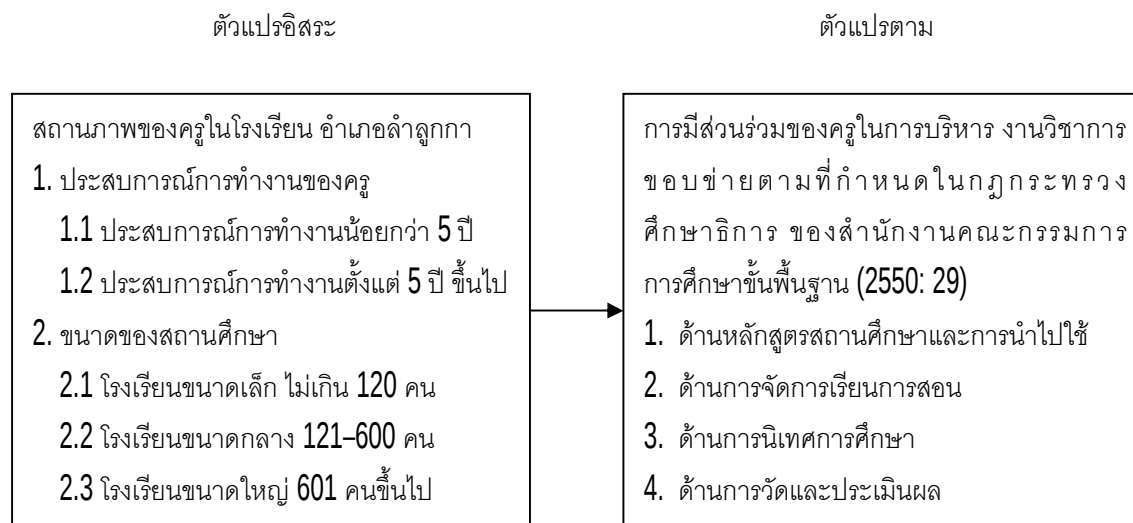
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการเป็นแนวทางในการวางแผน และปรับปรุงการจัดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผลและร่วมแก้ไขงานวิชาการของโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดและประเมินผล

ครู หมายถึง ครูพนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และข้าราชการครู ที่มีหน้าที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนต่างกัน แบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-600 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูนับตั้งแต่ปฏิบัติงาน จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเป็นการประยุกต์ นำขอบข่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 29) แนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 2) และแนวคิดของ พงษ์ศักดิ์ ขอจติ (2552: 32) ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน มาสังเคราะห์เป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 4 งานหลัก ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านวัดและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 โรงเรียน มีครูรวมจำนวนทั้งสิ้น 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การเลือกมาจากรายชื่อที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 473 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยคำนวณสัดส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 214 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในลำดับต่อมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดและประเมินผล

2. กำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถามโดยประยุกต์จากงานวิจัยของ สุริยะ ทรัพย์สิน (2556:78)

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) และความเหมาะสมของเครื่องมือแล้ว นำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.8-1.00 และได้ปรับปรุงการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาช (Cronbach's Alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือจากบุคลากรครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามมอบให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียน อำเภอลำลูกกาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 214 ฉบับ โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยคำนวณสัดส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 214 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในลำดับต่อมา ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดเล็ก 6 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 138 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 70 คน และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

4. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

2.1 ความเที่ยงตรง (validity)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 การทดสอบค่าเอฟ (F test)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับของการมีส่วนร่วม (n = 214)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้	3.96	0.37	มาก	3
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.29	มาก	1
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.77	0.34	มาก	4
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.12	0.23	มาก	2
รวม	4.01	0.21	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ครูในโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับระดับการมีส่วนร่วมจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.12$) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.96$) และด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

ตาราง 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านที่จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี (n = 58)		ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป (n = 156)		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้	3.79	0.34	4.03	0.37	-4.01**	0.00
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.99	0.31	4.24	0.26	-6.01**	0.00
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.55	0.33	3.86	0.30	-6.33**	0.00
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	0.22	4.11	0.24	1.12	0.26
รวม	3.87	0.19	4.06	0.20	-6.17**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ	ขนาดเล็ก (n = 6)		ขนาดกลาง (n = 138)		ขนาดใหญ่ (n = 70)		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้	3.66	0.37	3.88	0.34	4.16	0.39	16.25**	0.00
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.74	0.28	4.14	0.26	4.27	0.31	12.65**	0.00
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.27	0.22	3.72	0.29	3.91	0.37	16.60**	0.00
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.06	0.23	4.07	0.23	4.22	0.20	10.66**	0.00
รวม	3.96	0.17	3.95	0.16	4.14	0.24	31.97**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านการนิเทศการศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้					
ระหว่างกลุ่ม	4.06	2	2.03	16.25**	0.00
ภายในกลุ่ม	26.35	211	0.13		
รวม	30.41	213			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	1.92	2	0.96	12.65**	0.00
ภายในกลุ่ม	16.08	211	0.08		
รวม	18.01	213			
3. ด้านการนิเทศการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	3.31	2	1.66	16.60**	0.00
ภายในกลุ่ม	21.04	211	0.10		
รวม	24.35	213			
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	1.05	2	0.53	10.66**	0.00
ภายในกลุ่ม	10.39	211	0.05		
รวม	11.44	213			
ภาพรวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	2.25	2	1.127	31.97**	0.00
ภายในกลุ่ม	7.44	211	0.04		
รวม	9.69	213			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าว จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 5-8 ดังนี้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		3.69	3.88	4.16
ขนาดเล็ก	3.69	-	0.19	-0.47**
ขนาดกลาง	3.88	0.19	-	-0.28**
ขนาดใหญ่	4.16	0.47**	0.28**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาที่มีขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		3.74	4.14	4.27
ขนาดเล็ก	3.74	-	0.40**	-0.53**
ขนาดกลาง	4.14	0.40**	-	-0.13**
ขนาดใหญ่	4.27	0.53**	0.13**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		3.27	3.72	3.91
ขนาดเล็ก	3.27	-	-0.45**	-0.64**
ขนาดกลาง	3.72	0.45**	-	-0.20**
ขนาดใหญ่	3.91	0.64**	-0.20**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.06	4.07	4.22
ขนาดเล็ก	4.06	-	-0.01	-0.16
ขนาดกลาง	4.07	0.01	-	-0.15**
ขนาดใหญ่	4.22	0.16	0.15**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดกลางกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่ได้ค้นพบจากการศึกษาวิจัยตามกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับระดับการมีส่วนร่วมจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายแต่ละด้าน อภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้มีการจัดประชุมสัมมนาเตรียมพร้อมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมจัดทำโดยอบรมแกนนำอบรมผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นนำความรู้และแนวทางการปฏิบัติมาถ่ายทอดสู่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงวิธีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 32) ที่กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น โดยการจัดโครงสร้าง และสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา บูรณาการเนื้อหา สาระการเรียนรู้ทั้งในกลุ่มและระหว่างกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558: 69) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพันธุ์ ผ่องสวัสดิ์ (2556: 72) ที่กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เมื่อพิจารณารายด้านในองค์ประกอบ 4 ด้านตามขอบข่ายงานวิชาการ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการประกันคุณภาพ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมมือกันวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 15) กล่าวว่า ในการบริหารงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนด้วย เพราะครูผู้สอนเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุด อีกทั้งครูและบุคลากร ทางการศึกษาในโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการจัดการเรียนการสอน และดูแลนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ครูมีการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนร่วมกัน ทั้งการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นมีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และร่วมกลุ่มกันทำกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิด

ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559: 62) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นคว้าความรู้ และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก การนิเทศการศึกษา เป็นการวางแผนการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนโดยจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และนิเทศการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2545: 59) ที่กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนานุเคราะห์รูปแบบหนึ่ง ที่อาจให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานอยู่ร่วมกัน และ ผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558: 69) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวง ชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน คือ การวางแผนกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาโดยให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล ร่วมทั้งการสร้างมือในการวัดผลและประเมินผลของแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559: 63) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสุริยะทรัพย์สิน (2556: 65) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายสองพี่น้อง ห้วยแม่เพรียง ป่าเต็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประเภทการดำเนินงานและขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ที่กล่าวถึงเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล จึงเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยสุริยะ ทรัพย์สิน (2556: 67) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายสองพี่น้อง ห้วยแม่เพรียง ป่าเต็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญมล เกษียร (2555: 81) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ที่จำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาที่มีขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านการบริหารงานบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ล้วนแล้วส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบางครั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมาก การมีส่วนร่วมในการทำงานอาจไม่ทั่วถึง หรือในบางครั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญมล เกษียร (2555: 81) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง จำแนกขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญณรงค์ กระจงจิตร (2558: บทคัดย่อ) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่าย การศึกษากรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนากระบวนการการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการนิเทศการศึกษา เป็นอันดับแรก เพราะผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการนิเทศศึกษาน้อยกว่าด้านอื่นๆ

2. การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ให้คำนึงถึงความแตกต่างของประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. ควรจัดทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธีปัส.
- ชลายุทธ์ วิเศษภาศ. (2556). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 3. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารวิชาการ. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ชัยวัฒน์ อุทธา. (2556). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 2(1): มิถุนายน 2556-พฤษภาคม 2557.
- ธัญกมล เกษียร. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธานัย พลนามอินทร์. (2558). รูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุริยะ ทรัพย์สิน. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดศูนย์เครือข่าย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- หาญณรงค์ กระจงจิตร์. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

NBUE132: ประสิทธิภาพโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP model EFFECTIVENESS OF TEACHERS EDUCATION AND PERSONAL INFORMATION SYSTEM BY CIPP MODEL

ธรรมรัตน์ ชูเทียน¹ ผศ.ดร.คำเพชร ภูมิปัญญา.²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการศึกษาระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภาในรูปแบบ CIPP Model โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การประเมินการปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจ และดูแลสำเร็จของโครงการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ของสำนักใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค จำนวน 200 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) สถิติที่ใช้ได้แก่การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แสดงว่าผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินการด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$) มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น

2. ผลผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินการด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอและด้านคณะกรรมการดำเนินการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ครูสภามีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่า S.D. เท่ากับ 0.46

3. ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.64 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่า ด้านการวางแผนดำเนินโครงการ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ค่า S.D. เท่ากับ 0.69

4. ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการการประเมินโครงการด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.68 สำหรับผลการประเมินรายด้านการนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้นมีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้นในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่า S.D. เท่ากับ .70

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ

Abstract

The purpose of this research is to study the evaluation of the Teachers Information System Project (TPPIS) in the CIPP Model. Context Evaluation, which helps in decision making. Planning 2) Input Evaluation is a decision about the structure to determine. 3) Process Evaluation is a decision on the application to control the operation of the project. 4) The product evaluation helps decision making. And see the success of the project. In this research, the sample size was 133 using the Taro Yamane formulation of the Bureau of Professional Licensing and the Provincial Authorities. The sample size was 133 random samples. The statistics used were Frequency (Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation

The research findings were as follows

1. Indicates that the evaluation results of the Teachers Assessment Project (TPPIS) in the form of CIPP Mode I after the implementation of the overall environmental project were at a high level, with an average of 4.00 and the results were at the level of the mean SD was 0.56. Targeting the mean and standard deviation of the mean score were (= 4.6).

2. The results of the evaluation of the Project Information System Project (TPPIS) of the Teachers Council in the form of CIPP Model after the implementation of the overall factor project were at a high

level. The average score of 4.05 and the results were similar. The S.D. value was 0.56. Number of personnel involved in the project the results of the evaluation were higher than the other items, with the highest score at 4.16. The S.D. value was 0.46.

3. Evaluation of the Teachers Assessment Project (TPPIS) in the CIPP Model after the implementation of the overall project.

At the high level, the mean score was 4.05 and the result was similar. The value of S.D. was 0.64. Project planning, the results were higher than the other items, with the highest score of 4.11. The SD value was 0.69.

4. Evaluation results of the Teachers Assessment Project (TPPIS) in the CIPP Model after project implementation. Overall, the average score was 4.03 and the results were similar. The SD score was 0.68. The result of the evaluation was the continuous improvement of the TEPIIS system. The evaluation results are higher than other aspects, such as the implementation of TEPIIS for continuous improvement and improvement. At the highest level, the mean was 4.03. The S.D. value was .70

Keywords: CIPP Model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

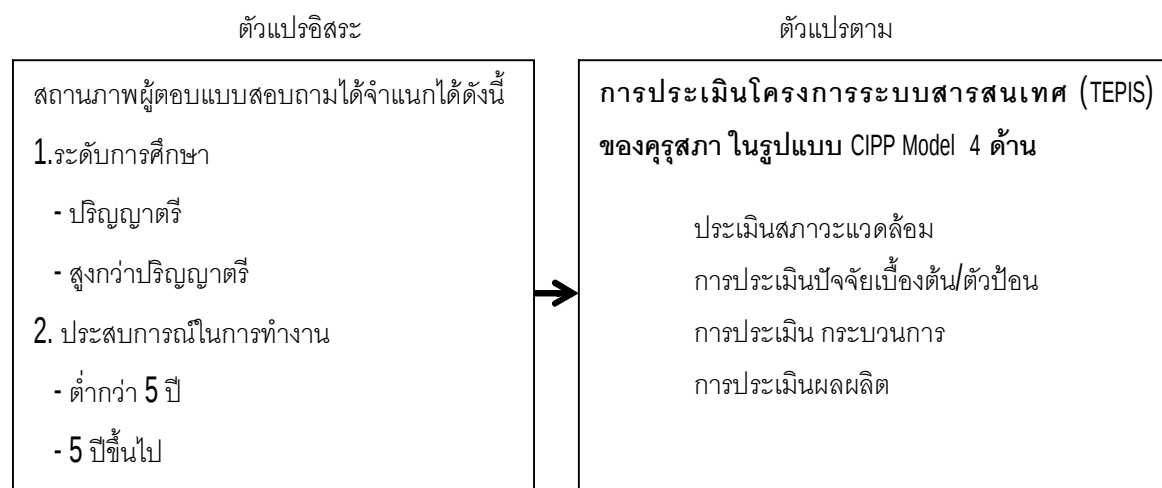
นับแต่การคิดค้นอินเทอร์เน็ต โลกก็ดูเหมือนจะก้าวหน้าขึ้นทุกวันอะไรที่คนในซีกโลกหนึ่งรับรู้ไม่ก็นาทีอีกซีกโลกที่เหลื้อจะรับรู้อย่างรวดเร็ว ตามหน่วยงานต่างๆก็นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้ง่ายต่อการทำงานและลดเวลาการทำงานให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ในประเทศไทยก็มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการด้านต่างๆมากมาย เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการศึกษา ด้านทางทหาร เป็นต้น ซึ่งภาครัฐหน่วยงานต่างๆก็ให้ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาช่วยจัดการเพื่อการบริการที่ดีและช่วยดำเนินกาตัดสินใจ ครูสภา สมาครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพ.ศ. 2546 มีอำนาจหน้าที่ในมาตรา 9 คือ การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพ พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์ของสถาบันต่างๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ รับรองความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพจากข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาในฐานะหน่วยปฏิบัติงานของคุรุสภา จึง

ต้องนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและการให้บริการแก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้มีความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอน เพิ่มมูลค่าอำนวยความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการจัดการงานตามภารกิจของคุรุสภาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการให้บริการผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ที่อยู่ทั่วประเทศสามารถทำธุรกรรมต่างๆ กับคุรุสภาได้อย่างต่อเนื่องทั้งการยื่นคำขอผ่านสถานศึกษา สถาบันผลิตครู และคุรุสภาจังหวัดได้อย่างครบถ้วน ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้การบริการผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาสามารถทำธุรกรรมต่างๆ กับคุรุสภาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเดินทางมาติดต่อยังสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการอีกทั้งช่วยลดปริมาณการใช้กระดาษของหน่วยงานในการดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการไม่ว่าจะเป็นโครงการของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนก็ตาม จะต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้เพื่อคาดหวัง ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลัง เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ตลอดจนการออกแบบโครงการเป็นอย่างดีแล้ว ผู้ที่มีอำนาจก็จะทำการคัดเลือกโครงการและอนุมัติโครงการ ต่อไป ต่อจากนั้นก็จะมีองค์การนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เราเรียกว่า “การบริหารโครงการ” (Project Management) บุคคลทั่วไปมักจะคุ้นเคยกับคำกล่าวที่ว่า “ถ้าการวางแผนโครงการดีก็เท่ากับงาน สำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง” แต่ในความเป็นจริงแล้วการวางแผนโครงการที่ดีแค่จะช่วยเพิ่มโอกาสสำหรับความสำเร็จเท่านั้น แต่ก็มีใช้เป็นหลักประกันความสำเร็จของนโยบาย/แผนงาน/โครงการสาธารณะทั้งหมด ทั้งนี้เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย/แผนงาน โครงการต่างๆ จะต้องผ่านกระบวนการ ต่างๆ อีกมาก โดยเฉพาะกระบวนการบริหารโครงการและการประเมินผลโครงการ ถ้าจะกล่าวให้ เข้าใจง่ายๆ ก็คือการวางแผน (Planning) เป็นเรื่องของ “การคิด” การดำเนินการหรือการบริหาร (Implementation / Operation) เป็นเรื่องของ “การทำ” ส่วนการประเมินผล (Evaluation) ก็คือ “การเทียบ” ระหว่างการคิดกับการกระทำนั่นเองการประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงาน ตามโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด มีการเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่คิดไว้หรือไม่ ถ้าเบี่ยงเบนจะ ได้หาวิธีปรับปรุงแก้ไขความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันให้ได้ โดยเฉพาะใน ปัจจุบันการบริหารการพัฒนาประเทศมิได้ประเมินเฉพาะผลสำเร็จของโครงการจากผลผลิต (Output) ที่ได้ จากการดำเนินโครงการเท่านั้น แต่ความสำเร็จของโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ด้วย ซึ่งเราเรียกว่า “การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์” (Result Base Management) ดังนั้นการที่จะทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่าง ๆ ได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการ ติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ใน การกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินการปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนด รูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุม การดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและ ความสำเร็จของโครงการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ ครูสภาส่วนภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 200 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ของ สำนักใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค จำนวน 200 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน การสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model

2. ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประยุกต์โดยแบ่งเครื่องมือวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ	มาก
3	หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ	น้อย
1	หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ	น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน และนิยามศัพท์เฉพาะ

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามความคิดของ นีรานุช ยับจอหอ (2557: 124-126) แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท(Likert)

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล (ด้วยระเบียบวิธีการทางสถิติ) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ
2. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยรวมและรายด้าน ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 105) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง ระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง ระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการดำเนินงานวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ในการนับจำนวนและการหาค่าร้อยละ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model
จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	90	67.67
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	33	24.81
รวม	133	100
ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 ต่ำกว่า 5 ปี	80	60.15
2.2 5 ปีขึ้นไป	53	39.85
รวม	133	100

จากตาราง 2 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ครูสภา จำนวน 133 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 67.67 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 24.81

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 3 – 6

ตาราง 3 ผลการประเมินโครงการด้านประเมินสภาวะแวดล้อม หลังการดำเนินโครงการ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การประเมินระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Model	3.94	.57	ระดับมาก
2.	หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมี ความเหมาะสม และสอดคล้องกัน	4.03	.58	ระดับมาก
3.	การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและ ปฏิบัติจริงได้การจัดบรรยากาศในการ	4.06	.58	ระดับมาก
4.	ดำเนินงานเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนิน โครงการ	4.01	.57	ระดับมาก
5.	การประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความ ร่วมมือในการดำเนินโครงการ	3.98	.52	ระดับมาก
รวมเฉลี่ย		4.00	.56	ระดับมาก

จากตาราง 3 แสดงว่าผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา ในรูปแบบ CIPP Mode หลังการดำเนินโครงการด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน การ

กำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$) มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น

ตาราง 4 ผลการประเมินโครงการด้านประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน หลังการดำเนินโครงการ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.16	.46	ระดับมาก
2.	คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภาส่วนภูมิภาค มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน	4.16	.46	ระดับมาก
3.	ต้นสังกัด มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้	4.03	.53	ระดับมาก
4.	ในการดำเนิน โครงการมีเพียงพอ อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานตาม	4.03	.61	ระดับมาก
5.	โครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	3.89	.66	ระดับมาก
รวมเฉลี่ย		4.05	0.56	ระดับมาก

จากตาราง 4 แสดงว่าผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภาในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอและด้านคณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ครูสภา มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่า S.D. เท่ากับ 0.46

ตาราง 5 ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ หลังการดำเนินโครงการ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา	4.10	.60	ระดับมาก
2.	การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ	4.03	.61	ระดับมาก
3.	การวางแผนดำเนินโครงการระบบสารสนเทศ (TPPIS)	4.11	.69	ระดับมาก
4.	การปฏิบัติงานตามโครงการในหน้าที่ที่แต่ละคนรับผิดชอบ	4.03	.76	ระดับมาก
5.	การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม	4.00	.58	ระดับมาก
6.	การติดตามกำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ	4.10	.66	ระดับมาก
7.	การประเมินผลการดำเนินโครงการ	4.03	.64	ระดับมาก
8.	การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.01	.60	ระดับมาก
รวมเฉลี่ย		4.05	0.64	ระดับมาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภาในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.64 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่า ด้านการวางแผนดำเนินโครงการ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ค่า S.D. เท่ากับ 0.69

ตาราง 6 ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิต หลังการดำเนินการโครงการ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การวางแผนการเรียนรู้อิงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภา	4.08	.70	ระดับมาก
2.	การฝึกใช้ตามคู่มือการเรียนรู้อิงตามขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถใช้งานได้จริง	3.98	.70	ระดับมาก
3.	การใช้งานระบบ (TEPIS) ตามแผนการเรียนรู้ที่เน้นเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภาส่วนภูมิภาค	4.05	.75	ระดับมาก
4.	การใช้ระบบ (TEPIS) มีการบูรณาการเรียนรู้อิงแลกเปลี่ยนข้อมูลการใช้งานตามกลุ่มงาน การใช้ระบบซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ เร็วรู้การ	4.11	.58	ระดับมาก
5.	ใช้งานอย่างเหมาะสมได้ประโยชน์ คุ้มค่ากับเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภาส่วนภูมิภาค เจ้าหน้าที่มีการใช้งานทั่วถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทั่วถึง บรรยากาศการจัดอบรมการเรียนรู้เป็นกันเอง	3.89	.57	ระดับมาก
6.	อบอุ่น และผู้ให้ความรู้ให้ความเอาใจใส่ใจดูแลอย่างทั่วถึง	3.93	.84	ระดับมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7.	การวัดและประเมินผลเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภา ส่วนภูมิภาค ใช้ระบบ (TEPIS) ดำเนินตามขั้นตอน	4.13	.62	ระดับมาก
8.	การวัดและประเมินผลเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภา ส่วนภูมิภาค ใช้ระบบ (TEPIS) ดำเนินตามขั้นตอน	4.13	.70	ระดับมาก
รวมเฉลี่ย		4.03	0.68	ระดับมาก

จากตาราง 6 แสดงว่าผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภาในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการการประเมินโครงการด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.68 สำหรับผลการประเมินรายด้านการนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้นมีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้น ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่า S.D. เท่ากับ .70

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินพบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษา คือ ครูของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน จำนวน 100 คน ได้จากการสุ่มประชากรจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแต่ละฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล

เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน และการสรรหาบุคคล 2) ด้านการธำรงรักษาบุคคล 3) ด้านการพัฒนาบุคคล 4) ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน ลักษณะ ข้อของแบบสอบถามในตอนดังกล่าวเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงอันดับจากระดับปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถึงน้อยที่สุด แบบสอบถามมีค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน ค่า t-test และ F test ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินโดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.48$ S.D.= 0.70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้านเรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ เรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อยการให้ด้านารบุคคลพ้นจากงาน ($\bar{x}=4.06$ S.D.= 0.70) ด้านการพัฒนาบุคคล($\bar{x}=3.94$ S.D.= 0.58) ด้านการวางแผนและการสรรหาบุคคล($\bar{x}=3.77$ S.D.= 0.66) ด้านการธำรงรักษาบุคคล($\bar{x}=3.67$ S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอินในด้านการวางแผน และการสรรหาบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.77$ S.D.= 0.66)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ กำหนดขอบข่ายและจัดครูเข้าปฏิบัติงานตามกำหนดโครงสร้างของโรงเรียน($\bar{x}= 4.46$ S.D.= 0.64) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วางแผนอัตรากำลังเพื่อการพยากรณ์ด้านบุคคลในโรงเรียน ($\bar{x}=4.22$ S.D.= 0.75)

1.2 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน ด้านการธำรงรักษาบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$ S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและบริเวณที่เหมาะสมปลอดภัยในการทำงานของครู($\bar{x}=4.44$ S.D.=0.64) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่หรือย้ายไปปฏิบัติงานที่โรงเรียนอื่น($\bar{x}=4.18$ S.D.= 0.71)

1.3 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน ด้านการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$ S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเพื่อวางแผนการพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=4.51$ S.D.= 0.57) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูให้ความสำคัญในการสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะ ($\bar{x}=4.29$ S.D.= 0.65)

1.4 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนกลุ่มบูรพาบางปะอิน ด้านการให้นักเรียนพ้นจากงาน อยู่ในอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$ S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่ครูในการรักษาวินัย ($\bar{x}=4.49$ S.D.=0.59) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ลาออกจากตำแหน่งหน้าที่ ($\bar{x}=4.39$ S.D.= 0.69)

ผลการประเมินโครงการหลังการดำเนินงานโดยรวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมากและมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านดังนี้คือ

1. การดำเนินโครงการด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05
3. ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05
4. ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการ การประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของคุรุสภา ในรูปแบบ CIPP Model โดยประเมินองค์ประกอบใน 4 ด้านของโครงการ ได้แก่ 1)การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) 2)การประเมินการปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3)การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4)การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) พบว่า ผลการประเมินโครงการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของคุรุสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$) มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น

2. การประเมินการปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) พบว่า ผลการประเมินโครงการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของคุรุสภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า

S.D. เท่ากับ 0.56 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่าด้าน จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอและด้านคณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ครูศุภามีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่า S.D. เท่ากับ 0.46

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูศุภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.73 สำหรับผลการประเมินรายด้านปรากฏว่า ด้านการวางแผนดำเนินโครงการ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ค่า S.D. เท่ากับ 0.76

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูศุภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการการประเมินโครงการด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 และผลการประเมินอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมีค่า S.D. เท่ากับ 0.68 สำหรับผลการประเมินรายด้านการนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้นมีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาการระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้นในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่า S.D. เท่ากับ .70

ข้อเสนอแนะ

สำหรับนำผลการประเมินไปใช้ มีดังนี้คือ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) พบว่า ผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูศุภา ในรูปแบบ CIPP Model หลังการดำเนินโครงการด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้พบว่าในด้านการประเมินระบบสารสนเทศ (EPPIS) ของครูศุภา ในรูปแบบ CIPP Model มีค่าน้อยสุด ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนโครงการในการสอบถามหรือสิ่งที่เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตและเจ้าหน้าที่ครูศุภาต้องการให้มีปรับปรุงแบบไหนบ้าง และควรมีการประชุมในเรื่องการพัฒนาการระบบสารสนเทศ (TEPIS)

2. การประเมินการปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) พบว่า ผลการประเมินจำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ หลังการดำเนินโครงการด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้พบว่าในด้านอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสำรวจในเรื่องพื้นที่การนั่งทำงานเนื่องจากมีพื้นที่มีจำนวนจำกัด และมีเอกสารของผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนมาก ควรปรับปรุงสถานที่และห้องปฏิบัติการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า ผลการประเมินการวางแผนดำเนินโครงการระบบสารสนเทศ (TEPIS) ของครูสภาโดยรวมอยู่ในระดับ มาก แต่ทั้งนี้พบว่า การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดแนวทางการวิเคราะห์พัฒนาระบบ (TEPIS) ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และมีการประชุมปรึกษาความต้องการใช้งานพัฒนาระบบของโครงการเพื่อให้ได้ตามความต้องการของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ครูสภาส่วนภูมิภาค

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า ผลการประเมินการนำผลการประเมินมาพัฒนาระบบ (TEPIS) ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงได้ดียิ่งขึ้น หลังการดำเนินโครงการการประเมินโครงการด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับ มาก แต่ทั้งนี้พบว่า บรรยากาศการจัดอบรมการเรียนรู้เป็นกันเอง อบอุ่น และผู้ให้ความรู้ให้ความเอาใจใส่ใจดูแลอย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดเนื่องจากสำนักงานเลขาธิการมทบประมาณในการจัดอบรมมีงบจำกัด จึงจำเป็นต้องจัดในงบประมาณที่ประหยัด

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินโครงการศึกษาระบบอื่นหรือกลุ่มงานอื่นที่มีการใช้งานในสำนักงานเลขาธิการครูสภา
2. ควรมีการประเมินโครงการของผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ระบบ Ksp Bundit หรือที่หน่วยงานสถานศึกษาใช้งานเพื่อจะได้ทราบปัญหาการใช้งาน เพื่อให้เข้าถึงปัญหาอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรีน ญุญโรย. (2557). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ขวัญนา อุนทกานต์. (2553). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัด สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา. กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). “การศึกษาศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร” วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์.
- จิระศักดิ์ สารรัตน์ (2551). ชุดเรียนรู้ด้วยตนเองและปฏิบัติการ : การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชุดิภาณจน์ บุญญะวิติสุข. (2558). [ออนไลน์]. เล่าเรื่องโรงเรียน EP. [สืบค้น เมื่อ 28 พฤษภาคม 2558]. จาก http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=88927.
- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีป ศิริรัมย์. (2544). การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน สสนับสนุนการวิจัย

ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร. (2545). สถิติเบื้องต้นและการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุตรไพศาล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประมวลศิลป์ วิทยา. (2556). การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน
รัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปราณี วัฒนกุล. (2548). การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ของสำนักผู้ตรวจราชการ
ประจำ เขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปิยะธิดา ปัญญา. (2558). การวัดและการทดสอบแบบอิงกลุ่ม. มหาสารคาม : ดักสิลา การพิมพ์.

NBUE133: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน
ฤทธิยะวรรณาลัย

OPINIONS OF TEACHER TOWARD SCHOOL-BASED MANAGEMENT OF RITTIYAWANNALAI SCHOOL

นันณภัสสรณ์ สิงห์รอ¹ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ฤทธิยะวรรณาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ครูของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัยจำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ได้ทำการทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์(IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการกระจายอำนาจ และ หลักการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของครู, การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Abstract

The purpose of the research was to study the opinions of teacher toward school-based management of Rittiyawannalai School. The objectives were set as to study the opinions of teacher toward of administration with school-based management of Rittiyawannalai School.

The population was 144 school teachers at Rittiyawannalai School. The instrument used for this study was a questionnaire which had been tested for its effectiveness. The index of correlation and objectives was between 0.6-1.0 on every item of the questionnaire. The reliability was 0.83. The data calculated by basic statistics for frequency distribution, percentage and average deviation were analyzed by descriptive statistics. The study concluded that the opinions of teacher toward school-based management of Rittiyawannalai School were significant at level 5 overall. It was further found that 3 aspects as follows were significant at level 5: 1) Self Management 2) Check and Balance and 3) Decentralization. For Participation and Return Power to People were equal at level 2.

Keyword: the opinions of teacher, administration with school-based management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และภารกิจหลักสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2551,หน้า 4)

แผนปฏิบัติการ 4 ปี (2552-2555) สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน สำนักการศึกษาได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตลอดจนนโยบายของรัฐในด้านการศึกษามากอบกอบทิศทางทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ. 2545-2559) และนโยบายของคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่องส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการสอนภาษาต่างประเทศ โดยครูชาวต่างประเทศ พัฒนาโรงเรียนด้วยระบบเครือข่ายโรงเรียน โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และในส่วนของกองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนา ฝึกอบรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานครและบุคลากรทางการศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการ กำหนดและพิจารณาหลักสูตร นโยบาย แผน และมาตรฐานในการพัฒนาฝึกอบรมข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การจัดการพัฒนา ฝึกอบรมตามที่กำหนดในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ตำแหน่งและวิทยฐานะตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 โดยภารกิจหลักที่สำคัญของแผนปฏิบัติการ 4 ปี (2556-2559) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครได้แก่ 1) จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชน โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม 2) ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่/โรงเรียน/ชุมชน ให้จัดการศึกษาได้ตามนโยบาย/มาตรฐานสถานศึกษาได้รับการส่งเสริมระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School Based Management) (กรุงเทพมหานคร,สำนักการศึกษา, 2556,หน้า 1-8)

กรุงเทพมหานครได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งสิ้นจำนวน 438 โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ได้มีการบริหารในลักษณะของโรงเรียนเป็นฐานโดยมีการจัดการศึกษาตามที่ได้รับกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาทำ

ให้โรงเรียนมีอิสระ คล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาที่ผ่านมาในอดีตจะพบว่า เป็นระบบที่ค่อนข้างจะรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของข้าราชการ โดยที่กลุ่มบุคลากรภายนอก ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานธุรกิจเอกชน ตลอดจนถึงองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย กระทรวงศึกษาธิการเริ่มปฏิรูปการศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาและการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 4) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 49) และให้จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (มาตรา 81) จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทยในหมวด 1 ความมุ่งหมาย และหลักการ มาตรา 9 ว่าด้วยเรื่อง การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยให้ยึดหลัก 6 ประการ สรุปได้ดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษา 4) มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) การระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา และ 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งหลักการดังกล่าวได้ครอบคลุมหมวดต่างๆ โดยเฉพาะหมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นปฏิรูประบบและโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาใหม่ให้เกิดเอกภาพและมีคุณภาพในการบริหารการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งปรากฏชัดในมาตรา 39 ที่ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” ซึ่งหมายความว่าทั้งเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จะมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาของตนเองมากขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะสถานศึกษาจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เบ็ดเสร็จในตนเอง (สัญญา พันธไชย อ้างถึงใน บุญมี เดิมกะยอม, 2551 : 2)

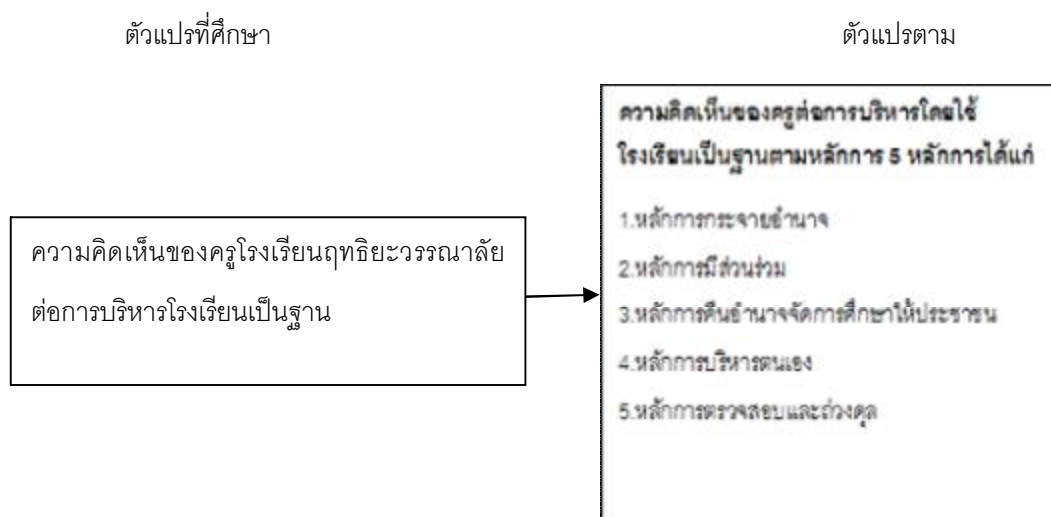
การกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา มุ่งกระจายอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มีส่วนร่วมกันตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้มากที่สุดซึ่งเป็นแนวคิดการบริหารในลักษณะที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยอยู่บนพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้มีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ผู้แทนชุมชน โดยมีความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542 : 1-3)

จากข้อมูลดังกล่าว การกระจายอำนาจทางการบริหารการจัดการศึกษาได้มอบให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีอำนาจมากขึ้น ทำให้การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทำให้มีเอกภาพ ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคน ด้านผลผลิตและการให้บริการสถานศึกษาและบุคลากรมีผลงานดีเด่นได้รับการยอมรับจากสังคม สามารถเป็นเครือข่ายการพัฒนาได้ การให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีลักษณะกว้างและมีระยะทางไกลการประสานงานล่าช้า เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สำหรับการประชาสัมพันธ์ของสื่อสารมวลชน มีการนำเสนอผลงานด้านการศึกษาน้อย ไม่สอดคล้องกับเวลาและกลุ่มเป้าหมาย บุคลากรปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถและไม่ครบตามกรอบอัตรากำลัง จากการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในอำเภอแม่วงก์ จะต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาดังกล่าว อาจจะประสบความสำเร็จหรืออุปสรรคปัญหาในด้านหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และหลักการบริหารจัดการตนเอง รวมทั้งพยายามในการแก้ไข

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและนำเสนอความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ที่ผ่านมามีปัญหาด้านหลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านใดมากที่สุด เพื่อนำผลมาเสนอแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ตลอดจนข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู ในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 227 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู ในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 144 คน ดังนั้นจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของครูโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ต่อการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประยุกต์โดยแบ่งเครื่องมือวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการ ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ	มาก
3	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ	น้อย
1	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ	น้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ย วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง ระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง ระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการ ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยค้นคว้าจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามความคิดของ ถาวร ศรีเกต (2551: 119-128) และ เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552: 248-152) แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการ ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยค้นคว้าจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item-Objective Congruence Index)

6. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ด้านโครงสร้างเนื้อหาและการใช้ภาษาพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

2. การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทำการทดสอบ (Try-out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพถึงผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม จากผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ถึงข้าราชการครูโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมแบบสอบถามโดยผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้ข้าราชการครูในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เพื่อตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนตามที่กำหนดไว้ และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ต่อไป
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดแล้วนำไปลงรหัส
4. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลที่ได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

ผลวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สรุปผลได้ดังนี้ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 144 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 77.20 มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.40 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.90 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.80 และ ประเภทของครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูชำนาญการ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.60 ซึ่งสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับเท่ากัน และหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม และหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การมีคณะกรรมการหลายฝ่ายประกอบไปด้วยผู้บริหาร ครู

ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชนร่วมกันจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และการมีการกระจายอำนาจการบริหารให้ฝ่าย,งานต่าง ๆ รองลงมาคือ จัดให้มีบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ตามความสามารถและความถนัด

2. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในการทำงานกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอก รองลงมาคือ มีระบบ กระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตัดสินใจ และ เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ทุกฝ่ายมีการประสานงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้กรณีที่จำเป็น รองลงมาคือ มีการประสานงานที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและชุมชน

4. หลักการบริหารตนเอง พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สภาพสังคมปัจจุบันและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรองลงมาคือ มีการแสวงหาความรู้ ข่าวสารและข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในแต่ละงานอย่างต่อเนื่อง

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามนโยบาย และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น รองลงมาคือ มีคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย รายด้านและภาพรวม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางพร้อมคำบรรยาย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย รายด้านและภาพรวม

ทักษะการบริหารงาน		SD	ระดับ	ลำดับ
1. หลักการกระจายอำนาจ	4.27	0.500	มาก	3
2. หลักการมีส่วนร่วม	4.20	0.580	มาก	4
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.20	0.542	มาก	4
4. หลักการบริหารตนเอง	4.32	0.504	มาก	1
5.หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.28	0.502	มาก	2
ภาพรวม	4.25	0.468		

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ คือ หลักการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.32$) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ($\bar{X} = 4.28$) และหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.27$) หลักการมีส่วนร่วม และหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน เท่ากัน ($\bar{X} = 4.20$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการบริหารตนเอง แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้อบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการแสวงหาความรู้ ข่าวสารและข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในแต่ละงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญกิจ ชูติเตโช (2548: 78-80) ทำการวิจัยเรื่องศึกษาการดำเนินงานในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการปรับโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการมีการดำเนินงานอยู่ในระดับเต็มรูปแบบและค่าร้อยละสูงสุดคือเรื่องการส่งเสริมบุคลากรทำงานเป็นทีมคิดเป็นร้อยละ 82.71 2) ด้านการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนพบว่าการดำเนินงานในระดับบางส่วนมากที่สุดค่าร้อยละสูงสุดคือเรื่องการเปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากับเรื่องการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 66.17 3) ด้านการบริหารจัดการเรื่องนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศพบว่าเรื่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.2 4) ด้านการบริหารทรัพยากรการจัดระบบการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ คิดเป็นร้อยละ 57.98 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานมากที่สุดคือการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.40

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน เนื่องจาก การประสานงานที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและชุมชนอาจเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องทำความเข้าใจ การสร้างความเป็นกันเอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสร้างความเข้าใจเพื่อการแสวงหาความร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ สิทธิศักดิ์ (2547: 59-60) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าด้านวิชาการผู้บริหารโรงเรียนให้ความเห็นว่าเป็นประเด็นที่โรงเรียนดำเนินการในระดับมากคือเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการทำ

หลักสูตรมี การปฏิบัติมากที่สุดส่วนในประเด็นที่โรงเรียนยังคงดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่เป็นเรื่องสำคัญคือการนำ ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย บุญประเสริฐ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารและการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานพบว่าปัญหาสำคัญของการบริหารการศึกษาในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การรวมอำนาจไว้ที่ ส่วนกลาง ทำให้ขาดเอกภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหาร ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องไม่เชื่อมโยงกับองค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ขาด ประสิทธิภาพในระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงมีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในรูปคณะกรรมการมากขึ้นและมีการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มากที่สุดโดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หลักการกระจายอำนาจ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีคณะกรรมการในการตัดสินใจ การบริหารงานด้าน ต่างๆ และส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะและร่วมกันแก้ไขปัญหา จะส่งผลให้โรงเรียนมี ประสิทธิภาพสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิ ยะวรรณาลัย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด กระบวนการเรียนรู้ และสนับสนุนให้คณะกรรมการสภานักเรียนมีช่วยส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยให้ชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนควรมีการ ประสานงานที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นอันจะ นำไปสู่ความสามัคคีและความปองดองในหมู่คณะ

4. หลักการบริหารตนเอง พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิ ยะวรรณาลัย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการสร้างองค์ความรู้เพื่อ นำมาแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรมีคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและ ท้องถิ่น มีคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน

2. ควรศึกษาความต้องการของ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง ต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระหว่างของกรุงเทพมหานคร ที่เป็นหน่วยงานราชการ กับโรงเรียนเอกชน เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของครูที่แตกต่างในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนของ และนำจุดแข็งมาพัฒนาและปรับปรุงการสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ดีขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสมรรถนะการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุงเทพมหานคร, สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล.(ม.ป.ป.) แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 – 2551 ฉบับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ.
- (2552). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2552-2555). กรุงเทพฯ:ชุมชนสมรรถนะการเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- บุญมี เณรยอด. (2545). รายงานผลการวิจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- Adler,Arnold N. (1999). A Study of Teacher' Perceptions of School-Based Management's impact on Teacher Empowerment. “ Dissertation Abstracts International.
- Christina, Joann Iverson. (2001). School-based management: A case study. New York: Columbia University Teachers College.
- Wilsion, Robert James. (2001). School – Based Management in Alberta : Perceptions of Public School Leaders 1994 – 1997. Dissertation. Abstracts. Interactional.
- Woolcock, P; Yeung, A; & Sullivan, J. (1996, July). Identifying and developing HR Competencies for future. Human Resource. 19(1): 48-57.

NBUE134: วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

A STUDY TEACHERS' OPINIONS ON CONFLICT MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 30

เชมิกา ยืนขุนทด¹ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 286 คน เครื่องมือตอนที่ 1 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ลักษณะแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ได้แก่ ด้านการร่วมมือ ด้านการยินยอม ด้านการประนีประนอม ด้านการหลีกเลี่ยง และด้านการเอาชนะ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: วิธีการจัดการความขัดแย้ง ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

Research a Study teacher's opinions on Conflict Management of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office 30

This research aimed to study and compare teachers' opinions to manage the conflict of school administrators under the Secondary Education Service Area Office 30, classified by gender, Age, and work experience. Sample used in this study composed of 286 teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 30, Tools used in this study was a 5-scale rating questionnaire, Statistics used to analyze the data were percentage, means ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, and One-way analysis of variance (One-way ANOVA)

The results found that;

1. The teachers' opinions on conflict management of schools Administrators under the Secondary Education Service Area Office 30, in an overall was at a great level, starting from the highest to the least were collaboration, Accommodation, Compromising, Avoiding and Competition

2. The comparing teachers' opinions to manage the conflict in schools Administrators under the Secondary Education Service Area Office 30, classified by gender that the overall operation found no significant difference

3. The comparing teachers' opinions to manage the conflict in schools Administrators under the Secondary Education Service Area Office 30, classified by age that the overall operation found significant difference at .01 level.

4. The comparing teachers' opinions to manage the conflict in schools Administrators under the Secondary Education Service Area Office 30, by work experience that the overall operation found significant difference at .01 level.

Keywords: to manage the conflict, teachers' opinions, Administrators' School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึงมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการที่สังคมมีลักษณะพลวัต ในบางด้านเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น ด้านการผลิต ด้านเทคโนโลยี บางครั้งก้าวหน้าและบางครั้งถดถอยจนเข้าสู่ภาวะวิกฤติ กล่าวคือ ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการ

เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ดังนั้น การจัดการกับปัญหาและความท้าทายที่จะตามมา คือ การสร้างคุณภาพการศึกษาที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและผลิตพลเมืองที่เข้มแข็ง ช่วยแก้ไขวิกฤติความขัดแย้ง และพัฒนาประเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนคนส่วนใหญ่ได้ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาปัจจุบันที่ต้องทำให้เกิดขึ้นจริง ดังนั้นจัดการความขัดแย้งนั้นเป็นสิ่งที่ควรบริหารจัดการให้หมดไปและให้ถูกวิธีตามสถานการณ์ ที่เหมาะสม เนื่องจากความขัดแย้งจะทำให้องค์การเกิดความไม่สามัคคี และทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หากมีการบริหารความขัดแย้งที่ดีจะส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติงานที่เกิดผลดี ดังนั้นคุณ หรือโทษของความขัดแย้งจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารความขัดแย้งนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวทางวิธีการจัดการความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้ปัญหานั้นได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและเหมาะสมในเวลาอันรวดเร็ว

จากศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์จาก กรอบทฤษฎีของโทมัส และคิลแมนน์ (Thomas; & Kilmann. 1987: 11-16 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2540: 104-105) ได้เสนอพฤติกรรมที่แสดงออกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ความขัดแย้ง เพื่อเป็นการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 วิธี ได้แก่ 1) การเอาชนะ (Competition) 2) การร่วมมือ (Collaboration) 3) การประนีประนอม (Compromising) 4) การหลีกเลี่ยง (Avoiding) และ 5) การยอมให้ (Accommodation)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้บริหารจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาได้มีแนวทางในการบริหารจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไปอีกทั้งยังนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

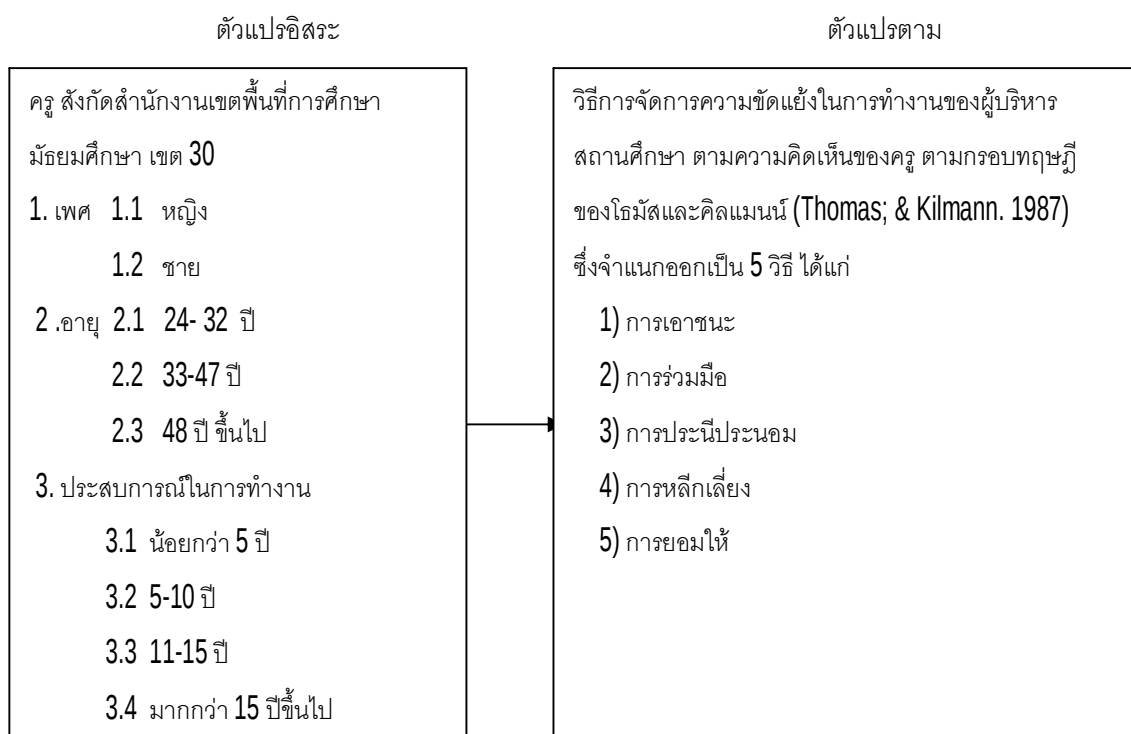
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงาน แบบร่วมมือมากที่สุด
2. ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2560 จำแนกออกเป็นครู จำนวน 1,184 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30, ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา 10 มิถุนายน 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการหาขนาดของตัวอย่างของจำนวนครูใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง ได้ขนาดตัวอย่าง 286 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1. เพศ	1.1 หญิง	1.2 ชาย	
2. อายุ	2.1 24- 32 ปี	2.2 33-47 ปี	2.3 48 ปี ขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการทำงาน			
3.1 น้อยกว่า 5	3.2 5-10 ปี		
3.3 11-15 ปี	3.4 มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป		

2. ตัวแปรตาม คือ วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูมีต่อการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ลักษณะแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดได้ข้อคำถามจากแนวศึกษาของ Thomas; & Kilmann. 1987 (อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2540) ได้เสนอพฤติกรรมที่แสดงออกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ความขัดแย้ง เพื่อเป็นการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ในการอยู่ร่วมกันในองค์กร ดังนี้ 1) การเอาชนะ (competing) มี 4 ข้อ 2) การร่วมมือ (Collaborating) มี 4 ข้อ 3) การประนีประนอม (compromising) มี 4 ข้อ 4) การหลีกเลี่ยง (Avoiding) มี 4 ข้อ 5) การยินยอม (Accommodating) มี 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านการร่วมมืออยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา ด้านการยินยอม ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมา ด้านการประนีประนอม ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา ด้านการหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 3.66$) และด้านการเอาชนะ ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเอาชนะ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ใช้ระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สูงสุด คือ ใช้วิธีนี้เมื่อต้องรับผิดชอบต่อข้อสรุปอย่างเร่งด่วน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือโรงเรียนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาคือ ใช้วิธีนี้กับประเด็นสำคัญหรือปัญหาต่างๆ อย่างเด็ดขาดชัดเจน ถึงแม้ว่าการตัดสินใจนั้นอาจเป็นสิ่งที่คนไม่ชอบหรือไม่พอใจ เช่น การตัดงบประมาณ การลดค่าใช้จ่าย การบังคับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบการลงโทษทางวินัย ($\bar{X} = 3.69$) ส่วนข้อใช้วิธีนี้เมื่อมีประเด็นสำคัญยิ่งต่อหน่วยงานและมีความมั่นใจว่าผู้บริหารถูก โดยพยายามแสดงให้คนอื่นเห็นว่าความเห็นหรือข้อสรุปของตนถูกต้องเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ

1.2 ด้านการร่วมมือ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ใช้ระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สูงสุด คือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อที่จะเรียนรู้ตนเองหรือต้องการเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีความผูกพันต่อกันจากการผนึกความต้องการของคนทั้งหลายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเข้าด้วยกัน อย่างเป็น

เอกฉันท์ เช่น การร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนข้อใช้วิธีนี้เมื่อต้องการที่จะประสานความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันระหว่างบุคคลเข้าด้วยกันเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

1.3 ด้านการประนีประนอม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ใช้ระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สูงสุด คือ ใช้การประนีประนอมเป็นทางสายกลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เมื่อใช้วิธีการแข่งขันหรือการร่วมมือไม่ได้ผล ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ ต้องการให้สามารถตกลงกันได้ชั่วคราวในประเด็นที่ซับซ้อน ให้ได้วิธีการแก้ปัญหาที่พอยอมรับกันได้ในเวลาจำกัด ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนข้อคู่ขัดแย้งมีอำนาจหรือมีพวกพ้องมากเท่า ๆ กัน และมีเป้าหมายต่างกัน อย่างชัดเจน ผลการตัดสินใจที่เกิดขึ้นอาจทำให้ทั้งสองฝ่ายมีทั้งได้และเสียในสิ่งที่ฝ่ายตนต้องการเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.63$)

1.4 ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ใช้ระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สูงสุด คือ ต้องการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมและเชื่อว่าจะได้ผลดีกว่าการรีบตัดสินใจในทันทีทันใด ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ การเผชิญหน้ากับความขัดแย้งนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ใช้วิธีการอื่นอาจได้ผลดีกว่า ($\bar{X} = 3.85$) ส่วนข้อรู้ว่าไม่มีโอกาสที่จะชนะ เช่น เมื่อผู้บริหารไม่มีอำนาจพอหรือมีความซุนเคืองกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลง หรือสิ่งที่นอกเหนืออำนาจของตนเอง เช่น สิ่งยากแก่การปฏิบัติ ความเห็นแก่ตัวของคนเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.35$)

1.5 ด้านการยินยอม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ใช้ระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สูงสุด คือ ต้องการสร้างความยอมรับจากสังคม การประสานสามัคคี และหลีกเลี่ยงความยุ่งเหยิงและแตกแยกในการที่จะทำการให้สะดวกในการแก้ปัญหาสำคัญๆ ในอนาคต ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ประเด็นนั้นมีความสำคัญต่อคนอื่นมากกว่าตนเอง หรือเพื่อต้องการให้คนอื่นพอใจ และเพื่อแสดงไมตรีจิตในการที่จะได้รับความร่วมมือจากคนอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนข้อที่การแข่งขันต้องดำเนินต่อไปอีกอย่างไม่รู้จักจบสิ้น และจะเป็นผลเสียต่อผู้บริหารเองไม่ว่าเราจะแพ้หรือชนะก็ตาม เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงาน แบบร่วมมือมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30

วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา	รวม (n=286)			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการเอาชนะ	3.59	.91	มาก	5
2. ด้านการร่วมมือ	4.04	.69	มาก	1
3. ด้านการประนีประนอม	3.75	.63	มาก	3
4. ด้านการหลีกเลี่ยง	3.66	.75	มาก	4
5. ด้านการยินยอม	3.81	.65	มาก	2
รวม	3.75	.57	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่าด้านการร่วมมืออยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา ด้านการยินยอม ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมาด้านการประนีประนอม ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา ด้านการหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 3.66$) และด้านการเอาชนะ ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

สมมติฐานข้อที่ 2 ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามเพศ

วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู	ชาย (n=97)		หญิง (n=189)		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการเอาชนะ	3.66	.62	3.51	1.05	1.54	.12
2. ด้านการร่วมมือ	3.81	.60	4.11	.72	-3.69**	.00
3. ด้านการประนีประนอม	3.74	.77	3.74	.56	-.04	.96
4. ด้านการหลีกเลี่ยง	3.76	.63	3.59	.80	.39	.08
5. ด้านการยินยอม	3.74	.75	3.82	.59	-.89	.37
รวม	3.74	.50	3.76	.60	-.18	.85

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการร่วมมือแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการเอาชนะ ด้านการประนีประนอม ด้านการหลีกเลี่ยงและด้านการยินยอม ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ
คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามอายุ

วิธีการจัดการความขัดแย้ง						
ในการทำงานของผู้บริหาร						
สถานศึกษา ตามความ						
คิดเห็นของครู						
	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	MS	F	p-value
1.ด้านการเอาชนะ	ระหว่างกลุ่ม	2	22.923	11.461	14.455**	.000
	ภายในกลุ่มรวม	283	224.382	.793		
		285	247.304			
2.ด้านการร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.699	3.349	7.234**	.001
	ภายในกลุ่มรวม	283	131.020	.463		
		285	137.719			
3.ด้านการประนีประนอม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.257	1.629	4.031*	.019
	ภายในกลุ่มรวม	283	114.336	.404		
		285	117.594			
4.ด้านการหลีกเลี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	2	17.968	8.984	17.584**	.000
	ภายในกลุ่มรวม	283	144.591	.511		
		285	162.559			
5.ด้านการยินยอม	ระหว่างกลุ่ม	2	13.583	6.791	17.791**	.000
	ภายในกลุ่มรวม	283	108.030	.382		
		285	121.613			
รวม		2	9.992	4.996	17.009**	.000
		283	83.123	.294		
		285	93.114			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีช่วงวัยอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้าน แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการเอาชนะ ด้านการร่วมมือ ด้านการหลีกเลี่ยง และด้านการยินยอมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 4 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นในใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในการ ทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีการจัดการความขัดแย้ง						
ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p-value
1.ด้านการเอาชนะ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.171	3.390	4.032**	.008
	ภายในกลุ่มรวม	282	237.134	.841		
		285	247.304			
2.ด้านการร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.926	1.642	3.487*	.016
	ภายในกลุ่มรวม	282	132.793	.471		
		285	137.719			
3.ด้านการประนีประนอม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.432	2.144	5.439**	.001
	ภายในกลุ่มรวม	282	111.161	.394		
		285	117.594			
4.ด้านการหลีกเลี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	3	18.128	6.043	11.799**	.000
	ภายในกลุ่มรวม	282	144.431	.512		
		285	162.559			
5.ด้านการยินยอม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.984	2.328	5.728**	.001
	ภายในกลุ่มรวม	282	114.628	.406		
		285	121.613			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.028	2.343	7.675**	.000
	ภายในกลุ่มรวม	282	86.086	.305		
		285	93.114			

****มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05**

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของรัตนภรณ์ ดาวกระจ่าง (2556, หน้า 52) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกภรณ์ ชื่นตา (2556, หน้า 82) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากซึ่งมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการเอาชนะ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ ชลพันธ์ (2552, หน้า 66) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเอาชนะ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกภรณ์ ชื่นตา(2556, บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการเอาชนะอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกานดา รอดสุขโข (2554, หน้า 71) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 3 ด้านการร่วมมือ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ คุณธรรม (2555, บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการร่วมมืออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการประนีประนอม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ คุณธรรม (2555, บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการประนีประนอม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกภรณ์ ชื่นตา (2556, หน้า 82) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการประนีประนอมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการหลีกเลี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ ชลพันธ์ (2552, บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิวรา ดวงแก้ว (2556) พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุทยานด้านการหลีกเลี่ยง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรวดี ภูครองนา (2557, หน้า 52) พบว่า พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการยินยอม โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ ชล พันธ์ (2552, หน้า 66) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร พบว่า การบริหารความขัดแย้งของ ผู้บริหารสถานศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการยอมให้อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความ คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ใช้วิธีการ จัดการความขัดแย้งในการทำงาน แบบร่วมมือมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของจิรา รัตน์ เขียนรูปครุฑ พบว่าการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เป็นวิธีการที่ผู้บริหาร สถานศึกษามุ่งที่เป้าหมายให้ความร่วมมือต่อการแก้ปัญหา โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งต่างพยายาม ตอบสนอง ความต้องการของทุกฝ่ายให้ได้มากที่สุด การผ่อนปรนเป็นวิธีที่ทุกฝ่ายแก้ปัญหาด้วยการมองหา จุดต่าง มากกว่าการเปลี่ยนประเด็นหลักที่เป็นเป้าหมายของแต่ละฝ่าย การผสมผสานความคิดเห็นที่ดีของทุกฝ่ายเข้าด้วยกัน เพื่อหาวิธีการที่ดีกว่าในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งได้แก่การหาข้อยุติที่ทุกฝ่ายเป็นผู้ชนะ (Win - win solution) สามารถบรรลุเป้าหมายของตนและทั้งเป็นที่ยอมรับเชิงเหตุผล ของทั้งสองฝ่าย

2.2 จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการร่วมมือแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งชายและหญิงได้ผ่านกระบวนการอบรม สัมมนาตาม หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารต่าง ๆ ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ ของ ส่วนกลางและมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการบริหารในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาตนเองด้านภาวะ ผู้นำ ด้านการบริหารความขัดแย้ง เป็นต้น ทำให้การบริหารการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีลักษณะ ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ผลการเปรียบเทียบการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก ภรณ์ ชื่นตา (2556, หน้า 83) พบว่ามีการบริหารความขัดแย้งโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรวดี ภูครองนา (2557, หน้า 53) พบว่าการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารความ ขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน สอดคล้องกับ ประมว สตะเวทิน (2546: 105) ได้เสนอว่า คนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกันจะมี ลักษณะทางจิตวิทยาต่างกัน ด้วย โดยวิเคราะห์จากปัจจัย คือ อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม คน ที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนที่อายุมาก มักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระวังระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่อายุน้อย เนื่องมาจากผ่าน ประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้ สื่อมวลชนก็ต่างกัน คนที่มีอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสาร หนัก ๆ มากกว่าความบันเทิงนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ดร.สุรพงษ์ มาลี (2553: 36 – 39) กล่าวว่า ปัจจุบันองค์กรมี

คนต่างวัยร่วมทำงานด้วยกันหลายรุ่นที่กำลังจะเกษียณอายุออกไป คือ กลุ่มคนที่เกิดในยุคหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 ซึ่งอาจจะเรียกว่า “Baby Boomers” ที่เหลือส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อาจจะเรียกว่า “คนวัย X”(เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508 – 2522) และคนวัย Y (เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา) ใจที่สำคัญสำหรับองค์กรที่มีคนหลายช่วงอายุทำงานอยู่ร่วมกัน คือ “จะบริหารความแตกต่างของช่วงอายุได้อย่างไร และอะไรคือ “แรงจูงใจ (Key Motivations) สำหรับคนในแต่ละช่วงอายุ” การที่จะตอบคำถามนี้ จำเป็นต้องทราบความจริง 4 ประการ คือ 1. ทุกช่วงอายุมีความแตกต่าง 2. เหตุที่มีความแตกต่างนั้น ก็เพราะว่าแต่ละช่วงอายุได้เห็นประสบการณ์ของคนรุ่นก่อนตนเอง ผวนกับประสบการณ์ในชีวิตการทำงาน ทำให้เขาพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะของช่วงวัยตนเองขึ้นมา 3. เป็นเรื่องปกติที่คนวัยหนึ่งจะมองคนวัยก่อนตนในเชิงวิพากษ์วิจารณ์และมีแนวโน้มจะเป็นไปในทางลบ และ 4. ทุกช่วงอายุมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมานัส เสนานุชและณัฐวุฒิ บึงจันทร์ กล่าวว่าอายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการ แตกต่างกันและเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมกับความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการ พบว่า มีความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากกลุ่มตัวอย่างมีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมาก ก็มีแนวโน้มจะมีความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการมากด้วย อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความขัดแย้งในระบบราชการแตกต่างกัน ทั้งนี้การที่ครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารแตกต่างกัน นั้นอาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องได้รับการอบรมและเรียนรู้ทฤษฎีการบริหารคน และบริหารงานที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ผู้บริหารต้องเข้าใจ เข้าถึงความต้องการและความถนัดของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละบุคคลแต่ละช่วงวัย ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครุที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารแตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 แม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน แต่ก็มีวิธีการบริหารที่ไม่แตกต่างกันหรือต่างกันเพียงเล็กน้อยเนื่องจากก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ต้องได้รับการอบรม เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งในระหว่างดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารทุกคนจะได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการบริหารงานสถานศึกษาอยู่เสมอจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้ได้รับการถ่ายทอดเทคนิค วิธีการบริหารงาน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากร มีการแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ปัญหาระหว่างผู้บริหารด้วยกัน รวมถึงการรับกลยุทธ์ เป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกันจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูดังนี้ขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการเอาชนะผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการชี้แจงเหตุผล วิธีการ และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อื่นเห็นว่าวิธีการแก้ไขหรือปัญหานั้น ๆ ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์และได้ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับทุกฝ่าย

2. ด้านการร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการชี้แจงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ จัดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมมือกันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพราะแต่ละคนอาจมีวิธีการคิดและปฏิบัติที่หลากหลาย การร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันแก้ไขปัญหาก็คือเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความพึงพอใจในการแก้ปัญหา

3. ด้านการประนีประนอมผู้บริหารสถานศึกษาควรลดความต้องการในบางประเด็นลดความต้องการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนยอมให้บุคคลอื่นได้ในสิ่งที่เขาต้องการบ้างแบบเอาใจเขามาใส่ใจเรา และควรแสดงพฤติกรรมในการวางตัวเป็นกลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับความยุติธรรมโดยเท่าเทียมกัน

4. ด้านการหลีกเลี่ยงผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงการรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ที่มีปัญหาเกิดความพอใจที่ผู้บริหารเข้าใจ ใส่ใจในปัญหา แล้วจึงให้เหตุผลในการชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นด้วยความรอบคอบ เพื่อลดการโต้แย้งและควรมีการกำหนดระดับของปัญหาและให้ผู้เกี่ยวข้องช่วยรับฟังแล้วแก้ไขปัญหามุ่งมั่นในกรณีระดับของปัญหานั้นไม่รุนแรง

เอกสารอ้างอิง

- วิบูลย์ โดวณบุญตรและคณะ.(2542).หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รัตน สุธงษ์มณี.(2554).ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการความขัดแย้งในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา).ลพบุรี:มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สยมพร ธาวิพัฒน์.(2551).การศึกษาการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).นครสวรรค์:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รังสรรค์ เหมันต์. (2546).การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ:ภาควิชาการบริหารการศึกษา.บัณฑิตวิทยาลัยศิลปากร.
- มยุรี สนิทกุล. (2557).ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 4.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(เทคโนโลยีการบริหาร การศึกษา).ปทุมธานี:คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐาสุภกร จันประเสริฐ.(2558).การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นด้านการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในองค์กรภาครัฐ.วารสารพฤติกรรมศาสตร์.21:1.
- กนกภรณ์ ชื่นตา. (2556). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนภรณ์ ดาวกระจ่าง. (2556). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2540). ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ตะเกียง.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2545). รายงานการวิจัยรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30, ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา 10 มิถุนายน 2559. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.sesao30.go.th>

NBUE135: สภาพการบริหารงานบุคลากร โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

THE STAGE OF PERSONAL ADMINISTRATION OF THE SCHOOL IN LAMLUKKA UNDER THE PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กริชนรินทร์ สิงคเวหน¹ ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อสภาพการบริหารงานบุคลากร โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 32 คน และครูผู้สอน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารงานบุคลากร ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. สภาพการบริหารงานบุคลากร ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
3. เปรียบเทียบ สภาพการบริหารงานบุคลากร ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เปรียบเทียบ สภาพการบริหารงานบุคลากร ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวินัยและการรักษาวินัย มีสภาพการบริหารงานบุคลากรไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคลากร

Abstract

This research aimed to study the stage of Personal Administration in Line with the Education Reform of the School in lamlukka Under the Pathumthani primary Education Service Area Office 2, the sample group are 32 administrators and 214 teachers. The tool used in collecting data was a 5 rating scale questionnaire of 30 items. The statistics used in analysis data were percentage, mean, standard deviation, t-test and F test.

The results of the research were as follows:

1. Personal Administration in the opinion of the school administrators and the teachers in Lamlukka district, under the Pathumthani primary Educational Service Area Office 2 are in overall medium level. When arranged individually, classified by position and size of school is also medium level.

2. Personal Administration in the opinion of the school administrators and the teachers in Lamlukka; under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 in the small-size school, medium – size school and large – size school is in medium level. When arranged individually, it is medium level as well.

3. The result comparison of Personal Administration in the opinion of the school administrators and the teachers in Lamlukka; under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 classified by the position, in overall and individual are different with statistically important level of .05

4. The result comparison of Personal Administration in the opinion of the school administrators and the teachers in Lamlukka; under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 classified by the size of school, in overall and individual are different with statistically important level of 0.05; except the discipline and self-discipline in personal administration are not differ statistically significant.

Keywords: Personal Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการพัฒนาคุณภาพมีรูปแบบและวิธีการต่างๆ รวมตลอดไปจนถึงการสร้างสมองค์ความรู้และปัญญาให้แก่สังคม

การบริหารงานบุคคลกร ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามุ่งให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจนำไปสู่การบริการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานปฏิบัติภารกิจเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาซึ่งในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยทรัพยากรในการ

บริหาร โดยการบริหารงานบุคลากร เพื่อนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ของการปฏิรูป การศึกษาคือคุณภาพของการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กมีศักยภาพและมาตรฐานสูงขึ้น (กรมวิชาการ. 15: 2545)

โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็น องค์การในการจัดการศึกษา โดยจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 30 สถานศึกษา แบ่งเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก นักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา สถานศึกษาขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป มีบุคลากรจำนวนทั้งสิ้น 508 คน แยกเป็น ครูผู้สอน จำนวน 473 คน ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 35 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. 2560: 2)

จากสภาพที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาลัทธิสุตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา จึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารงานบุคลากร ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำเสนอเป็นแนวทางในการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา ในเขต อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและการรักษาวินัย ด้านการออก จาการาชการ สำหรับให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพและสำหรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรเพื่อสนองต่อนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาต่อไป

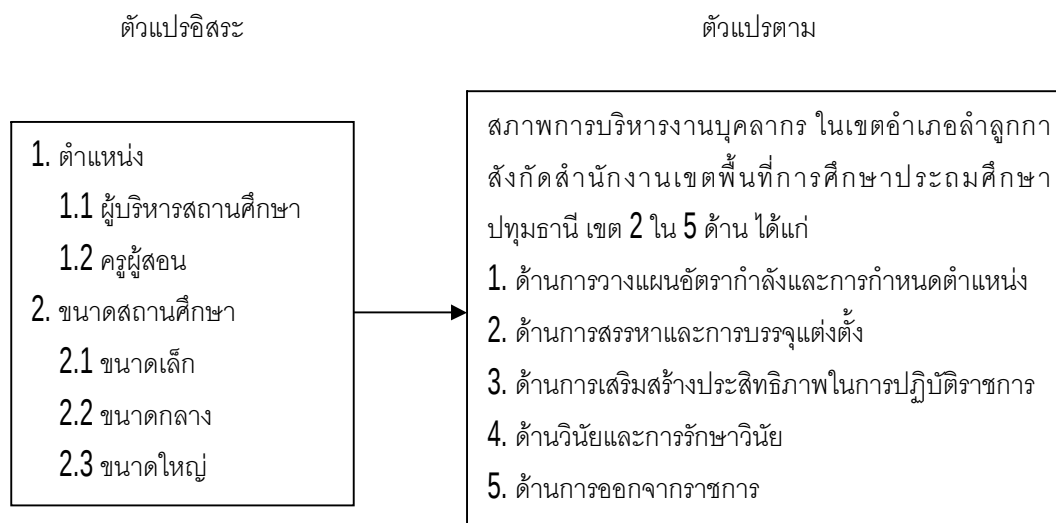
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคลากร ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคลากร ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนว ปฏิรูปการศึกษาต่างกัน
2. บุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน บุคลากรตามแนวปฏิรูปการศึกษาต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูผู้สอน จำนวน 473 คน ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 รวมเป็น 508 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มจากประชากรจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากขนาดโรงเรียนจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยอาศัยตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 607-608) ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 214 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 246 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็น

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพการบริหารงานบุคลากร ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใน 5 ด้าน แบ่งเป็นดังนี้

3.2.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง

3.2.2 ด้านการสรรหาและการบรรจุ แต่งตั้ง

3.2.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.2.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย

3.2.5 ด้านการออกจากราชการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกข้อมูลด้วยตนเอง

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	3.32	0.28	ปานกลาง
ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.36	0.34	ปานกลาง
ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	3.30	0.29	ปานกลาง
ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.25	0.29	ปานกลาง
ด้านการออกจากราชการ	3.16	0.26	ปานกลาง
รวม	3.28	0.21	ปานกลาง

จากตาราง 1 แสดงว่า สภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D.=0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสูงที่สุด คือ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. =0.34) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.28)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ความเป็ยเบนมาตรฐานและระดับสภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	2.77	0.35	ปานกลาง
ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	2.87	0.40	ปานกลาง
ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	2.81	0.37	ปานกลาง
ด้านวินัยและการรักษาวินัย	2.86	0.38	ปานกลาง
ด้านการออกจากราชการ	2.74	0.28	ปานกลาง
รวม	2.80	0.26	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า สภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสูงที่สุด คือด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.38)

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1) บุคลากรในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคลากรต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

สภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	t
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	3.32	2.77	14.62*
ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.36	2.87	11.42*
ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	3.30	2.81	12.73*
ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.25	2.86	9.66*
ด้านการออกจากราชการ	3.16	2.74	13.29*
รวม	3.28	2.80	17.04*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า สภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 2) บุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคลากรต่างกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนสภาพการบริหารงานบุคลากร ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	F
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	2.83	3.04	3.00	5.94*
ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	2.82	3.12	3.16	13.25*
ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	2.82	3.05	3.05	8.87*
ด้านวินัยและการรักษาวินัย	2.92	3.03	3.06	2.40
ด้านการออกจากราชการ	2.82	2.95	2.87	3.94*
รวม	2.84	3.03	3.02	9.30*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานบุคลากร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านยกเว้นด้านวินัยและการรักษาวินัยไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีประเด็นการอภิปรายแบ่งออกได้เป็น 2 ตอน ได้แก่ สภาพการบริหารบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา อภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.1 สภาพการบริหารงานบุคลากรในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เหตุที่เป็น

เช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสถานภาพตามตำแหน่งและอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ให้ความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญในการกำหนดบทบาทของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา และกำหนดให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลโดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและยังขาดความร่วมมือในการบริหารงานบุคลากรหรืออาจจะเป็นเพราะว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันภารกิจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรมีมากน้อยต่างกัน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมากเนื่องจากจำนวนนักเรียนมากจึงมีสภาพการบริหารงานบุคลากรที่ย่างยากซับซ้อน ซึ่งผิดกับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปริมาณงานบุคลากรที่ต้องปฏิบัติต่ำกว่า ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพงษ์ เมืองปาน (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า การบริหารบุคลากรในสถานศึกษาประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง การคัดเลือกและการแต่งตั้งครูนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเลย ทางจังหวัดและอำเภอจะเป็นผู้ส่งครูมาให้ จะได้ครูดีหรือไม่ก็ตาม ทางสถานศึกษาจำต้องยอมรับไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของบุญเสริม นาคชัย (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารบุคลากรของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน การบริหารบุคลากรของสถานศึกษาประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและการรักษาวินัยด้านการออกจากราชการ สภาพการบริหารบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ยังขาดประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2540: 9) โดยเร่งปฏิรูประบบการผลิต การสรรหาและการพัฒนาครูทั้งที่ทำการสอนในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างครบวงจร รวมทั้งพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นแนวทางที่ตั้งความหวังไว้สูงและในบางเรื่องเป็นภารกิจที่หนักทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เช่น การสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาให้มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง การพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ให้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของผลการปฏิบัติงานของครูด้วยให้ครูเลือกแผนการสอนหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถสร้างและพัฒนาความรู้ได้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง ให้ครูที่สังกัดส่วนราชการต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ สามารถทำการสอนในสถานศึกษา ทั้งในและนอกสังกัดได้มากกว่า 1 แห่ง ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา และให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ และให้นับรวมเป็นส่วนหนึ่งของผลงานของครูในการบรรจุใหม่ ให้นำประสบการณ์ ของครูมาพิจารณาประกอบการกำหนดเงินเดือนด้วย การกำหนดคุณสมบัติและเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นครูชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภาคเอกชนและส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งผู้เกษียณอายุราชการมาสอนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีค่าตอบแทนให้ตามความเหมาะสมการแก้ไขปัญหาคาดแคลนครูโดยการบรรจุแต่งตั้ง

ครูให้ครบทุกตำแหน่ง ตามแผนอัตรากำลังของแต่ละสถานศึกษา การเกลี้ยอัตรากำลังครู และการลดจำนวนครูช่วยราชการ ให้คงเหลือน้อยที่สุดสำหรับครูสอนวิชา ขาดแคลนให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษอีกทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษา ระดับหลังมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในการเปิดสอนสาขาวิชาที่ขาดแคลนจัดสอนได้ถึงระดับปริญญาตรีเป็นต้น

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคลากร ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบตามตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานบุคลากรในทศวรรษของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกันสภาพการบริหารงานบุคลากร ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตำแหน่งมีผลต่อสภาพการบริหารงานบุคลากร เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ เสมารธรรม (2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีสภาพการบริหารงานบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีสภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางการศึกษา มีการบริหารงานบุคลากรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน สภาพการบริหารงานบุคลากร ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวินัยและการรักษาวินัย มีสภาพการบริหารงานบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าขนาดของสถานศึกษามีผลต่อสภาพการบริหารงานบุคลากร เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปริมาณงานในการดำเนินงานมาก บุคลากรครูและนักเรียนมาก ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ความยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติงานดังกล่าว ทำให้สถานศึกษาขนาดใหญ่มีผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กไม่มีผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา แสดงว่าภารกิจและขอบข่ายงานในการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปริมาณมาก และยุ่งยากซับซ้อนมากกว่า สถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอลิสัน (Alison, 1996: 1561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาประถมศึกษาในจอร์เจีย พบว่าสถานศึกษาประถมศึกษาในจอร์เจีย มีการบริหารงานบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันนี ศิริพันธ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารบุคลากรในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคเหนือ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีบทบาท ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการสรรหาบุคลากร ซึ่งได้แก่ การคัดเลือกการบรรจุ การโอน การย้ายบุคลากรในสถานศึกษาและมีสภาพการบริหารงานบุคลากรอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา มีการบริหารงานบุคลากรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่ทำให้สภาพการบริหารงานบุคลากรแตกต่างกัน จึงน่าจะเป็นประโยชน์หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากร เอกสารต่างๆในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ หรือจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา บทบาทหน้าที่ ภารกิจ โดยเน้นการจัดอบรมหลักสูตร อบรมสัมมนาและแนวทางปฏิบัติงานบุคลากรร่วมกันที่ชัดเจนของสถานศึกษา ซึ่งควรจัดเป็นประจำทุกปี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 182) กล่าวว่า การบริหารงานบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจะทำให้บุคลากรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและกระตือรือร้นพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญที่สามารถนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาสภาพการบริหารงานบุคลากร
2. จากการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ค้นพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 1.1 ควรมีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกปี เพื่อให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการบริหารงานบุคลากร
 - 1.2 ผู้ที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาควรติดตามผลการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องเพื่อจักได้นำเอานโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
 - 2.2 ควรศึกษาบทบาท การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9*. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2540*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535, กรกฎาคม). “การอ้างอิงกลุ่มประชากร เพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง”. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*. 3(1): 22-25.

บุญเสริม นาคชัย. (2544). การบริหารบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุรินทร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 98 ตอนที่ 31 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2542.
วิรัตน์ เสงี่ยมธรรม. (2544). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สมคิด บางโม. (2543). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด.

สุรพงษ์ เมืองปาน. (2543). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เชียงราย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.

NBUE137: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

THE STUDY OF THE ACHIEVEMENT ABOUT THE VERSE IN THAI SUBJECT FOR THE STUDENTS IN MATHAYOMSUKSA 5, MATHAYOM TAKSIN RAYONG SCHOOL, BY LEARNING MANAGEMENT USING SKILLS TRAINING SETS

ศศิประภา โพธิ์แก้ว¹ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง บทร้อยกรอง โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บทร้อยกรอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ จำนวน 4 แผน ชุดฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อมั่น และ t-test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีมาก ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดฝึกทักษะ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, บทอวยกรอง

Abstract

The objectives of this research were to study of the achievement about the verse in Thai subject for the students in Mathayomsuksa 5, Mathayom Taksin Rayong school, by learning Management using skill training sets and to compare the differences of the achievement between before learning and after learning by using skill training sets. The sample group was 40 students in Mathayomsuksa 5, Mathayom Taksin Rayong school, Simple random sampling had been used for selecting a classroom from many classrooms. Research instruments were (1) There were 4 teaching plans which using skill training sets to teach the verse. (2) There were skill training sets for practicing about the verse. (3) The achievement test about the verse for the students in Mathayomsuksa 5 was multiple choices test. There were 40 items. There were 4 choices in each item. The reliability of this test was 0.89. The statistics for using to analyze data were percentage, average, standard deviation, validity, reliability and t-test Dependent Sample.

The result revealed that;

1. The achievement about the verse in Thai subject for the students in Mathayomsuksa 5, Mathayom Taksin Rayong school by using skill Mathayomsu sets was excellent rate. There were rate 100 % of students that were more than the hypothesis (rate 80%) .

2. This study found that after using skill training sets for teaching the students in Mathayomsuksa 5, Mathayom Taksin Rayong school, the Achievement of students were higher than before using skill training sets. There were significant differences at the .05 level.

Keywords: Skill Training Sets, Achievement, The verse

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นให้ผู้เรียน อ่านออกเสียงบทอวยกรองและแต่งบทอวยกรอง วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เข้าใจ ธรรมชาติของภาษา อิทธิของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้ตามความเหมาะสมกับกาลเทศะและ

คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำในภาษาไทยสามารถวิเคราะห์ประเมินค่า วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์ของวรรณคดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 12) การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีปัญหาหลายโดยเฉพาะการแต่งบทร้อยกรอง ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาด้านการแต่งบทร้อยกรอง จะไม่ชอบกิจกรรมการแต่งบทร้อยกรอง เห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ในโอกาสต่าง ๆ ของโรงเรียน นักเรียนจะสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการแต่งบทร้อยกรอง เพียงร้อยละ 5 เมื่อพิจารณาจากผลการเรียนรายวิชาภาษาไทยรายจุดประสงค์ เรื่องการแต่งบทร้อยกรอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ

ชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนและพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนมีประสบการณ์ ทบพทวนความรู้ สามารถฝึกฝนในการทำกิจกรรม กฤติยา เรวดี (2538: 44) กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะคือสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนจนมีประสบการณ์ ชุดฝึกจะมีการฝึกหัดให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในชุดฝึกทักษะ และเพื่อให้ครูกับนักเรียนได้ทราบข้อบกพร่องในการเรียนการสอน จะได้แก้ไขให้การเรียนการสอนพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม อธิญา เจริญมจล (2547: 9) กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะมีส่วนช่วยส่งเสริม และช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และชุดฝึกทักษะสามารถใช้ฝึกทักษะทางภาษาได้ทุกด้าน ช่วยกระตุ้นส่งเสริมทักษะทางภาษา สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในส่วนของผู้สอนเองจะได้ทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนช่วยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

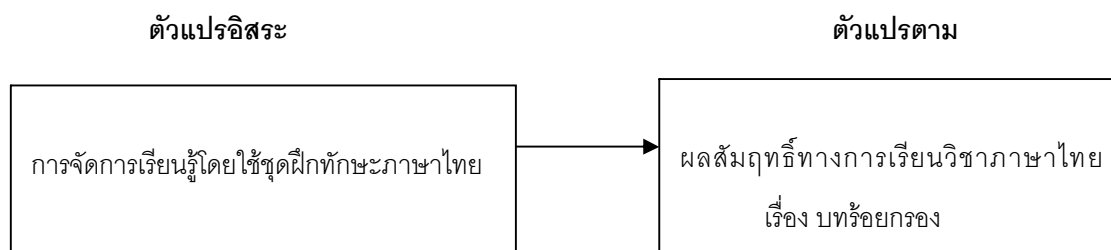
1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง บทร้อยกรอง โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง บทร้อยกรอง โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

มัธยมตากสินระยอง ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จำนวน 5 ห้อง จำนวนนักเรียน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาไทย
ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนรู้สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ บทร้อยกรอง ประเภท ร่ายสุภาพ เพื่อฝึกทักษะการคิด และการปฏิบัติของผู้เรียน รายวิชาภาษาไทย เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของวิชาภาษาไทย ซึ่งชุดฝึกทักษะเรื่อง บทร้อยกรอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 4 ชุด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง เป็นผลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บทร้อยกรอง โดยใช้ชุดฝึกทักษะ โดยวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสาร ที่แสดงรายละเอียดของ กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ เรื่อง บทร้อยกรอง ซึ่งประกอบด้วย

สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้

4. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ใช้วัดผลที่เกิดจากความรู้ความสามารถของนักเรียน เรื่อง บทร้อยกรอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บทร้อยกรอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง

2. ชุดฝึกทักษะ เรื่อง บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ชุด

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยองจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD.
25-30	80-100	ดีมาก	20	50.00	25.95	1.67
20-24	50-79	ดี	20	50.00	23.50	1.48
10-19	25-49	พอใช้	-	-	-	-
0-9	0-24	ควรปรับปรุง	-	-	-	-
รวม			40	100		

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.95 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 1.67 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 20-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 50-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ปรากฏ ดังตาราง 2

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
1	8	26	21	8	24
2	7	28	22	7	25
3	9	26	23	9	26
4	8	24	24	8	24
5	8	23	25	6	26
6	8	24	26	5	24
7	9	27	27	7	22
8	6	23	28	11	26
9	5	24	29	12	28
10	7	25	30	12	26
11	6	25	31	11	24
12	6	26	32	14	23
13	9	24	33	12	24
14	10	24	34	11	27
15	12	23	35	13	23
16	9	26	36	11	24
17	9	25	37	12	25
18	8	23	38	12	25
19	9	25	39	11	26
20	7	22	40	11	24
			$\bar{X}$	9.03	24.73
			SD.	1.61	1.48

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน มีคะแนนสูงสุด 14 คะแนน คะแนนต่ำสุด 5 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เท่ากับ 1.61 ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ มีคะแนนสูงสุด 28 คะแนน คะแนนต่ำสุด 22 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ปรากฏ ดังตาราง 3.

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	SD.	t	P-Value
ก่อนเรียน	5	14	17.33	1.61	36.60*	.05
หลังเรียน	22	28	24.73	1.43		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 5 คะแนน คะแนนสูงสุด 14 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.61 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ มีคะแนนต่ำสุด 22 คะแนน คะแนนสูงสุด 28 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($t=36.60$)

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีมาก ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากสินระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 สูงกว่าสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ เป็นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ และความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะบทร้อยกรองด้วยตนเอง โดยใช้สำนวนภาษา ฉันทลักษณ์ ได้อย่างถูกต้อง โดยชุดฝึกทักษะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการใช้ชุดฝึกทักษะ และเป็นชุดฝึกทักษะที่มีรูปภาพประกอบ สีเส้นสวยงามเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 13) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง เพื่อลดความวิตกกังวลและให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ชุดฝึกทักษะแต่ละชุดมีการยกตัวอย่างที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กิจกรรมในแต่ละชุดหลากหลายและมีภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับ ญัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553: 45) ที่กล่าวว่า ด้านภาษาควรใช้คำหรือประโยคตลอดจนเนื้อหาบาง ๆ ที่จะช่วยฝึกฝนให้เกิดความคล่องแคล่วและต้องคำนึงถึงเสมอว่า ชุดฝึกทักษะไม่ใช่แบบทดสอบหรือแบบวัดสติปัญญา แต่ชุดฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ฉะนั้นลักษณะของชุดฝึกทักษะควรก่อให้เกิดความสนุกสนานหรือพอใจในการที่จะทำ สอดคล้องกับ รังษิมา สุริยา-รังสรรค์ (2555: 80) กล่าวว่า จากผลการทดลองและงานวิจัยต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าการสร้างชุดฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและเป็นเรื่องราวใกล้ตัวของนักเรียน ควรมีภาพประกอบ เรียงลำดับชุดฝึกทักษะจากง่ายไปหายาก มีการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะและนำมาปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ชุดฝึกทักษะ เรื่อง บทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับ บทร้อยกรอง กำหนดองค์ประกอบของชุดฝึกทักษะ กำหนดรายละเอียดของชุดฝึกทักษะ จัดทำฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง บทร้อยกรอง วิเคราะห์ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา รูปแบบการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิรติ สาริกา (2555: 34) ที่นำเสนอว่า การสร้างชุดฝึกทักษะที่ดีจะต้อง ศึกษาเอกสารหลักสูตรจัดเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดชุดกิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียนและท้าทายความสามารถของผู้เรียน และเมื่อฝึกแล้วเกิดความสนุกสนานนักเรียนก็เกิดการเรียนรู้

ซึ่งชุดฝึกทักษะเป็นสื่อ ที่ใช้ในการเรียนการสอน ให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ในหน่วยการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว มีความสนใจที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ชุดฝึกทักษะยังประกอบไปด้วย ภาพประกอบ สีเส้นสวยงาม ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะ ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนให้เกิดทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง บทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการแต่งบทร้อยกรองอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ นักเรียนได้รับการสอนเริ่มจาก 1. การทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อให้ทราบพื้น

ความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง บทร้อยกรองก่อนเรียน 2. ฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองแต่ละชุดฝึกทักษะ โดยให้นักเรียนเริ่มฝึกฝนตามลำดับ จากเรื่องที่ย่อยไปหาเรื่องที่ยาก ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการแต่งอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สุรพล พยอมแย้ม (2540: 20) กล่าวว่า การเรียนรู้ทุกชนิดต้องมีการทบทวนและฝึกฝนเป็นระยะ ๆ เพราะนอกจากจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้การเรียนรู้คงทนด้วย สอดคล้องกับ ยุพา ยิ้มพงษ์ (2526: 93) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะสรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่ช่วยฝึกฝนและเสริมทักษะของผู้เรียนให้คงทน เพราะผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถมีลักษณะเป็นรูปเล่มช่วยให้เก็บไว้บันทึกและทบทวนได้ ผู้เรียนจึงมีความก้าวหน้าในทักษะที่ฝึกอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ และสอดคล้องกับ พิมพ์ใจ พจนันสมพงษ์ (2549: 7) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมความสามารถในการเขียนบทร้อยกรอง นอกจากจะใช้การเรียนการสอนที่ดีแล้ว นวัตกรรมประเภทชุดฝึกทักษะที่มีคุณภาพ ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยฝึกฝนการใช้ทักษะการเขียนบทร้อยกรองได้ การเรียนการสอนต้องเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย ดังที่งานวิจัยของวนิดา กุลภัทร์แสงทอง (2554: 142) เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ พบว่านักเรียนชื่นชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ให้ความสนใจ กระตือรือร้น ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม กล่าวคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ และเมื่อเปรียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะ ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากที่กล่าวมานั้น ชุดฝึกทักษะ ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การใช้ชุดฝึกทักษะ จะช่วยให้เกิดทักษะ ได้รับความรู้ จนสามารถปฏิบัติได้และนักเรียนมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองมากยิ่งขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กำหนดไว้ว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถในการเรื่อง บทร้อยกรอง และเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง บทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอน เรื่อง บทร้อยกรอง ควรให้ความสำคัญกับเรื่องตำแหน่งวรรณยุกต์เป็นพิเศษ โดยผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถจดจำตำแหน่งวรรณยุกต์ให้ได้ ด้วยการยกตัวอย่างโคลงแม่บทให้ผู้เรียนพิจารณา เพื่อให้ช่วยจดจำ ข้อบังคับวรรณยุกต์ได้แม่นยำ และควรยกตัวอย่างที่หลากหลาย มีเทคนิคในการแต่งที่ดีให้ผู้เรียนได้ศึกษาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับเทคนิคในการแต่งและจดจำไปใช้

1.2 การจัดการเรียนการสอน เรื่อง บทร้อยกรอง ควรนำกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การทายปริศนาร้อยกรอง มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการผลิตสื่อการสอนที่น่าสนใจนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการจัดทำสื่อ สีสันสดใส มีภาพประกอบและมีการยกตัวอย่างที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนและเข้าใจเนื้อหามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง บทร้อยกรอง เปรียบเทียบกับการวิธีสอนแบบอื่น เช่น การสอนโดยใช้ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอนมัลติมีเดีย บทเรียนออนไลน์ การสอนโดยใช้ผังมโนภาพ เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw , KWL Plus แบบทดสอบการอ่านคิดวิเคราะห์ หรือ STAD เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา เว็ด. (2538). การใช้ชุดฝึกทักษะพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบ ร่วมมือเทคนิคCIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถวัลย์ มาตจรัส. (2550). แบบฝึกหัด ชุดฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ธีรญา เหมยมจุล. (2547). การพัฒนาชุดฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์ใจ พจน์สมพงษ์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนบทประพันธ์ในงานอาชีพสำหรับ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพา ยิ้มพงษ์. (2526). การสร้างชุดฝึกทักษะการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ “ร” “ล” และ “ว” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา กุลภัทร์แสงทอง. (2554). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรพล พยอมแย้ม. (2543). เอกสารประกอบรายวิชาพื้นฐานทางจิตวิทยา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อภิรดี สาริกา. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE138: การศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์
THE STUDY OF THE CREATIVE THINKING SKILLS OF MATHAYOMSUKSA 1 BANKHAI SCHOOL, RAYONG PROVINCE, BY USING THE LEARNING MANAGEMENT WITH CREATIVE VISUAL ART ACTIVITIES

นุชรัตน์ คุ่มครองทรัพย์¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ และแบบประเมินการปฏิบัติงานวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80)
2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จากการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการคิดสร้างสรรค์ จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research were to study and compare the creative thinking skills of Mathayomsuksa 1 students, Bankhai School, Rayong Province, by using learning Management with creative Visual Art Activities. The sample consisted of and compare the creative idea skills in Mathayomsuksa 1 student, Bankhai School, Rayong Province, between before and after the Tea70 Mathayomsuksa 1 students,2 classrooms of Bankhai School, obtained by simple random sampling, using the classroom as a unit of random. The research instrument consisted of lesson plan and performance test for assessment the creative thinking skills. The data were statistically to analyzed by using Mean, Standard deviation, Percentage, Validity and t-test dependent sample.

The results research that:

1. Mathayomsuksa 1 Bankhai School have creative idea skills passed the standardized criterion at the better level up at 100 percentage of all students, which is higher than the established hypothesis. (to pass at 80 percentage)
2. Under using the teaching operation with creative visual art activities, the students in Mathayomsuksa 1 Bankhai School have higher after-teaching creative idea skills than the before-teaching statistical significantly at 0.05 level.

Keywords: Creative Thinking skills, Creative Visual Art Activities.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กไทย ในสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาที่ผ่านมาในอดีต เพราะการจัดการศึกษาในขณะนี้เป็นการจัดการศึกษา เพื่อนำพาเยาวชนของชาติให้ก้าวถึงเส้นชัย คือ การเป็นผู้มีความรู้และทักษะ สามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ (อรพินธุ์ คณะสุขเกษม, 2558: คำนิยม) คุณภาพของผู้เรียนที่สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มาจากทักษะการคิดสร้างสรรค์นั้น เกิดจากการกระบวนการเรียนการสอน การฝึกทักษะด้านการปฏิบัติ ความคิดริเริ่ม ความคิดจินตนาการ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ จนกลายเป็นทักษะของการคิดสร้างสรรค์ขึ้นมา (รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556: 211-213) สามารถที่จะวัดประเมินผลออกมาได้ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเมื่อเรียนแล้วได้รับความรู้หรือทักษะเท่าใด (ไพศาล หวังพานิช, 2536: 89) ที่จะนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้นที่ได้กล่าวมา ทศนศิลป์เป็นรายวิชาหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ มาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทางด้านการคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทย ในระดับการศึกษามัธยมศึกษา ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้ระบุไว้ว่า สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้มีการนำมาศึกษา ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั่วโมง ซึ่งการคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญเป็นอย่างมากกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ แต่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น มีความสุข สนุกไปกับการทำกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ เมื่อมีความสุข สนุก และได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆได้ และเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนา ด้านความคิดสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์เพิ่มขึ้นและ ทำให้ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ของ นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

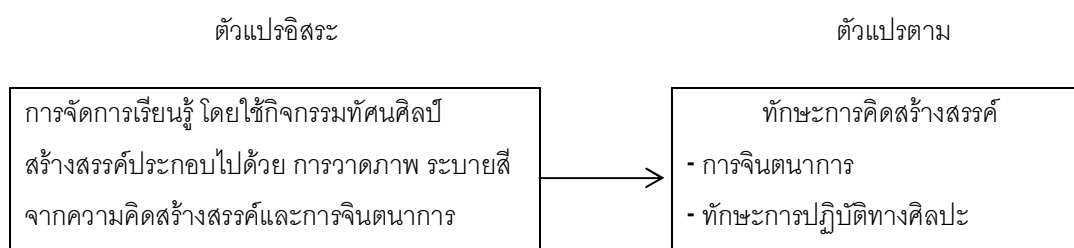
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 80
2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะการคิดสร้างสรรค์** หมายถึง ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านทัศนศิลป์ หรือผลิตชิ้นงานที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะของความแปลกใหม่ แตกต่างจากผู้อื่นทั้งแนวคิด หรือวิธีการ ซึ่งวัดได้จากผลการประเมินการปฏิบัติงานวัดทักษะการสร้างสรรค์
2. **กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์** หมายถึง สื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบฝึกในการวาดภาพ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหารายวิชาทัศนศิลป์พื้นฐาน ซึ่งกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 7 กิจกรรม แต่ละชุด ประกอบด้วย ใบความรู้ แบบฝึกหัดการปฏิบัติเสริมทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 12 ห้องเรียน โดยผู้วิจัย
ปฏิบัติการสอนจำนวน 10 ห้องเรียน ที่เรียนในรายวิชาทัศนศิลป์พื้นฐาน จำนวน 435 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ที่เรียนในรายวิชาทัศนศิลป์พื้นฐาน
จำนวน 2 ห้องเรียน เป็นจำนวนนักเรียน 70 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้ในการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง และ 6 ชั่วโมง รวมใช้เวลาเรียน 9 ชั่วโมง
2. แบบประเมินการปฏิบัติงานวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ (กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80)
2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยองจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์

ตาราง 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
25-30	80-100	ดีมาก	59	84.29	27.34	2.63
20-24	50-79	ดี	11	15.71	22.73	2.30
10-19	25-49	พอใช้	-	-	-	-
0-9	0-24	ควรปรับปรุง	-	-	-	-
รวม		ดีมาก	70	100	26.61	2.30

จากตาราง 1 พบว่า หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 84.29 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.63 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 20-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 50-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง ปรากฏ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนใช้	10	20	14.06	2.63	30.19*	0.01
หลังใช้	21	30	26.61	2.30		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่านักเรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ ก่อนใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ มีคะแนนต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนสูงสุด 20 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.63 หลังใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์นักเรียนมีคะแนนต่ำสุด 21 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ ก่อนใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์และหลังใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=30.19$)

อภิปรายผล

1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์นั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการปฏิบัติงานทางด้านศิลปะให้เกิดความชำนาญ ทักษะการคิดจินตนาการ การคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษากับเยาวชนก็เปรียบเสมือนได้สร้างและพัฒนาคนในสังคมที่จะเป็นอนาคตของประเทศชาติให้มีความสมบูรณ์ และอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ คือการให้ความสนใจและส่งเสริมเรื่องของการคิดสร้างสรรค์อย่างมีกระบวนการ เนื่องจากการคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาบุคคล อีกทั้งการพัฒนาทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี คุณภาพการศึกษา เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มาจากการคิดสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียน เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษา ตลอดจน ความคิดริเริ่ม ความคิดจินตนาการ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ จนกลายเป็นทักษะของการคิดสร้างสรรค์ขึ้นมา (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556: 211-213) ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะการสร้างสร้างสรรค์มีมากมายหลากหลายวิธีการและการเลือกวิธีการมาใช้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (ศศศร เดชะกุล, 2553: 3) เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์แบบเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับเด็กหญิง ระดับชั้นประถมศึกษา ของสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร ที่ได้กล่าวไว้ว่า “การฝึกเพื่อพัฒนาความคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยต้องสนับสนุนกิจกรรมทางศิลปศึกษาหรือกิจกรรมทางทัศนศิลป์ เน้นการพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ ความอิสระทางความคิด โดยใช้การผสมผสานรูปแบบของงานศิลปะที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เช่น การวาดรูป การระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การประดิษฐ์ เข้ามาร่วมในการฝึกทักษะการพัฒนาในด้านต่างๆ ของตนเอง และสามารถแสดงออกได้ตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง” ผู้วิจัยได้นำกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์มาใช้กับเด็กหญิง ระดับชั้นประถมศึกษา ของสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ แบบเทคนิคซินเนคติกส์และทำการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่เรียนรู้แบบเทคนิคซินเนคติกส์ โดยให้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนทำให้คุณภาพการศึกษาทางด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์พัฒนาอย่างเป็นลำดับ

2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการศึกษาการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ ซึ่งมีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ให้เด็กสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ ตัวชี้วัดของบทเรียนนั้นๆ รูปแบบกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ (อารีย์ พันธมณี, 2557) ที่กล่าวว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะการสร้างสรรค์นั้นไม่เพียงแต่จะทำให้ทราบถึงระดับความสามารถของเด็ก แต่จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องเพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะต่างๆ ในการวาดภาพและอารมณ์ความเป็นเอกภาพและความเหมือนจริง จากการสังเกตจากภาพวาดของเด็กจำนวนมากในช่วงอายุ 9-13 ปี ที่มีการเริ่มพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระและบริสุทธิ์ไม่มีการปรุงแต่งขึ้น ทำให้เห็นธรรมชาติของการรับรู้ที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้และถ่ายทอดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์และทักษะการสร้างสรรค์ที่มีได้อย่างอิสระ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ภาพวาดของเด็กก่อนวัยรุ่น เด็กจำนวนมากในช่วงอายุ 9-13 ปี มีลักษณะของการหยุดการวาดภาพ เด็กช่วงก่อนวัยรุ่นนี้ยากที่จะยอมรับการสนับสนุนให้เป็นศิลปิน เนื่องจากมีความยากในการพัฒนาทักษะทางการวาดภาพ ซึ่งเด็กหลายคนนั้นมีความต้องการที่จะสร้างภาพแบบเหมือนจริง ภาพวาดที่ได้บ่งบอกให้เห็นความหมายที่เป็นพลังในการแสดงออก และสิ่งที่เด็กต้องการรับรู้ รวมทั้งทักษะต่างๆ เทคนิคต่างๆ ในการทำงานล้วน

เป็นสิ่งที่ใช้ในการสร้างภาพตามจินตนาการ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้การตรวจสอบเกี่ยวกับทักษะในการวาดภาพ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกในภาพวาดของเด็กช่วงอายุก่อนวัยรุ่น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์หรือการจัดการเรียนการสอนก็ล้วนแล้วให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะให้เกิดความชำนาญ

จากที่ได้กล่าวมานั้นกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ ซึ่งให้เห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียนที่เรียนในรายวิชาทัศนศิลป์พื้นฐานและผู้สนใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ให้ได้เข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้นและยังเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะให้ได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความชำนาญมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ ควรเน้นการปฏิบัติกิจกรรมทั้งกลุ่มและเดี่ยว เพื่อให้เกิดทักษะที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หากิจกรรมที่มีความทันสมัย มากระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ สม่าเสมอ

2.2 ควรศึกษาผลงานวิจัยผลงานการสอน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมทักษะ

ความคิดสร้างสรรค์กับตัวแปรอื่นๆ เช่น พฤติกรรมของผู้เรียน ลักษณะการคิด เป็นต้น เพื่อนำมาสร้างเป็นกิจกรรมทัศนศิลป์ในรูปแบบที่น่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **ความคิดสร้างสรรค์** หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัด

ประเมินผล. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

ชะลูด นิ่มเสมอ. (2544). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ผ่องพรรณ แก้วหุ้ม. (2552). **การใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิง**

สร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร

และการสอน. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). **การพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิควิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริม

วิชาการ.

ศศศร เดชะกุล. (2553). **การพัฒนาชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ แบบเทคนิคซินเนติกส์ สำหรับ**

เด็กหญิงระดับชั้นประถมศึกษา ของสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศิลปะกับชุมชน. (2549). ศิลปะกับชุมชนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระศิลปะ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนุเมสहरณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อารี พันธุ์มี. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: เลิฟแลนด์ลิฟเพรส จำกัด.

NBUE139: ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน
OPINIONS OF TEACHERS TOWARD INTERNAL SUPERVISOR OF SCHOOL ADMINISTRATORS BANGKHEN DISTRICT BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

อรุณี พิษิต¹ ดร.ทองยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำนวน 5 โรงเรียน ทั้งหมด 278 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
4. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
5. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: ครู/การนิเทศภายในสถานศึกษา/ความคิดเห็น

Abstract

This research aims to study and compare opinions of teachers toward internal supervisor of school administrators in bangkhen district bangkok metropolitan administration. by the following criteria: gender, age, education level, and working experience. The population in this study were 278 teachers from 5 schools locating in bangkhen district, bangkok, which were acquired by simple random sampling. According to krejcie; & morgan's sample size determination table, we, hence, obtained 162 samples. The tool used to collect data was the questionnaire. The checklist is a 5-level scale. The confidence coefficient was 0.96. The statistical methods used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The finding revealed that;

1. Teachers' opinions on internal supervision of school administrators bangkhen district bangkok metropolitan administration. The overall level is very high.
2. Teachers with different sex. opinions of teachers toward internal supervisor of school administrators bangkhen district Metropolitan Administration. The results showed that there were statistically significant differences at .05 level.
3. Teachers of different ages. Opinions of teachers toward internal supervisor of school administrators bangkhen district bangkok metropolitan administration. The results showed that there were statistically significant differences at .05 level.
4. Teachers with different education levels. Opinions of teachers toward internal supervisor of school administrators bangkhen district bangkok metropolitan administration. The results showed that there were statistically significant differences at .05 level.
5. Teachers have different working experiences. Opinions of teachers toward internal supervisor of school administrators bangkhen district bangkok metropolitan administration. The results showed that there were statistically significant differences at .05 level.

Keywords: Teacher/The Internal Supervisor of School/The opinion

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศ การจัดการศึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้ประชากรนำความรู้ความสามารถของตนเองมาใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมสามารถปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างดี ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น จึงถือได้ว่าการจัดการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้า ให้แก่ประเทศชาติแต่เนื่องจากการจัด

การศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ซึ่งในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงทำให้การจัดการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อนจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (พัชร ศานติอาวรณ์, 2552: 1)

การบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษามีการดำเนินงานที่เป็นกระบวนการและมีขั้นตอนลักษณะของงานที่มีความคล้ายคลึงกัน และเป็นงานที่คู่กัน การศึกษาจะมีความเจริญก้าวหน้าไม่ได้หากขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ด้วยเหตุผลนี้การบริหารจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก กับการนิเทศการศึกษา (กิตติมา ปรีดีดิลก, 2532: 302) กระบวนการนิเทศการศึกษา จึงมีบทบาท สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ จึงเป็นการวางแผนการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนลำดับสุดท้าย เพราะการนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับการสอนทั้งหมด ดังนั้นไม่ว่า จะพิจารณาในแง่มุมใดก็ตาม ผู้บริหารสามารถใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหาร การนิเทศจึงมีความสำคัญที่ผู้บริหารไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และจะต้อง ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ชาลี มณีศรี, 2542: 52-53) การนิเทศการศึกษาจึงมี จุดมุ่งหมายที่จะสนับสนุนระบบการบริหารการศึกษา ในการที่ต้องการให้ครู อาจารย์ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และส่ง ผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการนิเทศ การศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรก คือการนิเทศภายนอกสถานศึกษา ได้แก่การนิเทศที่ ได้รับการนิเทศโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียน หรือ สำนักงานประเมินเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนที่ 2 คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนางานวิชาการของครู ได้เป็นอย่างดี เป็นการนิเทศที่เกิดจากการ ดำเนินการของบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้นิเทศประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูชำนาญการ หรือครูร่วมนิเทศ ในสถานศึกษา ดำเนินการโดยใช้ ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ และร่วมใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546: 12-61)

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งหมด 5 โรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มาจากชุมชนแออัด ขาดแคลนบุคลากรในการจัดชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตบางเขน (สัมภาษณ์, 2559: 18 สิงหาคม) เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวิชาการโดยภาพรวมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียนทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ยังขาดการนำไปใช้และปรับปรุงแก้ไขหลังจากนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพบว่ามีปัญหาในด้านการปฏิบัติ ควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถนำมาใช้ได้จริง เกิดผลในการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนยังขาดแคลนครูในสาขาวิชาหลัก ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอยู่มาก ด้านการนิเทศภายใน พบว่าบุคลากรในการนิเทศมีปฏิทินการปฏิบัติงานและมีการจัดทำเครื่องมือมาวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนให้เกิดการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นแต่ผู้บริหารและครูวิชาการยังขาดการวางแผนในการนิเทศ

ภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินผลเท่าที่ควร ควรมีการประเมินตามสภาพจริงและถูกต้องตามหลักการประเมินผลเพื่อหาแนวทางในการสอนเสริมเพิ่มเติมในสาขาวิชาที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ได้รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิเคราะห์จากผลทดสอบการศึกษาระดับชาติ (Ordinary National Educational Testing (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ผลปรากฏว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นั้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้มีการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน มีการประสานสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จะต้องพัฒนาการดำเนินงานในเทศภายใน เพราะการนิเทศภายในเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในด้านวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเต็มศักยภาพ ครูผู้สอนเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

จากสภาพความเป็นมา และปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน และเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และความจำเป็นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้เล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน ว่าการนิเทศภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงช่วยส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาให้ครูสามารถ จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยมีขอบข่ายการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และ 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับใด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยจำแนกตามตำแหน่งของครูผู้สอน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และมีข้อเสนอแนะในการนิเทศภายใน อย่างไรบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการนิเทศภายในและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนที่จะได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

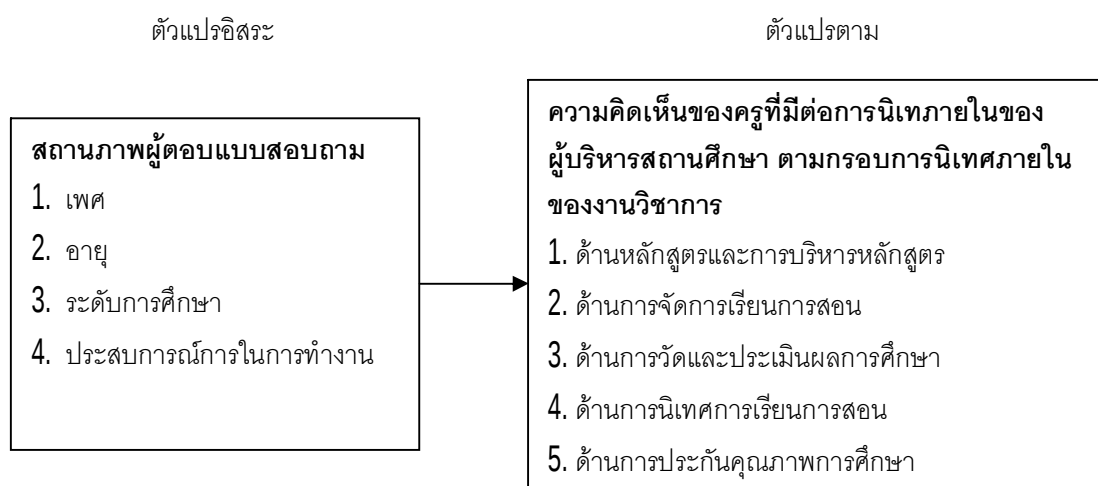
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 โรงเรียน ทั้งหมด 278 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 162 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ทั้งหมด 5 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหาร

สถานศึกษา ตามกรอบการนิเทศภายในของงานวิชาการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
 - 2.2 คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยใช้เกณฑ์อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2555: 20) ได้ค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 - 0.75
3. ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยค่า t-test แบบ Independent Sample

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยใช้คะแนนค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละปัจจัยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยภาพรวม (N= 162)

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4.02	0.54	มาก
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.84	0.48	มาก
3	ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.07	0.50	มาก
4	ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.31	0.34	มาก
5	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.14	0.56	มาก
รวมทั้งหมด		4.07	0.48	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิเทศการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.56) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.48)

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent-Samples t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 2-5

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย (n=33)		หญิง (n=129)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.71	0.52	4.10	0.52	-3.726	0.44
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.71	0.42	3.88	0.50	-1.761	0.37
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	3.97	0.11	4.10	0.55	-2.350*	0.020
4. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.15	0.22	4.35	0.35	-3.179*	0.002
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.95	0.23	4.19	0.61	-2.175*	0.031
ภาพรวม	3.90	0.22	4.12	0.42	-2.920*	0.004

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามเพศ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	ต่ำกว่า 30 ปี (n=49)		30 ปีขึ้นไป (n=113)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.62	0.64	1.19	0.38	-5.837*	0.000
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.23	4.01	0.47	-7.921*	0.000
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.07	0.24	4.07	0.58	-0.53	0.95
4. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.25	0.32	4.34	0.34	-1529	0.75
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.97	0.24	4.22	0.64	-2.547*	0.012
ภาพรวม	3.87	0.28	4.17	0.41	-4.558*	0.007

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามอายุ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n=124)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=38)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.93	0.58	4.33	0.16	-4.168*	0.000
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.71	0.47	4.27	0.17	-6.999*	0.000
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.08	0.55	4.04	0.23	0.471	0.63
4. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.30	0.36	4.35	0.26	-0.704	0.40
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.08	0.60	4.35	0.37	-2.010*	0.010
ภาพรวม	4.02	0.43	4.27	0.18	-3.417*	0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่เกิน 5 ปี (n=54)		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (n=108)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.64	0.62	4.21	0.38	-7.182*	0.000
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.22	4.04	0.46	-8.779*	0.000
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.06	0.24	4.08	0.59	-.290	0.77
4. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.27	0.31	4.33	0.35	-1.196	0.83
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.95	0.25	4.24	0.65	-3.172*	0.002
ภาพรวม	3.87	0.27	4.18	0.41	-4.941*	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามเพศ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่าประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมา อภิปรายผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก คือ ด้านการนิเทศการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนสังกัดกรุงเทพ

มหานคร สำนักงานเขตบางเขน บริบทสภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันจึงทำให้การบริหารงานก็มีความคล้ายคลึง เนื่องจากการประสานความร่วมมือในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอและมีทิศทางเดียวกัน จึงส่งผลให้ระดับความคิดเห็นในภาพรวมที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ นวพรรณ พันธุ์สวัสดิ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี ใน 4 ด้าน คือด้านการวางแผน ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ผลการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพย์ทิวาพร ปานทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน รายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และ ผู้บริหารจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นิเทศภายในโรงเรียนจึงจำเป็นและให้ความสำคัญในการเข้าใจในเรื่องหลักสูตร มีการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยการใช้ข้อมูลจากการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรโดยมีการประเมินความเหมาะสมของโครงการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามนโยบายและปรัชญาของการศึกษา ตลอดจนประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์ในการเตรียมผู้มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในเรื่องเวลาและอุปกรณ์ที่ใช้และแนะนำบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนให้เข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังที่ ส่วนอำภา บุญช่วย (2537: 32) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารหลักสูตร โดยจัดให้มีปรัชญา เป้าหมาย นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ชัดเจนและแจ้งให้คณะครูทราบ จัดให้มีเอกสารหลักสูตร และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนมีการนิเทศการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริศักดิ์ คุณภาค (2546) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนแก่นำตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดห้องเรียน เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน และ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียน

การสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน และคณะผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระอย่างครบถ้วนโดยเน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังส่งเสริมให้บุคลากรครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นวพรรณ พันธ์สวัสดิ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระอย่างครบถ้วนและยังส่งเสริมให้บุคลากรครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รายงานผลการประเมินให้หน่วยงานที่ ร้องลงมาคือ สนับสนุนให้ครูได้ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนเอง และชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบของการวัดผลและประเมินผลอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนได้มีการดำเนินงานตามนโยบาย ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดสามารถจัดการศึกษาให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพจึงทำให้มีการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปจัดโครงการ/กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม นอกจากนี้ผู้บริหาร ยังเห็นถึงความสำคัญตลอดจนดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ ในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน หลักการวัดและการประเมินการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน เพื่อสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา จะต้องมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ และเพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียน

1.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีโครงการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และ มีการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนของครูและนำเสนอผลการสังเกตการสอนพร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่ครูอย่างกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านวิชาการก่อนการวางแผนงานนิเทศ จัดให้มีโครงการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูมีการนิเทศกันเองทั้งภายในกลุ่มโรงเรียนและข้ามกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารมีการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษาเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้บริหารที่จะทำให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ จรินทร์ งามมั่น (2548) กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอน เป็นกระบวนการของผู้นิเทศที่มุ่งปรับปรุงและพัฒนาการสอนในสถานศึกษา โดยมุ่งที่พฤติกรรมของครูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน และสอดคล้องกับชาญชัย อาจินสมมาตร(2545:8-10) การนิเทศการเรียนการสอน หมายถึง การทำงานระหว่างผู้นิเทศกับครูเพื่อปรับปรุงการสอน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น สำหรับการนิเทศการเรียนการสอนนั้น ผู้นิเทศการเรียนการสอนอาจมีชื่อหรือตำแหน่งต่างๆ แต่ปฏิบัติงานในบทบาทที่คล้ายคลึงกัน โดยบทบาทจะมีความจำเพาะและส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับกรอบงานที่ได้รับการพัฒนาจากระบบโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับ ทิพย์ทิพร พานทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการนิเทศการเรียนการสอน

1.5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ จัดสรรงบประมาณดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าทุกโรงเรียนต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการ อาทิ การตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศต่างๆ การสื่อสารที่ไร้พรมแดน การเพิ่มเสรีด้านการค้าและการบริการ ความคาดหวังของสังคม สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนข้อจำกัดในด้านงบประมาณของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาระดับจนถึงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งปรากฏออกมาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และ หลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดย กำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบ การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และในวรรคสอง บัญญัติว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไป

ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง คือ กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาน ศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ข้อ 2 วรรคสอง บัญญัติว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน มีรายละเอียดดังนี้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน อภิปรายได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน พิจารณาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรา ธารงสุข (2551) ได้ ศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดจันทบุรี

2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน พิจารณาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พิมพ์จันทร์ อุบลภาพ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าครูกลุ่มโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้าน การนิเทศการเรียนการสอน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน พิจารณาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์ทิพาพร ปานทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า ระดับการศึกษา ของครูมีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2.4 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง พิจารณาในภาพรวม พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพรรณ พันธุ์สวัสดิ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี พิจารณาในภาพรวม พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาโรงเรียนดังต่อไปนี้ คือ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้ พบว่า จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกรายจัดทำคู่มือครูสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน และควรมีการติดตามให้ครูได้ดำเนินการตามแผนการสอน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้านรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้ พบว่า จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาและวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน เพื่อจัดสรรการใช้จ่ายอย่างเพียงพอ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้ พบว่า ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแลให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่หลักสูตรกำหนด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการศึกษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตลอดจนการจัดการอบรมวิธีการวัดและประเมินผลให้กับครูผู้สอน

4. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายชื่อ อยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้ พบว่า มีการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนของครูและนำเสนอผลการสังเกตการสอน พร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่ครูอย่างกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือ แนะนำ แนะนำการนิเทศภายใน หรือมานิเทศโรงเรียนอย่างกัลยาณมิตร และอำนวยความสะดวกให้โรงเรียนในการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีการจัด การอบรม ศึกษาดูงานองค์กรที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ และเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงและปฏิบัติงานการนิเทศภายในอย่างมีประสิทธิภาพ

5. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านรายชื่อ อยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้ พบว่า จัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงสภาพชุมชนและท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศและความต้องการการรับการนิเทศภายใน ของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลเป็นแนวทางในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน
3. ควรจะศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ปรีดีลภ. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- จรินทร์ งามมั่น. (2548). นิเทศอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา http://www.pattana.ac.th/article/data_file/d07ixkfThu92453.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2560).
- ชาวี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2545). การนิเทศการสอนแผนใหม่. กรุงเทพฯ: โฟร์โพซ.
- ทิพย์ทิพาพร ปานทอง. (2554). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นพวรรณ พันธุ์สวัสดิ์. (2555). ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์.
- นรา ธารงสุข. (2551). ความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฝ่ายการศึกษาสำนักงานเขตบางเขน. (2559). จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา. (วันที่ค้นข้อมูล 23 กันยายน 2559).

พัชรี ศานติอาวรรณ. (2552). สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่
อาย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิริศักย์ คุณภาค. (2548). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตาม
เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

NBUE140: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน
OPINIONS OF TEACHERS TOWARDS THE SCHOOL ADMINISTRATION BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION BANGKHAEN DISTRICT

ดาว อินผ่อง¹ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 นำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ (t - test)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน
2. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
3. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ครู, ความคิดเห็น, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the opinions of teachers on the academic administration of the schools under the Bangkok Metropolitan Administration Bang Khen District Office and 2) compare the opinions of teachers To the academic administration of the schools under the Bangkok

Metropolitan Administration. Bang Khen District Office Classified by age, education and work experience. Sample Used in this research Teachers who teach in schools in Bangkok Bang Khen District Office Researchers used simple random sampling. There were 162 samples. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. Find the coefficient with the confidence level of 0.93. The data were analyzed by means of standard deviation, t-test,

The results are as follows.

1. The opinions of teachers toward the academic administration of the schools under the Bangkok Metropolitan Administration. Bang Khen District Office the overall level is very high when considering each aspect; it was found that there was a high level of opinions on all aspects.

2. Teachers of different ages have opinions on academic administration in schools. The overall difference was statistically significant at .01 level and when considering each the difference was statistically significant at the .05 level.

3. Teachers with different education levels there were significant differences in the opinions of the school administrators statistically significant at .05 levels at the .05 level; it was found that the difference was statistically significant at the .05 level.

4. Teachers with different working experiences there were opinions on the school administration as a whole difference at the .05 level. and when considering each the difference was statistically significant at .05 level.

Keywords: teachers, opinions, academic administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง และวัฒนธรรมต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ คนจะมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการศึกษา (สิปนนท์ เกตุทัต. 2538 : 6) การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ ความเจริญก้าวหน้าแก้ไข้ปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐาน พัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์ สู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 1)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงช่วยให้ผู้เรียนบรรลุความเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขได้ในขณะเดียวกัน จะต้องเชื่อมโยง 3 เรื่องหลักคือ มาตรฐานด้านผู้เรียนนอกจากจะต้องมีความรู้และทักษะจำเป็นตามหลักสูตรแล้ว ยังต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ตลอดจนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษาจะต้องมีการจัดองค์กรโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา ที่สำคัญต้องมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมถึง

มาตรฐานด้านปัจจัย คือผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ขณะที่ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ตลอดจนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

การบริหารวิชาการถือว่าเป็นงานหลักและมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน คุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ (กมล ภูประเสริฐ, 2545 : 51) แต่จากการศึกษางานวิจัยจำนวนมากพบว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหาอยู่หลายอย่างจากงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจิตต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาเขต 4 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ การขาดระบบการจัดครูเข้าสอน ครูไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียน ขาดการส่งเสริมสนับสนุนในการใช้การสอนแบบต่างๆ การจัดช่วงเวลาไม่เหมาะสมกับลักษณะวิชา ขาดการวิเคราะห์และการจัดทำคลังข้อสอบเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ ปรีชานุกูล (2542 อ้างถึงใน กมล ภูประเสริฐ, 2545 : 51) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน พบว่าปัญหาทางด้านวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศและมีกิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียนน้อย ผู้นิเทศปฏิบัติกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ ขาดการวางแผน ขาดการติดตามผลการนิเทศ ขาดการยอมรับระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ครูมีภาระรับผิดชอบงานมาก ทำงานหลายด้านสอนหลายวิชา สื่อการสอนไม่เพียงพอและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลไม่ได้มาตรฐาน งานวิจัยของ นันทิดา แดงใหญ่ (2542 : 110) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษาเขต 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ได้แก่ปัจจัยด้านการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านนิเทศ ส่วนด้านผู้บริหารพบว่า ปัจจัยที่มีการปฏิบัติมาก คือ การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การเป็นผู้นำในการใช้หลักสูตรและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่ง (เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2540: 8 อ้างถึงใน นันทิดา แดงใหญ่, 2542 : 110) กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการจะช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระบวนการเรียนการสอนแม้จะมีการสนับสนุนและยอมรับในหลักการ แต่ในทางปฏิบัติย่อมมีกระแสคัดค้าน สืบเนื่องมาจากความเคยชินกับแนวทางที่ผ่านมา เกิดความไม่มั่นใจในคุณภาพที่เกิดขึ้น ตลอดจนความไม่คล่องตัวของระบบงานที่รองรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากระบวนการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนซึ่งในการดำเนินการพัฒนางานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ประจำปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สรุปรวมในวิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 73.03 วิชาคณิตศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 71.65 วิชาวิทยาศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 74.14 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 74.52 สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.95 ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 74.44 การงานและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 74.64 ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 78.51 (กองการศึกษา, 2552 : 4)

จากการศึกษา งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประเด็นปัญหา เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนสอนน้อย ครูผู้สอนตามวิชาเอกไม่เพียงพอ (กองการศึกษา, 2552: 6) จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของครู

ต่อการบริหารงานวิชาการ และนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้และเป็นแนวทางในการพัฒนางาน การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อันเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

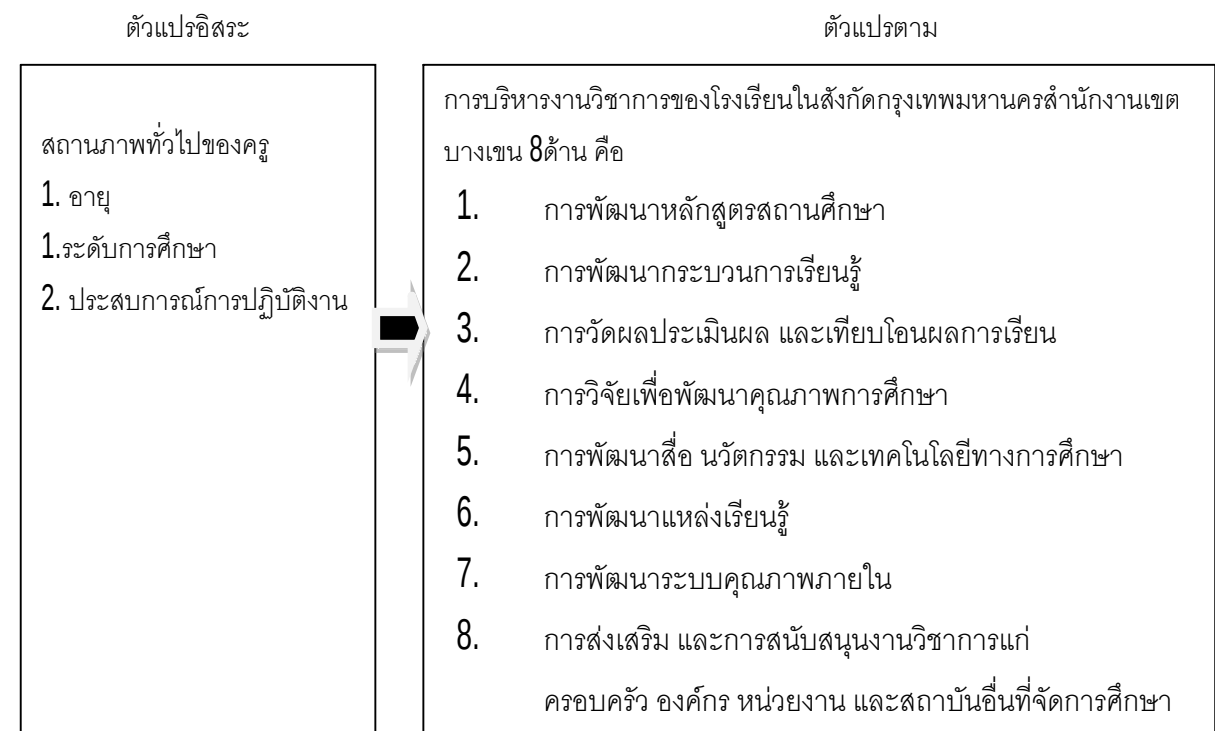
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความคิด ความรู้สึกของครูที่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ที่เหมาะสมหรือประสบความสำเร็จในระดับใด

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของโรงเรียน

ครู หมายถึง ครูทำหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน

อายุ หมายถึง อายุของครูที่ตอบแบบสอบถามตามปีปฏิทิน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครู แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง การปฏิบัติการทำงานของครู แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ที่ทำการสอนตั้งแต่ชั้นปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้แก่ 1)โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ 2)โรงเรียนบ้านคลองบัว 3)โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม 4)โรงเรียนบ้านบัวมล 5)โรงเรียนประชาภิบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1.ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำนวน 278 คน

2.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางเครชีและเมอร์แกน ได้ 162 คน

3.ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (C) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยถือเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535:111; อ้างถึงใน ภาวิดาและคณะ. 2547: 194) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ย 4.50-5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ย 3.50-4.90 หมายความว่า ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย ย 2.50-3.49 หมายความว่า ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ย 1.50-2.49 หมายความว่า ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย ย 1.00-1.49 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มรต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามอายุ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน วิโดยใช้ค่า t-testเปรียบเทียบและประสบการณ์ในการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of variance)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ในการนับจำนวนและการหาค่าร้อยละ ดังนี้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวม 8 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร		ระดับความคิดเห็น			
สำนักงานเขตบางเขน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.10	0.74	มาก	1
2.	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.07	0.82	มาก	2
3.	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.05	0.87	มาก	3
4.	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.87	0.57	มาก	4
5.	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.70	0.95	มาก	5
6.	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.69	0.56	มาก	6

7.	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.67	0.89	มาก	7
8.	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.52	0.82	มาก	8
รวม		3.83	0.78	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านภาพรวม 8 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวม ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้เป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน นำเสนอเป็นรายงาน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ในภาพรวม 8 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขนจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันอื่น

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) โรงเรียนจัดให้มีประเมินผลและนำหลักสูตรไปใช้ในระดับชั้นต่างๆ 3) โรงเรียนศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนให้ครูจัดทำแบบแผนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) โรงเรียนจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน 3) โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูแบบกัลยาณมิตร

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนรายบุคคลตลอดปี 2) โรงเรียนจัดทำแบบวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แต่ละวิชา โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 3) โรงเรียนให้ครูวัดผลประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานของนักเรียน

1.4 ด้วยการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนรายงานผลการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองรับทราบ 2) โรงเรียนประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 3) โรงเรียนประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) โรงเรียนจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ 3) โรงเรียนให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่จัดการศึกษาทราบ 2) โรงเรียนมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้โดยขอความร่วมมือจากชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยขอความร่วมมือจากชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนดำเนินการพัฒนาตามแบบแผน ติดตาม ตรวจสอบการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) กำหนดเกณฑ์การประเมินและเป้าหมายความสำเร็จทางโรงเรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา 3) มีการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เน้นตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.8 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ 2) โรงเรียนได้ขอความร่วมมือ ช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาชุมชน 3) โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน เพื่อจำแนกตามอายุเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 30 ปี, 30 – 39 ปี, 40 ปีขึ้นไป

พบว่า ในรายด้านการจัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมและการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามระดับการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี, 11 ปีขึ้นไป พบว่าในด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการศึกษากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพียง ด้านเดียว ส่วนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบในการวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ใน 8 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สาเหตุครูได้รับการพัฒนา จัดอบรมมีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร ร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร วางแผน ตลอดจนจัดทำโครงสร้างของหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ความสำคัญกำหนดผลการประเมินใบกิจกรรมต่างๆ มีการบริหารจัดการใช้หลักสูตร แต่อาจยังขาดการนิเทศติดตามจากผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิดา การขยัน (2547) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา ในภาพรวมและในรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 2 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุ โรงเรียนได้มีการจัดทำประกันคุณภาพภายในทุกปี แต่ขาดการดำเนินงานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และไม่เห็นความสำคัญ ส่วนในด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุโรงเรียนมีการผลิตสื่อโดยส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ จัดหาแต่อาจขาดการประเมินสื่อ ทำให้ขาดประสิทธิภาพไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ ขำพิมพ์ (2540: 13) ที่ว่าสื่อและเทคโนโลยีเป็นนวัตกรรมใหม่ในวงการศึกษาและเป็นสิ่งที่แปลกไปจากความเคยชินของครู ซึ่งอาจเป็นการยากที่ครู อาจารย์จะยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักนำเอาวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติและได้รับการทดลองพิจารณาจนเชื่อถือได้ ทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยขอความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งอาจเป็นเพราะแหล่งการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นนอกเหนือจากในห้องเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความตื่นตัวและสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และพัฒนาความรู้ของตน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 36) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่

การเขียนหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และข้อมูลอื่นๆ ที่สามารถสื่อความหมายได้เข้าใจตรงกัน แต่ผลการปฏิบัติในการนำหลักสูตรไปใช้ขาดการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับ น้ำค้าง โตจินดา (2549: 49) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรยอมรับว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งกว่าตอนอื่นๆ ทั้งหมด

1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูบางคนไม่ปรับปรุงกระบวนการสอน ยังสอนแบบเดิม การนิเทศไม่จริงจัง ทั้งนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูบางคนไม่ปรับปรุงกระบวนการสอน ยังสอนแบบเดิม การนิเทศไม่จริงจัง ทั้งนี้สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 34 - 35) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ครูได้มีการจัดทำแผนและจัดกระบวนการเรียนตามหน่วยสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัด ฝึกทักษะความคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพัฒนาบุคลากรในเรื่องของการพัฒนาการเรียนการสอน ยังไม่หลากหลายตามความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับรายวิจัยของ สมชาย ล้อมวงศ์ (2549) ได้ศึกษาปัญหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ โรงเรียนกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลตลอดปีการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางสาเหตุโรงเรียนกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติให้ครบถ้วนส่วนการนำไปใช้ครูยังขาดการประเมิน ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและไม่เปิดให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียน การวัดผลประเมินผลมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งเน้นกิจกรรมทางวิชาการ เพราะการวัดผลทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนได้ผลเพียงใด สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1 - 8) ที่กล่าวว่า การจัดผลประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการด้วยวิธีการหลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา และรูปแบบการศึกษาต่างๆ ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา มโนจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า งานด้านวัดผลประเมินผลที่ได้ปฏิบัติมากใน 3 อันดับแรก คือการกำหนดเวลาในการวัดผลประเมินผลระหว่างภาคเรียนปลายภาคเรียนและตลอดการเรียนมีการสนับสนุนให้ครูได้สร้างข้อสอบ สนับสนุนให้โรงเรียนมีเครื่องวัดผลประเมินผลรวมทั้งไว้ใช้ทุกระดับชั้น

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือโรงเรียนรายงานผลการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครอง รับทราบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการทำวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษา ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน ครูอาจทำไม่ต่อเนื่องและแก้ปัญหาผู้เรียนไม่ตรงจุดประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 9) ได้กล่าวว่าการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งซึ่งสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่นำผลมาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้สอนสามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำกระบวนการวิจัยมาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือ โรงเรียนประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มาใช้ในการเรียนการสอน เหตุผลโรงเรียนมีสื่อและเทคโนโลยีจากการสรรหา และผลิตขึ้นเองเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านความร่วมมือผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดสื่ออย่างจริงจัง กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องศึกษาความจำเป็นในการใช้สื่อส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อจัดหาสื่อเพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อเพื่อจัดการเรียนการสอนและพัฒนาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกวิทย์ นุ่มนวลศรี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนหางดงบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำบันทึกผลการใช้สื่อการสอน ประเมินผลการใช้สื่อ จัดเก็บสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมจุดประสงค์

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน บางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือโรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาทราบ เหตุผลครูจัดการส่งเสริมให้ผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานที่ศึกษา และชุมชนท้องถิ่นรวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 101) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
- 2) ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

1.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือ โรงเรียนดำเนินการพัฒนาตามแบบและติดตามตรวจสอบการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เหตุผลครูมีการประเมินคุณภาพภายในให้ความร่วมมือในสถานศึกษาในด้านต่างๆ แต่ยังขาดการประสานงานกับชุมชนหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมิน ควรมีการพัฒนาแบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนมีการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นระยะ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายและสภาพความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจนเป็นรูปธรรม ควรมีการกำหนดหน้าที่และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และ

บุคลากรในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ จิตใจ และสุขภาพร่างกาย เช่นเดียวกับ กรมสามัญศึกษา (2542 : 8) กล่าวว่าสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่เรียนจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.8 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือ โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิชาการ กับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ เหตุผลโรงเรียนเปิดโอกาสให้กับชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา มีการให้บริการให้การศึกษากับชุมชนในเรื่องของทักษะทางวิชาการ จัดห้องสมุดเคลื่อนที่มีมุมความรู้ แต่ยังคงการศึกษาดูงานและฝึกทักษะบางเรื่อง ในการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ในการช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นางรัตน์ ศรีพรหม (2544 : 22) กล่าวว่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาทิเช่น เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เป็นวิทยากร เป็นผู้ช่วยครู เป็นผู้ร่วมประเมิน เป็นต้น

2. ผลการเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตาม อายุ ในภาพรวม 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ในรายด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคลองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการที่เป็นงานที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาในโรงเรียนงานวิชาการถือว่าเป็นงานหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลักทั้งในมุมมองของการบริหาร และการปฏิบัติการกิจของครู ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้นๆ เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามถึงแม้จะมีอายุที่แตกต่างกันก็มีความคิดเห็นทางด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และความเอาใจใส่ความมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคล อีกทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนมีการกระจายตัวเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันในช่วงอายุ ปัญญา แก้วกัญญ์ (2545 : 17) กล่าวว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนในการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่กรมวิชาการเป็นผู้กำหนด จากนั้นสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตร จากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่นผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน กรมวิชาการ (2545 : 27) เช่นเดียวกับ สันต์ ธรรมบำรุง (2547 : 119) กล่าวว่าในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต้องยึดหลักสูตรแกนกลาง เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนทฤษฎีการนำไปใช้ให้เหมือนภาคปฏิบัติ

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่าในภาพรวมทั้ง 8 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันไม่เป็นอุปสรรคใน

มุมมอง เนื่องจากระดับการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนมีการพัฒนาตนเองภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติหน้าที่แล้ว ประกอบกับการปฏิบัติงานเน้นรูปแบบการศึกษาไปในทางเดียวกัน และการจัดการศึกษาถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่ทุกคนและทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ดำเนินการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความรู้และมีคุณธรรม ซึ่งในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 42)

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาหลายด้านพบว่า ในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนมาเป็นเวลานาน ย่อมผ่านการบริหารจัดการ เห็นรูปแบบการดำเนินการนโยบายทั้งจากส่วนกลางและการบริหารงานวิชาการมาหลากหลาย แตกต่างจากกลุ่มครูที่เป็นครูยุคใหม่ ประสบการณ์น้อยดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ในด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ชาลีณี ฉายารัตน์ (2550) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมบุคลากรและพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐาน

1.2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนควรสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อให้การสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการแก่ชุมชน

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรจัดให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและชุมชน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละชุมชน หรือเฉพาะชุมชนเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมถึงการพัฒนาสถานศึกษาและการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ มีความสามารถ และมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการของครูผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาหาวิธีการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการอันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเชิงลึกเป็นรายโรงเรียน เพื่อให้ทราบปัญหาภายในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่ชัดเจน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ควรศึกษาความต้องการแนวทางในการพัฒนาวิชาการเพื่อให้ข้อมูลในการวางแผน และพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

กรมการปกครอง. (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุดแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา. (2542). การเรียนร่วมภายใต้การจัดการศึกษาพิเศษ ปีงบประมาณ 2539-2540/กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.

กัลยา พลวิทย์. (2539). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกรียงไกร ปริธรรมมั่ง. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม. (2545). รายงานการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม. ทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ปัญหาอุปสรรคและทางออก. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

จุฑามาส เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2547). ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐิดา แดงใหญ่. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม. สามัญศึกษาเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

น้ำค้าง โตจินดา. (2549). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นิดา การขยัน. (2540). การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถม ศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สีปนนท์ เกตุทัต. (2538). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสาวลักษณ์ สงวนไพร. (2551). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัด

เทศบาลนครสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ. งานนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.

NBUE141: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

OPINIONS OF TEACHERS TOWARD THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOL UNDER BANGKHEN DISDRICT, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

สุดารัตน์ วัฒกลาง¹ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน ทั้งหมด 278 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสุ่มจากประชากรโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน แล้วคำนวณจำนวนครูจำแนกตามโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Likert สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบ ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheff's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

3. ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

4. ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

5. ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: ครู / การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/ ความคิดเห็น

Abstract

This research aimed to study the opinions of teachers toward the internal quality assurance of school under Bangkokhen district, BMA and compare the opinions of teachers toward the internal quality assurance of school under Bangkokhen district, BMA classified by status include sex, education, working experience and responsibility about the internal quality assurance of school.

Population in these researching included teachers under Bangkokhen district, BMA 5 schools totally 278 persons. A sample was select from population by using simple random sampling method. Determine a sample size from Krejcie and Morgan table (Krejcie & Morgan. 1970: 608) gets a sample 162 persons. Tools used to collect data were a questionnaire which created by researcher look like a rating scale check list 5 scales of Likert. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The finding revealed that;

1. The opinions of teachers toward the internal quality assurance of school under Bangkokhen district, BMA overall was at a high level and considered each aspect found all aspect at a high level, the most percentage aspect was checking and reviewing education quality, as follow progressing follow by education quality development plan and keeping education quality assurance system.

2. The opinions toward the internal quality assurance of school were different under Bangkokhen district, BMA with different sex had opinions toward the internal quality assurance of school all aspect were different statistically significant at 0.05 level.

3. The opinions toward the internal quality assurance of school were different under Bangkokhen district, BMA with different education had opinions toward the internal quality assurance of school all aspect were different statistically significant at 0.05 level.

4. The opinions toward the internal quality assurance of school were different under Bangkok district, BMA with different working experience had opinions toward the internal quality assurance of school all aspect were different statistically significant at 0.05 level.

5. The opinions toward the internal quality assurance of school were different under Bangkok district, BMA with different responsibility about the internal quality assurance of school had opinions toward the internal quality assurance of school all aspect were not different statistically significant at 0.05 level and inconsistent with hypothesis statistically significant at 0.05 level.

Keywords: Teacher/ The internal quality assurance of school/ the opinion

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อื่น เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: 2-3) การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และคนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วความรู้เท่านั้นจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของคนในสังคมยุคใหม่ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545: 6) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ถือเป็น แผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศไทยที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น มีหลักการสำคัญคือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนามุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ดังกล่าว ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคมของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาได้แก่ ครูและกระบวนการเรียนการสอน การวัดคุณภาพการศึกษาว่าดีหรือไม่ดี แข่งขันได้หรือไม่ได้ ดูได้ที่คุณภาพของผู้เรียนคุณภาพของประชากรไทย ซึ่งเป็นผลลัพธ์โดยตรงของระบบการศึกษา นอกจากนั้นยังพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แต่ละพื้นที่ของประเทศมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง รวมถึงการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) พบว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบางส่วนยัง

ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวบ่งชี้ที่ 5 เกี่ยวกับผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ซึ่งจากคะแนนผลทดสอบระดับชาติ หรือ O-NET ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ หรือระดับควรปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา. 2552: 24-25) ซึ่งทำให้เป็นปัญหาด้านการจัดการศึกษาของหน่วยงานในระดับต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของสังคม แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพเริ่มเข้ามาร่วมกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามภาระรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานโดยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น เอกชน และหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีระบบการบริหารคุณภาพที่สร้างความมั่นใจพึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และภายใน 6 ปี ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ.2559-2563) ซึ่งต้องได้รับการประเมินให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2563 และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปปรับปรุงแก้ไขการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนผู้วิจัย 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาด้านความรู้สึกละพอใจในงาน 6) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่โรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

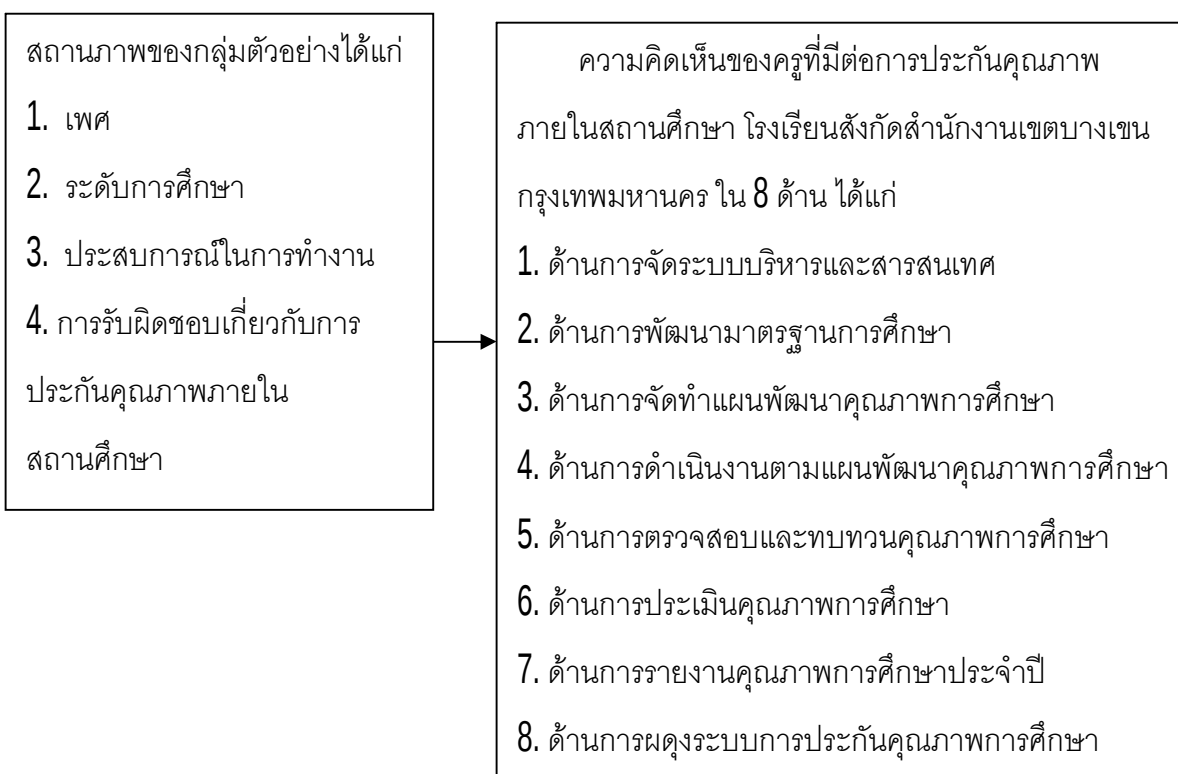
สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน
4. ครูที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน ทั้งหมด 278 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากรซึ่งเป็นครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน รวม 162 คน ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608 อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ, 2555: 132) แล้วคำนวณจำนวนครูจำแนกตามโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการเทียบอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูแต่ละโรงเรียนต่อจำนวนครูทั้งหมดกับจำนวนครูกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนต่อจำนวนครูกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.2 ระดับการศึกษา

1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.4 การรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ 2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา จำนวน 7 ข้อ 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำนวน 6 ข้อ 6) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ 7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา

ประจำปี จำนวน 7 ข้อ และ 8) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ ข้อรวม 55 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likerts rating scales) จำนวน 55 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายความว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายความว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายความว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายความว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายความว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535 : 23-24) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทั้ง 8 ด้าน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา โดยการหาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00

2. นำผลจากการ (try out) มาตรวจให้คะแนน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกเพศและระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้า

พบ ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheff s Post hoc Comparison)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 77.70 ระดับการศึกษาของครู ส่วนมากเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.30 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สูงสุดเป็นประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.40 การรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้รับผิดชอบในงาน คิดเป็นร้อยละ 81.10

ตอนที่ 2 จากการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.26$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.31$) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.30$) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.30$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.31$) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.33$) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.32$) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.32$) และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.37$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD.	แปลค่าผลเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.36	0.30	มาก	7
2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.40	0.30	มาก	5
3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	0.31	มาก	4
4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.45	0.30	มาก	2
5) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.48	0.31	มาก	1
6) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.39	0.32	มาก	6
7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.45	0.30	มาก	3

8) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.34	0.37	มาก	8
รวม	4.42	0.26	มาก	-

ตอนที่ 3 จากการทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์วิจัย ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของประภา ดันดิวุฒิ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน เปรียบเทียบการดำเนินงานและเสนอแนวทางดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาพบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ได้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพบว่าครูภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ คือด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เช่นการสังเกตพฤติกรรม กระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีมาตรฐาน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในชุมชน ปฏิบัติในการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นรายภาคเรียน และรายปี

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่าครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับปริญญาโท และครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทกับ

ปริญญเอก มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่าครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทกับปริญญเอก มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีและที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานครที่มีการรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 ด้าน ด้านที่ครูมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต่ำที่สุด ถือว่าเป็นสิ่งที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จะต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาศักยภาพปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนางานของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1-23 19 สิงหาคม 2542
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวรรณ ศรีจันทร์แสง. (2542). ความพร้อมของสถาบันราชภัฏเขตกรุงเทพมหานคร ในการนำระบบประกันคุณภาพ ISO 9000 มาประยุกต์ใช้. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทุมพร จามรมาน. (2543). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

NBUE142: ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

THE RELATIONSHIPS BETWEEN VISION OF SCHOOL DIRECTORS AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS UNDER RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ณัฐนันท์ หาญกิจ¹ดร. สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ นักศึกษาศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเผยแพร่วิสัยทัศน์

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ: วิสัยทัศน์ การประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) To study the vision level of school directors, 2) To study the level of internal quality assurance of schools and 3) To study the relationship between vision of school directors and internal quality assurance of schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample included 92 school directors. Tools used to collect data were a questionnaire. The statistic used

in data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The finding revealed that;

1. The Vision level of school directors found that an overall was at a high level ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53). Considering each dimension arranged in vision formation, vision implementation, and vision propagation, respectively.

2. The Internal Quality assurance was generally found that an overall was at a high level ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.53). Considering each dimension arranged in educational standard formulation of school, development plan formulation of educational management of school, and providence of management system and information, respectively.

3. An overview Vision of School Directors was positively associated in high level with The Internal Quality Assurance of Schools with the statistical significant level .01.

Keywords: Vision Internal quality assurance School directors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ยุคแห่งการเตรียมพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ที่อาจจะต้องเผชิญในอนาคต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ การเพิ่มขึ้นของประชากร การลดลงของทรัพยากร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ฯลฯ เป็นผลให้องค์การต่าง ๆ มุ่งพัฒนาองค์การของตนให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพ มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน องค์การการศึกษาที่เช่นกันได้มีการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า สามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างภาคภูมิใจ สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะเป็นเสมือนศูนย์รวมประสาทที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนแต่จะเชื่อมโยงครู ผู้เรียนและชุมชน เข้าสู่คลังแห่งความรู้ทั่วโลก (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2556: 110) จากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเหล่านี้ ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีระบบ วัฒนธรรม และค่านิยมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของสถานศึกษาตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ ภายใต้สถานการณ์แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในแต่ละบทบาทให้ประสบผลสำเร็จ ต้องสามารถสร้างศรัทธาในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน มีภาวะผู้นำ มีความเป็นมืออาชีพ มีความรอบรู้ทางวิชาการ มีกระบวนการบริหารที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว ตอบสนองความต้องการและศักยภาพของบุคคล รวมทั้งจะต้องมีการตระหนักรู้และพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะผลจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษานั้นมาจากการสร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดขึ้นจากผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงานของสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ดี เหมาะสมและชัดเจน ทำให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นด้วยกับทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่าย วิสัยทัศน์เป็นเสมือน Roadmap ที่ทำให้ทุกคนในสถานศึกษาใช้เป็นประทีปนำทางในการปฏิบัติงาน (ธีระ รุญเจริญ. 2550: 48; บุญยา วีรกุล. 2558: 26) ดังนั้น การมีวิสัยทัศน์จึงเป็น

คุณสมบัติสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของครูสภาและเป็นสมรรถนะการปฏิบัติงานตามแนวคิดของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ภายใต้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยังกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาได้ว่า สถานศึกษามีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด โดยการดำเนินการจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งผลจากการสังเคราะห์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง ระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2557, น. 16) ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาดังนี้ 1) ผู้บริหารและบุคลากรขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ 2) ขาดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพ และขาดกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกในการประกันคุณภาพ 3) สถานศึกษายังขาดการวางแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ทำให้การประกันคุณภาพภายในขาดความเข้มแข็ง และ 4) ขาดสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งกระบวนการประกันคุณภาพภายนอกที่สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยประเมินยังมีการดำเนินงานแบบแยกส่วน และจากรายงานสรุปผล การติดตามตรวจสอบและประเมินตามมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 พบว่า ยังมีสถานศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา 11 โรงเรียน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 7 โรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 7 โรงเรียน ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2 โรงเรียน ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5 โรงเรียน และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ 1) ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของสถานศึกษาและการรายงานผล 2) ควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำทะเบียนแยกประเภท และเอกสารหลักฐานให้เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ควรมีหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความต้องการของท้องถิ่นและจุดเน้นของสถานศึกษา

จากปัญหาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

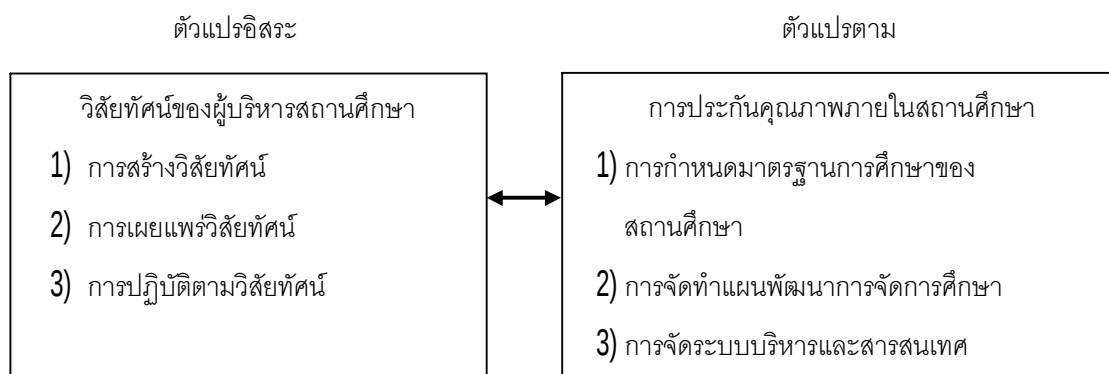
สมมติฐานในการวิจัย

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 116 โรงเรียน รวม 106 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 92 โรงเรียน รวม 92 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จ Kerjic & Morgan

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการรวบรวมข้อมูล กระทำโดยผู้วิจัยซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และแนะนำการตอบแบบสอบถามอย่างถูกวิธี จากนั้นนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็น เพศชายมากกว่าเพศหญิง มีระดับการศึกษาปริญญาโท ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. การสร้างวิสัยทัศน์	4.29	.63	มาก
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์	3.97	.58	มาก
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.17	.54	มาก
โดยภาพรวม	4.14	.53	มาก

สมมติฐานข้อที่ 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.31	.65	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.30	.67	มาก
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.96	.45	มาก
โดยภาพรวม	4.19	.53	มาก

สมมติฐานข้อที่ 3 ความสัมพันธ์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา				ระดับ ความ สัมพันธ์
	การสร้าง วิสัยทัศน์ (X_1)	การเผยแพร่ วิสัยทัศน์ (X_2)	การปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์ (X_3)	วิสัยทัศน์ ผู้บริหาร สถานศึกษา (X_{tot})	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (Y_1)	.826**	.725**	.799**	.869**	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา (Y_2)	.829**	.574**	.828**	.824**	มาก
3. การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ (Y_3)	.599**	.334**	.653**	.584**	ปาน กลาง
4. การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา (Y_{tot})	.866**	.636**	.866**	.875**	มาก
5. ระดับความสัมพันธ์	มาก	ปานกลาง	มาก	มาก	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดให้วิสัยทัศน์เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของคุรุสภา (2556) และเป็นสมรรถนะการปฏิบัติงานตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นสมรรถนะประจำสายงานตามแนวคิดของสำนักงานกฤษฎีกาและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555: 10) ทำให้ผู้ที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีคุณสมบัติและสมรรถนะตามเกณฑ์ วิสัยทัศน์เป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการการศึกษาในปัจจุบันเนื่องจากสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี ที่ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ฯลฯ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานอย่างมีระบบ สามารถมองภาพในอนาคตและถ่ายโอนวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นจริงได้เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก ซึ่งสอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบันในการปฏิรูปการศึกษาด้านระบบการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก ที่กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปวัฒนธรรมใหม่ของสถานศึกษาโดยการสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558: 16) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ ลำแสงเดช (2550: 108) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การ ศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าวิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ชลาลัย นิมิบุตร (2550: 136) ได้ศึกษาวิสัยทัศน์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและ ทองคำ พิมพา (2556: 98) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่า ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การสร้างวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ไม่ใช่เพียงการแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่เป็นการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เกิดความเข้าใจนโยบาย เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน จนเกิดการยอมรับวิสัยทัศน์จนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ จรูญ เก้าเอี้ยน (2557: 131) ที่ว่า การกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคคลต่าง ๆ ผู้บริหาร ที่มีวิสัยทัศน์จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารเป็นอย่างดี รู้จักสะสมความเชี่ยวชาญ ในด้านต่าง ๆ หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องมองการณ์ไกล สามารถวางแผนระยะยาว (long term planning) สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เปลี่ยนวิกฤตสู่โอกาส ได้อย่างเหมาะสมและที่สำคัญต้องสามารถวางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงองค์การให้เจริญก้าวหน้าและอยู่รอดปลอดภัย สามารถต้านทานต่อวิกฤตการณ์ที่มากกระทบได้อย่างมั่นคง การเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงของการ

ขัดแย้งที่อาจเกิดผลเสียต่อสถานศึกษาในภาพรวม ส่งผลให้การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา โดยผลของการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกฉันท์ ไซติฉันท์ (2550: 121) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา และงานวิจัยของ นนทิพร สำน้อย (2557: 115) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยว่า ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ตามลำดับ

2. จากการศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558-2563 โดยมีวิสัยทัศน์ที่ว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย” ภายใต้แนวคิดและหลักการ 1) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ 2) การทำงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ 3) การประกันคุณภาพภายใน 4) การสอนอย่างมีเป้าหมาย 5) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ และ 6) การติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการกำหนดหลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการกำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพและตัวบ่งชี้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้กับสถานศึกษา นอกจากนี้ จากการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประจำปี 2558 ได้กล่าวถึงสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินติดตามการประกันคุณภาพภายใน ที่อยู่ในระดับปรับปรุง ทำให้สถานศึกษามีความตื่นตัวและให้ความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พัฒติกะพงษ์ (2558: 289) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาบุคลากรกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 และงานวิจัยของ พรชชา มูลประวดี (2557: 56) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดประชุมสร้างความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องงานวิจัยของ วรากร เสนามาตย์ (2558: 58) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 และงานวิจัยของ สุภาพ จันทะคาม (2555: 89) ที่ศึกษาการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เป็นการบริหารจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในทุกด้านตามโครงสร้างการบริหาร ซึ่งจะต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย ข้อมูล ฯลฯ ในการดำเนินงานเป็นสำคัญ เห็นได้จากการที่สถานศึกษาจะต้องรายงานข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เช่น ระบบ EMIS ระบบ SGS ระบบ E-Filing เป็นต้น โดยแต่ละสถานศึกษามีความพร้อมในปัจจุบันที่เอื้อต่อการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศแตกต่างกัน อีกทั้งปัจจัยบางประการอยู่นอกเหนือการควบคุมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร เสนามาตย์ (2558: 58) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และงานวิจัยของ ศศิพิมพ์ วรณกุล (2558: 74) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รายงาน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวม วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก การมีวิสัยทัศน์เป็นสมรรถนะสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดี ก็จะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตัวชี้วัด วัดดูประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดความพร้อมในทุกด้านอย่างเข้มแข็ง สำหรับการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนภายใต้ความเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาภรณ์ ราชรักษ์ (2559: 129) ที่ได้ทำการศึกษาศมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .80$) กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองคำ พิมพา (2556: 92) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง ($r = .51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจากพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การสร้างวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในระดับมาก ($r = .829$) ทั้งนี้เพราะการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องทำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและรายละเอียดการดำเนินงานต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรม เช่น วัดดูประสงค์ ผลลัพธ์ ผลผลิต ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ เป็นต้น ภายใต้เกณฑ์และตัวชี้วัด

ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีรูปธรรมชัดเจน ผลการวิจัยดังกล่าวได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ศิริเวทยานนท์ (2556: 94-95) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง($r = .785$) กับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นำข้อมูลไปพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น
2. เป็นแนวทางให้ข้าราชการครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นำข้อมูลไปพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา กระทรวงฯ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ
- _____. (2558). การกำหนดวิสัยทัศน์ KM2558. สืบค้นจาก <http://www.reo10.moe.go.th/osmie7/ICT/km112.docx>
- กฤษพงษ์ อยู่เย็น. (2556). การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร. สืบค้นจาก <http://thaischool.in.th>
- กาญจนา พัฒติกะพงษ์. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาบุคลากรกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- คุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.ksp.or.th/ksp/2013/content/view.php?mid=136&did=255&tid=3&pid=6>.

- จิตติมา วรรณศรี. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ชลาลัย นิมิบุตร. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทองคำ พิมพ์. (2556). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิพนธ์ ลำแสงเดช. (2548). วิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาภัทร ราชรักษ์. (2559). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พรรษา มูลประวดี. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- มาร์ควอดด์, ไมเคิล เจ. (2553). การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้. แปลจาก Building the Learning Organization: Master the 5 Element for Corporate Learning. แปลโดย บดินทร์ วิจารณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556). หน่วยที่ 11 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา. (น.3-14). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิไลวรรณ ศิริเวทยานนท์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศศิพิมพ์ วรรณกุล. (2558). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2549). การแสวงหาและแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา: พลังแห่งความหวังใหม่. ปฏิรูปการศึกษา, 1(12), 8-9.

สุเทพ เชาวลิต. (2541). วิสัยทัศน์นักบริหารทันสมัย. วิชาการ, 21(8), 58-60.

สุภาพ จันทะคาม. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1. (2558). รายงานสรุปผลการติดตามและประเมินมาตรฐานระบบประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2558. ร้อยเอ็ด: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1.

_____. (2558). รายงานผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2558. ร้อยเอ็ด: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1.

_____. (2558). การกำหนดทิศทางการศึกษา. สืบค้นจาก www.rayong1.go.th/system/files/การกำหนดทิศทางการศึกษา.doc

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2558-2563). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). คู่มือฝึกอบรมสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สมรรถนะประจำสายงาน การมีวิสัยทัศน์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง (พ.ศ. 2549 – 2553). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554ก). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- _____. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เอกฉันท ชาติฉันท. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Achua, C. F. and Lussier, R.N. (2013). *Effective Leadership*. Mason, OH: South-Western Cengage Learning.
- Baumgart, N. (1987). *Equity, Quality and Cost in Higher Education*. Bangkok : UNESCO Principle Regional office for Asia and Pacific.
- Bendell, T. (1998). *The quality gurus*. [Online]. Available <http://www.dti.gov.uk/mbp/bpgt/m9ja00001/m9ja000011.htm>
- Braun, Jerry Bruce. (1991). *An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship to school Classmate*. Dissertation Abstracts International, 52(4), 1139-A.
- Daft, R.L. (2011). *Leadership*. (5th ed.). Singapore: South-Western Cengage Learning.
- Deming, W.E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Ellis, Roger. (1993). *Quality Assurance for University Teaching*. Buckingham : Open University Press.
- Ellis, Norman E. and Joslin, Anne W. (1990). *Shared Governance and Responsibility the Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Reform*. New York: Department of Educational.
- Feigenbaum, A. V. (1992). *Total Quality Control*. (3rd Ed). New York: McGraw-Hill.
- Hickman, C.R., & Silva, M.A. (1984). *Creating excellence: Managing corporate culture, strategy and change in the new age*. New York: New American Library.
- Jurun, J. M. and Gryna, F. M. (1993). *Quality Planning and Analysis*. (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Knezevich, S. J. (1984). *Administration of Public Education*. (4thed.). New York: Harper and Row.
- Krejcie, Robert.V. and Daryle W. Morgan. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Education and Psychological Measurement*, 30 (3). 607-610, Retrieved from <http://opa.uprrp.edu/InvInsDocs/KrejcieandMorgan.pdf>.

- Robinson, Jacquelyn P. (1996). Factors Facilitating Administrative Placement of Females in Higher Education Administration. In Dissertation Abstracts International. (Online). Available: <http://proquest.umi.com>.
- Sheive, Linda Tineli & Schoenheit, Manan B. (1987). Vision and The work Life of Educational Leadership Examining The Elusive. New York: Association for supervision and Curriculum Developmant.
- UNESCO. (2005). EFA global monitoring report: Understanding education quality. Retrieved July 14, 2016, from http://www.unesco.org/education/gmr_download/chapter1.pdf.
- UNICEF. (2000). Defining quality in education. Retrieved July 14, 2016, from <http://www.unicef.org/education/files/QualityEducation>.

NBUE143: การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

THE STUDY OF THE STUDENTS' ABILITIES IN DANCING RAMWONGMATATAN FOR THE STUDENTS IN MATHAYOMSUKSA 2, MATHAYOM TAKSIN RAYONG SCHOOL BY USING GROUP ACTIVITIES.

ชญาภา สือสุวรรณ¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และเปรียบเทียบความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และแบบประเมินความสามารถในการรำวงมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรง และ t-test แบบ dependent sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนมีความสามารถที่ระดับดีขึ้น ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้น ร้อยละ 80)

2. ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน, กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

Abstract

The objectives of this research were to study the students' abilities in dancing Ramwongmattatan for the students in Mathayomsuksa 2, Mathayom Taksin Rayong school by using group activities and to compare the differences of the students' abilities in dancing wongmattatan between before learning and

after learning by using group activities. The sample group for this study was 30 students in Mathayomsuksa 2, Mathayom Taksin Rayong school. Simple random sampling had been used for selecting a classroom from many classrooms. Research instruments were teaching plans which using group activities and evaluation of the abilities in dancing Ramwongmattatan The statistics for using to analyze data were percentage, average, standard deviation, validity, reliability and t-test dependent sample.

The result revealed that;

1. The students' abilities in dancing Ramwongmattatan for the students in Mathayomsuksa 2, Mathayom Taksin Rayong school after teaching by using group activities was more than good rate. There were rate 100% of students that were more than the hypothesis (rate good 80%).

2. This study found that after using group activities for teaching the students in Mathayomsuksa 2, Mathayom Taksin yong school, the students' abilities were higher than before using group activities. Significant differences rate were .05 that agree with the hypothesis.

Keywords: The abilities in dancing Ramwongmattatan, Learning by using group activities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทยถือว่าเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่งเป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึงความประณีต รักสวย รักงาม แฝงด้วยจินตนาการและศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทย แสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติ ที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล และ ความสำคัญของนาฏศิลป์นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรือง แล้วนาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ เป็นเพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทย นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้าง นักเรียนให้มีวินัยในตนเอง รู้จักระเบียบวินัยในการแสดงออกร่วมกับผู้อื่น มีสมาธิ มีความพยายาม อดทนในการฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อผลงาน รู้จักความไพเราะของเสียงเพลงและการแสดง เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์ และการตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ผู้ฝึกกิจกรรมได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ(อรรถกร บรรจงศิลป์: 2545)เป็นไปตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

ปัญหาที่พบจากการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ คือ วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่จดจำท่าทำได้ยาก รวมทั้งจารีต และวัฒนธรรมการสอนของครูทางด้านนาฏศิลป์ที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดท่าและให้นักเรียนปฏิบัติตาม ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระนาฏศิลป์ต่ำกว่าเกณฑ์ จากการวัดและการประเมินผลการเรียนปีการศึกษา 2559 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จังหวัดระยอง พบว่าในเนื้อหาพื้นฐานด้านนาฏศิลป์ เรื่องการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ในโอกาสต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออก และขาดทักษะด้านการรำตามแบบนาฏศิลป์ มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนคือร้อยละ 60 และผลการสอบภาคปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนครึ่งหนึ่งไม่สามารถรำตามแบบนาฏศิลป์เบื้องต้นได้ ไม่กล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ เพราะน่าเบื่อหน่าย ไม่มีกิจกรรมในการเรียนที่ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน มีแต่การปฏิบัติตามรูปภาพในหนังสือ และปฏิบัติตามครูผู้สอน ดังผลการวิจัย ของอุษา สบฤทธิ์ (2536: บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่ารูปแบบการสอนนาฏศิลป์ไทยภาคปฏิบัติใช้วิธีการเลียนแบบเป็นหลัก และปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ โดยถือว่าเป็นหลักการสอนที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของนฤมล ชันสัมฤทธิ์ (2542: บทคัดย่อ) ที่กล่าวถึงลักษณะครูผู้สอนนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติ ว่ายังคงยึดแนวการสอนแบบเดิมที่เคยสอนมา คือสอนแบบอธิบาย และสาธิตโดยมีครูเป็นสำคัญ บางครั้งการเรียนการสอนมีความเข้มงวดเป็นระเบียบ และมีการฝึกปฏิบัติอย่างหนัก จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการคิดของผู้เรียนในการที่จะพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์จะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบครูตลอดเวลา ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย และให้ความสำคัญต่อการเรียนน้อยลง

การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยกลุ่มสัมพันธ์เป็นเสมือนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ และเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน(สุณี แสงทอง. 2552: 51) เพราะการเข้าร่วมกลุ่มนั้น เป็นการแสดงถึงการยอมรับจากกลุ่ม เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น รู้จักทำงานร่วมกับบุคคลอื่น รู้จักการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย ทำให้นักเรียนมีทักษะในการรำตามแบบนาฏศิลป์ และทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาความสามารถให้ดีขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีความมั่นใจ กล้าคิดกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง โดยนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

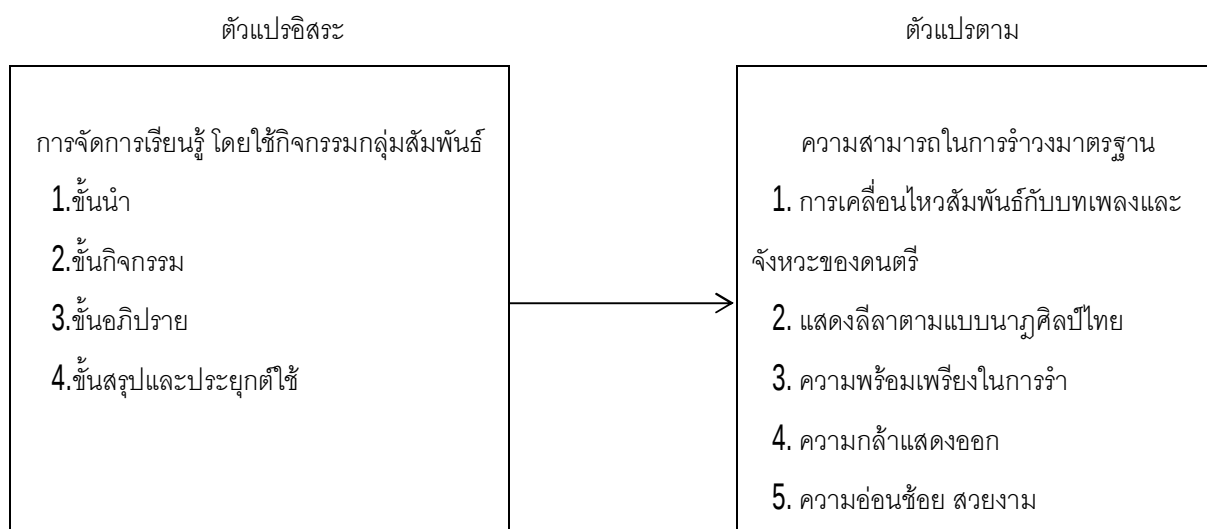
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการร่างมาตรฐานระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80
2. ความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความสามารถสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย**ขอบเขตการศึกษา**

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง) จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 90 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง) จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถในการร่างมาตรฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ร่างมาตรฐาน หมายถึง การละเล่นของชาวบ้านชนิดหนึ่ง เดิมเรียกว่า “รำไท่น” ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุง โดยแต่งเนื้อร้องและทำนอง ตลอดจนมีการนำทำรำแม่บทของนาฏศิลป์ไทย ที่เป็นมาตรฐานมาสอดแทรกไว้ และกำหนดเป็นแบบแผนว่าทำรำนี้ต้องใช้เพลงนี้เท่านั้น การร่างผู้แสดงจะต้องรำเป็นคู่ ๆ เดินไปตามวง

2. ความสามารถในการร่างมาตรฐาน หมายถึง ทักษะของนักเรียนในการแสดงทำรำและการเคลื่อนไหวตามแบบแผนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ซึ่งวัดได้จากเกณฑ์ในการปฏิบัติ ตามผลการประเมินความสามารถในการร่างมาตรฐาน

3. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน โดยนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในกิจกรรม วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน กระบวนการที่สร้างความคุ้นเคย และสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนสนุกสนาน สามารถเรียนรู้ได้ในระยะเวลาอันสั้น โดยมีขั้นตอนสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ คือ การปูพื้นผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียน หรือการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนที่จะตามมา

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์โดยตรง สามารถนำมาอภิปรายและวิเคราะห์ได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมสิ้นสุดลง

ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย คือ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความรู้สึกความคิดเห็นหลังจากที่ทำกิจกรรมเสร็จไปแล้ว ในขั้นนี้ครูจะต้องเป็นผู้นำทางช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ และอภิปรายร่วมกันจนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ คือ ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายจนเกิดความเข้าใจตามที่ต้องการแล้ว ครูผู้สอนจะต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดต่อไป ถึงการนำเอาการเรียนรู้ ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงหลังจากนั้นครูผู้สอนและผู้เรียนต้องช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ได้แก่ เกมการศึกษา บทบาทสมมุติ เพลงร่างมาตรฐาน จำนวน 10 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

2.แบบประเมินความสามารถในการร่างมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความสามารถการร่างมาตรฐาน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการร่างมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติ เรื่อง การศึกษาความสามารถในการร่างมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 1 ความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐาน ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนก่อนเรียน
1	11	16	16	12	17
2	12	17	17	13	18
3	12	17	18	12	16
4	12	16	19	11	17
5	12	16	20	11	16
6	11	16	21	10	16
7	12	17	22	11	16
8	12	17	23	11	16
9	11	16	24	13	17
10	12	16	25	13	16
11	10	17	26	12	17
12	11	18	27	10	16
13	11	17	28	13	16
14	13	19	29	12	18
15	12	17	30	13	16
			$\bar{X}$	11.70	17.63
			S.D.	0.92	0.96

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการร่างมาตรฐาน ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวม นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก 3 ด้าน และอยู่ใน

ระดับที่ 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 4.0$, S.D. = 0.0) เคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.50) ความพร้อมเพรียงในการรำ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.51) ความอ่อนช้อย สวยงาม ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.48) การและแสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทย ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง การใช้ท่าทางประกอบเพลงรำวงมาตรฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ปรากฏ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ความสามารถในการปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงรำวงมาตรฐาน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสามารถ
1. การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี	30	4	3.60	0.50	ดีมาก
2. แสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทย	30	4	3.17	0.38	ดี
3. ความพร้อมเพรียงในการรำ	30	4	3.53	0.51	ดีมาก
4. ความกล้าแสดงออก	30	4	4.00	0.00	ดีมาก
5. ความอ่อนช้อย สวยงาม	30	4	3.33	0.48	ดี
เฉลี่ยรวม	30	20	3.53	0.37	ดีมาก

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติการรำวงมาตรฐาน เรื่อง การใช้ ท่าทางนาฏศิลป์ ในการรำวงมาตรฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การประเมิน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการจัดการเรียนรู้	30	20	11.70	0.92	28.44*	.05
หลังการจัดการเรียนรู้	30	20	17.63	0.96		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้อัตราการรำวงมาตรฐาน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

สัมพันธ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ =17.63,S.D.=0.96) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =11.70,S.D.=0.92)
(t = 28.44)

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถในการร่างมาตรฐานอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ร้อยละ 80) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธเป็นกระบวนการที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนรู้ ทั้งยังได้ปฏิบัติและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นไปตามทฤษฎีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ ซึ่งทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของกลุ่มสัมพันธมีหลายทฤษฎี คาร์ทไรท์ และแซนเดอร์,ซอร์ และฟอสท์ (Cartwright and Zander 1968; Shaw,M. 1971 and Foresyth 1990, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2545: 6-9) คือทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของ เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) ทฤษฎีนี้กล่าวถึงโครงการของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน และในการรวมกลุ่มแต่ละครั้งสมาชิกในกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบของการกระทำ (Act) ความรู้สึก (Feel) และความคิด (Think) ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวมีผลต่อโครงการของกลุ่ม ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับตัวจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Cohesion) และทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันที่ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลสัน Willson (1993) พบว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความพอใจในการทำงานทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนรู้รวมทั้ง บรรอน และคณะ (Barron and others 1993: 4389-B) ที่พบว่าการทำงานเป็นทีมจะทำให้การดำเนินงานเสร็จเป็นที่น่าเชื่อถือได้ แตกต่างกับการทำงานคนเดียว จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมสูงขึ้นกว่าเดิม

2. ความสามารถในการร่างมาตรฐานของนักเรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และนักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นผลดีต่อนักเรียนในการปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสนุกสนานกล้าคิดกล้าปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม ทุกขั้นตอน ส่งผลให้เกิดบรรยากาศการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ และด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เป็นไปตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) สอดคล้องกับแนวคิดของ เบลล์ (Bales) โฮมมานส์ (Homans) และไวท์ (Whyte) ทฤษฎีนี้ กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง (Activity) ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ทางร่างกาย (Physical Interaction) ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา (Verbal Interaction) ปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์จิตใจ (Emotional Interaction) กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำผ่านการมีปฏิสัมพันธ์นี้

จะก่อให้เกิดอารมณ์และรู้สึก (Sentiment) นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีระบบ (System Theory) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และการแสดงบทบาทของสมาชิกถือว่าการลงทุน (Input) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) อย่างใดอย่างหนึ่ง การแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกทำได้โดยผ่านทางระบบสื่อสาร (Communication) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการแสดงออก ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาอธิบาย ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีสังคมมิติ (Sociometric Orientation) สอดคล้องกับแนวคิดของโมเรโน (Moreno) เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า ขอบเขตการกระทำของกลุ่มขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มในการเลือกรูปแบบ และวิธีการที่จะปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interpersonal Choice) และเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ได้ดี คือ การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) สอดคล้องกับแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Motivation ProCess) ซึ่งอาจเป็นการให้รางวัล หรือการได้รับผลจากการทำงานในกลุ่ม ในการรวมกลุ่มบุคคลมีโอกาสแสดงตนอย่างเปิดเผยหรือพยายามป้องกันปิดบังตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ (Defense Mechanism) การช่วยให้บุคคลแสดงออกตามความเป็นจริง โดยใช้วิธีการบำบัดทางจิต (Therapy) สามารถช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Fundamental Interaction Relations Orientation) สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูทซ์ (Schutz 1982) ที่อธิบายความต้องการของสมาชิกกลุ่มทุกคนที่จะเชื่อมโยงสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม/หมู่/คณะ (Inclusion) ต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือและการยกย่องจากผู้อื่น นอกจากนั้นยังต้องการที่จะเป็นที่รักของบุคคลอื่น (Affection) และในขณะเดียวกันต้องการที่จะมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Control) บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบ หรือมีลักษณะเฉพาะในการปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยง และปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจเป็นไปในลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility) หรือเข้ากันไม่ได้ (In compatibility) ซึ่งอยู่กับความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในกลุ่ม ทฤษฎีต่าง ๆ ดังกล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ย่อมก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงของทั้งตัวบุคคลและกลุ่ม โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวกำหนดทำให้เกิดผลงานที่ทำให้สมาชิกแต่ละคนมองเห็นคุณค่าของผลงานที่ได้ทำงานร่วมกัน ซึ่งทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์และมีการปรับตัวของสมาชิกในกลุ่ม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันด้วยสอดคล้องกับการค้นพบของ บังอร ภานุสี (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นอภิปราย และ 4) ขั้นสรุป และประยุกต์ใช้และใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ประเภท กิจกรรมกลุ่มย่อย จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมกับการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน สามารถสรุปข้อเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กล่าวแสดงออก มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ในด้านการทำงานเป็นทีม นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการร่วมกันปรึกษาหารือ วางแผนในการทำงานก่อนลงมือทำ มีการแบ่งงานกันทำให้นักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนฝึกการใช้ทำทางโดยเริ่มจากง่ายไปยาก ในบทเพลงที่ไม่ยากจนเกินไปครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน เพื่อนักเรียนจะได้กล้าซักถาม และกล้าแสดงออก และสามารถแสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทยให้เกิดความสวยงาม และเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐาน โดยใช้กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล ชันส์มฤต. (2542). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บังอร ภานุกี. (2543). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชณี จันทรอุไร. (2543). การใช้สื่อกิจกรรมการละครที่มีผลต่อการเพิ่มระดับแรงจูงใจภายในของนักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยอาชีวศึกษา นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุจี ศรีสมบัติ. (2547). ร่างมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538) . เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผล และวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตรา อันล้ำพล. (2544). การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับ ปวช. 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อเนก หงษ์ทองคำ. (2542). “นันทนาการกับสังคม.” ใน เอกสารประกอบการสอนนันทนาการกับสังคม. กรุงเทพมหานคร : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- อังศุธร ถิ่นหลวง. (2542). ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุษา สบฤทธิ์. (2536). การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรรรณ ขมวัฒนา. (2546). หนังสือประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ “สาระนาฏศิลป์ 12 ชั้นปี”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- อรรรรณ บรรจงศิลป์. (2545). การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเพิ่มระดับแรงจูงใจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .

NBUE144: การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

A STUDY THE OPINION OF GOVERNMENT TEACHERS TOWARDS EDUCATION INFORMATION SYSTEM MANAGEMENT FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE UNDER ROIET EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุกฤษฎี เศรษฐ์ไตรรัตน์¹

¹มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการประมวลผลข้อมูล รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ข้าราชการครู ที่มีตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำหลัก: ความคิดเห็นของข้าราชการครู, การจัดระบบสารสนเทศ, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study the opinion of towards education information system management for internal quality assurance under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2,

and compare the opinion of teachers towards education information system management for internal quality assurance under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2, classified by position and working experience. The samples group was 341 of under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2. The research tools were five rating scales. Data was analyzed to find the percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results revealed that:

1. The opinion of Government Teachers towards education information system management for internal quality assurance under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2, were overall in high level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in high level.

2. The comparison opinion of Government Teachers towards education information system management for internal quality assurance under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2, classified by position and working experience, found that; were not found to be different at level.

Keywords: Opinion of Government Teachers, Educational Information System Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆรวมทั้งการพัฒนาการศึกษาของประเทศนั้นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ และได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา การนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนการพัฒนาการศึกษา การให้ความสำคัญกับข้อมูลและสารสนเทศนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นแล้วข้อมูลและสารสนเทศยังมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47-50 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกเป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัดและในมาตรา 47 วรรค 2 ให้กระทรวงศึกษาธิการบัญญัติกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยการจัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ คือให้สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 36-37)

การศึกษาเป็นกิจการหนึ่งซึ่งได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสืบค้นตำรา เอกสาร คู่มือครู เอกสารการเรียนหรือเอกสารประกอบการเรียน การค้นคว้างานวิเคราะห์วิจัยการสอน การเรียนทางไกล การประชุมและการฝึกอบรมทางไกล เป็นต้น ทำได้โดยสะดวก ทำให้เด็กและเยาวชน ครู อาจารย์ สามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์วิชาการ

เป็นต้น ทั้งที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร ภาพและเสียงได้โดยง่าย ทั้งในประเทศเดียวกันหรือต่างประเทศ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2544: 60) ซึ่งการบริหารศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา ได้แบ่งความรับผิดชอบโดยกำหนดให้งานสารสนเทศอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายอาคารสถานที่ฝ่ายชุมชน และฝ่ายบริการ การบริหารลักษณะนี้จะมีความสะดวกรวดเร็วในการจัดการเก็บข้อมูลและสารสนเทศฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกใช้ทรัพยากรและควบคุมระบบสารสนเทศโดยตรง ทำให้การใช้งานมีประสิทธิภาพ แต่มีข้อจำกัดหรือจุดอ่อนคือ ด้านการเข้าถึงสารสนเทศของฝ่ายต่างๆ เช่น หากฝ่ายวิชาการต้องการสารสนเทศ งานกิจการนักเรียน หรืองาน อาคารสถานที่ฝ่ายวิชาการต้องการขอข้อมูลเหล่านั้นจากฝ่ายบริการ ทำให้การตัดสินใจล่าช้า นอกจากนี้ถ้าปราศจากหน่วยประสานงาน อาจทำให้การออกแบบระบบการจัดเก็บการเรียกใช้สารสนเทศแตกต่างกัน ทำให้ระบบการบริการขาดความคล่องตัวส่วนการบริหารแบบศูนย์รวม โดยกำหนดให้สารสนเทศรวมที่ศูนย์กลางเพียงแห่งเดียว โดยให้ศูนย์เครือข่ายดูแลก็ต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญการพิเศษคอยควบคุมดูแล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545: 1858) ซึ่งการที่แต่ละโรงเรียนจะจัดระบบสารสนเทศแบบใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งเห็นสมควร และเล็งเห็นปัญหาของสถานศึกษาของตนเองมีปัญหาในด้านใดบ้าง และต้องการจัดระบบสารสนเทศไปในแบบใดซึ่งปัญหาและข้อจำกัดบางประการของการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศได้ล่าช้า เพราะมีข้อมูลมาก และมักจะได้อายุของข้อมูลที่ไม่ตรงกับความต้องการและเกินความจำเป็น ปัญหาต่อมาคือ การเก็บข้อมูลบันทึกข้อมูลล่าช้าไม่สามารถนำเสนอสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการได้ทันเวลาและปัญหาที่สามคือปัญหาการขาดความพร้อมของบุคลากรขาดเครื่องคอมพิวเตอร์คอมพิวเตอร์ไม่สอดคล้องกันขาดโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่สอดคล้องกันขาดงบประมาณดำเนินงาน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2544: 44)

อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาไม่ว่าขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก อยู่ในเมืองหรือชนบทส่วนมากมักจะมีคอมพิวเตอร์ช่วยในการทำเอกสารสถานศึกษาควรใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการช่วยจัดทำเอกสาร สถานศึกษาควรจะใช้คอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพเพื่อการจัดระบบสารสนเทศ ที่ครบถ้วน ถูกต้องและเรียกใช้ได้ทันเวลาในทุกสถานการณ์ การมีข้อมูลที่มีคุณภาพจะทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพการจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรในองค์กรทุกคน มีข้อมูลในการประกอบการพัฒนาสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารทั้งในระดับสูงและระดับหัวหน้าฝ่ายหัวหน้าระดับสายชั้นมีความจำเป็นที่ต้องใช้สารสนเทศประกอบการวางแผนการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้ใช้ระบบสารสนเทศซึ่งหมายถึงทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารเท่านั้น ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงานย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบ การปฏิบัติงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่อง ที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหา และนำมาปรับปรุงพัฒนางานของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถศึกษาการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานชี้แนะหรือช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของบุคลากรแต่ละระดับจึงมีลักษณะและปริมาณที่แตกต่างกันไป (กรมวิชาการ, 2544: 10-11) การบริหารจัดการการศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ นั้น ผู้บริหารต้องนำสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นการจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ จึงนับว่าเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ซึ่งแนวทางการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหาร ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำสารสนเทศและนำสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจ (กรมวิชาการ, 2543: 23)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากระดับความความคิดเห็นของข้าราชการครูเป็นข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ใช้ในการประกอบการพิจารณาในการวางแผน การตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

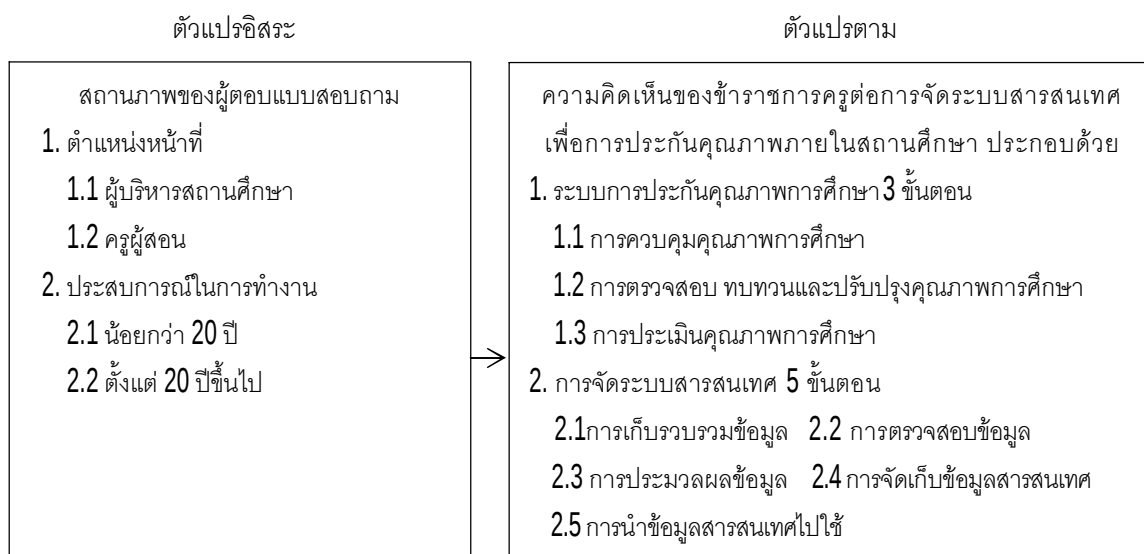
สมมติฐานในการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 320 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,680 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,000 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. 2560: 1-2)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 100 คน และครูผู้สอน จำนวน 241 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 341 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-610; อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด. 2545: 43)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย ระบบ

การประกันคุณภาพการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา และการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และ 5) การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งวิธีการสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาและการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และขอแนะนำเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย และด้านเนื้อหา จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแก้ไขเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมิน IOC พบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อที่ใช้ในการวิจัยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 และงานวิจัยในครั้งนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.93

5. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงตรวจสอบและแก้ไขครั้งสุดท้าย

6. นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach. 1970: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.89

7. จัดพิมพ์แบบสอบถาม เป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสอบถามข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามได้ กลับคืนมา ร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำเป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้สถิติ t-test
4. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายชื่อ และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Consistency – IOC)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ การทดสอบ ค่า t-test (Independent Sample) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษา

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 29.32 ครูผู้สอน จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 70.68 และมีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 41.35 และตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 58.65 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ	จำนวน	
1. ตำแหน่งหน้าที่		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	100	29.32
1.2 ครูผู้สอน	241	70.68
รวม	341	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 น้อยกว่า 20 ปี	141	41.35
2.2 ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	200	58.65
รวม	341	100.00

2. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการประมวลผลข้อมูล รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม

การจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.37	0.37	มาก	3
2. การตรวจสอบข้อมูล	4.40	0.37	มาก	2
3. การประมวลผลข้อมูล	4.43	0.30	มาก	1
4. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.29	0.27	มาก	4
5. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	4.22	0.26	มาก	5
รวม	4.34	0.18	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ดังตาราง 3-4

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน			
	n = 100		n = 241			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.43	0.38	4.33	0.36	2.28*	.02
2. การตรวจสอบข้อมูล	4.44	0.39	4.37	0.36	1.61	.10
3. การประมวลผลข้อมูล	4.42	0.30	4.43	0.30	-0.14	.88
4. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.30	0.26	4.28	0.27	0.51	.60
5. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	4.22	0.27	4.23	0.26	-0.21	.83
รวม	4.36	0.19	4.33	0.18	1.58	.11

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	น้อยกว่า 20 ปี		ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป			
	n = 141		n = 200			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.40	0.37	4.34	0.36	1.53	.12
2. การตรวจสอบข้อมูล	4.43	0.38	4.38	0.37	1.23	.21
3. การประมวลผลข้อมูล	4.43	0.29	4.42	0.30	0.22	.82
4. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.29	0.26	4.28	0.27	0.16	.87
5. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	4.24	0.27	4.22	0.26	0.60	.54
รวม	4.36	0.18	4.33	0.19	1.38	.16

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการประมวลผลข้อมูล รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบข้อมูลส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศณุ พงษ์วิจิตร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันมีการประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับงานทางวิชาการมากและบ่อย ทำให้ข้าราชการครูได้ตระหนักถึงความสำคัญและเมื่อมีปัญหาในการทำงานก็ได้ร่วมมือกันปรึกษาและแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศณุ พงษ์วิจิตร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูตำแหน่งหน้าที่ต่างกันโดยภาพรวมพบว่า มีความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และบุคลากร อยู่ในแหล่งความเจริญพอสมควร สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก หรืออาจใล้มาก แต่การที่ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันในทุกสถานศึกษาย่อมมีการวางแผนจัดระบบงาน จัดสายงาน ที่เป็นระบบเดียวกันปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน ดังนั้นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจงกล ทองรอง (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เขต

การศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบที่ชัดเจนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นสถานศึกษาควรกำหนดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเฉพาะ

2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการประเมินที่ตรงตามมาตรฐาน ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถอ้างอิงได้ และเป็นปัจจุบัน

3. ด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับสถิติที่ใช้มีความเหมาะสมตามประเภทของข้อมูลในการประมวลผล ดังนั้นสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลให้มีความรู้ทางสถิติ และมีทักษะ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการประมวลผล และจัดทำข้อมูล

4. ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบของแฟ้มเอกสาร แฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศโดยแบ่งประเภทในการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ โดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ที่มีการแสดงข้อมูลที่สำคัญในการประกันคุณภาพด้วยป้ายนิเทศ เอกสารรายงานหรือในรูปตาราง ประกอบกับสถานศึกษาต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อความสะดวกในการใช้

5. ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการนำเสนอสารสนเทศทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลนักเรียน อาคารสถานที่ วิทยุทัศน์ ผลการประเมินตนเอง แต่ละมาตรฐาน เป็นต้น ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย การนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาคุณภาพและนำข้อมูลดิบและสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดมาตรฐานและพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการได้รับการสนับสนุนในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ของครู ผู้ปกครองและชุมชน

3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากตัวแปรอิสระอื่นๆ เช่น ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

_____. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

กรมสามัญศึกษา. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

จงบลด ทองรอง. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขต การศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

นิศาวัฒน์ เชาวน์ปรีชา. (2556). การพัฒนาการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิศณุ พงษ์วิจิตร. (2551). ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2. (2560). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: กรอบและแนวการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

_____. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกรฟิสิก.

Cronbach, Lee J. (1970). Essentials of Psychological Testing. 3rd Ed. New York: Harper & Row Publishers.

NBUE145: การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ

A STUDY THE OPINIONS OF ADMINISTRATION OFFICIALS IN THE LOCAL ADMINISTRATION TOWARDS THE STATES GOOD GOVERNANCE OF THE LOCAL IN ORGANIZATION OF AMNATCHAROEN PROVINCE

อนุพงษ์ จำปานนท์¹

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ตำแหน่งปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และนักวิชาศึกษา ในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test และ F test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่น, สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

Abstract

The purposes of this research were to study the opinions of administration officials in the local administration towards the states good governance of the local in organization of Amnatcharoen Province, and compare the opinions of administration officials in the local administration towards the states good governance of the local in organization of Amnatcharoen Province, classified by sex, educational level and position. Samples were 186 the local of administration officials in the local administration in organization of Amnatcharoen province. Rating scale questionnaires were applied and analyzed by means of percentage, mean, standard deviation, t-test and F test.

The results revealed that:

1. The opinions of administration officials in the local administration towards the states good governance of the local in organization of Amnatcharoen Province were at high level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in moderate level.

2. The comparison The opinions of administration officials in the local administration towards the states good governance of the local in organization of Amnatcharoen Province, classified by sex, educational level and position found that; the local of administration officials difference in gender, educational level and position were found to be different at level .05 of significance

Keywords: Opinions of Administration Officials, States Good Governance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี เทคนิค นวัตกรรมทางด้านการบริหารจัดการมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงปัจจุบันคงไม่ใช่ผู้ที่ร่างกายแข็งแรงที่สุด หรือผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดที่สุด เท่านั้นที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข (พิชัย เสงี่ยมจิตต์. 2552:17)

ธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยประกอบด้วย เป็นสังคมที่มีกลไกการบริหารจัดการที่ดี เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนเข้าด้วยกัน มีกลไกการสร้างสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของสังคมให้อยู่อย่างสันติ (ทินกร อัครศรีชัยโรจน์. 2551: 22) ซึ่งองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการได้แก่ หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงานโดยที่ระเบียบและหลักเกณฑ์การบังคับเหล่านั้น ต้องเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสมาชิก นำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงาน หลักคุณธรรมการทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง บนพื้นฐานของศีลธรรม หลักความโปร่งใส การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันหลักความรับผิดชอบความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ หลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้บุคคลในหน่วยงาน และผู้รับบริการได้รับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจรวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและหลักความคุ้มค่าโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักธรรมาภิบาลได้กลายมาเป็นมาตรฐานสากล ที่องค์การสำคัญระดับโลกตลอดจนหน่วยงานทั่วไปต้องการให้เกิดขึ้น เช่น องค์การสหประชาชาติ ธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งธนาคารพัฒนาเอเชีย ที่มีข้อสรุปร่วมกันว่า ธรรมาภิบาลเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศยากจน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2542: 5) ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยมุ่งพัฒนาสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุข คนไทยมีคุณธรรม นำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบคลุมรอบรู้ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบการบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ยิษฐา แว่วศรี. 2552:18) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อให้สามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างทันการณ์ จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ

บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นในระบบต่างๆ ของประเทศ ทั้งของรัฐบาลเอกชนและประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2542 : 7-8)

ตามที่พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เป็นต้นมา ซึ่งสาระสำคัญหมวด 1 ชี้ให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในเรื่องต่างๆ เช่น เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็นประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการและหมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการในความหมายของการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนว่า ต้องอยู่ในแนวทางที่ถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับการบริการจากรัฐและการดำเนินงานต้องมีความโปร่งใสเปิดเผยได้ ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วม ดังนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคมโดยการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยเราเพราะหลักการดังกล่าวให้ความสำคัญกับทุกคน สามารถตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นระบบระเบียบ พร้อมทั้งจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่โดยสามารถยื่นเสนอข้อเรียกร้องความชอบธรรม จากการรวมตัวของประชาชน เพื่อเข้ามามีบทบาทในการติดตามประเมินผลตรวจสอบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วน (พระมหากษัตริย์ นิสาภัย, 2550: 12) ดังนั้น ผู้บริหารต้องใช้ทักษะและเทคนิคการบริหาร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการที่จะช่วยทั้งในการวางแผนควบคุมดำเนินการและประเมินผลผู้บริหารที่ชาญฉลาดจะต้องสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ ในการนำมาช่วยเหลือในการบริหารจัดการองค์กรให้สะดวกรวดเร็ว มีคุณภาพและประสิทธิภาพโดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือผลสำเร็จของงานเทคนิคต่างๆ มีลักษณะพิเศษ และสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2552: 242)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ปัจจุบันมีการแก้ไขถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการ และสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป เป้าหมายในการบริหารจัดการผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นแกนกลางหลักในการบริหาร และดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่นๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในและภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องร่วมทำงานเป็นทีม รวมทั้ง กำกับ ดูแลให้มีการดำเนินการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องปัจจุบันมีข้อสังเกตประการหนึ่งว่าประชาชนยังไม่เข้าใจการมีส่วนร่วมในการออกข้อบังคับตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการในเรื่องธรรมาภิบาลดังนั้นปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลจึงเกิดขึ้นทำให้เกิดการร้องเรียนถึงการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความไม่โปร่งใสในเรื่องของการบริหารงานการเงินและพัสดุ หากผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละปีจะทำให้คะแนนการประเมินหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำอันดับคะแนนไม่ดีเกี่ยวเนื่อง ทำให้พนักงานส่วนตำบลที่ปฏิบัติหน้าที่ดีไม่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

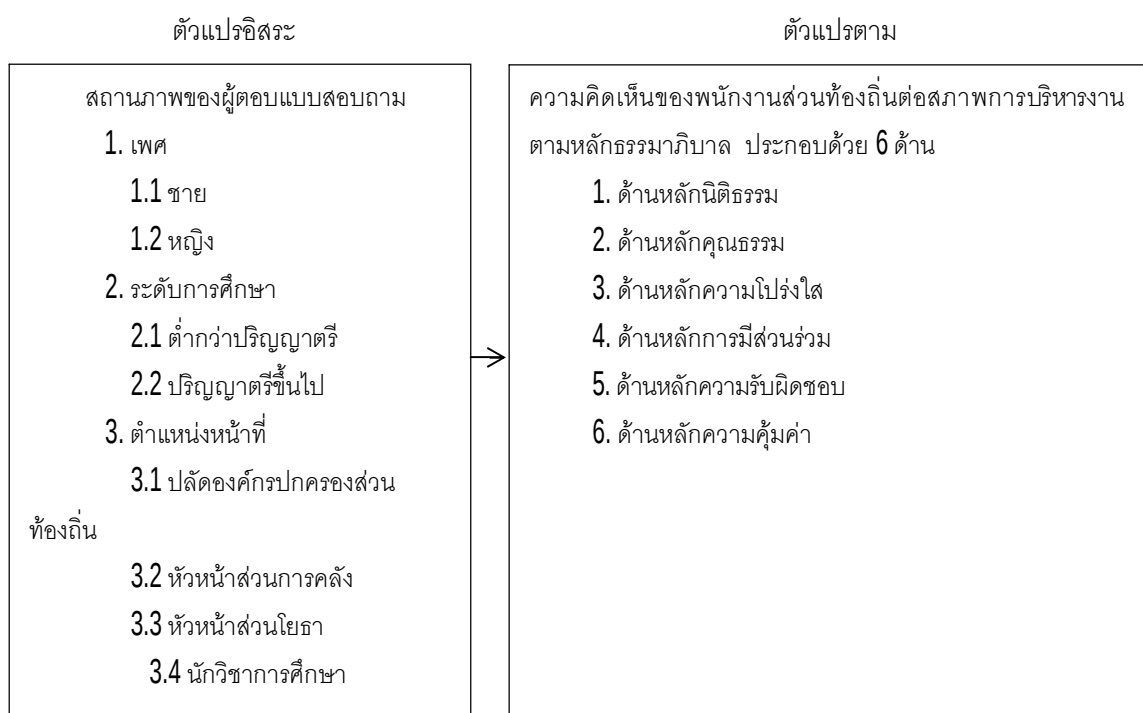
จากเหตุผลและงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ว่ามีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด โดยจะศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งผลการวิจัย จะสามารถนำไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจนำไปเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนทั้งสิ้น 216 คน แยกเป็น

1. พนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง ตำแหน่งปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และนักวิชาการศึกษา จำนวน 4 คน
2. พนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดเทศบาล 22 แห่ง ตำแหน่งปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และนักวิชาการศึกษา จำนวน 88 คน
3. พนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 31 แห่ง ตำแหน่งปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และนักวิชาการศึกษา จำนวน 124 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ตำแหน่งปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และนักวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. 2560 พนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสังกัดเทศบาล ใช้วิธีการสุ่มประชากรทั้งหมดได้กลุ่มตัวอย่าง 92 คน พนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan.1970: 608-610) และใช้วิธีการสุ่มทุกอำเภอแต่ละอำเภอใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจำนวนขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 94 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 186 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ที่สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งมีหลักในการดำเนินการตามองค์ประกอบของธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้สร้างแบบสอบถามโดยยึดหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ
3. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมทั้งประเด็นหลักและประเด็นย่อย
4. เสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อเสนอแนะและแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยใช้แบบประเมิน IOC โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามแต่ละข้อที่ใช้ในการวิจัยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปหาความเชื่อมั่นโดยทดลองใช้ (Try-out) กับพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธรจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1970: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.90

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามพนักงานส่วนท้องถิ่น ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ออกหนังสือถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่น จำแนกเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ วิเคราะห์โดยทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Consistency – IOC)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

3.1 ทดสอบ ค่า t-test (Independent Sample)

3.2 ทดสอบ ค่า F test (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ สรุปผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

2.1 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

2.3 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจำนวนมาก เพื่อใช้ในการบริหารงาน ประกอบกับในเขตพื้นที่ระดับตำบลแบ่งการปกครองออกเป็นจำนวนหลายหมู่บ้าน การบริหารงบประมาณต้องกระจายงบประมาณให้ทั่วถึง จึงต้องใช้รูปแบบตกลงราคาเพื่อกระจายงบประมาณให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้านและจำนวนกิจกรรม/โครงการมีจำนวนมาก ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจในการออกข้อบังคับตำบลทำให้งบประมาณกระจุกตัวในบางพื้นที่ และการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการงานบุคคลแทนที่จะเป็นหน้าที่ของปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อำนาจในทางปฏิบัติอยู่ที่ฝ่ายการเมือง มีผลทำให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ไม่ชัดเจน และพบว่าเกิดความขัดแย้งภายในองค์กรโดยมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชิน เรืองบุญสง (2551: 120-123) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของลาวัลย์ เฟื่องประยูร (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

2.1 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดี (Dee, 1991: 2290-A) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจในด้านคุณธรรมของครูที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดกลางครูแต่ละโรงเรียนได้รับเครื่องมือแบบสำรวจที่พัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสำรวจมี 3 ส่วน คือ รายการขวัญของคุณครู รายการของการรับรู้ในการร่วมบริหารในโรงเรียนและส่วนของความเสียสละของกลุ่มครูที่มีต่อโรงเรียนสมมติฐานของการวิจัยนี้คาดว่าไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขวัญของคุณครูและการร่วมตัดสินใจและตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างของความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการร่วมตัดสินใจกับขวัญของคุณครู ครูที่มีส่วนในการร่วมตัดสินใจจะมีขวัญในระดับสูงรวมทั้งพบว่า ครูที่เริ่มทำงานใหม่ๆ กับครูที่มีอายุงานนานปีจะพึงพอใจเกี่ยวกับขวัญระดับสูง และมีความเข้าใจในการร่วมตัดสินใจครูเพศชายจะมีความเข้าใจระดับสูงในการร่วมตัดสินใจและมีขวัญดีกว่าครูเพศหญิง

2.2 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน

ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพภาพร พันสาย (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยรวมมีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

2.3 พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลาวัลย์ เฟื่องประยูร (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรที่จะมีการเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และผลการดำเนินงานให้หลากหลาย
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสนใจในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาทำให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ควรศึกษาวิธีพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบรูปแบบการนำหลักธรรมาภิบาลไปทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ

เอกสารอ้างอิง

- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2552). **ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทินกร อัครศรีชัยโรจน์. (2551). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาอุบลราชธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิภาพร พันสาย. (2554). **สภาพและปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาอุบลราชธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาบัณฑิต นิสากย์. (2550). **หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการวัด: กรณีศึกษาวัดมหาวนาราม พระอารามหลวง จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา อุบลราชธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2552). **เทคนิคการบริหารแนวทางสู่ความเป็นเลิศ**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ลาวัลย์ เฟื่องประยูร. (2553). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). **เอกสารประกอบการอบรมพนักงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). **การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper & Row Publishers.
- Dee, Oscar Fowle. (1991, April). *The Relationship of Shared Decision – Making on Teacher Moral: Applications for Middle School Administrators*. Dissertation Abstract International. 57(6): 128-129.
- Krejcie, Robert V. and Morgan. (1970, August). “Determining Sample Size of Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608-610.

NBUE151: การเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
TALES OF PROMOTION OF EARLY CHILDHOOD HONESTY OF CHILHOOD FROM
EXPERIENCE OF LEARNING BY USING TALES

ธนพร แถวโธสง¹

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานวิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test โดยนำไปทดลอง (try-out) กับกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cranach ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.98

ผลการวิจัย พบว่าคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานด้วยการใช้แบบสังเกตพบว่าค่าเฉลี่ยการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์มีในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.42) แสดงว่าการพัฒนาการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนเรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.32) และหลังเรียน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.42) อยู่ในระดับดีขึ้นมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานระหว่างก่อนเรียน ($\bar{X} = 3.47$) และหลังเรียน ($\bar{X} = 4.08$) พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานมีคะแนนความซื่อสัตย์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The Objective of this research were to study of childhoods." 2. For compose behavior "honesty" before and after experience by use story of K 1/6 semester 1/ 2559 Lertlah school kanchanapisek Road office of the private Education Commission(OPEC) Sample of research Sample of research in this time was childhood boys-girls 4-5 years old is learning in class room of K 1/6 semester 1/ 2559 LertlahkanchanapisekRoad affiliation of (OPEC) Bangkok amount of 25 people which by select special pattern (purposive Sampling) was one class for eight class all of them Issue of important about basic education student was operated follow the steps

1. Student was operated for testing before (Pretest) by use children of behavior for ethics amount of 32 lines by testing old knowledge of them.

2. Student was operated by using planning of experience for develop ethics of students for the objective of this research were to study of one week per 3 days one day per 20-25 minutes. Result of research was discovered

That activities of telling story strengthen of attribute of honesty could promote development of student increase. After activities have be compose different of votes after do more activities before do activities. All most testing by observe behavior of student as they were listened that story. Student almost intends by listening these activities of telling story was strengthened of honesty for student learn by listening and meditate. They could relay many stories to other people in many patterns such as answer anther things in story Result of behavior of student for honesty from experience by telling story from operating was

1. Result of behavior by other strengthening of honesty if student from experience by learning for big story average of strengthen for honesty say that development of strengthen for honesty of children were increase.

2. Result of comparing develop behavior for strengthen character traits of honesty of childhood by telling story between learning before and after say that student get from experience by telling big story have increase votes by the chart as .05 votes.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์และเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิตเพราะเป็นช่วงวัยที่ต้องการรากฐานที่มั่นคงและเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในอนาคต อีกทั้งยังเป็นช่วงที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ในช่วงแรกเกิดถึงหกปีเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของคนเรา จนมักจะมีคนกล่าวว่าเป็นช่วงวัยทองของชีวิตเพราะเป็นช่วงของการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กในทุกๆด้าน ซึ่งการพัฒนานี้จะเป็นไปอย่างรวดเร็วและเต็มศักยภาพ การพัฒนาความพร้อมและการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้เด็กในวัยนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพราะเป็นการวางพื้นฐานในเรื่องต่างๆในอนาคตให้กับเด็ก

ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัย คือความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ส่วนหนึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคตนอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งวัฒนธรรมและจริยธรรมต่างๆจากภายนอก ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต ทำให้ต้องตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์พื้นฐานที่เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจได้ง่ายและสมควรปลูกฝังอย่างยิ่งในเด็กวัยนี้ การพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม จริยธรรมและวิถีชีวิตทางสังคม

ปัจจุบันเรื่องความซื่อสัตย์ เป็นเรื่องที่สำคัญมากโดยเฉพาะสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงการเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางไม่ว่าจะแข่งขันกันด้านการเรียน การประกอบอาชีพ จึงส่งผลทำให้คนขาดความซื่อสัตย์ ดังนั้น

การศึกษาเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอที่จะทำให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์โดยจะต้องเริ่มปลูกฝังตั้งในวัยเด็กเพื่อให้กลายเป็นคนที่สมบูรณ์พร้อมในอนาคตภายภาคหน้า

วิธีปลูกฝังการส่งเสริม “คุณลักษณะความซื่อสัตย์” ให้เด็กในระดับปฐมวัยนี้อาจจะกระทำได้หลายเทคนิควิธีที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ วิธีที่ง่ายและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือการเล่านิทาน เพราะสื่อนิทานเป็นสื่อที่เข้าถึงเด็กในระดับปฐมวัยได้ง่ายและดีที่สุด การเล่านิทานมีประโยชน์นอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานแล้วยังสอดแทรกแง่คิดที่ดีให้กับเด็กอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนในระดับปฐมวัยปีที่ 1 โรงเรียนเลิศล้ำนนทการุณยานุรักษ์ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจำนวน 8 ห้อง โดยมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 199 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในระดับปฐมวัยปีที่ 1/6 โรงเรียนเลิศล้ำนนทการุณยานุรักษ์ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวนทั้งหมด 25 คน

นิยามศัพท์

1. เด็กปฐมวัย หมายถึงเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยที่มีอายุ 3-4 ปี ที่กำลังเรียนใน อยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
2. นิทาน หมายถึง นิทานที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มหรือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เนื้อเรื่องของนิทานอาจเป็นเรื่องที่แสดงความคิดเห็น ความเชื่อ แฝงคุณธรรมให้ความรู้ และสร้างจินตนาการให้แก่ผู้ฟังและส่งเสริมให้เกิดจินตนาการและกระตุ้นความสนใจของเด็ก
3. ความซื่อสัตย์หมายถึง การประพฤติตรง ไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ มีความประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช้เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์
2. สามารถเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในระดับปฐมวัยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น/อิสระ

-การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน

ตัวแปรตาม

-คุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ผลการเรียนรู้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับการให้การศึกษา จุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสดำเนินการตนเองอย่างเต็มศักยภาพและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไปในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการสร้างเสริมคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน ครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเลิศล้ำถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเลิศล้ำถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ 1 ห้องเรียน จากจำนวน 8 ห้องเรียน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ขั้นตอนการสร้างแผนและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนั้นวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดของคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัย
- การดำเนินการทดลอง
- ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน
 1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์เพื่อทดสอบความรู้เดิมของนักเรียน
 2. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 – 25 นาที
 3. ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบสังเกตคุณลักษณะความซื่อสัตย์ทดสอบก่อนเรียนและปฏิบัติเช่นเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนให้คะแนนแล้วนำไปบันทึกไว้ในแบบบันทึก
2. สังเกตในระหว่างการเรียนรู้แล้วบันทึกไว้ในแบบสังเกต
3. ทดสอบหลังเรียนให้คะแนนแล้วเก็บไว้ในแบบบันทึกคะแนน
4. นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนการสังเกตและคะแนนทดสอบหลังเรียนนำไปวิเคราะห์ตามสถิติ

ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานด้วยการใช้แบบสังเกตและแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้เสนอผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากแบบทดสอบของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการทดสอบโดยการเล่านิทาน

ตาราง 1 เปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการทดสอบโดยใช้นิทานเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนทดลอง	25	3.47	0.32
หลังทดลอง	25	4.08	0.42

จากตาราง: จะปรากฏว่าคะแนนคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากแบบทดสอบได้มากขึ้นหลังจากการทดสอบโดยการเล่านิทานเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานมีคะแนนด้านคุณลักษณะนิสัยด้านความซื่อสัตย์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ผลการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยด้านความซื่อสัตย์ ของชั้นอนุบาลปีที่1โดยใช้นิทานจากแบบสังเกตและแบบวัดคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของนักเรียนในระหว่างเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมากนักเรียนมีการพัฒนาการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยด้านความซื่อสัตย์หลังการจัดประสบการณ์ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานด้วยการใช้แบบสังเกตพบว่าค่าเฉลี่ยการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ แสดงว่าคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดีขึ้นไปมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานมีคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างคุณลักษณะความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานโดยผู้ศึกษาค้นคว้าทำการทดลองสอนด้วยตนเอง

ผู้ศึกษาค้นคว้ามียข้อเสนอแนะสำหรับครูที่นำไปใช้เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายดังนี้

1.1 เพื่อให้เกิดความคงทนของคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์จึงควรขยายเวลาการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น อาจจะเป็น 1 ปีการศึกษาจะทำให้เด็กได้ซึมซับและเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์

1.2 ครูผู้สอนควรอ่านนิทานส่งเสริมคุณธรรมเพื่อเสริมความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เข้าใจครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมสำหรับเด็กเพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยแห่งการลอกเลียนแบบและจะต้องบูรณาการกับการจัดกิจกรรมต่างๆทุกกิจกรรมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อให้เด็กได้ฝึกเป็นประจำและสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแบบวัดความซื่อสัตย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหาอื่นๆเช่นด้านมารยาทด้านความขยันและด้านความประหยัดเพื่อหาข้อสรุปผลของการศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาพื้นฐานความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบวัดตามระดับความสามารถของเด็ก

2.3 ควรมีการพัฒนาแบบวัดการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นและระดับชั้นอื่นๆเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิต. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1963 อ้างใน ชัยพร วิชชาวุธ และธีรพร อุวรรณโณ. 2534. พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทย ในปัจจุบันศึกษา ตามแนวทางจิตวิทยาสังคม: รายงานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บราวน์ (Brown, 1965: 411 อ้างใน นาคน้อย บุตรประเสริฐ. 2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการตามแนวอริยสัจและวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มงคลสิน เตชะนิยม. 2550. การศึกษาการปฏิบัติงานโครงการเสริมทักษะระเบียบวินัยครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. ปริญญาโทปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บุญชม ศรีสะอาด (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยา

NBUE155: การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

TITLE: TEACHERS CONFLICT MANAGEMENT IN NETWORKSCHOOL KHAO SAMING 1 BY TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิรัช รัตนวิจิตร¹ ดร.พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง²

¹ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .34-.81 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการเอาชนะ และด้านการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด วุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเอาชนะ และด้านการหลีกเลี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: 3-4 คำ การจัดการ, ความขัดแย้ง, ประสบการณ์การทำงาน, วุฒิการศึกษา

Abstract

Research The purposes of the research were to study the teachers conflict management in Networkschoo Khao Saming 1 under the Trat primary Educational Service Area office as classified by education and work experience. The samples were 108 teachers in Networkschoo Khao Saming 1 jurisdiction the Trat primary Educational Service Area office. The research tools was five-rating scale

questionnaires. The discrimination was between .34 -.81 and the reliability was .98. The statistics used for data analyze were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and LSD (Least Significant Difference)

The findings were as follows:

1. The teachers conflict management in Networkscool Khao Saming 1jurisdiction the Trat primary Educational Service Area in overall and each as expects were at a high level.

2. The comparision the teachers conflict management in Networkscool Khao Saming 1 jursdiction the Trat primary Educational Service Area classified by education in overall and each as expects were not statically significant difference.

3. The comparision the teachers conflict management in Networkscool Khao Saming 1 jurisdiction the Trat primary educational Service Area classified by work experience in overall and each as expects were not statically significant difference, except competition and avoiding were significant difference at .05 level

Keywords: management, conflict, work experience, educational background

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสังคมไทยในปัจจุบันมีสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากในอดีตเป็นอย่างมาก มีอยู่ร่วมกันในสังคม ในองค์กร มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในการสื่อสารทำให้ทุกคนเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารในด้านต่างๆ ทำให้มีความขัดแย้งกันเกิดขึ้นในสังคม และองค์กรเนื่องมาจากการแตกต่างกันทางด้าน ความคิด ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความสนใจ ความต้องการ ความปรารถนา วิธีการทำงาน ผลประโยชน์ หรือการ แย่งชิงทรัพยากร ดังที่ สมุทรา ชำนาญ (2556: 352) ได้กล่าวว่า ความขัดแย้งนับว่าเป็นวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร และเป็นโดยธรรมชาติเพราะการมีบุคคลหรือกลุ่มที่มีความแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันท่ามกลางการมีวัตถุประสงค์ ส่วนบุคคลที่หลากหลาย และต้องมีการแก่งแย่งทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวย่อมนำไปสู่ ความเข้าใจไม่ตรงกันง่าย ทั้งในด้านเป้าหมาย ผลประโยชน์ที่จะขัดกัน และเกิดจากการทำงานที่เกี่ยวข้องข้ามไปมา ระหว่างกลุ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนนำไปสู่ความขัดแย้ง ทั้งในด้านการคิดไม่ตรงกัน การแสดงความรู้สึกออกมา ให้เห็น และการต่อสู้กันอย่างเปิดเผย ความขัดแย้งเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นเป็นได้ทั้งผลเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นคุณหรือเป็น โทษได้ทั้งสิ้น โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งได้ปัญหาหรือความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลเนื่องจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และผลประโยชน์ ที่ขัดกัน นอกจากนั้นยังมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มความขัดแย้งเหล่านี้ หากเกิดขึ้นย่อมให้ประสิทธิภาพของงานลดลงได้ (พนัส หันนาคิมทร์. 2542: 3) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจะสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติงานได้ โดยเฉพาะ เรื่องความร่วมมือประสานงาน และเป็นการทำให้บรรยากาศของโรงเรียนซบเซา มีผลต่ออารมณ์ของบุคลากรในโรงเรียน อย่างมาก เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ทำให้เป็นคนก้าวร้าว มีการประณามผู้อื่น ทำให้บางคนถึงกับ ลาออกจากราชการ และในที่สุดเกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนได้ (พนัส หันนาคิมทร์. 2542: 3) สถานศึกษาเป็น องค์กรหนึ่งที่มีบุคคลรวมกันอยู่เป็นจำนวนมากดังนั้นย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งในการจัดการ

ความขัดแย้ง จึงเป็นภารกิจที่ยากที่สุดสำหรับผู้บริหาร และครูที่จะต้องดำเนินการแก้ไขด้วยความรอบคอบไม่ควรละเลยกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในลักษณะทำตัวเหนือความขัดแย้งซึ่งในปัจจุบันไม่อาจกล่าวได้ว่า ความขัดแย้งเป็นสิ่งไม่ดีหรือดี แต่ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งในองค์กร ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานจะต้องยอมรับความขัดแย้ง และพยายามหาวิธีการในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และพยายามทุกวิถีทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เพราะความขัดแย้งเป็นพลังสำคัญอันหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมขององค์กรทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานหากใช้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งไม่เหมาะสมจะทำให้บรรยากาศในองค์กรเต็มไปด้วยการแข่งขันชิงชัยและคุกคามจากนั้นความขัดแย้งจะรุนแรงขึ้นจนกลายเป็นความขัดแย้งในทางทำลาย ซึ่งส่งผลให้องค์กรเสื่อมลงที่สุดในที่สุด และในทางตรงกันข้ามหากใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่เหมาะสมจะทำให้บรรยากาศของความร่วมมือ และสนับสนุน ความขัดแย้งจะเป็นความขัดแย้งที่ส่งผลในทางสร้างสรรค์องค์การให้เจริญก้าวหน้า บทบาทของผู้บริหาร และครูจึงมีความสำคัญที่จะต้องยืนหยัดอย่างมีสติพร้อมพรั่งด้วยข้อมูลความรู้และประสบการณ์ที่จะต้องสู้กับปัญหาความขัดแย้ง และเอาชนะให้ได้เพื่อสร้างความมั่นคงให้ตนเอง และองค์การที่รับผิดชอบอยู่ร่วมกัน รวมทั้งผลักดันให้องค์การก้าวหน้าพัฒนาไปทางที่ดีขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเผชิญปัญหาหรือไม่ให้มีปัญหามากลายเป็นอุปสรรคทำลายตัวเราหรือองค์การผู้บริหารสถานศึกษา และครูจึงไม่อาจนิ่งดูยต่อปัญหาดังกล่าวจะต้องแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่าที่ปรากฏ ผู้บริหาร และครูใช้วิธีการแก้ปัญหาไม่เหมือนกันถึงแม้จะเป็นปัญหาในลักษณะเดียวกันก็ตาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ อายุ และบุคลิกภาพเฉพาะตัวปัญหาความขัดแย้ง ความขัดแย้งบางอย่างผู้บริหารหรือครูคนหนึ่งอาจแก้ปัญหาได้แต่อีกคนหนึ่งอาจแก้ไม่ได้หรือแก้ได้แต่ใช้เวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล (เชมมารี รัชชชีพ. 2553: 192)

โรงเรียนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หลายแห่ง ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งของครูในโรงเรียนอย่างมาก เช่น การแบ่งพรรคแบ่งพวก ปัญหาการแบ่งงาน การมีส่วนร่วมในการทำงาน การกลั่นแกล้งกัน ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งของครูที่ต้องใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ร่วมมือ และยอมรับในการดำเนินการให้สถานศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2559)

จากสภาพ และปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการความขัดแย้งของครูในสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการความขัดแย้งในโรงเรียน เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการบริหารงานบุคคล กำหนดกลยุทธ์ที่จะจัดการความขัดแย้งให้เหมาะสมเป็นไปในทางที่ดี และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและยังมีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

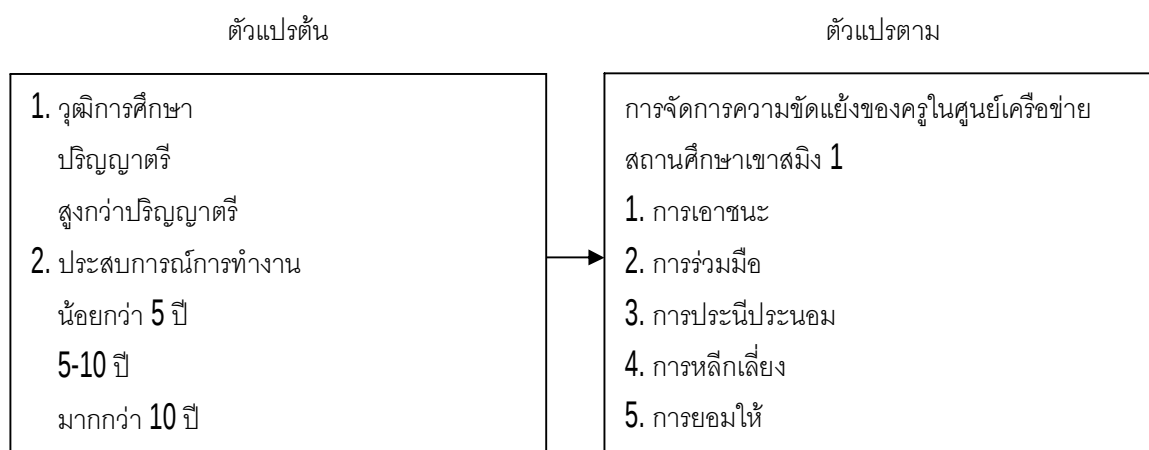
การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้นำไปใช้ในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอันจะนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ครูในสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้นำไปใช้ในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มี 5 ด้าน ได้แก่ การเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 จำนวน 151 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 คำนวณโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่

และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 วุฒิการศึกษา

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม คือ การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มี 5 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การเอาชนะ

3.2.2 การร่วมมือ

3.2.3 การประนีประนอม

3.2.4 การหลีกเลี่ยง

3.2.5 การยอมให้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยการจัดการความขัดแย้งตามกรอบทฤษฎีของโทมัส และคิลแมนน์ (Thomas; & Kilmann. 1987: 11-16) จำนวน 62 ข้อ มี 5 วิธี คือการเอาชนะ จำนวน 8 ข้อ การร่วมมือ จำนวน 14 ข้อ การประนีประนอม จำนวน 15 ข้อ การหลีกเลี่ยง จำนวน 15 ข้อ และการยอมให้ จำนวน 10 ข้อ

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการหลีกเลี่ยง และการเอาชนะอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมมือ การประนีประนอม การยอมให้ การหลีกเลี่ยง และการเอาชนะ ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านการเอาชนะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ พยายามใช้สิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นของตนเองกับปัญหาความขัดแย้ง การแก้ไขความขัดแย้งโดยยืนยันทามระเบียบที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมในการบรรลุเป้าหมายของตนเอง และการแก้ไขความขัดแย้งโดยยืนยันทามกฎที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมในการบรรลุเป้าหมายของตนเอง ส่วนอันดับสุดท้าย คือ พยายามให้คนอื่นเห็นว่าการของตนเองมีเหตุผล โดยไม่สนใจความคาดหวังของผู้อื่น

1.2 ด้านการร่วมมือ โดยรวม และรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นทั้งหลายของผู้อื่น และตนเองเข้าด้วยกัน ที่มุ่งให้เกิดความพอใจทั้งตนเอง และบุคคลอื่น การแก้ไขความขัดแย้งโดยการร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้งร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นทั้งหลายของผู้อื่น และตนเองเข้าด้วยกันที่มุ่งให้เกิดผลประโยชน์ทั้งตนเอง และบุคคลอื่น ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การแก้ไขความขัดแย้งโดยการเจรจาต่อรองเพื่อหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้งร่วมกัน

1.3 ด้านการประนีประนอม โดยรวม และรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อการยอมให้ในสิ่งที่บุคคลอื่นต้องการบ้าง ถ้าหากได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแก้ไขความขัดแย้งโดยใช้ทางสายกลางคำนึงถึงผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย การแก้ไขความขัดแย้งโดยใช้ทางสายกลางคำนึงถึงความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย และการแก้ไขความขัดแย้งโดยใช้วิธีการผ่อนปรนเข้าหากันคำนึงถึงความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ยอมให้ในสิ่งที่บุคคลอื่นต้องการบ้าง ถ้าหากได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

ตาราง 3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	87	80.56
2. สูงกว่าปริญญาตรี	21	19.44

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	48	44.44
2. 5-10 ปี	22	20.37
3. มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	38	35.19
รวม	108	100

จากตาราง 3 พบว่า ครูผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 80.56 วุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 35.19 และมีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.37

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ดังตาราง 3-10

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

การจัดการความขัดแย้งของครู				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การเอาชนะ	3.33	.57	ปานกลาง	5
2. การร่วมมือ	3.79	.44	มาก	1
3. การประนีประนอม	3.71	.46	มาก	2
4. การหลีกเลี่ยง	3.38	.62	ปานกลาง	4
5. การยอมให้	3.58	.59	มาก	3
รวม	3.58	.42	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ย 3.58 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการหลีกเลี่ยง ค่าเฉลี่ย 3.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .62 และการเอาชนะค่าเฉลี่ย 3.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .57 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การร่วมมือค่าเฉลี่ย 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .44

การประเมินประนอมค่าเฉลี่ย 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .46 การยอมให้ค่าเฉลี่ย 3.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .59 การหลีกเลี่ยง และการเอาชนะตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สุดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

2. วิเคราะห์ระดับการจัดการความขัดแย้งของครูในสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งของครูในสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งของครูในสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบร่วมมือ การประนีประนอม และการยอมให้ จึงทำให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การจัดการความขัดแย้งดังกล่าวข้างต้นเป็นวิธีที่ดี และสามารถนำไปใช้ได้กับทุกสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้ง ถึงแม้ว่าความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถทำให้ลดน้อยลง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้รับความรู้ ทักษะ กระบวนการทำงานในโรงเรียนจากการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา จากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน และครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การจัดการความขัดแย้งกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จึงทำให้การจัดการความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และรายด้าน

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการหลีกเลี่ยง และด้านการเอาชนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการเอาชนะ ครูไม่ควรผลักดันให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็นของตนเอง หรือทำให้ได้ตามวิธีการ หรือวิถีทางของตนเอง รวมถึงทำตัวให้เป็นผู้ชนะในทุกๆ เรื่อง การแสดงพฤติกรรมหรือใช้อารมณ์ส่วนตัวในการจัดการความขัดแย้ง แต่ควรใช้เหตุผลในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และเลือกใช้รูปแบบวิธีการจัดการความขัดแย้งที่หลากหลายที่เหมาะสมกับสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยคำนึงความพึงพอใจของเพื่อนร่วมงาน และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรเป็นสำคัญ

2. ด้านการหลีกเลี่ยง ครูไม่ควรหลีกเลี่ยงปัญหา และการไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ควรแก้ปัญหาความขัดแย้งในทันที โดยไม่ให้ปัญหานั้นส่งผลกระทบต่อการทำงานในองค์กร หรือปล่อยให้ความขัดแย้งเป็นปัญหาเรื้อรัง ต้องเอาใจใส่ต่อความขัดแย้งที่จะทำให้เกิดปัญหาต่อการปฏิบัติงาน และจะส่งผลเสียต่อองค์กร

3. ด้านการยอมให้ ครูไม่ควรใช้การแก้ไขความขัดแย้งโดยยอมตามโดยไม่ต้องการให้ กระทั่งต่อสัมพันธภาพระหว่างครูด้วยกันเป็นการเอาใจผู้อื่น และการโอนอ่อนผ่อนตามโดยไม่ต้องการให้กระทั่งต่อสัมพันธภาพระหว่างครูด้วยกันเป็นการเอาใจผู้อื่น แต่ควรใช้เหตุผลในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และเลือกใช้รูปแบบวิธีการจัดการความขัดแย้งที่หลากหลายที่เหมาะสมกับสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรเป็นสำคัญ

4. ด้านการประนีประนอม ครูควรแสดงพฤติกรรมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการลดความต้องการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองให้น้อยลง ยอมให้ในสิ่งที่บุคคลอื่นต้องการบ้าง และพยายามเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโดยเจรจาต่อรอง รักษาระดับความขัดแย้งให้อยู่ในวงจำกัด เพื่อเป็นการถนอมน้ำใจผู้อื่น และรักษาสัมพันธภาพเอาไว้

5. ด้านการร่วมมือ ครูควรใช้การเจรจาต่อ และการเจรจาไกล่เกลี่ยด้วยคนกลางเพื่อหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้งร่วมกัน เพื่อที่จะได้ร่วมมือแก้ปัญหาให้ได้สำเร็จ ทำให้ผู้อื่นรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้ และเพื่อจะได้วิธีที่ดีกว่าในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และทำให้เกิดความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายต่อผลของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการความขัดแย้งของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับผู้สนใจจะทำการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความขัดแย้งด้านการเอาชนะของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. ศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการความขัดแย้งของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

เชมมารี รัชชชีพ. (2553). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

พนัส หัสนาคินทร์. (2542). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สมุทร ชำนาญ. (2556). ผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ระยอง: พี.เอส.การพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (2558). บทบาทหน้าที่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ. ม.ป.ท.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

Thomas, Kenneth W.; & Ralph, H. Kilmann. (1987). *Thomas-Kilman Conflict Mode Interest*. 27th printing. New York: XICOM Incorporated.

ภาคโปสเตอร์

NBUE006: รายงานการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

THE USE OF THE SKILLS OF READING AND WRITING, SPELLING, SPELLING SECTION. GROUP LEARNING THAILAND LANGUAGE GRADE 2

สุคนทิพย์ วรณพนม¹ ดร. สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ ครูโรงเรียนบ้านเขาคอก (ไตรเดชวิทยา)

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยรายงานการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อหาประสิทธิภาพดัชนีประสิทธิผล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายในการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด จำนวน 8 แผน 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านและการเขียน สะกดคำมาตราตัวสะกดวิชาภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ 4) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่แบบฝึกทักษะละชุด จำนวน 80 ข้อ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation), การหาประสิทธิภาพ (E1/E2), ค่าดัชนีประสิทธิผล (EI) และการทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E1 / E2 = 86.41/83.33$ เมื่อแยกรายชุด มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกชุด โดยมีค่า $E1$ อยู่ระหว่าง 84.00 – 89.33 / $E2$ อยู่ระหว่าง 82.00 – 87.00

2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.65 และเมื่อแยกเป็นรายชุด ค่าดัชนีประสิทธิผล (EI.) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.78

3. การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกเป็นรายชุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกชุด

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รายงานการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด

Abstract

The use of the skills of reading and writing, spelling, spelling section. Thai language Grade 2 is the purpose of education. To determine the effectiveness Effectiveness Index Compare achievement before and after. And satisfaction of the students. Using the skills of reading and writing, spelling, spelling section group learning Thailand. Grade 2 goals in the exercises. A study last year. 2 school, he fell (Tri Det Science) under the jurisdiction of Primary Kanchanaburi Area 1 Muang Kanchanaburi year 2558, 10 of which have come by selecting specific (Purposive Sampling) used in the study: 1.) exercises, reading and writing, spelling, spelling section. Thai language Grade 2 sets of 8 to 2) Plan. Reading and writing, spelling, spelling Section 8 plan, 3) test achievement. Reading and writing Spelling Language Thailand Section 30, Article 4) test achievement, but a series of 80 exercises 5) satisfaction of the students. Using Skills The statistical analysis using the statistics include an average (mean), standard deviation (standard deviation), the efficiency (E1 / E2), the effectiveness index (EI) and test (t-test dependent).

The results of this research were as follows:

1) The effectiveness of the training and skills of reading, writing, spelling, spelling section. Thai language Grade 2 is the standard criteria of 80/80, with the $E1 / E2 = 86.41 / 83.33$ on a set break. Effective 80/80 meets the criteria set. The value of E1 is between 84.00 - 89.33 / E2 is between 82.00 to 87.00.

2) Effectiveness Index (EI) skills of reading and writing, spelling, spelling section. Thai language Grade 2 is equal to 0.6478, and a separate series. Effectiveness index (EI.) Ranged from 0.6779 to 0.7833.

3) comparison After learning achievement With practice reading skills Article writing and spelling. Thai language Grade 2 higher than the previous level of statistical significance. 05, when a series split. Achievement after learning higher than before the study. Statistically significant at the .05 level. Every series.

4) Satisfaction of the students to use the skills of reading and writing, spelling, spelling section. Thai language Grade 2 overall in the high level.

Keywords: The use of the skills of reading and writing, spelling, spelling section.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจ การงานและดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการ (2551:37) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับคนไทย โดยกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (4) ที่เน้นจัดกระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ด้านภาษานเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาเพื่อการพัฒนาความคิด นักเรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์ และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดอย่างชาญฉลาด รอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยต้องเน้นการรักษาภาษาไทย ในฐานะเป็นวัฒนธรรมและอำนาจวรรณกรรมต่างๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ดีวิเศษ และโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบันและสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษามิปัญญาของภาษาในท้องถิ่นต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4)

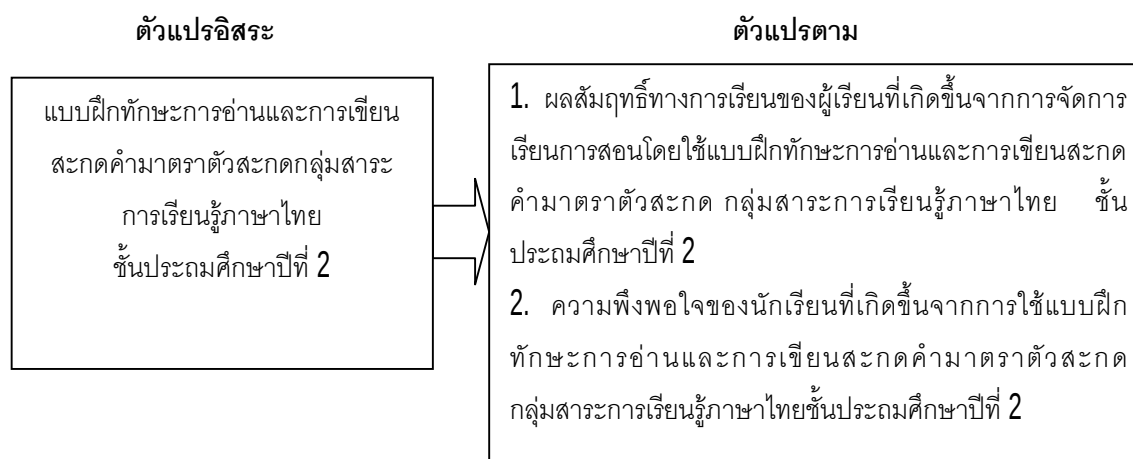
ผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา) ในปีการศึกษา 2556-2557 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 72.45 และ 70.60 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งเป้าไว้ที่ร้อยละ 80 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการดู การฟัง คิดเป็นร้อยละ 82.00 และด้านการพูด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.50 ตามลำดับ (โรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา. 2557: 15) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่โรงเรียนตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนมีปัญหา ในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา คำใหม่และการนำคำที่เรียนไปใช้ในการเขียน ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเป็นพิเศษ เพื่อเป็นพื้นฐานและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน (จิราพร พรหมวาศรี. 2549: 59) โดยการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนผู้รายงานซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา) มีความสนใจในการจัดกิจกรรมสอน และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาที่ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงได้จัดทำแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้นักเรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกว้างทองราษฎร์บูรณะ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเพลงและเกม อยู่ในระดับดีขึ้นร้อยละ 80
2. เปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกว้างทองราษฎร์บูรณะ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเพลงและเกมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาคอก (ไตรเดชวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10 คน (เนื่องจากนักเรียนมี 1 ห้องเรียน)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 เรื่อง จำนวน 16 แผน (เรื่องละ 2 แผน) จำนวน 16 ชั่วโมง ดังนี้
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย เลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่แบบฝึกทักษะละชุด เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนแต่ละชุด เป็นข้อสอบแบบปรนัย เลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ (ชุดละ 10 ข้อ)
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

มีลักษณะเป็น Rating scale

ผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด

n	คะแนน				ร้อยละ			
	ระหว่างเรียน		หลังเรียน		ระหว่างเรียน		หลังเรียน	
	(120 คะแนน)		(30 คะแนน)		เรียน		E ₁	E ₂
	X	S.D.	X	S.D.				
10	103	1.64	25	0.82	86.41	83.33	86.41	83.33

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E_1 / E_2 = 86.41/83.33$

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เมื่อแยกเป็นรายชุด

n=10

แบบฝึกทักษะ	คะแนน				E ₁	E ₂
	ระหว่างเรียน		หลังเรียน (10			
	(15 คะแนน)		คะแนน)			
	X	S.D.	X	S.D.		
แบบฝึกทักษะชุดที่ 1	12.80	0.63	8.20	0.42	85.33	82.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 2	13.00	0.67	8.40	0.52	86.66	84.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 3	12.60	0.52	8.10	0.74	84.00	81.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 4	13.10	0.88	8.50	0.53	87.33	85.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 5	13.10	0.88	8.40	0.52	87.00	84.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 6	12.90	0.74	8.50	0.53	86.00	85.00

แบบฝึกทักษะชุดที่ 7	13.40	0.84	8.70	0.48	89.33	87.00
แบบฝึกทักษะชุดที่ 8	13.40	0.84	8.60	0.52	89.33	86.00

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รายชุด เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกชุด โดยมีค่า E_1 อยู่ระหว่าง 84.00 – 89.33 / E_2 อยู่ระหว่าง 82.00 – 87.00

2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตาราง 2 ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชุด

n	คะแนนเต็ม	คะแนนทดสอบ		E.I.	คะแนนเพิ่มร้อยละ
		($\bar{X}$) เรียน	($\bar{X}$) หลังเรียน		
10	30	15.80	25.00	0.6478	64.78

จากตาราง 2 พบว่า ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6478

แสดงว่า ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.78

ตาราง 3 ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เมื่อแยกเป็นรายชุด

แบบฝึกทักษะ	คะแนนเต็ม	คะแนนทดสอบ ($\bar{X}$)		E.I.	คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ
		ก่อนเรียน	หลังเรียน		
แบบฝึกทักษะชุดที่ 1	10	3.80	8.20	0.7096	70.96
แบบฝึกทักษะชุดที่ 2	10	4.00	8.40	0.7333	73.33
แบบฝึกทักษะชุดที่ 3	10	4.10	8.10	0.6779	67.79
แบบฝึกทักษะชุดที่ 4	10	4.20	8.50	0.7413	74.13
แบบฝึกทักษะชุดที่ 5	10	4.10	8.40	0.7288	72.88
แบบฝึกทักษะชุดที่ 6	10	3.90	8.50	0.7541	75.41
แบบฝึกทักษะชุดที่ 7	10	4.00	8.70	0.7833	78.33
แบบฝึกทักษะชุดที่ 8	10	3.90	8.60	0.7704	77.04

จากตาราง 2 พบว่า เมื่อแยกเป็นรายชุด ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6779 – 0.7833 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและเขียนสะกดมาตราตัวสะกดเพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 67.79 – 78.33

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชุด

จำนวนนักเรียนที่ใช้ แบบฝึกทักษะ (n)	คะแนน				ΣD	Σ D ²	t
	ก่อนเรียน (30 คะแนน)		หลังเรียน (30 คะแนน)				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
10	15.80	1.32	25.00	0.82	250	6259	16.61*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E_1 / E_2 = 86.41/83.33$ เมื่อแยกรายชุด พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกชุด โดยมีค่า E_1 อยู่ระหว่าง 84.00 – 89.33 / E_2 อยู่ระหว่าง 82.00 – 87.00 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด ที่ได้จัดทำขึ้นเป็นแบบฝึกทักษะที่มีเนื้อหาสอดคล้องจุดประสงค์ และเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด ได้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ทั้งนี้ เป็นเพราะแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด สร้างขึ้นตามขั้นตอนการฝึกทักษะ แต่ละแบบฝึกมีลักษณะเป็นแบบฝึกที่ดีทั้งด้านการพิมพ์ และมีภาพประกอบที่สวยงามน่าสนใจ มีกิจกรรมการฝึกเรียงลำดับจาก

ง่ายไปหายาก ซึ่งสอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (อ้างถึงในทัศนียา แก้วคงขำ, 2550, หน้า 37) ได้กล่าวถึงหลักการฝึกทักษะทางภาษาไทยว่า หลักการฝึกทักษะภาษาไทย จะต้องฝึกสิ่งที่ง่ายไปหาสิ่งที่ยาก และต้องฝึกซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะเกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญในการใช้ภาษา ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับสุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 53) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยส่งเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้นกว้างขวางขึ้นทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6478 แสดงว่า ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.78 และเมื่อแยกเป็นรายชุด ค่าดัชนีประสิทธิผล(E.I.) ของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6779 - 0.7833 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดเพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 67.79 - 78.33 ถือได้ว่าการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดชุด ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการด้านทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและน่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด เป็นแบบฝึกที่ดีคำนึงถึงการใช้หลักจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ไม่น่าเบื่อและที่สำคัญต้องกระตุ้นให้นักเรียนสนใจใคร่รู้ มีค่าชี้แจงสั้นๆ ใช้เวลาที่เหมาะสมและมีความหลากหลาย นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับบงเยาว์ บวงสรวง (2558: 33) อธิบายว่า การสร้างแบบฝึกนั้นจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ มีการฝึกที่เหมาะสมจึงมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การสร้างแบบฝึกให้มีรูปแบบที่น่าสนใจโดยคำนึงถึงความพร้อมและความสามารถของนักเรียน สำหรับค่าที่จะมาสร้างนั้นควรเป็นคำมาจากหนังสือเรียน โดยพิจารณาคำที่นักเรียนมีปัญหาในการเขียนสะกดคำ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำเพิ่มขึ้น

3. การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกเป็นรายชุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทุกชุด ทั้งนี้เป็นผลมาจากแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดที่สร้างโดยคำนึงถึงจิตวิทยาที่นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ให้น่าสนใจเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 54 - 55) ได้นำเอาทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ 3 ข้อ มาประยุกต์ใช้กับการสร้างแบบฝึกคือ กฎแห่งความพร้อม คือ ทำให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ ผลดีที่เกิดจากการฝึก ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจฝึกจนกระทั่งประสบผลสำเร็จ กฎแห่งการฝึกหัด คือ สิ่งใดที่ได้กระทำบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว แม่นยำยิ่งขึ้น หากไม่ได้ฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ จะทำได้ไม่ดี และกฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทราบผลการกระทำโดย

ทันที เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียน ครูจะเฉลยคำตอบทันทีที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จ และทำให้ทราบว่าทำถูกหรือผิดอย่างไร

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชอบฝึกทักษะการอ่านและเขียนจากแบบฝึกทักษะ กิจกรรมในแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านและการเขียนได้ดีขึ้น และนักเรียนชอบเรียนจากแบบฝึกทักษะนี้อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำมาตราตัวสะกด ได้สร้างโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยา คือ สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียน เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการฝึกการออกเสียงแบบพยางค์ คำวลี ประโยคและคำประพันธ์ แบบฝึกให้ใช้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กจึงจะช่วยให้ได้ประสบผลสำเร็จในการฝึกและช่วยย่นระยะเวลาให้ติดตามต่อไป ตามหลักการจริงใจ สร้างขึ้นเป็นแบบสั้นๆ ง่ายๆ ใช้เวลาฝึกเป็นเวลา 30 – 40 นาที ป้องกันความเบื่อหน่ายแบบฝึกต้องมีลักษณะต่างๆ กัน เช่น ประสมคำจากภาพ เต็มคำลงในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ฝึกร้องเพลงและใช้เกมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับใกล้รุ่ง นครวานากุล (2547: 54) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน การให้นักเรียนได้รับผลตอบแทนภายในจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยการให้รางวัล ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี เช่น ความรู้สึกภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง ที่สามารถเอาชนะความสำเร็จต่างๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการและขั้นตอนในการใช้ พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ ให้ครบตามจำนวนนักเรียน ก่อนใช้ทุกครั้ง
2. ในขณะที่นักเรียนทำการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูต้องคอยดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ใกล้รุ่ง นครวานากุล. (2547). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่องการบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงเยาว์ สุทธิสงค์. (2545). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองกระบี่ มรดกอันดามัน สำหรับรายวิชาท้องถิ่นของเราในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

โรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา). (2557). รายงานแผนปฏิบัติการประจำปี 2557. กาญจนบุรี. เอกสารอัด
สำเนา.

NBUE035: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรม
 โครงการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุปถัมภ์)
 LEARNING MANAGEMENT TO DEVELOP SCIENCE PROCESS SKILLS WITH PROJECT ACTIVITIES
 FOR STUDENTS. SECONDARY GRADE 1 BANHOI SCHOOL (ORIGINAL ITALICS JI ENGINEERING
 FOSTER).

สมจิตร คงเจริญ¹ ดร. สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต²

¹ ครูโรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุปถัมภ์)

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุปถัมภ์)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ
 ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี
 ต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุปถัมภ์) อำเภอประจันตคาม สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random
 Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของแผนการ
 จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้
 ด้วยกิจกรรมโครงการแต่ละแผน แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรม
 โครงการ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ
 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage)
 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าที่
 (t-test แบบ Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทาง
 วิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E1 / E2 =$
 $84.35/82.88$
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทาง
 วิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเนื้อหาสาระ เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรมโครงงานมาทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์, กิจกรรมโครงงาน

Abstract

Research learning to develop science process skills with project activities. For students at one Banhoi school. (Original italics Ji Engineering Foster). This research The objective of the study To report its findings and develop lesson plans for developing science process skills with project activities. To compare the academic achievement before and after learning. To compare science process skills and to study the opinions of students on the one teaching method for developing science process skills with project activities. The sample of students at one Bangoi school. (Italics added Yip Engineering Foster) Prachantakham district. District 1 office district, Prachinburi year 2559 25 people. They were selected by random sampling lifting group (Cluster Random Sampling) used in the study include lesson plans for developing science process skills with project activities. Secondary Grade 1 test achievement before and after learning of the lesson plans with project activities. Test achievement between students of lesson plans with activities planned each project. Science process skills test before and after school activities Projects Survey of Students at 1 toward learning to develop science process skills with project activities. The statistics used for data analysis were percentage (Percentage) Average (Mean), standard deviation (Standard Deviation) and the powerful E1 / E2 and t test (t-test the Sample model dependent).

The research found that :

1. Performance Plan for developing science process skills with project activities. Secondary Grade 1 is the standard criteria of 80/80, with the E1 / E2 = 84.35 / 82.88.

2. Achievement after learning the lesson plans for developing science process skills with project activities. Secondary Grade 1 class higher than before. The statistical significance level. 05.

3. science process skills of students after the first class. With lesson plans for developing science process skills with project activities. Higher learning The statistical significance level. 05.

4. Students are first taught on how to develop science process skills with project activities. The overall level. All at a high level A side benefit. The high level Was ranked first, followed by the

learning activities. And substantive On a separate item found. Students see the importance of the project activities had resulted in benefits to the community. At the most, followed by the teachers an opportunity to exchange knowledge with each other.

Keywords: Learning management to develop science process skills, project activities.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านความคิด ความมีเหตุผล คิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ สามารถวางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นประชากรทุกคนของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสังคมที่มีคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2545-2559) ในแนวนโยบายที่ 4 ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ และการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไว้ว่าการจัดกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ และเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ความเข้าใจและใช้ศักยภาพของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ ซึ่งพบว่าประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีปัญหาอุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาของคนในชาติ ถ้าประชาชนได้รับการศึกษาก็มีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าและเป็นกลไกในการพัฒนาสังคมพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระหรือเรียนรู้เรื่องราวที่ไกลตัวนักเรียน เป็นการแยกนักเรียนออกจากชีวิตจริงเมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นั้นมีหลากหลายวิธีที่นักเรียนได้ศึกษา เช่น วิธีจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน การจัดการเรียนรู้แบบค่ายวิทยาศาสตร์ หรือวิธีจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เป็นต้น โดยเฉพาะวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นวิธีของการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการค้นคว้าหาความรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหา (ธีระชัย ปุณณะโชติ 2538: 4) สิ่งดังกล่าวล้วนแต่ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่างๆ เหล่านั้นเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่ตนสนใจจะศึกษาเอง ลงมือศึกษาค้นคว้าเองและพบคำตอบของปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองเช่นนี้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชอบและสนใจต่อวิชานั้นๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ด้วย นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างนักวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง ได้เผชิญกับปัญหาต่างๆ และแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเองและค่อยๆ พัฒนาเจตคติและค่านิยมทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้น (พันธ์ ทองชุมนุม, 2547: 56)

จากปัญหาการขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเคยเป็นโรงเรียนอรัญญิก) และจากการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงงานเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหา

ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี จึงได้นำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยโครงงาน มาใช้พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุบลภูมิ)

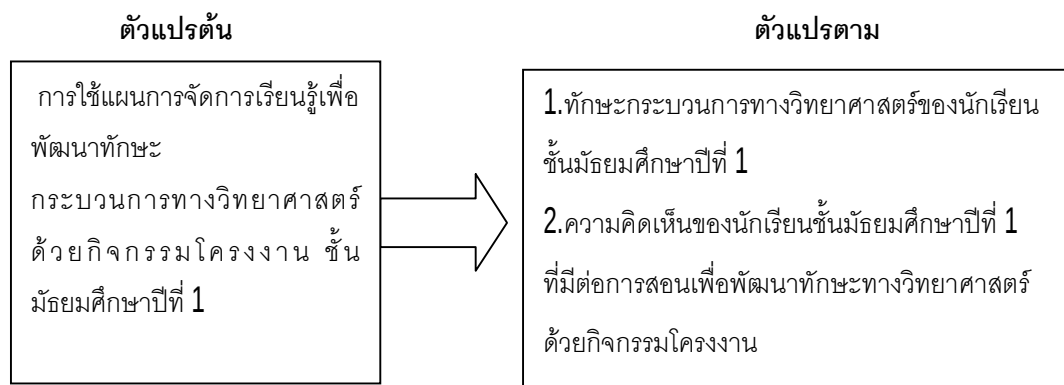
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย เดิมเอนิเนียร์อุบลภูมิ)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนเขตคุณภาพประจันตคาม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559

(โรงเรียนอนุบาลประจันตคาม จำนวน 74 คน โรงเรียนบ้านหอย(เดิมเอนิเนียร์อุปัทม์) จำนวน 25 คน) จำนวน 99 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนิเนียร์อุปัทม์) อำเภอประจันตคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบยักกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม คือ

1. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน

3. ระยะเวลาในการวิจัย ได้ทำการสร้างและพัฒนานวัตกรรม กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2558 - 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงงาน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงงาน แต่ละแผน
4. แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมโครงงาน
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน

ผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรม
โครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวม

คะแนน					ร้อยละ			
n	ระหว่างเรียน		หลังเรียน (25		ระหว่าง	หลัง เรียน	E ₁	E ₂
	(45 คะแนน)		คะแนน)		เรียน	(25 คะแนน)		
	X̄	S.D.	X̄	S.D.	(45 คะแนน)			
25	37.96	1.17	20.72	1.43	84.35	82.88	84.35	82.88

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E_1 / E_2 = 84.35/82.88$

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์	คะแนน				t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน			
	(25 คะแนน)		(25 คะแนน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
n = 25	13.68	0.56	20.72	1.43	24.16	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบทักษะทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 3 การเปรียบเทียบทักษะทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างการทดสอบทักษะทางวิทยาศาสตร์ (n)	คะแนน				t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน			
	(40 คะแนน)		(40 คะแนน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
25	14.56	0.91	30.08	1.75	42.98	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การทดสอบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน

ตาราง 4 แสดงผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน

ข้อ	ความคิดเห็นของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับที่
ด้านเนื้อหาสาระ					
1	เนื้อหาของกิจกรรมการสอนด้วยโครงงานมีความน่าสนใจ	4.48	0.65	มาก	5
2	เนื้อหาของกิจกรรมการสอนด้วยโครงงานครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับการนำมาใช้พัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์	4.44	0.65	มาก	8
3	นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการทำโครงงานวิทยาศาสตร์มากขึ้น	4.40	0.64	มาก	12

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
4	นักเรียนสามารถนำความเกี่ยวกับกิจกรรมโครงงานไปใช้ในการเรียนวิทยาศาสตร์	4.45	0.77	มาก	7
ความคิดเห็นด้านเนื้อหาสาระ โดยรวม		4.45	0.67	มาก	
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.48	0.71	มาก	6
6	กิจกรรมสร้างความสนใจจนทำให้นักเรียนอยากสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง	4.44	0.71	มาก	9
7	กิจกรรมการเรียนรู้การสอนช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นระบบ	4.48	0.50	มาก	3
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความรู้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต่อนักเรียน	4.40	0.70	มาก	13
ความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม		4.45	0.66	มาก	
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
9	นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการเรียนรู้	4.32	0.69	มาก	17
10	ครูเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.56	0.65	มากที่สุด	2
11	นักเรียนสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงงานวิทยาศาสตร์ให้เพื่อนในชั้นเรียนได้	4.48	0.58	มาก	4
12	ครูส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงงาน	4.36	0.81	มาก	14
ความคิดเห็นด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยรวม		4.43	0.68	มาก	
ด้านการวัดและประเมินผล					
13	ครูผู้สอนประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม	4.32	0.62	มาก	16
14	ส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงงานตามความสนใจของนักเรียน	4.44	0.65	มาก	10
ความคิดเห็นด้านวัดและประเมินผลโดยรวม		4.41	0.67	มาก	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับที่
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
15	นักเรียนเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรมโครงการมาทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้	4.64	0.63	มากที่สุด	1
16	นักเรียนสามารถจัดทำโครงการวิทยาศาสตร์อย่างสร้างสรรค์	4.40	0.64	มาก	13
17	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาชุมชนของนักเรียนเองได้	4.36	0.63	มาก	15
ความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยรวม		4.46	0.64	มาก	
ความคิดเห็นเห็นโดยรวม		4.44	0.66	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอน เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44, S.D.=0.66$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.64$) รองลงมา คือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเนื้อหาสาระ เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรมโครงการมาทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, $S.D.=0.63$) รองลงมา คือ ครูเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกนั้นอยู่ใน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเอนยีเนียร์อุปถัมภ์) มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

- ประสิทธิภาพของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E1 / E2 = 84.35/82.88$ ทั้งนี้เนื่องจาก แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยผ่านกระบวนการตามขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม เริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์เนื้อหา วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เทคนิควิธีการ หลักการ และทฤษฎีที่เป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและได้วิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียด ซึ่งได้แบ่งเนื้อหา เรื่อง กิจกรรมโครงการ เป็น 9 เรื่องย่อย จำนวน 9 แผน นอกจากนี้ยังได้ผ่านการตรวจสอบพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียน และก่อนจะนำไปทดลอง

ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผล แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับใช้ได้

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนวิธีการสร้างอย่างเป็นระบบและผ่านการปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองแบบ 1:10 และ 1:30 จนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539 : 134 – 143) กล่าวว่า การนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) คือนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองจริง (Trial Run) เพื่อให้ได้ ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจาก แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแผนการเรียนรู้ที่ดีในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้กระบวนการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์ คือ เนื้อหาเขียนเป็นรายคาบ โดยเขียนสอดคล้องกับชื่อเรื่องที่อยู่ในโครงงาน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญมี ความคิดรวบยอด (Concept) ตรงกับเนื้อหา มีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่สอดคล้องกลมกลืนกับความคิดรวบยอด มีกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นตอนการสอนจริง โดยมีเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีสื่อที่ สอดคล้องกับเนื้อหา มีวัดผล โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและช่วงที่จะทำการวัด (วัดก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือหลังเรียน) ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบทูละระว่า การสอนของครูบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ กำหนดไว้หรือไม่ (สมนึก ภัททิยธนี, 2541 : 5) และแผนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ซึ่งเป็นแผนการ จัดการเรียนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เมื่อนำมาใช้กับนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน

3. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนออกแบบการสำรวจ ทดลอง หรือ ประดิษฐ์เพื่อเป็นการวางแผนการทำโครงงานซึ่งในการวางแผนนักเรียนมีการตั้งสมมติฐานการทดลองในเรื่องที่ นักเรียนจะศึกษา มีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้นี้ สามารถพัฒนาทักษะการตั้งสมมติฐานและการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การทำการสำรวจ ทดลอง หรือการ ประดิษฐ์ตามแบบแผนที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนจะได้ประสบการณ์ตรงจากการทำโครงงาน การทดลอง นำผลที่ได้จาก การศึกษามาตีความหมายและลงข้อสรุป ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะกระบวนการทดลอง และทักษะการ ตีความหมายและลงข้อสรุปแก่นักเรียนซึ่ง กระบวนการการแสวงหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เริ่มตั้งแต่ การกำหนดปัญหาหรือการวางแผน การทดลอง การรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เน้นการคิด เป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นด้วยตนเองนักเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ธีระชัย ปุณณโชติ, 2538 : 1) อีกทั้งพฤติกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติและฝึกฝนความคิดอย่างมีระบบเรียกว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ได้มาซึ่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จะเป็น

เครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้หากได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอก็จะเกิดทักษะที่เพิ่มขึ้น (ภพ เลหาไพบูลย์ 2542:14) นักเรียนจะได้รับความรู้ซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าความรู้ดังกล่าว ทั้งจากการศึกษาเอกสารต่างๆ เพื่อมาประกอบความรู้นั้น รวมทั้งความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนั้น ในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์นักเรียนจะได้มีโอกาสใช้ทักษะต่างๆ อย่างเต็มที่จากการทำโครงงานในครั้งนั้น เช่น ทักษะการสังเกต การตั้งสมมติฐาน การออกแบบ การทดลองและควบคุมตัวแปร การวัด การรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล การใช้เครื่องมือต่างๆ ในการทดลอง การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยการเขียนรายงานโครงงาน เป็นต้น สิ่งดังกล่าวล้วนแต่ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่างๆ เหล่านั้นเป็นอย่างดี (พันธ์ ทองชุมนุญ, 2547 : 272-273) สอดคล้องกับการวิจัยของ ประภาภรณ์ ดังกาสิทธิ์ (2552: 74) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($=4.44, S.D.=0.66$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรมโครงงานมาทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน เป็นแผนการจัดการการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่ง (1) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปตามความมุ่งหมาย (2) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง (3) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง (สุวิทย์ มูลคำและคณะ, 2549 : 55 - 56) จึงดึงดูดความสนใจ ทำทลายความคิด นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเองและรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าเรียนรู้ มีการเรียนรู้จากเรื่องง่ายไปยาก เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวไปไกลตัว กิจกรรม กระบวนการ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนและครู จึงส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ในด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก และนักเรียนเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรมโครงงานมาทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ดังนั้น การวิจัยการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอย (เดิมเคยนิเญยวิงอุปถัมภ์) ที่ผู้วิจัยศึกษาจึงเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ขึ้นพื้นฐาน 13 ทักษะให้สูงขึ้น เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการทดลองอย่างเป็นระบบ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนและเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจทุกขั้นตอน
2. ควรมีการทดลองใช้แผนพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนที่จะนำไปใช้จริงเพื่อป้องกันความผิดพลาด
3. ครูควรศึกษาความรู้พื้นฐาน ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามระดับความสามารถ
4. ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความรู้ที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). การผลิตชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์การสอน เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรชัย ปุณณโชติ. (2538). ประวัติ ปรัชญา และวัฒนธรรมทางวิทยาศาสตร์ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและ
วิทยวิธีทางวิทยาศาสตร์ นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พันธ์ ทองชุมนุม. 2547. การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

NBUE080: การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPING SKILLS, ESSAY WRITING PROCESS PSWCA FOR STUDENTS GRADE 5

รุ่งลาวัลย์ ก้อนแก้ว¹ ดร. สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต²

¹ ครูโรงเรียนบ้านดอน (เสริมศรีกสิกร)

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนบ้านดอน (เสริมศรีกสิกร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนเรียงความ และแบบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), t-test แบบ Dependent Sample ค่า E1/E2 และค่า E.I.

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E1/E2 = 84.28/82.20$
2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7156 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.56
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ, กระบวนการ PSWCA

Abstract

Research Developing skills, essay writing process PSWCA for student's grade 5. This research The objective of the study to establish and develop lesson plans to improve essay writing process for students PSWCA Grade 5 samples used in this study were students at the Grade 5/6 School, Bandon. (Extra Sri K) under the jurisdiction of Primary Nan Nan 1st Semester Academic Year in 2560 with 35 students who were selected by random sampling lif group (Cluster Random Sampling) used in the study include lesson plans developing knowledge, skills, essay writing process PSWCA test achievement before and after learning about the essay. And review the student's grade 5 on the learning management skills, essay writing process PSWCA statistics used for data analysis were percentage (Percentage) Average (Mean).

The research found that:

1. Performance Plan development skills, essay writing process PSWCA for students 5 years to comply with the standard 80/80 E1 / E2.= 84.28 /82.20
2. Effectiveness Index (EI) of the Plan development skills by writing essays. The PSWCA for students in grade 5 is equal to 0.7156, indicating that Plan development skills, essay writing process PSWCA for students in Grade 5, students have the skills to write an essay percent increase 71.56.
3. Achievement classes. The study plans to develop writing skills. The essay by PSWCA Grade 5 students at higher learning. The statistical significance level. 05.
4. Review of Year 5 students towards learning. According to the study plans to develop the skills to write essays for students PSWCA through grade 5.

Keywords: The essay writing skills, processes PSWCA

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้ระบุความสำคัญของภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในด้านวัฒนธรรมประเพณีไทย ชีวทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทย จึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานไว้ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 2) ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง การเขียนเรียงความ เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 1) การเขียนเรียงความ เป็นภาษาที่เคร่งครัดต่อการใช้ถ้อยคำ และคำนี้ ถึงหลักภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสาร

ให้ถูกต้อง ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ เขียนให้เป็นประโยค เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 71) ซึ่งพบว่าประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีปัญหาอุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลสืบเนื่องมาจากการศึกษาของคนในชาติ ถ้าประชาชนได้รับการศึกษาก็มีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าและเป็นกลไกในการพัฒนาสังคมพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระหรือเรียนรู้เรื่องราวที่ใกล้ตัวนักเรียน เป็นการแยกนักเรียนออกจากชีวิตจริงเมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

เรียงความเป็นงานเขียนที่มีแบบแผนเป็นงานเขียนที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของงานเขียนประเภทอื่นๆ มีผู้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้ ดวงใจ ไทยอุบล (2543: 36) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเขียนเรียงความสรุปได้ ดังนี้ 1) การเขียนคำนำ หมายถึง การเริ่มเรื่องในย่อหน้าแรก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในการติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป การเขียนคำนำมี 3 วิธี คือ 1.1) การเขียนบอกโดยตรง ผู้เขียนเขียนบอกตรงๆ ว่าต้องการเขียนเรื่องอะไร เพราะอะไร และทำไมจึงเขียนเรียงความเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด ความเห็น ความเข้าใจ หรือความใฝ่รู้ให้ผู้อ่านทราบ 1.2) เขียนบอกโดยอ้อม ผู้เขียนเขียนถึงเรื่องอื่นเพื่อเป็นการนำไปสู่เรื่องที่ต้องการเรื่องที่เขียนจึงควรเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกัน 1.3 เขียนโดยแสดงแนวคิด ผู้เขียนเขียนแสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องก่อนแล้วจึงอธิบายแนวคิดให้ผู้อ่านเข้าใจในภายหลัง 2) การเขียนเนื้อเรื่องหมายถึง การเขียนรายละเอียดทั้งหมด โดยแบ่งเป็นย่อหน้าหลายย่อหน้า ซึ่งมีลักษณะคือ 2.1) มีเอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของข้อเขียน 2.2) มีสัมพันธภาพ คือ ข้อความต่างๆ ในแต่ละย่อหน้าจะต้องดำเนินไปตามลำดับติดตาม เรื่องโดยง่าย ต้องจัดระเบียบความคิด จัดลำดับเวลาสถานที่เหตุผลเพื่อนำไปสู่จุดหมาย 3) มีสารัตถภาพ คือ การเน้นใจความสำคัญให้ผู้อ่านทราบว่าตอนใดเป็นใจความสำคัญหลักตอนใดเป็นใจความสำคัญของหรือ รายละเอียด 3) การเขียนสรุป หมายถึงส่วนที่ผู้เขียนแสดงทัศนะหรือข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนไว้ตอนท้ายของเรื่อง บางครั้งอาจสรุปเพียงตอนเดียวหรือประโยคเดียว วรวิณี โสมประยูร (2548: 108) กล่าวว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล เลือกสรรสิ่งที่ต้องการนำมาลำดับความด้วย การเรียบเรียงเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกทางความคิดได้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน ภาษาที่ใช้ในการเขียนค่อนข้างจะเป็นทางการ มีระเบียบแบบแผนมากกว่าภาษาที่ใช้พูด

ปัญหาการเรียนการสอนเรียงความ จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความบกพร่องด้านการเขียนมาก เช่น เขียนสะกดคำผิด เขียนตอบคำถามไม่ได้ใจความ เขียนไม่เป็นประโยค ไม่มีความรู้ข้อมูล ตลอดจนขาดประสบการณ์ในการเขียนเรียงความ เขียนไม่สอดคล้องกับเรื่องที่กำหนด ไม่รู้จักการเขียนคำนำ การเขียนสรุป แนวการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางการเขียนและความพร้อมทางภาษา สำหรับเด็กระดับประถมมีหลายรูปแบบ จึงได้นำพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดอน (เสริมศรีกรร) โดยใช้กระบวนการ PSWCA ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น โดยดัดแปลงกระบวนการเรียนรู้และประสมประสานเข้ากับทฤษฎีการใช้แบบฝึกทักษะในการสอนการเขียนเรียงความเป็นเทคนิคการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้ แก้ปัญหาการเขียนเรียงความได้อย่างเป็นขั้นตอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาคำตัดสินประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

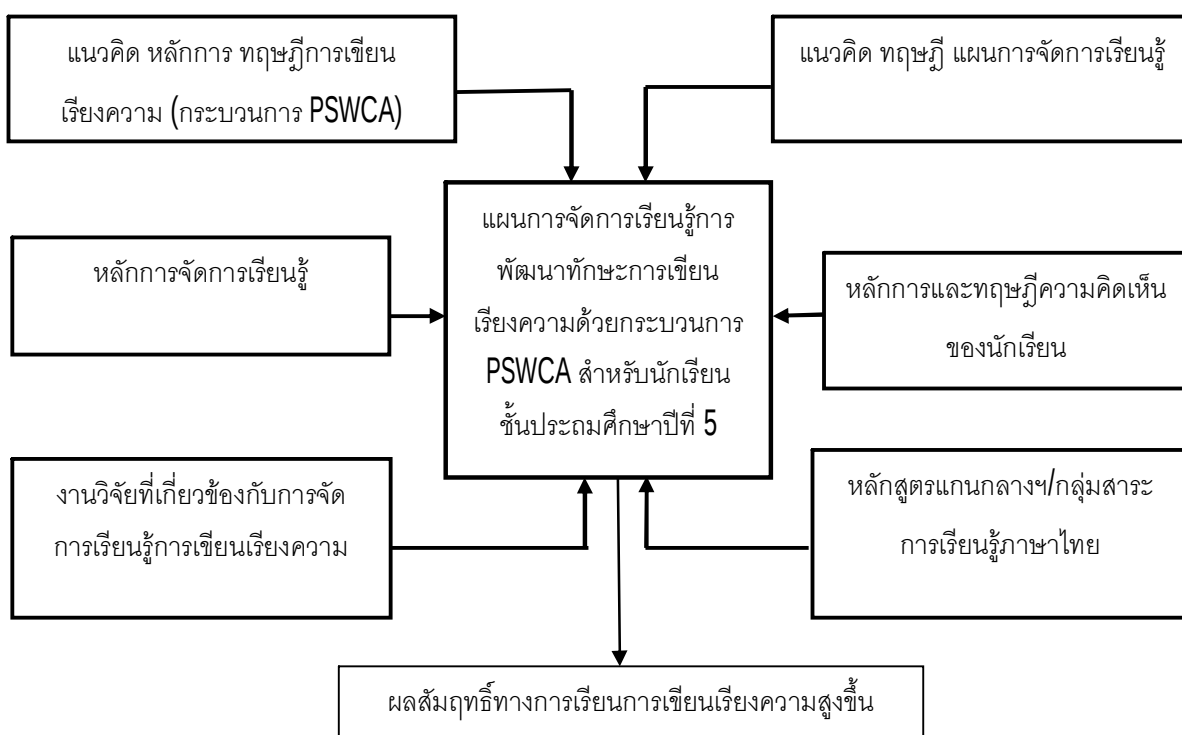
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการ PSWCA

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนเรียงความหลังเรียนด้วยกระบวนการ PSWCA สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดอน (เสริมศรีกสิกร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 225 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนบ้านดอน (เสริมศรีกสิกร)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การใช้แผนจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยกระบวนการ PSWCA
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ
3. ระยะเวลาในการวิจัย ได้ทำการพัฒนานวัตกรรมและทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559-2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนเรียงความ
3. แบบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA

ผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวม

n	คะแนน				ร้อยละ		E ₁	E ₂
	ระหว่างเรียน		หลังเรียน		ระหว่างเรียน	หลังเรียน		
	(100 คะแนน)		(40 คะแนน)					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(100 คะแนน)	(40 คะแนน)		
35	84.28	1.34	32.88	0.97	84.28	82.20	84.28	82.20

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E_1/E_2 = 84.28/82.20$

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 2 ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด

n	คะแนนเต็ม	คะแนนทดสอบ		E.I.	คะแนนเพิ่มร้อยละ
		($\bar{X}$)	($\bar{X}$)		
		ก่อนเรียน	หลังเรียน		
35	40	14.96	32.20	0.7156	71.56

จากตาราง 2 พบว่า ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7156 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.56

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังที่การจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังที่การจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะ การเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA	คะแนน				t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน			
	(40 คะแนน)		(40 คะแนน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	n = 35	14.96	0.89	32.88		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตาราง 4 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	ความเห็นของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนมีความคิดที่กว้างและแตกต่างไปจากความคิดเดิม	4.40	0.65	มาก
2	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนมีการปฏิบัติและลงมือกระทำด้วยตนเอง	4.32	0.62	มาก
3	นักเรียนรู้สึกสนุกเมื่อได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA	4.48	0.65	มาก
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA	4.52	0.65	มากที่สุด
5	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนทำงานได้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอน	4.68	0.55	มากที่สุด
6	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาเขียนเรียงความได้	4.36	0.48	มาก
7	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนทำให้มีความคิดใหม่ๆ	4.36	0.56	มาก
8	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดีขึ้น	4.56	0.65	มากที่สุด
9	การเรียนรู้ด้วยกระบวนการPSWCA ช่วยให้นักเรียนสามารถนำวิธีการนี้เป็นพื้นฐานในการเขียนเรียงความเรื่องอื่นได้	4.60	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม		4.47	0.27	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ

PSWCA ช่วยให้นักเรียน ช่วยให้นักเรียนทำงานได้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.55) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ช่วยให้นักเรียนสามารถนำวิธีการนี้เป็นพื้นฐานในการเขียนเรียงความเรื่องอื่นได้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.657) และนักเรียนมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.65) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เรียงลงมาตามลำดับ นอกนั้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีค่า $E1/E2 = 84.28/82.20$ ได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างเป็นระบบ และวิธีการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยศึกษาจากหลักสูตร คู่มือครู เนื้อหา เทคนิควิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนได้เข้าใจเนื้อหา นักเรียนจะได้รับการเสริมแรง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ ที่กล่าวว่า การเสริมแรงทางบวกจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดและการเสริมแรงจะต้องเกิดขึ้นทันทีภายหลังที่ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลีวรรณ บุญใส (2550) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดวิจิตรรังสรรค์ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ เพื่อศึกษาความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า 1) แบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 2) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยที่หลังฝึกนักเรียนมีคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความสูงขึ้น และ 3) ความสนใจในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยที่หลังฝึกนักเรียนมีคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความสูงขึ้น

2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7156 แสดงว่า ผู้เรียนมีทักษะการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.56 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการ PSWCA ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีสื่อประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ และแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความ และได้ฝึกการเขียนตามลำดับขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน และทำแบบฝึก จำนวน 20 แบบฝึก จึงเป็นผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดีโดยนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมอย่างหลากหลาย ขยายขอบเขตการพัฒนาไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายากอาศัยหลักจิตวิทยาการสนใจผู้เรียนโดยเนื้อหาเรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก และกฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัดแต่ละแบบฝึกมีความยากง่ายพอเหมาะทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำแบบฝึก และเกิดประสบการณ์ จึงส่งผลต่อทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการ PSWCA เป็นกระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจากแบบฝึกทักษะในแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเรียนตามขั้นตอนของกระบวนการ PSWCA คือ 1) P (Plan): การวางแผนเขียนเรียงความ 2) S (Sample): การศึกษาตัวอย่างการเขียนเรียงความ 3) W (Writing): การเขียนเรียงความ 4) C Clack: การตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขร่างงานเขียนเรียงความ และ 5) (A) Apply: การประยุกต์ใช้การเขียนเรียงความ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะารีย์ รัตนวร (2551) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นฝึังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝึังความคิด ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยกับ 16.81 คิดเป็นร้อยละ 56.03 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.94 คิดเป็นร้อยละ 73.14 และความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝึังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) เจตคติต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝึังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับค่อนข้างดี

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวทฤษฎีการรู้คิด เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การนำข้อมูลจากความจำมาใช้งาน หรือใช้ในการแก้ปัญหา นักจิตวิทยาากลุ่มปัญญานิยมเชื่อว่า การรู้คิด เป็นหัวใจสำคัญของการเกิดการเรียนรู้ จึงต้องสนับสนุน ส่งเสริม ให้นักเรียนมีความสามารถในการรู้คิดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำ ซึ่งสอดคล้องกับเบญจมาศ เกศแก้ว (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการคิดขั้นสูง โดยมีจำนวนนักเรียน 26 คน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 74.29 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แสงกับทัศนูปกรณ์ โดยมีจำนวนนักเรียน 26 คน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 74.29

5. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการ PSWCA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่ง 1) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปตามความมุ่งหมาย 2) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง และ 3) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง (สุวิทย์ มูลคำ; และ

คณะ. 2549: 55-56) จึงส่งผลต่อการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่นักเรียนได้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ดังผลการสอบถามรายชื่อที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ช่วยให้นักเรียน ช่วยให้นักเรียนทำงานได้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอน การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ช่วยให้นักเรียนสามารถนำวิธีการนี้เป็นพื้นฐานในการเขียนเรียงความเรื่องอื่นได้ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA ช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดีขึ้น และนักเรียนมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PSWCA

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจทุกขั้นตอน
2. ครูควรคำนึงถึงเวลาในการจัดกิจกรรม เพราะในบางกิจกรรมใช้เวลามากกิจกรรมใช้เวลาอันน้อย ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีการวางแผนในการกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา
3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยไม่จำกัดหัวข้อ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดวงกมล สมัย. (2549). **การจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2543). **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจมาศ เกศแก้ว. (2548). **ทักษะการคิดขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลีวรรณ บุญใส. (2550). **การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดวิจิตรรังสรรค์ อำเภอนาคำจังหวัดชัยนาท**. ชัยนาท: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.
- ลักษณารีย์ รัตนวร. (2551). **ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2548). **การพัฒนาทักษะการเขียนระดับประถมศึกษา (2)**. ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ :เรียงความย่อความ และสรุปความ**. กรุงเทพฯ: องค์การคำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู.
- สุวิทย์ คำมูล; และอรทัย คำมูล. (2549). **การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

NBUE120: ผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
THE RESULT OF CIPPA MODEL LEARNING ACHIEVEMENT AND SCIENCE PROCESS SKILLS OF PRATHOM 5 STUDENTS

สุณิษา สุกรามา¹

¹ นักศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์¹⁾ เพื่อศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มกับจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด²⁾ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา และ ³⁾ เพื่อศึกษาระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดอนสีนวน (สำนักงานลูกกิตติแบ่งสงเคราะห์ 523) จำนวน 24 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) สถิติทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของ วิลคอกซัน (Wilcoxon) และสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 24 คน ¹⁾ โดยทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 21 คน จากนักเรียนทั้งหมด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของนักเรียนทั้งหมด ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ²⁾ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ³⁾ ผลการศึกษาระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย พบว่า ¹⁾ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา ร้อยละ 87.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ²⁾ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ³⁾ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนแบบซิปปา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare a number of Prathom 5 students getting science subject by CIPPA Model learning achievement passing criteria at 75% of full score and 80% of all students. 2) to compare learning achievement of science subject pre and post study of Prathom 5 students after using CIPPA Model and 3) to study science process skill level of Prathom 5 students after getting CIPPA Model. The sample of research was 24 Prathom 5 students of Don Sinuan School (Lottery Office 523) , 1 st semester in 2016 academic year by cluster random sampling. The data were analyzed by mean, standard deviation (S.D.), Chi-square, and Wilcoxon signed-rank test.

The result of study of 24 Prathom 5 students getting science subject by CIPPA Model about using materials in daily life found that 1) 21 students passed science subject learning achievement test as 87.50% of all students and got 75% of full score. 2) Comparison of science subject learning achievement, the students post-study got higher score than pre-study. 3) The result of science process skill level was at highest level.

The result of hypothesis test found that 1) 87.50% of all Prathom 5 students got science subject learning management by CIPPA Model , having passed learning achievement for 75% of full score statistical significance level of .05 as Hypothesis no. 1 2) Prathom 5 Students getting science subject by CIPPA Model had higher learning achievement than before study as statistical significance level of .05 as Hypothesis no. 2 3) Prathom 5 students getting CIPPA Model had science process skill of using materials in daily life at highest level.

Key words: CIPPA model, learning achievement, science process skill level

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากวิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge based society) ที่ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546, น.1)ซึ่งก็เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ ซึ่งปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นกำลังสำคัญของชาติเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และได้นำหลักการทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญคือ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3-4)

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และค้นพบด้วยตนเองมากที่สุด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนได้ทำกิจกรรมหลากหลายทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคลโดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นสากลและท้องถิ่น นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมต่อวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งวิชาวิทยาศาสตร์ประกอบไปด้วย ส่วนที่เป็นความรู้และกระบวนการ เป็นระบบของความรู้ที่ต้องอาศัยกระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นเครื่องมือ ดังนั้นวิทยาศาสตร์จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 21)

ผลการจัดการศึกษาในปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556-2558 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 37.95, 32.54 และ 33.40 คะแนนตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559 : 17) ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอ หันคา 2 จังหวัดชัยนาทปีการศึกษา 2556-2558 มีคะแนนเฉลี่ย คือ 32.11, 36.22 และ 38.88 คะแนนตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท, 2559 : 17) เห็นได้ว่าผลคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งจากคะแนนเต็ม โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องการนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาการเรียนการสอนในวิชา วิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านความรู้ และทักษะกระบวนการ นอกจากนี้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา วิทยาศาสตร์แล้วยังประสบกับปัญหาผู้เรียนขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น นักเรียนขาดการสังเกต การ ลงความเห็น และการจำแนกประเภท ไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการเรียนและไม่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ เรียนกับสิ่งที่พบในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านอื่นๆ อีก ซึ่งอาจเกิดจาก การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบอกความรู้ เน้นความจำเป็นส่วนใหญ่นอกจากนี้ บุคลากรฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ขาดเทคนิค วิธีการสอนที่น่าสนใจ จึงทำให้การปฏิบัติการเรียนการสอนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้เท่าใดนัก (ศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2, 2558 : 23) จะเห็นได้ว่า ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ คือพฤติกรรมที่ เกิดจากการคิดและการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญเพื่อแสวงหาความรู้ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ทาง วิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะการสังเกต การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การวัด การใช้ตัวเลข การสื่อความหมาย การพยากรณ์ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับเวลา การกำหนดและควบคุมตัวแปร การตั้ง สมมุติฐาน การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร การทดลอง และการตีความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป ทักษะต่างๆเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนและผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจในเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ สามารถเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองไปสู่กระบวนการคิดที่ซับซ้อนมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งพัฒนาให้ ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจาก กลุ่ม นอกจากนั้น ยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ ซึ่งแนวคิดนี้ ทิศนา ขัมมณี ได้พัฒนามา ประสานกันกลายเป็น 5 แนวคิดหลักดังนี้ 1) แนวคิดการสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนกระบวนการ และ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (ทิศนา ขัมมณี, 2552 : 282) และยังได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบของชิปปา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) การสรุปและจัดระเบียบความรู้ 6) การปฏิบัติ และ/หรือ การแสดงผลงาน และ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้

จากแนวคิดตามรูปแบบชิปปาที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัย เรื่อง ผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้สูงขึ้น

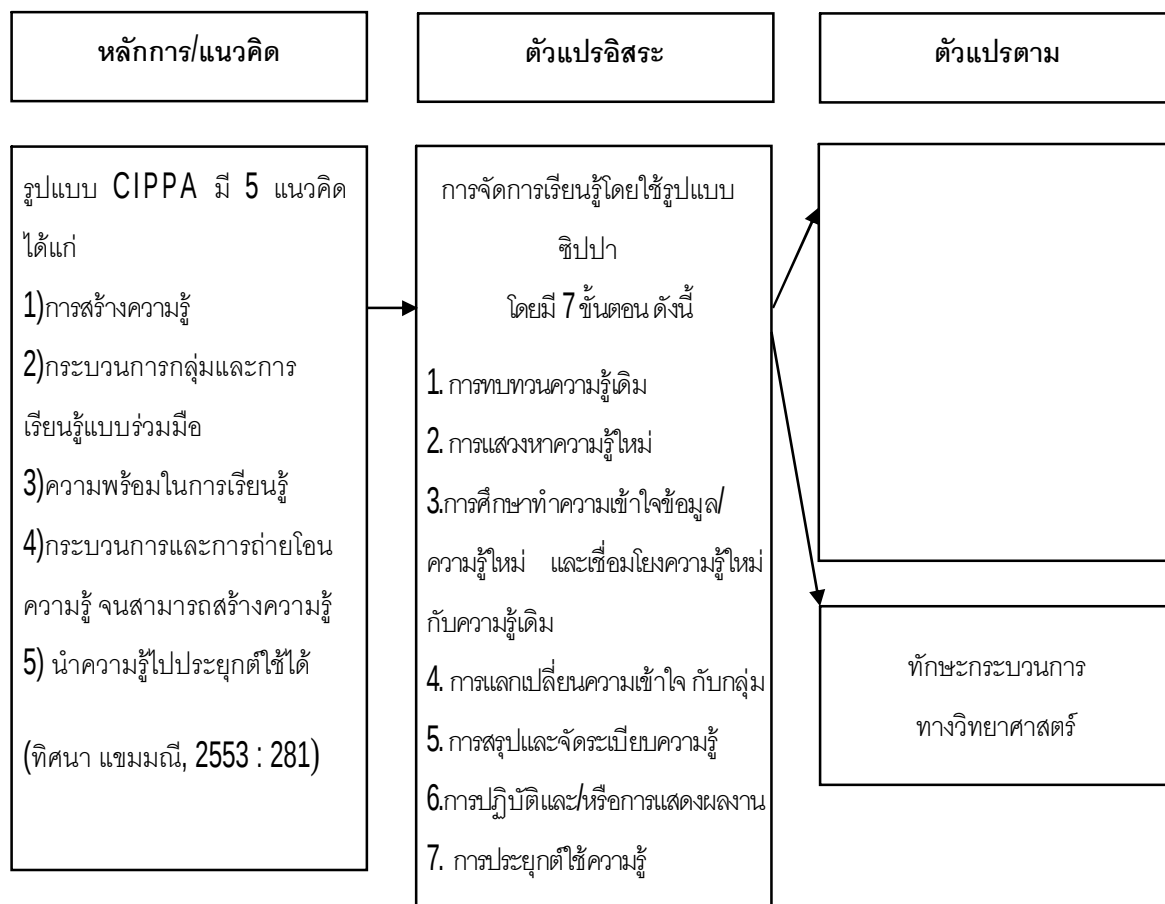
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์แบบชิปปา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มกับจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา
3. เพื่อศึกษาระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา มีระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากขึ้นไป

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 18 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดอนสนวน(สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 523) โรงเรียนในศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา
 - ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่
 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
 2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มเดียว สอบก่อนและหลัง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแผนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ฉบับ ได้แก่

1. แผนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา วิชาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ชั่วโมง ซึ่งสร้างขึ้นเองตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนของนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกไว้ 30 ข้อ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเดิม และนำข้อสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ วิชา วิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบชิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม โดยทำการทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน ผู้วิจัยนับจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มขึ้นไป (23 คะแนน)

ส่วนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียน

ส่วนที่ 3 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบชิปปา ร้อยละ 87.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

ตาราง 1 การทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) แสดงผลการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบซิปปา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มกับจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด

จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ได้จากการปฏิบัติ	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนนักเรียนตามที่คาดหวัง	คิดเป็นร้อยละ (คาดหวัง)	$f_{oi} - f_{ei}$	χ^2	Asymp. Sig.
จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	21	87.50	20	80.00	1	.300	.584
จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	3	12.50	4	20.00	-1		

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (= .300 , df = 1, Asymp. Sig. = .584)

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซัน (Wilcoxon) แสดงผลการศึกษาลักษณะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา

กลุ่มตัวอย่าง	Mean	S.D.	n	Wilcoxon Value	Wilcoxon Prob
แบบทดสอบก่อนเรียน	20.92	2.36	24	4.033	0.000*
แบบทดสอบหลังเรียน	24.50	2.95	24		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 การทดสอบการหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงผลการศึกษาระดับทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

ทักษะ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
1. การสังเกต	24	4.92	0.28	มากที่สุด
2. การลงความเห็นจากข้อมูล	24	4.63	0.65	มากที่สุด
3. การจำแนกประเภท	24	4.54	0.66	มากที่สุด
4. การวัด	24	4.63	0.49	มากที่สุด
5. การใช้ตัวเลข	24	4.63	0.49	มากที่สุด
6. การสื่อความหมาย	24	4.58	0.65	มากที่สุด
7. การพยากรณ์	24	4.54	0.78	มากที่สุด
8. การหาความสัมพันธ์ระหว่าง สเปกกับเวลา	24	4.71	0.62	มากที่สุด
รวม		4.65	0.60	มากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยขอค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย สุดารัตน์ อินสำราญ (2556) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยี อวกาศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยคิดเป็นร้อยละ 88.99 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนสูงกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 สอดคล้องงานวิจัย สุริภรณ์ บุญแท้ (2550) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำและอากาศ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบซิปปากับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปามีคะแนนเฉลี่ย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การนำวัสดุไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องงานวิจัย สุภาวัญ คำนวน (2551) การพัฒนาชุดการเรียนการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดการเรียนการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ได้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สูงขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา
3. ได้แนวทางในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปาไปปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐานในวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการวิจัยที่มีการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา ผสมผสานกับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้มากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการวิจัยที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบซิปปากับเนื้อหาอื่นหรือสาระอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2552). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ .
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ก). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- _____. (2551ข). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- กฤษทวี เพ็ชรตวีพรเดช และคณะ. (2550). สดุดยอดวิธีสอนวิทยาศาสตร์นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ทศนา แหมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ชำนาญกิจและนวลศรี ชำนาญกิจ. (2551). สถิติเพื่อการวิจัย. นครสวรรค์ : สำนักบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประเวศ วะสี. (2557). ปฏิรูปการศึกษาให้เป็นจุดคานงัดประเทศไทย. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.

- พรสิริ เข้มแก้ว. (2556). เอกสารประกอบการสอนวิชา ทักษะสำหรับครูวิทยาศาสตร์. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไพศาล วรคำ. (2552). การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2554). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2. (2557). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา 2558. กรุงเทพฯ .
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ป.6 และ ม.3 ปีการศึกษา 2557 - 2559. กรุงเทพฯ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- _____. (2555). การวัดและประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมนึก ภักดิ์ทิพย์. (2555). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท (2559).
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เทคนิควันดี.
- สุภาวัญ คำนวน. (2551). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุดารัตน์ จันทร์ศิริ. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ CIIPA. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.
- สุริภรณ์ บุญแท้. (2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำและอากาศ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบชิปปากับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา) และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Okon, A. U. (2012). Process-based teachers' refresher courses and students' acquisition of Science process skills in process-oriented physics lessons. Journal of Educational and Social Research, 2 (7), 101.
- Riley, J. P. (1975). The effects of science process training on preserves elementary teacher's process skill abilities, understanding of science, and attitudes towards science and science teaching. Dissertation Abstracts International. 35(8) , 5152-A.
- White, T. R. (1999,December). An investigation of gender and grade-level differences in middle school students' attitudes about science, in science process skills ability, and in parental expectations of their children's science performance. Dissertation Abstracts International, 60(6) , 1896-A.

NBUE153: ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE EFFECT OF COOPERATIVE LEARNING METHOD THROUGH JIGSAW 2 ON ACHIEVEMENT AND GROUP PROCESS IN SCIENCE SUBJECT OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS

กัญณิกา สุกราภา¹

¹ นักศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 และ 3) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 และทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ชั่วโมง โดยใช้การทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง แรงและความดัน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ค่าความยากง่ายซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.54-0.79 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.25 ขึ้นไป และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.718 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent samples และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ แบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้ 1) การวางแผนการทำงาน 2) ความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม 3) การให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม 4) การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม 5) การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และ 6) การนำเสนอผลงาน จำนวน 24 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.81 โดยการเทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 วิชาวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 วิชาวิทยาศาสตร์ มีทักษะกระบวนการกลุ่ม มีผลการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: จิกซอว์ 2, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะกระบวนการกลุ่ม

Abstract

According to this research, there were 3 purposes. 1) To study the number of students in Prathomsuksa 5 who received the Cooperative Learning Method through Jigsaw 2 and achieved 75 percent of total score including the number of students who have passed the criterion of 80 percent from total students. 2) To compare the learning achievement before and after learning science of the students in Prathomsuksa 5 by the Cooperative Learning Teaching Method through Jigsaw 2. 3) To study the level of group behavioral process of the students in Prathomsuksa 5 learning by the Cooperative Learning Teaching Method through Jigsaw 2.

The samples of this research were 30 students of Prathomsuksa 5 at Watthabot School, the second semester, academic year 2016 from cluster random sampling (cast lots).

In addition, there were 3 instruments of the research. 1) Chi-Square Test in the 12 hours lesson plans using the Cooperative Learning Method through Jigsaw 2 and group process skills of the students in Prathomsuksa 5. 2) The achievement test of science for Prathomsuksa 5. The test's topics were force and pressure and kind of the test was objective, 4 choices and 30 items with difficulty level between 0.54-0.79, discrimination level of 0.25 and higher and reliability alpha of 0.718 by statistics t-test (Dependent samples). 3) The group process skills observation form with 3 rating scale that was divided into 6 fields: 1) Objective plan. 2) Responsibility to group process. 3) Assistance to other in group. 4) Expression of the opinion within group. 5) Agreement opinion of other within group. 6) Presentation work. The objective form has 24 items and RAI equals to 0.81 by compare quality criterion level.

The research found 3 results as below.

1. The 83.33 percentage of all students in Prathomsuksa 5 who received the Cooperative Learning Method through Jigsaw 2 of science passed the 75 percent from total points with the significant level of .05 and consistent with hypothesis 1.

2. The students in Prathomsuksa 5 who received the Cooperative Learning Method through Jigsaw 2 of science received higher learning achievement than before with the significant level of .01 and consistent with hypothesis 2.

3. The students in Prathomsuksa 5 who received the Cooperative Learning Method through Jigsaw 2 had the highest level in group process skill and higher than that set by the hypothesis.

Keywords: Jigsaw 2, achievement, group process skill.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เน้นสอนให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการจัดหลักสูตรวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการสืบเสาะ การใช้ปัญหาเป็นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามแนวการเรียนรู้ดังกล่าวซึ่งถือว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเน้นการใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนได้มีโอกาส ฝึกคิด ลงมือปฏิบัติออกแบบบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเอง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555: 11) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะได้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรมาแล้วหลายครั้ง แต่ยังคงพบว่า การจัดการเรียน การสอนวิทยาศาสตร์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จาก ข้อมูลรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ผลการทดสอบพบว่า ปีการศึกษา 2556-2558 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 37.95, 32.54 และ 33.40 คะแนนตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559: 17) ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของศูนย์ประสานงานการศึกษาค้นคว้า 2 จังหวัด ชัยนาท ปีการศึกษา 2556-2558 มีคะแนนเฉลี่ย คือ 32.11, 36.22 และ 38.88 คะแนนตามลำดับ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งจากคะแนนเต็ม เมื่อวิเคราะห์ถึงผลไปถึงค่าสถิติตามสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ปีการศึกษา 2558 เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยเฉพาะ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ (12.50) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท, 2559: 1-3) สะท้อนให้เห็นปัญหาการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากครูผู้สอนยังขาดการนำเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนเป็นผู้ร่วมกันคิด ปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกัน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรโดยใช้วิธีการการเรียนรู้ที่หลากหลายแนวทางหนึ่งคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยหลักพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จ มีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ด้านต่างๆ (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2553: 185) ช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนรู้ เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม นอกจากนี้ยังพัฒนาทักษะทางสังคม ความสามารถในการทำงาน และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทศนา แหมมณี, 2554: 99-101) โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้วิธีจิ๊กซอว์ 2 ซึ่งเป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้วิธีจิ๊กซอว์ ของ Robert E Slavin (1995: 8) ซึ่งเป็นแนวคิดการต่อภาพ เป็นวิธีที่ง่ายทำให้นักเรียนตื่นตัวสนใจและสนุกสนานในการทำกิจกรรม นักเรียนได้แบ่งปันความรับผิดชอบมีทักษะทางสังคม โดยนักเรียนแต่ละคนจะได้ศึกษาเพียงส่วนหนึ่งหรือหัวข้อย่อยของเนื้อหาทั้งหมดในเวลาอันสั้น (แต่สำหรับจิ๊กซอว์ ผู้เรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจะได้รับเอกสารไม่เหมือนกันและ/หรือ ได้รับเอกสารเกี่ยวกับหัวข้อนั้นไม่สมบูรณ์ จึงต้องไปศึกษาร่วมกับเพื่อนต่างกลุ่มที่ศึกษาหัวข้อ

เดียวกันกับตน) ช่วยสร้างการเรียนรู้และเพิ่มความคงทนในการจำเพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นกิจกรรมกลุ่ม ขั้นทดสอบย่อย และขั้นให้รางวัล เป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนทุกคนจะได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีส่วนร่วมในการค้นคว้าหาความรู้ นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม และภายในกลุ่ม เป็นการฝึกทักษะทางด้านสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม สร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มย่อยตามความสามารถของผู้เรียนที่ต่างกัน เรียนรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือกัน รับผิดชอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเองและของกลุ่ม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547: 51)

จากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้วิธีจิกซอว์ ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรูปแบบหนึ่งที่ทำให้นักเรียนฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน นักเรียนได้รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ มีทักษะทางการสื่อสาร ทักษะทางสังคม มีความสุขสนุกสนานกับการเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองในการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในการช่วยพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต โดยผู้วิจัยต้องการศึกษานักเรียนที่เรียนว่า ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เนื่องจากผลการเรียนเรื่อง แรงและความดันพบว่าคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งจากคะแนนเต็ม และเพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

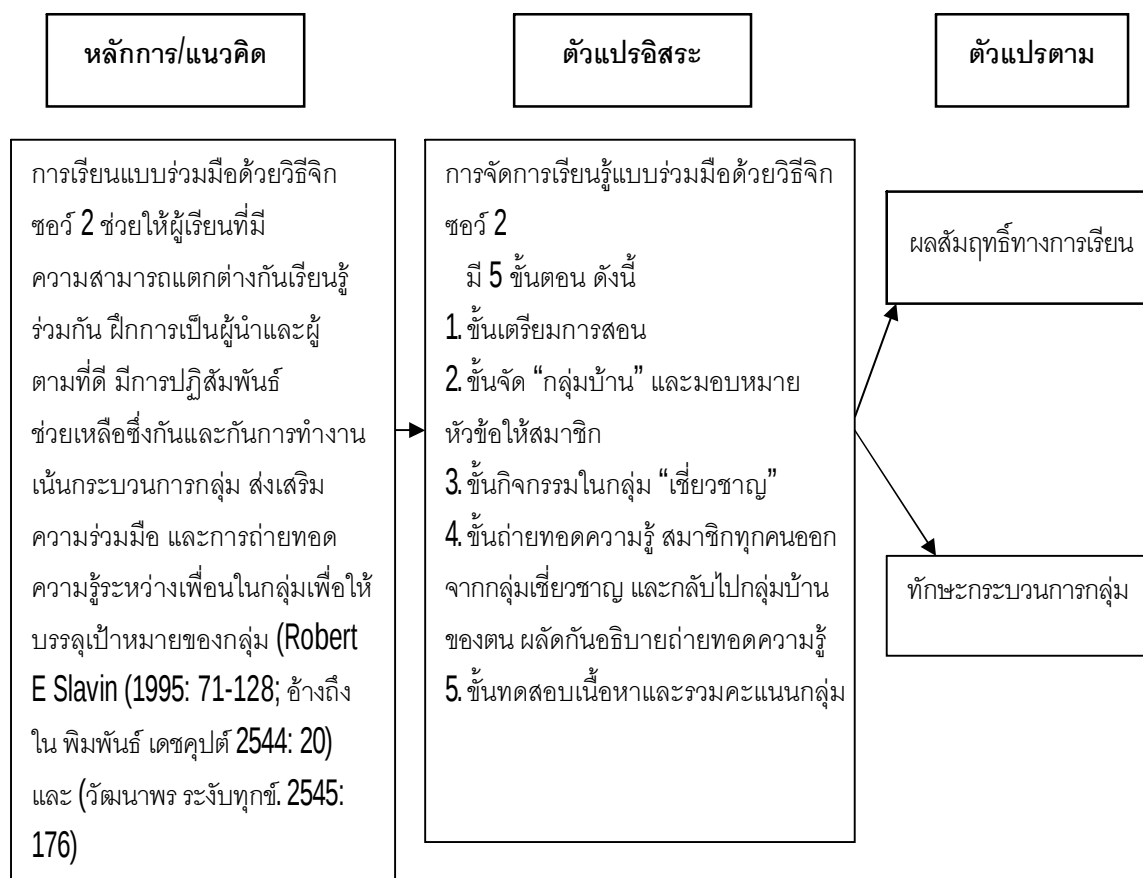
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2
3. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 18 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ โรงเรียนในศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอหันคา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2
 - ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ฉบับ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 และทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ชั่วโมง โดยใช้การทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test)
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง แรงและความดัน แบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent samples
3. แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน จำนวน 24 ข้อ

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยใช้รูปแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 หลังเรียนมีค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้เท่ากับ .208 และค่า Asymp. Sig. เท่ากับ .648 ในระดับนัยสำคัญ .05 นั้น ค่า Asymp. Sig. มีค่ามากกว่า .05 (.648 > .05) แสดงว่า จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 กับจำนวนนักเรียนที่คาดหวังว่าจะผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายถึง จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ไม่แตกต่างกับจำนวนนักเรียนที่คาดหวัง คือ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษาจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ได้จากการปฏิบัติ	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนนักเรียนตามที่คาดหวัง	คิดเป็นร้อยละ (คาดหวัง)	$f_{oi} - f_{ei}$	c^2	Asymp. Sig.
จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	25	83.33	24	80.00	1	.208	.648
จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	5	16.67	6	20.00	-1		

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ c^2 (0.5, df = 1) = 3.841

สมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 เรื่อง แรงและความดัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 สถิติ t-test แบบ Dependent samples

การทดสอบ	.N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value (2-tailed)
การทดสอบหลังเรียน	30	24.67	2.18	23.80**	0.00
การทดสอบก่อนเรียน	30	17.53	2.36		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยของอภิปรายผลตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 วิชาวิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูได้มีการเตรียมการสอนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ อธิบายการเข้ากลุ่มบ้านและกลุ่มเชี่ยวชาญ ก่อนแบ่งกลุ่มบ้านเพื่อมอบหมายหัวข้อต่างๆ ให้กับสมาชิก จากนั้นแยกย้ายไปเข้ากลุ่มเชี่ยวชาญเพื่อศึกษาค้นคว้าให้เกิดองค์ความรู้ที่ตนเองเข้าใจและสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนในกลุ่มบ้านได้ จะเห็นได้ว่าเมื่อนักเรียนเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นการร่วมกันศึกษาเรื่องที่กำหนดให้อย่างลึกซึ้ง เจาะลึกถึงรายละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลไปเผยแพร่ต่อให้กับคนในกลุ่มบ้านของตนเอง จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งการหาข้อมูล ทั้งการสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อเผยแพร่สิ่งที่ตนเข้าใจให้กับผู้อื่น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกัน มีความตั้งใจเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นหลังได้รับการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิระดา ชามิรส (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยคิดเป็นร้อยละ 80.03 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนสูงกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 วิชาวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากการระดมความคิดของสมาชิกในกลุ่มเชี่ยวชาญขั้นตอนที่ 3 ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 โดยใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ อาทิ เช่น กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น นอกจากนี้ขั้นตอนที่ 4 ที่เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในกลุ่มบ้านของตนเองนั้น ตัวของนักเรียนเองต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาจริงๆ ก่อน จึงจะถ่ายทอดการเรียนรู้ไปไปยังสมาชิกในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะช่วยอธิบายเพิ่มเติม มีการตรวจเช็คความเข้าใจด้วยใบงานและแบบฝึกหัด เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยวิธีจิกซอร์ 2 สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์พอง รุ่งฤทธิ์ประภากร (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการสอนแบบสาธิตโดยใช้เทคนิค จิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 วิชา วิทยาศาสตร์ มีทักษะกระบวนการกลุ่ม มีผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสอนด้วยวิธีจิกซอร์ 2 เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการร่วมมือ และความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มในขั้นตอนการเข้ากลุ่มเชี่ยวชาญ และกลุ่มบ้านที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเองร่วมกับสมาชิกโดยการแบ่งกลุ่มทั้งกลุ่มเชี่ยวชาญ และกลุ่มบ้าน ฝึกการทำงานเป็นทีม ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญในบทบาทที่ตนเองได้รับ เป็นการฝึกฝนทักษะกระบวนการกลุ่มในด้านต่างๆได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวิยะดา ชามิรส (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธี จิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่ทำให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการกลุ่มที่สูงขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2
3. ได้แนวทางในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ไปปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและความดัน ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- 1 ควรทำการวิจัยที่มีการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์แบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ผสมผสานกับการ จัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้มากยิ่งขึ้น
- 2 ควรทำการวิจัยที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ แบบร่วมมือด้วยวิธี จิกซอร์ 2 เปรียบเทียบกับเทคนิคการสอนอื่นๆ เพื่อหาข้อดีและข้อเสีย เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2552). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สมนั ธาตุทอง. (2551). การออกแบบการสอนและบูรณาการ. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

- ดวงกมล ลินเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำพวง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศนา แหมมณี. (2522). ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอน กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 2. กรุงเทพฯ: บุรพา ศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2543). กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์. นครสวรรค์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Back Ward Desing. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิยะดา ชามือส. (2555). ผลการสอนโดยใช้การเรียนรู้ร่วมมือด้วยวิธีจิ๊กซอว์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วีณา วโรตมะวิชัย. (2545). กลวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ป.6 และ ม.3 ปีการศึกษา 2557-2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2555). การวัดผลประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุมณฑา พรหมบุญ, และอรพรรณ พรสีมา. (2540). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. วารสารครุศาสตร์. 26: 28-29.
- สุวิทย์ มูลคำ, และอภัย มูลคำ. (2550). 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ไสว พักขาว. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). ชุดยออดการพัฒนาการเรียนการสอน = Differentiated Instructional Strategies. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ทบุ๊กส์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Aronson, E., et al. (1978). The jigsaw classroom. Beverly Hills. CA: Sage.
- Holliday, D. C. (1995). The effect of the cooperative learning strategy jigsaw II on academic achiever and cross race relationships in a secondary social studies classroom. Doctoral dissertation. Hattiesburg MS: University of Southern Mississippi,
- Mattingly, R.M.; & VanSickle, R. L. (1991). Cooperative learning and achievement in the social studies: Jigsaw II.
- Slavin, R. E. (1995). Cooperative learning: Theory, research and practice. Boston: Allyn and Bacon.

NBUE154: การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหารสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 DEVELOPMENT ACTIVITIES FOR LEARNING MATH PROBLEMS USING IT AS A BASE TO PROMOTE THEIR CAPABILITIES.FIX: PROBLEM SOLVING MULTIPLICATION. AND DIVISION FOR STUDENTS GRADE 4

ศิริรัตน์ จันนันทะ¹ ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพิณิต²

¹ ครู โรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร)

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที่ t-test แบบ Dependent Sample ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) และค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ $E1 / E2 = 86.86/83.23$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7035 แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.35

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจในของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมี

ความมั่นใจและสนใจในเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนสนใจหาความรู้เพิ่มเติม นักเรียนสามารถใช้เรียนได้ด้วยตัวเอง นักเรียนเกิดความรู้สึกดีหรือรักในการเรียน และนักเรียนได้นำเสนอผลการเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลงมาตามลำดับ นอกนั้นมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

คำสำคัญ: การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์, โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

This research purpose Development activities for learning math. The problem is the base To further enhance the ability to solve problems. Problem solving multiplication and division for students. Grade 4 samples used in this study were students in Grade 4/5 2nd semester 2560 academic year, the school Bandon. (Sri accessories K), Office of the Territorial Elementary District 1 of 34 were selected by simple random sampling (Simple Random Sampling) and use the classroom as a unit in random order. The instruments used in the study include lesson plans using the issue as a test of learning achievement before and after school. Test achievement between students. And satisfaction of the students. On activities to learn math problem using a base. To further enhance the ability to solve problems. The statistics used for data analysis were percentage (Percentage) Average (Mean), standard deviation (Standard Deviation) t test Dependent Sample t-test the performance parameters (E1 / E2).

The results of this research were as follows :

1. The effectiveness of the learning activities using math problem. To further enhance the ability to solve problems: problem solving multiplication and division for students. Grade 4 effective E1 / E2 = 86.86 / 83.23 80/80 defined above.

2. Effectiveness Index (EI) of the event to learn math problem using a base. Enhancing the ability to solve problems: problem solving multiplication and division for students. Grade 4 is equal to 0.7035, indicating that students have the ability to solve problems, increased 70.35 percent.

3. achievement after learning activities with learning math problems using it as a base. To further enhance the ability to solve problems: problem solving multiplication and division for students. Grade 4 classes than before. The statistical significance level. 05.

4. satisfaction of the students in the learning of mathematics using problem. To promote the ability to solve problems: problem solving multiplication and division for students. Grade 4, with an average overall satisfaction is at the highest level. When considered individually, the students are confident and interested in the content. Satisfaction is at the highest level. First, second and provides students with a greater understanding. Students interested in learning more Students can take classes on their own. Students' enthusiasm for learning. And students presented the results of the study. Satisfaction is at the highest level. Sort descending order Then satisfaction At a high level all the.

Keywords: Development activities to learn math, using problem.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวหน้าและพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ยึดผลลัพธ์ด้านความรู้ และด้านทักษะพื้นฐานโดยด้านความรู้ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาสำคัญของโลก คณิตศาสตร์ ศิลปะ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง ส่วนด้านทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคม ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร (James Bellanca and Ron Brandt. 2554 : 40) นั้นหมายความว่า ผู้เรียนในยุคนี้ต้องได้รับการพัฒนาตามความสามารถ และความสนใจของตนเอง ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะพื้นฐานควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปคิดเชิงระบบ คิดเชิงเหตุผล คิดเชิงแก้ปัญหาและตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่มี (จุจิรา รามศิริ. 2557 : 2) คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนและรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น คณิตศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสมดุลทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และยังสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) โดยธรรมชาติ ของวิชาคณิตศาสตร์จะช่วยเสริมสร้างเยาวชนให้เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ ช่างสังเกต มีความคิดเป็นลำดับกล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการอุปนัยและนิรนัย สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ มีความสามารถในการเชื่อมโยงและมีความสามารถในการให้เหตุผล ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ปานทอง กุลนาถศิริ, 2544 : 22) คณิตศาสตร์จึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีความคิดอย่างเป็นระบบมีเหตุ มีผล สามารถนำวิชาการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุถึงบทบาทสำคัญของการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ การสอนคณิตศาสตร์ในยุคนี้จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจมีทักษะความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่มากพอเพียง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ การจัดการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการมากกว่าสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และจัดการกับข้อมูลด้วยตนเองจนเข้าใจเกิดการเรียนรู้ด้วยสมองของผู้เรียนจึงจะได้ความรู้ (นิรมล ศตวุฒิ, 2547: 3) จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูต้องมุ่งแสวงหาวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ด้วยการเป็นผู้กำกับตนเอง เป็นนักแก้ปัญหาที่ได้ผลและเป็นนักคิดเพื่อให้สามารถสนองความต้องการ ที่แตกต่างของนักเรียน วิธีการสอนที่หลากหลายไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือของครู แต่เป็นปรัชญาที่ครูต้องนำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน

วิธีการสอนที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนมีทางเลือก ที่จะบรรลุมาตรฐานที่กำหนดทำให้นักเรียนและเป็นทางเลือก ให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 2545 : 8)

จากความสำเร็จดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานน่าจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันดี ต่อเพ็ง (2553: 55-56) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการคูณและการหาร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน และเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาคือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

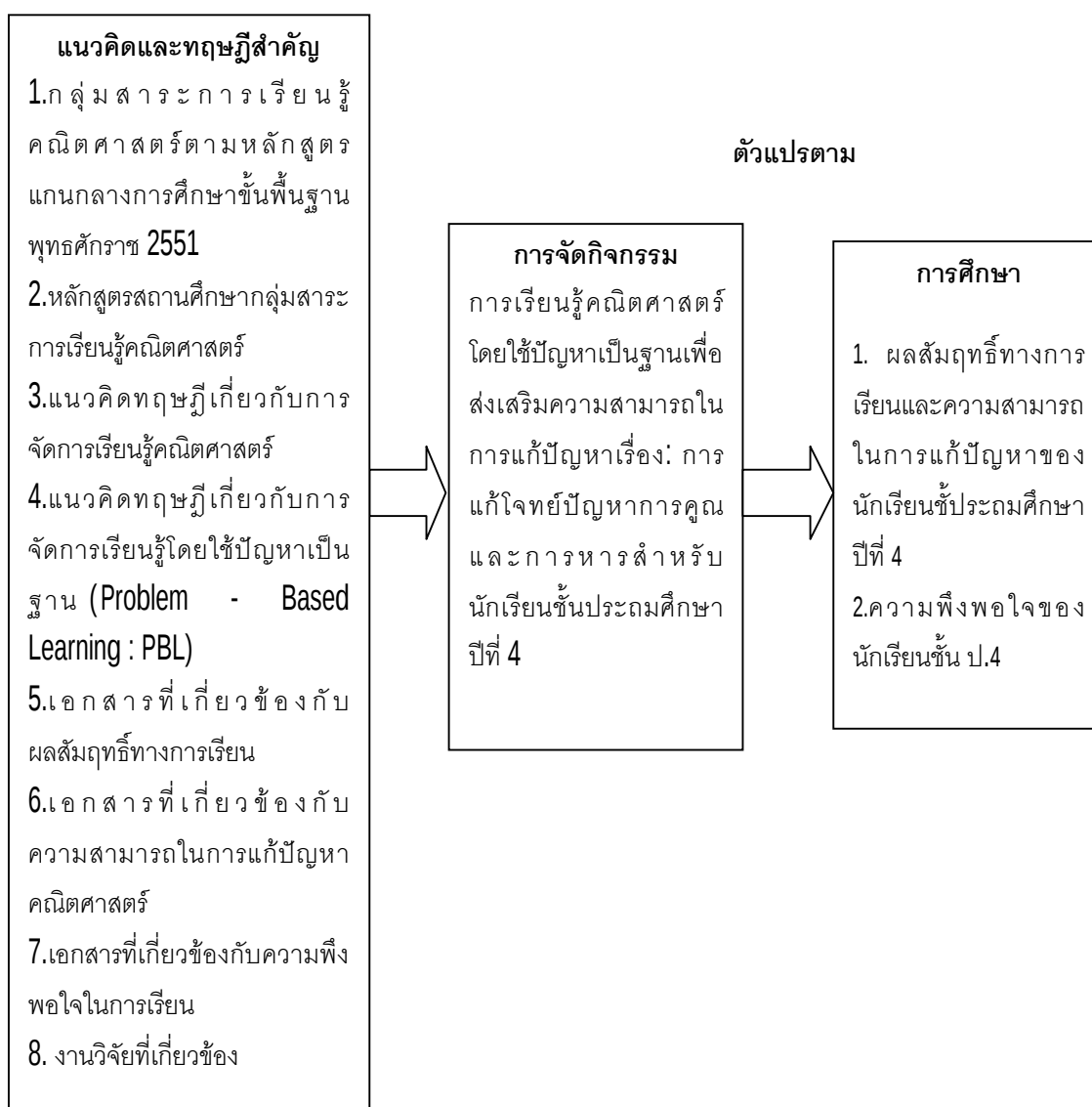
1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณและการหารสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน และหลังเรียนด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในของเรียนหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาลงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดี
3. ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 223 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

จำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร

2.2 ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร

2.3 ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

เครื่องมือการวิจัย การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง : การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง : การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา แต่ละเรื่อง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาค่า E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

n	คะแนนระหว่างเรียน (75 คะแนน) (E ₁)			คะแนนทดสอบ หลังเรียน (40 คะแนน) (E ₂)			E ₁ /E ₂	ประสิทธิภาพ
	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ		
34	65.14	2.34	86.86	33.29	1.03	83.23	86.86/83.23	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.86/83.23$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 2 ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

n	คะแนนเต็ม	คะแนนทดสอบ		E.I.	คะแนนเพิ่ม ร้อยละ
		($\bar{X}$) ก่อนเรียน	($\bar{X}$) หลังเรียน		
34	40	15.12	33.29	0.7035	70.35

จากตาราง 2 พบว่า ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7035 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.35

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ทดลองใช้แบบฝึกทักษะโดยการทดสอบค่าที่ t-test แบบ Dependent Samples

ตาราง 3เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

n	คะแนน				ΣD	Σ D ²	t
	ก่อนเรียน (40 คะแนน)		หลังเรียน (40 คะแนน)				
	X̄	S.D.	X̄	S.D.			
34	15.12	0.91	33.29	1.03	618	11296	76.74*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในของเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยหาค่าเฉลี่ยมาตรฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจในของเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

n = 34

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1	นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน	4.55	0.66	มากที่สุด	5
2	นักเรียนมีความมั่นใจและสนใจในเนื้อหา	4.70	0.52	มากที่สุด	1
3	ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น	4.64	0.64	มากที่สุด	2
4	นักเรียนมีความพึงพอใจและมีความสุขต่อการเรียน	4.44	0.70	มาก	8
5	นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.35	0.54	มาก	10
6	นักเรียนสามารถใช้เรียนได้ด้วยตัวเอง	4.55	0.61	มากที่สุด	4
7	นักเรียนสนใจหาความรู้เพิ่มเติม	4.61	0.60	มากที่สุด	3
8	นักเรียนได้รับอิสระในการเรียนรู้	4.47	0.61	มาก	7
9	นักเรียนได้นำเสนอผลการเรียน	4.52	0.61	มากที่สุด	6
10	นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.38	0.60	มาก	9
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.52	0.61	มากที่สุด	

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจในของเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความมั่นใจและสนใจในเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.64) นักเรียนสนใจหาความรู้เพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.60) นักเรียนสามารถใช้เรียนได้ด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.61) นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.66) นักเรียนได้นำเสนอผลการเรียน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลงมาตามลำดับ นอกนั้นมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ทดลองการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณและการหารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มีประสิทธิภาพ $E1 / E2 = 86.86/83.23$ สูงกว่าเกณฑ์ $80/80$ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิจิตร อุดตะโปน (2550 : 77) ได้สร้างชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการอาสาสมัคร จำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปของคะแนนเต็มเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับมาก

2. ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7035 แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.3 ทั้งนี้อาจมาเนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหารที่มีสื่อประกอบได้แก่ใบความรู้ และแบบฝึก และได้ฝึกการแก้โจทย์ปัญหา ตามลำดับขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน และทำแบบฝึก ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน จึงเป็นผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดีโดยนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมอย่างหลากหลาย ขยายขอบเขตการพัฒนาไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายากอาศัยหลักจิตวิทยาการสนใจผู้เรียนโดยเนื้อหาเรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก และกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัดแต่ละแบบฝึกมีความยากง่ายพอเหมาะทำให้ให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำแบบฝึก และเกิดประสบการณ์ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.35 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกชรัตน์ สมานสินธุ์ (2551 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบอริยสัจ 4 และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนำมาซึ่งการแสวงหาความรู้ สืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์ จนเกิดเป็นความรู้และทักษะการแก้ปัญหารวมถึงคุณลักษณะด้านต่าง ๆ โดยมีปัญหาเป็นฐานในการหาคำตอบและได้มาซึ่งความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วอันเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของวันดี ต่อเพ็ง (2553 : 55-56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดราชบุรณารุ (งามศิริวิทยาการ) จำนวน 35 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ความพึงพอใจในของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง: การแก้โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะที่ผู้รายงานผลิตขึ้น ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ บลูม (Bloom, 1985: 115) คือ 1) การให้แนวทาง (cues) คือ คำอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้นๆ แล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Participation) เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การเสริมแรง (Reinforcement) ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่น สิ่งของ การกล่าวชม หรือการเสริมแรงภายในตัวนักเรียน เช่น ความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and Correction) จะต้องมีการแจ้งผลการเรียนและข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิ พิมวัน (2549: 78-81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดกิจกรรมการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง พื้นที่ผิว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนศรีสุทิววิทยา จำนวน 16 คน เป็นผู้เรียนที่ได้จากอาสาสมัคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการสอนมีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม และมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของผู้เรียนทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Base Learning) ไปประยุกต์ใช้ในสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นอื่นๆ หรือนำไปใช้ในชั้นเรียนมากขึ้น
2. ในบทบาทของครูผู้สอนจะต้องอดทน ไม่ใจร้อนที่จะสรุปบทเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและศักยภาพให้เต็มที่ โดยจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด
3. ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการเป็นอย่างดีถึงขั้นตอนของการสอน รวมทั้งเตรียมตัวในการแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ไว้ล่วงหน้า

เอกสารอ้างอิง

- บงกชรัตน์ สมานสินธุ์ (2551) ผลการจัดการเรียนการสอนแบบอริยสัจ 4 ที่มีต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปานทองกุลนาถศิริ. (2544). สารที่ควรเพิ่มและควรลดและข้อคิดการจัดการกิจกรรมคณิตศาสตร์ในยุคปฏิรูป. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- นิรมลศตวุฒิ. (2543). หลักสูตรและวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร เอ็กซ์เปอร์เน็ทบุคคล
- James Bellanca and Ron Brandt. (2554) ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 . กรุงเทพฯ: โอเพนเวล.

NBUE156: รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย
 THE RESULT OF THE ACTIVITY OF THE NATURAL ENVIRONMENT, SUPPORTING
 THE PLAN EXPERIENCE TO DEVELOP SCIENCE SKILLS EARLY.

จรรยาพร ชูราช¹ ดร. สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ ครูโรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยที่อยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 25 คน ได้มา โดยการเลือกสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ประกอบชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ของเด็ก ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ทั้งชุดมีประสิทธิภาพ $E1 / E2 = 83.54/80.66$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ระดับความสามารถของทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย(ชั้นอนุบาลปีที่ 2) ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และ หลังการได้รับแผนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงขึ้น
3. การเปรียบเทียบความสามารถของทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทุกด้านเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว, แผนการจัดประสบการณ์

Abstract

Research The result of the activity of the natural environment around supporting plans suffers. Forecasts for the development of science skills early this research purpose In order to develop science skills The series of events activity unit. Natural surroundings To develop scientific skills Early Sample A child is in Kindergarten 2/1 years Semester 1 2560 school year courtesy irrigation. Space Elementary Abbottabad District 1, 25 people were selected by random group using the classroom as the unit of randomization. The instrument used in this study includes plans to develop scientific experience. The unit consists of a series of events surrounding natural environment. Test analysis of children from Kindergarten to Year 2 statistics used. Data analyses were mean (Mean), standard deviation (Standard Deviation) t test (t-test) with Dependent Sample.

The research found that:

1. The effectiveness of the plan experience Activities of the natural environment around To develop scientific skills Early Both sets of effective $E1 / E2 = 83.54 / 80.66$ 80/80 defined above.
2. The level of scientific skills of young children (Kindergarten to Year 2) it has been. Event unit natural environment around them. To develop scientific skills Early Overall is low and after obtaining planning experience. Activities of the natural environment around To develop scientific skills Early A level higher
3. Comparison of the scientific skills of young children. Before and after the Event higher than before the event. The statistical significance level. 05. All according to the hypothesis.

Keywords: The result of the activity of the natural environment around them, plan experience.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงต้องมีการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้รากฐานของสังคมไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาต้องมุ่งเน้นการเสริมสร้างคนไทยให้มีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี โดยมีการพัฒนาคุณภาพในทุกมิติ ทั้งทางด้านคุณภาพ การศึกษาการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะฝีมือ ในด้านการศึกษา มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดได้ทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเองที่นำไปสู่การรู้จักคิด วิเคราะห์ กลั่นกรองเลือกรับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมใหม่ ๆ อย่างรู้เท่าทัน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 - 30 เน้นการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษาต้องปรับกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ คือ กระบวนการทางปัญญาที่พัฒนานุคลิกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของเด็ก ผักทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติคุณธรรม และจัดสิ่งแวดล้อมให้

เกิดการเรียนรู้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2548 : 12) กล่าวว่า ถึงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ พบว่า กระบวนการคิดของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่เป็นที่น่าพอใจ แสดงว่า เด็กไทยไม่มีกระบวนการการ คิดวิเคราะห์ให้ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นและแยกใจความสำคัญ สาเหตุ หลักประการหนึ่งที่ เห็นได้ชัดเจนคือปัญหาการสอนของครู คือ ครูไม่ค่อยมีวิธีการสอนหรือการจัดกิจกรรมที่จะให้ นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์การสอนที่ดีต้องมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ เกิด การคิด การค้นคว้า ทดลอง ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่น การจัดกระบวนการเรียน การสอนที่จะ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ พัฒนา สมอง การคิด

การศึกษาปฐมวัยที่จัดให้แก่เด็ก 6 ขวบแรก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแลและสร้างเสริมเด็กให้ พัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547 : 1) จึงยึดหลักการ จัด การศึกษาที่มีการสร้างหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่รวมทั้งประสบการณ์ใหม่ ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก ตามแนวคิดของทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ มีการจัดกิจกรรมการสอนในรูปแบบบูรณาการผ่าน การเล่นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่ง สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยหลักสูตรปฐมวัยได้ กำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ สอนต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพทุกด้านอย่างสมดุล (กรมวิชาการ. 2546: 1)

ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์จะมีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของ ทุกคนทั้งในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตการทำงานล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับ ความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่น ๆ เกิดเป็นเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่เสมอตลอดเวลา ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ช่วยให้เกิดการพัฒาสสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เทคโนโลยียังมีความสำคัญมากที่โดยต้องมีการศึกษาค้นคว้า ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง วิทยาศาสตร์ทำให้คนได้พัฒนาวิธีการคิดทั้งความคิดที่เป็นเหตุเป็น ผลมีความคิดสร้างสรรค์ มีการคิดวิเคราะห์ มีทักษะที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถแก้ปัญหาอย่าง เป็นระบบ โดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยมีความจำเป็น ที่เด็กปฐมวัยควรได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เด็กควรได้รับการเรียนรู้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต การจำแนกประเภท การวัดการลงความเห็นจากข้อมูล การหา ความสัมพันธ์ระหว่างที่ว่าง ที่ว่างกับเวลา การสื่อความหมายการใช้เลขการคิดคำนวณ เป็นทักษะขั้นพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ธรรมชาติของเด็กคือมีความรู้้อยากเห็นช่างสังเกต ช่างซักถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ เด็ก ๆ ได้พบเจอและค้นคว้าซึ่งบางทีก็เป็นคำถามที่ยากเกินกว่าที่ผู้ใหญ่จะให้คำตอบ

โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จัด การศึกษาในระดับปฐมวัย ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลจากการจัดการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ของระดับ ปฐมวัยในหน่วยวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยเฉพาะด้านทักษะวิทยาศาสตร์ ในภาพรวม ยังไม่น่าพอใจ โดย ผู้รายงานสังเกตจากการประเมินเด็กชั้นอนุบาล 2 ที่รับผิดชอบ ดังนั้นผู้รายงานจึงค้นหาวิธีการพัฒนา ความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ และพบว่าการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว

เป็นการส่งเสริมให้เด็กสนใจอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวล้วนประกอบด้วยความคิดรวบยอดทางกายภาพ ซึ่งจะฝึกได้โดยอาศัยการสังเกต การทดลองและการถามคำถาม ประสพการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจะกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็ก ถ้าเด็กรู้จักสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว เข้าใจสิ่งที่เขาสงสัย เข้าใจโลกที่เขาอยู่และสามารถพัฒนาการคิดการรู้จักหาคำตอบแบบวิทยาศาสตร์ได้ ประสาท เนื้อเฉลิม (2546 : 46) กล่าวว่า การนำวิธีการสอน ทางวิทยาศาสตร์มาสอดแทรกในการเรียนรู้ ระดับปฐมวัยจะส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดอย่างเป็นระบบ และศึกษาสิ่งต่าง ๆ ด้วยการนำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มากระตุ้นพัฒนาการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เกิดขึ้นอย่างสมดุลเต็มตามศักยภาพ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การตั้งสมมุติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ ข้อมูล การสรุปผลและการอภิปราย กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 177) กล่าวว่า การเรียนรู้ วิทยาศาสตร์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา เป็นความสามารถทางสมอง การรวบรวม ประสพการณ์และความรู้มาเป็นพื้นฐานของการคิด เชิง เหตุผลช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถแก้ปัญหาและ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทางสติปัญญาเน้น การพัฒนา ศักยภาพทาง ปัญญา ได้แก่ การสังเกต การคิด การแก้ปัญหา การปรับตัวและการใช้ภาษา พุทธิปัญญา คือ ความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานของการขยายความรู้ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ การเข้าใจที่สูงขึ้นและการ พายไปศึกษานอกอาณาเขต ของห้องเรียน ที่เรียนกันตามปกติ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมาย มีคุณค่าแก่ชีวิต รวมทั้ง การพาเด็กไปศึกษาชีวิตจริง สถานที่จริง หรือการใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงกับสถานที่ และสิ่งที่จะศึกษาจริง ๆ จะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์กว้างขวาง สนุกตื่นเต้น เด็กเกิดการเรียนรู้โดยผ่าน ประสบการณ์ตรงในสถานที่เป็นจริง ซึ่งเด็กอนุบาลสามารถเรียนรู้กระบวนการวิทยาศาสตร์ได้ โดยครูใช้ ประสบการณ์การคิดและปฏิบัติ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547 : 172) จากการศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ พบว่าเด็กจะรับรู้และคิดถ่ายโยงเป็นทิศทางเดียวไม่ซับซ้อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวไว้ในตารางกิจกรรมประจำวันจึงมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้รายงานซึ่งเป็นครูผู้สอนเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ตระหนัก เห็น ความสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ จึงมีความสนใจจัดทำชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว ประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตลอดจนยังเป็นแนวทางให้ ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้มี วิธีการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาการอย่างมีระบบโดยใช้แผนการจัด ประสบการณ์ และเป็นการปูพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กในการเรียนระดับสูงและเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

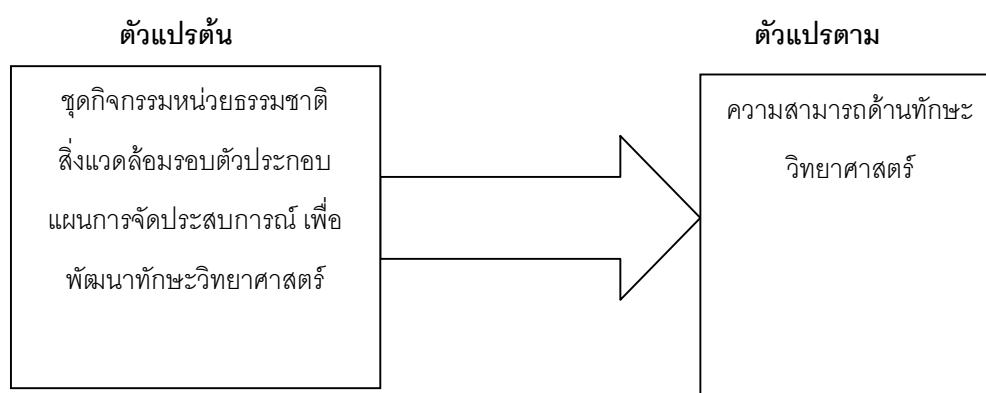
1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุด กิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ของเด็กปฐมวัย

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 2 ห้อง รวม 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 32 กิจกรรม ใช้กิจกรรมละ 20 นาที ในตารางกิจกรรมประจำวัน เวลา 10.30 – 10.50 น (กิจกรรมเสริมประสบการณ์) สัปดาห์ละ 4 วัน จำนวน 8 สัปดาห์

2. แบบประเมินความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

3. แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาด้านทักษะวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัด ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์

n	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนประเมิน			E ₁ /E ₂	ประสิทธิภาพ
	(160 คะแนน)			หลังเรียน (20 คะแนน)				
	(E ₁)			(E ₂)				
	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ		
15	133.67	2.64	83.54	16.13	0.83	80.66	83.54/80.66	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งชุดมีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 83.54/80.66$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. การวิเคราะห์ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ ระดับ ความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับความสามารถความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

ความสามารถ	ก่อนเรียน					หลังเรียน		
	N	K	$\bar{X}_1$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}_2$	S.D.	ระดับ
การสังเกต	15	10	4.53	0.52	ต่ำ	8.00	0.76	สูง
การทดลอง	15	10	4.60	0.51	ต่ำ	8.13	0.52	สูง
ภาพรวม	15	20	9.13	0.91	ต่ำ	16.13	0.83	สูง

จากตาราง 2 แสดงว่า ระดับความสามารถ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และระดับความสามารถหลังการได้รับแผนการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อ อยู่ในระดับสูงขึ้น

2.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถ ดังตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความสามารถ

n=25

ความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์	$\bar{D}$	S.D.	t
การสังเกต	3.47	0.91	14.67*
การทดลอง	3.53	0.74	18.41*
ภาพรวม	7.00	1.41	19.17*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบความสามารถ ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยของผลต่างคะแนนก่อนหลัง การเรียนเท่ากับ 7.00 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของคะแนนเท่ากับ 1.44 และมีค่าสถิติ ที่ใช้พิจารณาใน t-distribution อยู่ที่ 19.17

อภิปรายผล

จากการวิจัยการรายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมหน่วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวประกอบแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งชุดมีประสิทธิภาพ $E1 / E2 = 83.54/80.66$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ อาจจะเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น ได้ดำเนินการจากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือนอกห้องเรียนของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยสร้างกิจกรรมที่เห็นคุณค่าและความจำเป็นต่อการเรียนรู้และสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน ของเด็ก ซึ่งส่งผลส่งผลให้การจัดกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์และลดปัญหาในการจัดได้เป็นอย่างดีมีการวางแผนงาน เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมกิจกรรมก่อนไปศึกษาสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือนอกชั้นเรียนคือ 1) มีการวางแผน2)การกำหนดสถานที่และการเตรียมการเกี่ยวกับสถานที่3)การเตรียมตัวของครู และ 4)การเตรียมตัวนักเรียน ขั้นที่ 2 การเตรียมกิจกรรมระหว่างการศึกษาสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือนอกชั้นเรียนคือ 1) การเตรียมอุปกรณ์และสิ่งของที่จำเป็นต่างๆ ไปให้ครบ2) รักษาเวลาให้เป็นไปตามกำหนดการที่วางไว้3)ทบทวนวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมและการปฏิบัติตัวของนักเรียนอีกครั้งก่อนออกนอกชั้นเรียนหรือขณะทำกิจกรรม4)สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่

วางไว้ โดยกระตุ้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์⁵⁾สนับสนุนและแนะนำนักเรียนให้เรียนรู้วิถีศึกษา และ 6) การส่งเสริม ประสบการณ์ทางสังคม ขั้นที่ 3 การเตรียมกิจกรรมหลังการศึกษาสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือนอกชั้นเรียน คือ 1) เสริมและให้กำลังใจเด็กในการค้นคว้าหาคำตอบศึกษานอกชั้นเรียน 2) รายงานให้ผู้ปกครองทราบถึงผลของการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เด็กได้ 3) โยงให้เด็กเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เด็กสังเกตหรือสำรวจพบกับสิ่งที่เด็กเคยเรียนรู้ 4) จากคำถาม เป็นปัญหาหรือแนวคิดที่เกิดขึ้น ครูและเด็กร่วมกันสำรวจเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อวางแผนในการศึกษานอกชั้นเรียน และ 5) เก็บรวบรวมเอกสาร การประเมินการเรียนรู้ของเด็กเพื่อใช้เป็นข้ออ้างอิงในครั้งต่อไป ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวอ้างเหล่านี้ ได้ดำเนินการจัดทำไว้ในแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยใช้ การการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนไปถึงคุณภาพของการจัดประสบการณ์กิจกรรมว่าสามารถทำให้เด็กบรรลุการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ดังกล่าว จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับความสามารถด้านทักษะวิทยาศาสตร์ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนได้รับการจัดกิจกรรม กระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และระดับความสามารถ หลังการได้รับ แผนการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว อยู่ในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้อาจจะเกิดจากการจัด ประสบการณ์ตรงที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เด็กได้มีโอกาสได้ฟัง สังเกต คิดแก้ปัญหา ในแต่ละครั้งเด็กสามารถเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นและทดลอง ตัวกิจกรรมนั้นจะเป็นสิ่งเอื้ออำนวยให้เด็กสังเกต รับรู้ ทำให้เด็กมีโอกาสฝึกคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เด็ก กระทำลงไป ดังนั้น การที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เน้น การลงมือ กระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสำรวจ ทดลอง สังเกต ซึ่งเด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงขณะทำกิจกรรมในแต่ละ สัปดาห์ เช่น จากกิจกรรมเด็กให้ความสนใจที่จะค้นคว้าจากแหล่งความรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือนอกห้องเรียน เด็ก ๆ ตื่นเต้นและมีข้อสงสัยถามคุณครูตลอดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เด็กได้มีความสามารถในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ลดาพรรณ ตีสัม (2546: 59) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วย ตนเองเป็นกิจกรรมที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถพัฒนาในทักษะต่าง ๆ และดังที่ เทรอนเนอร์ (ปริยานุช สดาวรรณ. 2548 อ้างอิงTanner. 2001 : 66) กล่าวว่า การที่เด็กเรียนจากการสัมผัสลงมือกระทำได้ค้นพบความรู้ อย่างลึกซึ้งทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น กระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีความกระตือรือร้นที่จะ ทำกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เรียนรู้ สำรวจค้นหาค้นหาด้วยตนเอง เด็กมีความต้องการอยากรู้อยาก เห็น บางกิจกรรมเด็กได้พบเจอสิ่งแปลกใหม่และเรื่องราวที่น่าค้นคว้าจึงทำให้ เด็กตื่นเต้นและกระตือรือร้นที่อยากจะ ทำกิจกรรมซึ่งถือเป็นการสนองตอบต่อธรรมชาติของเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับงานวิจัยของมารศรี ไทยบุญเรือง (2537 : 94 – 102) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมและการตัดสินใจเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็ก ปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่และ กิจกรรมการสอนแบบผสมผสานส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ที่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนแบบผสมผสาน

ดังนั้น การเรียนโดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือในห้องเรียนมีผลต่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดและยังส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ซึ่งเด็กจะได้จากประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้วยความสำคัญดังกล่าวผู้รายงานจึงสนใจในการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว

3. การเปรียบเทียบความสามารถ ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้ ผลการศึกษานำความสามารถหลังได้รับการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัว สูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถ จากการที่เด็กได้ลงมือกระทำและปฏิบัติด้วยตนเอง เด็กสามารถบอกสิ่งของต่าง ๆ คุณสมบัติของ แต่ละชนิด เช่น กิจกรรมดิน หิน ทราบเสี่ยงที่เกิดจากธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ วงจรชีวิตของผีเสื้อการเกิดก่อนหลังได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำดวล บัณสน์เที่ยะ (2545 :บทคัดย่อ) ทำการศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์เฉลี่ยโดยรวมตามทักษะหลังจากจัดประสบการณ์แบบโครงการสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวควรพิจารณาองค์ประกอบของกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละวัย
2. ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อ อย่างหลากหลาย เช่น การปฏิบัติ การทดลอง การเล่นเกม การสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ การสำรวจ การสนทนาซักถาม อภิปราย ฯลฯ ให้ควบคุมตามหัวข้อองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
3. ครูควรมีบทบาทในการเตรียมความพร้อมเด็กและกระตุ้นการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้เด็กมีความกระตือรือร้น เกิด ทักษะด้านต่าง ๆ และสังเกตการทำงานของเด็กจากการตอบคำถามการแสดงความคิดเห็นและพร้อมที่จะเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเด็ก

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย . กรุงเทพฯ:เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- ประสาธน์ เมืองเฉลิม. (2546.,กรกฎาคม). การสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 7(3) : 23 – 25.
- ปริญญานุช สถาพรมณี. (2548). การพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย). มหาศรีนครินทร์ ไร่ม.

มารศรี ไทบุญเรือง. (2537). ผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่และแบบผสมผสานที่มีต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ลดาวรรณ ดีสม. (2546). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบต่อภาพ. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลำดวล ปิ่นสันเทียะ. (2545). ผลของการจัดกิจกรรมแบบโครงการที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย . ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2548). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

NBUE161: การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรอาชีวศึกษา CORPORATE IMAGE BUILDING OF VOCATIONAL EDUCATION

เฉลิมพล นุษุขุดม¹ สุภาภรณ์ จันทร์โชติ² และ ธนพิชญ์ เป็กเขียน³

¹ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

² สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

³ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษา และผลกระทบจากภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาที่มีต่อสังคม การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คนจากวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากการสัมภาษณ์ พบว่า ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษามีทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี ภาพลักษณ์ที่ดีของอาชีวศึกษาคือการทำจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อสังคม นอกจากนี้การเรียนอาชีวศึกษาจบไปหางานทำง่าย ตลาดแรงงานต้องการ อีกทั้งบางคนยังมองว่านักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาเป็นคนรักพวกพ้อง อยู่กันเป็นกลุ่ม น่ารักขาม ส่วนภาพลักษณ์ที่ไม่ดีคือส่วนใหญ่จะมองถึงเรื่องการทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุและเสี่ยงตายที่จะต้องเรียนอาชีวศึกษาในสายโรงเรียนช่าง

คำสำคัญ: การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี, อาชีวศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่ไม่น่าเรียน อันตราย และไม่ติดต่อสังคมซึ่งส่วนใหญ่จะพูดถึงการทะเลาะวิวาทของนักเรียนต่างสถาบัน โดยในตอนนี้ทางรัฐบาลได้เสนอแนะว่าการแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และมีผลกระทบต่อสังคมเช่นนี้ นายกรัฐมนตรีให้ความสนใจมาก จึงขอให้ผู้อำนวยการต้องลงไปเผชิญหน้าและดูแลปัญหาด้วยตนเอง ไม่ควรสั่งหรือปล่อยให้รองผู้อำนวยการหรือครูที่รับผิดชอบลงไปดูแล รวมทั้งจะต้องหาช่องว่างของมาตรการต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรการได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพต่อไป เพื่อจะได้เห็นรายละเอียดของปัญหา โดยกล่าวอ้างว่าปัญหาการรับน้องของอาชีวศึกษามีมานานแล้ว แต่การจะแก้ปัญหากับเด็กไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะยังอยู่ในช่วงวัยที่มีวุฒิภาวะนั้น้อย แต่มีพลังที่ต้องการจะปลดปล่อยมาก จึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องช่วยเหลือให้เขาสามารถปลดปล่อยพลังในทางที่ถูกที่ควร (นรินทร์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. 2559)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลผลกระทบจากภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาที่มีต่อสังคม ในการพัฒนาทิศทางขององค์กรอาชีวศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาที่มีต่อสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผู้บริหารอาชีวศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน ประชาชนทั่วไป ที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี นักเรียนสายสามัญ นักเรียนสายอาชีวะ

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการให้คำตอบหรือข้อมูลที่ได้มามีความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยจึงอาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล(Snowball Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างในลักษณะการสร้างเครือข่ายข้อมูล โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลคนแรกที่สามารถ ตอบคำถาม ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น และเสนอผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันต่อไป การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบSnowball Sampling เป็นการเลือกตัวอย่างแบบต่อเนื่อง โดยที่ตัวอย่างแรกจะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเลือกตัวอย่างถัดไป ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่าง ได้แก่ เป็นผู้ที่เคยสัมผัสกับอาชีวศึกษา ประชาชนรอบข้าง ที่ประสบกับปรากฏการณ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ (เหตุการณ์) ภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษา ภายใต้บริบทข้อคำถามหลักคือ ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาเป็นอย่างไร ผลกระทบจากภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาที่มีต่อสังคม หรือโรงเรียนอย่างไร การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาควรดำเนินการอย่างไร และคุณภาพของอาชีวศึกษาอย่างยั่งยืนเป็นอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะจงจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ Snowball Sampling คือ สัมภาษณ์จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ที่ประสบกับเหตุการณ์เดียวกันเป็นผู้ให้ข้อมูลต่อไปโดยหัวข้อในการสัมภาษณ์นั้นจะอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Method) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ได้ทำการศึกษา หรือเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นนามธรรม เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปของการศึกษาที่สามารถอธิบายสมมติฐานชั่วคราวที่มีความเป็นนามธรรมให้มีความเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตีความตามเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัด

หมวดหมู่ของข้อมูลและจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามการวิจัยส่วนการตรวจสอบข้อมูลและผลการศึกษาใช้วิธีจัดประชุมเพื่อเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจากการสัมภาษณ์พบว่า ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษามีทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี ภาพลักษณ์ที่ดีของอาชีวศึกษาคือการทำจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อสังคม นอกจากนี้การเรียนอาชีวศึกษาจบไปหางานทำง่าย ตลาดแรงงานต้องการ อีกทั้งบางคนยังมองว่านักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาเป็นคนรักพวกพ้อง อยู่กันเป็นกลุ่ม น่าเกรงขาม ส่วนภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ส่วนใหญ่จะมองถึงเรื่องการทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุและเสี่ยงตายที่จะต้องเรียนอาชีวศึกษาในสายโรงเรียนช่าง

ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะเกิดกับนักเรียนจากโรงเรียนช่างในเรื่องของการทะเลาะวิวาทระหว่างต่างสถาบันกัน ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะที่เป็นนักเรียนช่างได้ให้เหตุผลในการทะเลาะวิวาทโดยสรุปดังนี้

1. การทะเลาะวิวาทไม่ได้เจาะจงเฉพาะโรงเรียนที่เป็นคู่อริ แต่แค่ต่างสถาบันกันรวมไปถึงโรงเรียนสายสามัญก็สามารถนำไปสู่การทะเลาะวิวาทได้
2. การอยากแสดงอำนาจ ความน่าเกรงขาม อยากเด่น อยากดัง
3. ความคึกคะนองในช่วงวัยรุ่น
4. คำว่า “พวกพ้อง” ที่ถูกสั่งสอนรุ่นต่อรุ่นให้รักพวกพ้องของตนเองในสถาบัน มาจากการปลูกฝังความเชื่อรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ การทะเลาะวิวาทของนักเรียนช่าง สังคมมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะประชาชนทั่วไป ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทของนักเรียนช่างโดยสรุปดังนี้

1. การรู้เห็นเป็นใจของประชาชนที่ประกอบกิจการร้านค้าเช่น ร้านอาหาร ร้านขายของเป็นต้นในบริเวณรอบข้างของโรงเรียนให้การสนับสนุนการทะเลาะวิวาทของนักเรียนช่าง เช่น ให้ที่เก็บซ่อนอาวุธ การปิดบังข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. มาตรการ หรือกฎหมายในการจัดการกับการทะเลาะวิวาทของนักเรียนยังไม่เข้มแข็งพอ เช่น การตรวจจับ ยึดอาวุธ จะโดนปรับ 100 บาท
3. จุดตรวจของตำรวจไม่มากพอในการตรวจตรา
4. รถเมล์บางสายมีการจอดรับเด็กให้ดีขึ้น

ผลกระทบที่เกิดจากภาพลักษณ์ที่ไม่ดีขององค์กรอาชีวศึกษาส่งผลให้มีผู้มาเรียนสายอาชีพน้อยเนื่องจากผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับการส่งบุตรหลานมาเรียนในองค์กรอาชีวศึกษา ทั้งที่การเรียนสายอาชีวศึกษาจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของการอาชีวศึกษาให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นศรัทธาต่อ นักเรียน นักศึกษา พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนสาธารณชนและสื่อมวลชนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐจะต้องสนับสนุนด้วยการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่มีความถูกต้องและเหมาะสม

ภาพลักษณ์ขององค์กรอาชีวศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญจะสามารถดึงดูดให้เยาวชนมาเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับ

บทสรุป

รัฐบาลควรเน้นและสนับสนุนความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเนื้องานจริง (On the job learning) และต้องสร้างช่องทางการเรียนเตรียมอาชีวศึกษา (Path ways) ด้วยหลักสูตรเตรียมนักเทคโนโลยี (Pre-Technology) ให้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับปริญญาตรีเพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบาย ประเทศไทย 4.0 การสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยเน้นการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี การลงทุนเทคโนโลยีในสถานศึกษา และสถานประกอบการ การสร้างคุณภาพทางวิชาการด้านวิชาชีพ อาชีวศึกษา การปรับระบบการศึกษาให้เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยเน้นทักษะที่ขาดแคลน การวิจัยประยุกต์ การสร้าง นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์

นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสื่อสารองค์กร และการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์สถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อนำมาซึ่งชื่อเสียงของสถานศึกษา อย่างมั่นคง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- นวัรัตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2559, เมษายน). มอบนโยบายการอาชีวศึกษาภาครัฐ-เอกชน. สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-39-20/item/98096>
- Eichhorst, W., Rodriguez-Planas, N., Schmidl, R.; & Zimmermann, K. F. (2015). A road map to vocational education and training in industrialized countries. ILR Review. 68(2): 314-337.

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

● วิทยาเขตสะพานใหม่
6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220 Tel. 0-2972-7200 Fax. 0-2972-7751

● วิทยาเขตรังสิต
59 ถ.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
Tel. 0-2533-1000 Fax. 0-2533-1020

www.northbkk.ac.th

